

ΗΛΙΑΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΧΑΤΖΗΗΛΙΑΣΟΓΛΟΥ

ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΟΥ ΕΓΙΡΔΗΡ ΤΗΣ ΠΙΣΙΔΙΑΣ

Η ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΗ ΠΑΤΡΙΔΑ - ΓΕΝΕΤΕΙΡΑ ΤΩΝ ΠΡΟΓΟΝΩΝ ΜΟΥ

ΟΙ ΡΙΖΕΣ ΜΟΥ

Εικόνα εξωφύλλου: *Το Νησί του Εγυρδήρ της Πισιδίας προ του έτους 1980*

Γράφει: Ο ΝΙΣΛΗΣ, ο ΠΡΟΣΤΑΝΕΥΣ, Ηλίας Φιλίππου Χατζηηλιάσογλου
Νίκαια, έτος 2016
ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 210 6030158

Εικόνα εξωφύλλου: Από το αρχείο του Συλλόγου και συγκεκριμένα του οδοντίατρου Κώστα Φυτανίδη, πώς άφησαν το Νησί τους οι Νισλήδες. Άποψη του Νησιού και μικρού Νησιού ΤΖΑΝΑΝΤΑ, (Νησί των ψυχών) εντός της λίμνης του Εγυρδήρ- με την πόλη του Εγυρδήρ (Αρχαία Προστάνα -Κρέζους) Πισιδίας, Μικράς Ασίας.

Έκδοση αυστηρά μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται βάσει του Νόμου 2121/1993. Απαγορεύεται η αναπαραγωγή με κάθε τρόπο, καθώς και η αναδημοσίευση ακόμα και τμήματος του έργου αυτού χωρίς τη γραπτή άδεια του Εκδότη.

ISBN: 978-618-5208-08-0

Εκδότης: Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Αθήνας

2016

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Με πολλή χαρά και συγκίνηση αναφερόμαστε στην έκδοση του παρόντος αδημοσίευτου πονήματος το οποίο επιγράφεται, «Το Νησί του Εγυρδής της Πισιδίας», γραμμένο από τον Ηλία Φιλίππου Χατζηηλιάσογλου, για την αλησμόνητη πατρίδα – γενέτειρα των προγόνων του. Η προσπάθεια του συγγραφέα να ανιχνεύσει συστηματικά τις ρίζες του στην Πισιδία της Μικράς Ασίας και να διασώσει πολύτιμο ιστορικό υλικό, κρίνουμε ότι είναι αξιόπαινη. Από γονείς μικρασιάτες, γεννημένος ο ίδιος στην προσφυγομάνα Νίκαια, γαλουχήθηκε από τους γονείς του που ξεριζώθηκαν από το τόπο τους, το Νησί της λίμνης Εγυρδής της Πισιδίας της Μικράς Ασίας. Της Πισιδίας που συνέβαλε τα μέγιστα σε αυτό που σήμερα θεωρείται ως σύγχρονος δυτικός πολιτισμός. Αυτός ο διωγμός που στοίχειωσε τους μικρασιάτες συμπατριώτες μας αλλά και όλους τους Έλληνες δεν αφήνει τον συγγραφέα ασυγκίνητο. Προοδεύοντας στην επαγγελματική και οικογενειακή του ζωή στη μητέρα πατρίδα, δεν άφησε ούτε μια ημέρα από τη σκέψη του το Νησί του Εγυρδής και τους Νισλήδες όπως αποκαλεί τους κατοίκους του. Από αφηγήσεις λοιπόν Νισλήδων της πρώτης γενιάς στην Ελλάδα αλλά και από συλλογή υλικού από τον ίδιο και μετέπειτα επισκέψεις του - προσκύνημα στην γενέτειρα των γονιών του, κατόρθωσε να συλλέξει όλο αυτό το πολύτιμο γραπτό και φωτογραφικό υλικό για τις οικογένειες του Νησιού, τα γεγονότα, τους ανθρώπους, τη ζωή των Νισλήδων, για την περιοχή του Εγυρδής αλλά και για άλλα μέρη και γεγονότα της Μικράς Ασίας, τα οποία περιλαμβάνονται σε αυτό το πόνημα που συνέγραψε. Ας σημειωθεί και η συμβολή του μαζί με συμπατριώτες του ώστε να διασωθεί το κτίσμα του ναού των Αγίων Αναργύρων από την κατεδάφιση στο Νησί του Εγυρδής. Πιστεύουμε, ό,τι το πόνημα του συγγραφέα θα αποδειχθεί εξαιρετικά χρήσιμο ως ιστορική μαρτυρία αλλά και ως ζώσα δύναμις για το μέλλον.

Το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Αθήνας συμπεριέλαβε αυτό το πόνημα στην εκδοτική του δραστηριότητα προς διανομή στους καθηγητές, διδάσκοντες και άλλο προσωπικό του ιδρύματος, καθώς και στους φοιτητές, κάνοντας πράξη για ακόμα μια φορά την κοινωνική ευθύνη που το διακατέχει.

Στη διαμόρφωση και επιμέλεια των τελικών κειμένων και του φωτογραφικού υλικού καθοριστική ήταν η συμβολή της οικονομολόγου Αλεξάνδρας Μαντά. Ευχαριστίες ανήκουν και στην κα Αντιγόνη Σπυριδάκου, που επίσης συνέβαλε στην επιμέλεια του κειμένου.

Κλείνουμε με την ευχή μας το βιβλίο του Ηλία Φ. Χατζηηλιάσογλου να είναι «καλοτάξιδο».

Παναγιώτης Αλεξάκης
Καθηγητής Οικονομικών
Εθνικού και Καποδιστριακού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Παναγιώτης Καλδής
Καθηγητής Εφαρμοσμένων
Οικονομικών και Μάρκετινγκ
Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό
Ίδρυμα Αθήνας

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
1. ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΟΥ ΕΓΙΡΔΗΡ ΤΗΣ ΠΙΣΙΔΙΑΣ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ	13
1.1 Η πρώτη γενιά Μικρασιατών προσφύγων από το Νησί του Εγυρδήρ	17
1.2 Ο συγγραφέας.....	18
1.3 Οι οικογένειες του Νησιού της Πισιδίας το 1922	19
2. ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΓΙΡΔΗΡ.....	39
2.1 Επισκέψεις- Προσκύνημα στο Νησί του Εγυρδήρ	39
2.2 Θρησκεία	45
2.3 Παιδεία.....	51
2.4 Διοίκηση, ήθη και έθιμα	52
2.5 Ο ιπτάμενος Σμήναρχος της Ελληνικής Αεροπορίας	53
2.6 Από τη ζωή των Νισλήδων	55
2.6.1 Συνεχίζεται η αφήγηση των Νισλήδων της πρώτης γενιάς	57
2.7 Ο Κιρκιντζές	65
2.8 Προς το Εγυρδήρ	68
2.9 Στο Εγυρδήρ	70
2.9.1 Η συνέχεια της αφήγησης, χρονικά, περί των 19 μοναστηρίων, μετοχίων, παρεκκλησίων του Νησιού, ως άνω, και άλλα γεγονότα.	73
2.10 Περιοχή «Πλούτωνος» Πισιδίας	79
2.11 Οι πηγές του Μαρσία.....	80
3. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΑΠΟ ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΠΙΣΙΔΙΑΣ.....	81
3.1 Ιστορικές μαρτυρίες	81
3.2 Κοινωνικά- Εκδηλώσεις.....	87
3.3 Παπά Ευθύμ, αφήγηση ενός μορφωμένου Νισλή της πρώτης γενιάς, το έτος 1984/94	
3.4 Ο Λουκάς Ευθυμιάδης και άλλοι	95
3.5 Διοίκηση του Νησιού Εγυρδήρ Πισιδίας, Πολίτευμα-Θρησκεία-Εκκλησία-Γράμματα και Τέχνας-Εμπόριο Βιοτεχνία και Οικοτεχνία.....	106
Στη γλώσσα Μικρασιατών τα «Καραμανλίδικα».....	109
3.6 Αθλητισμός-Γυμναστική.....	110

3.7 Η περιοχή της Πισιδίας.....	111
4. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ ΚΑΙ ΕΠΑΦΕΣ ΜΕ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ – ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΥΣ-	123
5. ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	129
6. ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΗ ΠΑΤΡΙΔΑ.....	137
7. ΥΣΤΕΡΟΓΡΑΦΟ.....	159
8. ΔΙΑΘΗΚΗ ΑΪΒΑΖΙΔΗ	165
9. ΣΗΜΕΡΙΝΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΑΠΟΓΟΝΟΙ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΤΩΝ.....	171

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η απόφαση πάρθηκε κατά το πρώτο μας ταξίδι στο Νησί του Εγυρδής της Πισιδίας την 10η Σεπτεμβρίου του έτους 1983. Με την προτροπή των αιμινήστων προγόνων μου, τότε, το έργο άργησε να ολοκληρωθεί, οπότε είχε πάρα πολλές δυσκολίες, όπως θα διαβάσετε παρακάτω, αποτελούσε αφηγήσεις των προγόνων μου Νισλήδων της πρώτης γενιάς, ατόφιες- αυτολεξί και γι' αυτό δεν θα παρεξηγηθώ για την γλώσσα και προφορά και την συντακτική τους πλευρά, είναι κατά σειρά αφήγησης και χρόνου. Οι φωτογραφίες είναι δικές τους κατά κανόνα και τα σκίτσα δικά τους σύμφωνα με τις αφηγήσεις τους. Είναι μια έκδοση γραπτών αφηγήσεων των προγόνων μου για ενημέρωση των απογόνων τους και αναφέρεται ένα κεφάλαιο ολόκληρο με τα υπάρχοντα ολίγα στοιχεία στα αρχεία του Συλλόγου και του ΚΜΕ της οδού Σίνα και με τη βοήθεια τότε και του φιλόλογου καθηγητή της Σιβιτανιδείου Τεχνικής Σχολής Αναστασίου Χατζηαργυρού (ο οποίος εξέδωσε αργότερα και σχετικό φυλλάδιο). Το τονίζω ότι τα γραφόμενα δεν είναι δικά μου αλλά όλα τα υπόλοιπα εκτός από τις αφηγήσεις των προγόνων συμπατριωτών μου της πρώτης (Α') γενιάς Νισλήδων όλα τα υπόλοιπα γραφόμενα είναι δικά μου. Με πρόετρεψαν να τα γράψω για να ενημερωθούν εν ολίγοις οι επερχόμενες γενεές των απογόνων τους περί της καταγωγής και προέλευσής τους με άλλα λόγια να γνωρίζουν τις ρίζες τους.

Τα γραπτά αυτά άργησαν να εκδοθούν τόσα χρόνια γιατί συνάντησα αντίξοες καταστάσεις και κυρίως εμπόδια λόγω σοβαρών προβλημάτων υγείας. Ο αιμινήστος παιδικός μου φίλος και ξάδελφος Κώστας Σ. Παπάζογλου με νευρίαζε συνεχώς λέγοντάς μου συνέχεια «άμα ειδώ εγώ να τελειώνεις αυτά τα γραφήματα και ό,τι θέλεις να σου κάνω». Η περαίωση αυτού του δύσκολου έργου με τη βοήθεια των Αγίων Αναργύρων είναι και ένα μνημόσυνο επιπλέον προς τον ξάδελφο Κώστα Παπάζογλου και όλους που έφυγαν από κοντά μας. Έπρεπε κάποια στιγμή να τελειώσουν οι κόποι που έκαμνα αισίως γιατί μια ολόκληρη κοινωνία ανθρώπων ήθελε να μάθει για τις ρίζες του. Επαναλαμβάνω και πάλι ότι τα γραφόμενα είναι αυτολεξεί αφηγήσεις των προγόνων μου της πρώτης (Α') γενιάς προσφύγων Μικρασιατών Νισλήδων και το μόνο που δεν έχω κάνει είναι να βάλω σε σειρά αφηγήσεων τα γραφόμενα, πράγμα δύσκολο άνευ παρεξηγήσεως είναι γραμμένα κατά σειρά χρόνου αφηγήσεως και αυτολεξεί από όλους τους Νισλήδες από όλη την Ελλάδα και το εξωτερικό που βρίσκονται, πράγμα δύσκολο μέχρι να τους βρω και ότι οι περισσότεροι λόγω μεγάλης ηλικίας δεν ζουν πια. Πολλοί υιοθετήθηκαν, άλλαξαν ονομαστικά στοιχεία και διαμονή και προς το παρόν το μόνο που μπορούμε να κάνουμε είναι να αρκестθούμε στα υπάρχοντα ήδη στοιχεία που έχουμε – Τα υπάρχοντα ελάχιστα στοιχεία από αφηγήσεις, στοιχεία που υπάρχουν στα αρχεία του Συλλόγου με τη βοήθεια τότε του φιλόλογου Μικρασιάτη Καθηγητή της Σιβιτανιδείου Τεχνικής Σχολής Αναστασίου Χατζηαργυρού. Όπως προανέφερα το έργο είναι μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα αυστηρά. Αυτά τα στοιχεία τα παραθέτω στο παρόν μόνον προς ενημέρωση απλώς και μόνον των συμπατριωτών μου των

νεώτερων γενεών μόνον και τίποτα άλλο. Εκδίδεται για να έχει στα χέρια του κάθε συμπατριώτης μου που έχει τις ρίζες του από το Νησί της Πισιδίας, από το «Νησί της Λίμνης Προστάννας (Εγυρδήρ) της Πισιδίας της Μικράς Ασίας». Με ολίγα λόγια να ξέρει ο καθένας μας τις ρίζες του –όπως προαναφέρω πιο πάνω.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το βιβλίο τούτο τιτλοφορείται «Το Νησί της Πισιδίας», αφιερωμένο με απέραντη αγάπη σε αυτούς που έλκουν τις ρίζες τους.

Από αυτό το Νησί του Εγυρδήρ της Πισιδίας και αυτούς που έφυγαν από αυτή τη ζωή και τους Μικρασιάτες και μη, και ιδιαίτερα η αφιέρωση αφορά και τους γονείς μου και την ευγενή οικογένειά μου. Για το γραπτό αυτό, εκφράζονται με τα καλύτερα λόγια, καθηγητές Πανεπιστημίων, εσωτερικού και εξωτερικού, αναπληρωτές, λέκτορες, βοηθοί, κλπ, καθηγητές μέσης εκπαίδευσης δάσκαλοι, λυκειάρχες, κλπ, στρατιωτικοί γενικά κλπ, άνθρωποι των γραμμάτων και των τεχνών, ιατροί, δικηγόροι, τεχνοκράτες, πολιτικοί, έμποροι, επαγγελματίες και απλοί άνθρωποι της ελληνικής κοινωνίας –μόνο όσον αφορά την τόλμη και την απόφαση, το θάρρος, τον κόπο και την υπομονή του συγγραφέα να συγκεντρώσει τόσα πολλά στοιχεία γύρω από την ιστορία του Νησιού του Εγυρδήρ της Πισιδίας, από την Μικρά Ασία, την Τουρκία, από ολόκληρη την Ελλάδα και το εξωτερικό, σχετικά με τους Νισλήδες που βρίσκονται στα μέρη αυτά.

Με τα τόσα πολλά λόγια γύρω από το Νησί της Πισιδίας, από αφηγήσεις, κλπ έγγραφα το ιδιόμορφο τούτο γραπτό, που πολλοί θα απορούν πού βρέθηκαν όλα αυτά τα γραφόμενα, οι ονομασίες, τα γεγονότα και ιστορικές αφηγήσεις γύρω από την μυθολογία την τοπική, από αρχαιοτάτων χρόνων, μέχρι και σήμερα. Γενικά, οι μνήμες τόσων γεγονότων και πραγμάτων που αναφέρονται στο παρόν, τα οποία εφεξής θα αποτελέσουν ένα μνημόσυνο προς αυτούς που έφυγαν, από τις νεότερες γενιές Νισλήδων.

Το παρόν αναφέρεται στο Νησί του Εγυρδήρ της Πισιδίας, την πατρίδα των προγόνων μου (τις ρίζες μου) και σε κοινότητες όπως:

- Το Νησί του Εγυρδήρ της Πισιδίας- Οι κάτοικοι, η προέλευσή τους, η φυλή τους και γενικά η ζωή τους στο Νησί
- Οι ακτές του Νησιού
- Τα ψάρια που έχει η λίμνη
- Η ιστορία του Νησιού
- Ο ρόλος που έπαιξαν οι Νισλήδες με τον ερχομό του Αποστόλου Παύλου και την μεταβολή του Ναού (Παρθενώνα προς τιμήν της θεάς της γεωργίας και του

κυνηγιού- Αρτέμιδος) και στην θέση του οποίου έχτισαν τον 10^ο αιώνα μ.Χ. τον τρισυπόστατο Ναό, των Αγίων Θεοδώρων, Εισοδείων της Θεοτόκου και Αγίων Αναργύρων, αφού εκχριστιανίστηκε σχεδόν όλη η περιοχή της Πισιδίας –φυσικά και το Νησί-

- Οι πρακτικοί γιατροί του Νησιού και η ζωή στο Νησί τον χειμώνα- Το καλοκαίρι οι άνδρες πήγαιναν για εργασία στα γύρω χωριά στο Γιάλαβετς, Γιαλβάκ (Μικρά Αντιόχεια) Πισιδίας και τα πέριξ χωριά καθ' ότι οικοδόμοι στο επάγγελμα.

- Το τριώροφο Σχολείο του Νησιού, οι δάσκαλοι και οι μαθητές

- Σπύρος Αϊβαζίδης (Αϊβάζογλου) του Κωνσταντίνου

- Κοινωνικές εκδηλώσεις. Για τον παπά-Ηλία που έφυγε με την οικογένειά του στην Κύπρο, «ΜΠΟΥΜΠΟΥ ΗΛΙΟΥ»

- Οι οικογένειες και τα παρατσούκλια από το Ληξιαρχείο του Εγυρδήρ αλλά με τι ονόματα αναφέρονται στην Ελλάδα. Ο Σύλλογος Πισίδων στη Σμύρνη (στην Μητρόπολη) με πρώτο Πρόεδρο τον εκ Λιβισίου καταγόμενο διαπρεπή γιατρό Βασίλη Μπουσαίο.

- Τον Ιταρέ Αζασού (Επαρχιακό συμβούλο), Κωστή -Εφέντη Φυτανίδη –

- Στοιχεία για την Παναγία των Σπηλαίων του Καζιρέ όπου την επισκέφθηκα και είναι η είσοδος της Σπηλιάς και μπροστά υπήρχαν τάφοι που ανήκαν σε Μητροπολίτες της Μικράς Αντιόχειας και γενικά όλα τα στοιχεία που πρέπει να γνωρίζουν όλες οι επερχόμενες γενεές των Νισλήδων που αφορούν την καταγωγή τους- τις ρίζες τους.

- Αποσπάσματα από την εφημερίδα που εξέδωσε ένα διάστημα ο Σύλλογός μας, γενικά περί της καταγωγής των Νισλήδων

- Η αφιέρωση στην οικογένειά μου, κατά πρώτον, στους γονείς μου τους προγόνους μου της πρώτης γενιάς Νισλήδων και όλους προ αυτών, αλλά και σε όλους τους μετέπειτα απογόνους τους μέχρι και σήμερα, των Νισλήδων, γενικά όλων.

Στο υστερόγραφο του παρόντος γίνεται μια γενική ανασκόπηση γεγονότων και πραγμάτων στην Πισιδία και στο Νησί, από αρχαιότατων χρόνων μέχρι του έτους 1922 τα οποία λεπτομερώς αναγράφονται στο παρόν γραπτό και συνέχεια στην αυτολεξεί γραφόμενη διαθήκη του μεγάλου μας ευεργέτη Σπύρου Αϊβαζίδη, προς γνώση των συμπατριωτών μου Νισλήδων και κλείνει το γραπτό μου με το τελευταίο οδοιπορικό μου, προσκύνημα, στην Πατρίδα των προγόνων μου το Νησί της Πισιδίας με το οποίο συμπλήρωσα και ολοκλήρωσα ένα όνειρο σχετικά με τις

ρίζες μου, την επιμνημόσυνη δέηση στην εκκλησία μας την αναπαλαιωμένη, επίσκεψη σε προσωπικότητες της περιοχής και την βιντεοσκόπηση της ελληνικής περιοχής, Ελληνικού μαχαλά, του Νησιού με τα σπίτια των Νισλήδων ονομαστικά, και το γεύμα εργασίας με τους διαπρεπείς δημοσιογράφους από Άγκυρα, Κωνσταντινούπολη, Σπάρτη, Σμύρνη, Αττάλεια, Αλλάνεια, Άδανα, κλπ, πόλεις της Τουρκίας που θα μείνουν ιστορικές για το Νησί και τους Έλληνες Νισλήδες, και την παρουσία μας ως εκπροσώπους των παλαιών Νισλήδων στην Μεγάλη Συναυλία Πιάνου στην εκκλησία μας από διάσημους Μουσουργούς όλων των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μια ξεχωριστή γιορτή Πολιτισμού που αντλεί την γένεσή της από τον Αρχαίο Ελληνικό Πολιτισμό της Μουσικής Τέχνης των Ελλήνων.

1. ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΟΥ ΕΓΙΡΔΗΡ ΤΗΣ ΠΙΣΙΔΙΑΣ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ

Η αλησμόνητη γενέτειρα των προγόνων μου, οι ρίζες μου.

Παρά την μακραίωνη ιστορία του και την ποικίλη μελέτη του από διάφορους μελετητές Έλληνες και ξένους δεν ευτύχησε να έχουμε μια ολοκληρωμένη καταγραφή της ιστορίας του. Κατά καιρούς έχουν εκδοθεί πολλές εργασίες και ολόκληρα βιβλία με αρχαιακό περιεχόμενο και αξιολογες μονογραφίες για ορισμένες ιστορικές περιόδους, όχι όμως και μια συνθετική ιστορία, που θα τα αξιοποιούσε και θα εκάλυπτε όλο το γνωστό παρελθόν του Νησιού (της πατρίδας των προγόνων μου).

Η έλλειψη αυτή έχει επισημανθεί από πολλά χρόνια και μέχρι και σήμερα εξακολουθεί να είναι αισθητή. Το κενό αυτό στη γνώση της τοπικής μας ιστορίας έρχεται να καλύψει, εν ολίγοις να συμπληρώσει κάτι, η παρούσα έκδοση, αποτέλεσμα της πρωτοβουλίας εμού από πολλών ετών, ερασιτεχνικά ασχολούμενου με το θέμα αυτό.

Η ιστορία του Νησιού Εγυρδέρ, Πισιδίας, Μ. Ασίας, όπως εκτίθεται σε αυτό το βιβλίο, δεν είναι βέβαια εξαντλητική, ούτε λεπτομερής. Κάτι τέτοιο θα χρειαζόταν πολλούς τόμους, πράγμα που δεν θα ανταποκρινόταν στην επιδίωξή μου: Αφού επιλέξω τα σημαντικότερα γεγονότα και εξετάσω τα αξιολογότερα σημεία του πολιτισμού του Νησιού της Πισιδίας από αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι το έτος της προσφυγιάς των προγόνων μου Νισλήδων το 1922, να παρουσιάσω μια ευσύνοπτη και εύχρηστη ιστορία για όλους τους συμπατριώτες μου που ενδιαφέρονται να γνωρίσουν καλύτερα και σε χρονικό, τουλάχιστον, βάθος το παρελθόν του Νησιού του Εγυρδέρ της Πισιδίας.

Τα γραφόμενα στο σύνολό τους αποτελούν αφηγήσεις του συνόλου των συμπατριωτών μου, Νισλήδων, της 1ης γενιάς οι οποίοι εγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα και το εξωτερικό το έτος 1922-1923 και κατά ένα μέρος από προσωπικές μου επισκέψεις από το έτος 1983 στο Νησί του Εγυρδέρ Πισιδίας και από στοιχεία που έχω συλλέξει στα (32) χρόνια αυτά και από προσωπική μου εμπειρία και κατά τη συλλογή των στοιχείων και ότι κατά διαστήματα θα συμπληρώνονται στοιχεία.

Περί του σημείου της Μ. Ασίας που βρίσκεται το Νησί της Πισιδίας

Θέση: Σε ποιο σημείο της Μ. Ασίας βρίσκεται το Νησί του Εγυρδέρ της Πισιδίας, η πατρίδα των προγόνων μας. Πιστεύω μέχρι και σήμερα ότι οι περισσότεροι συμπατριώτες μας, ακόμη και της πρώτης γενιάς δεν γνωρίζουν σε ποιο σημείο της Τουρκίας βρίσκεται το Νησί των προγόνων μας. Το Νησί της Πισιδίας σήμερα ονομάζεται (Γεσίλ-Αντα) πράσινο Νησί, όπως το άφησαν οι πρόγονοί μας πράσινο από λουλούδια και καρπερά δένδρα, αποτελεί μια κοινότητα (μουχατλίκι) του μείζονος Δήμου του Εγυρδέρ και ανήκει στον Νομό Σπάρτης. Έχει Αντινομαρχία και Καϊμακάμη- Δικαστικό- μέχρι το 1922 οι Νισλήδες ανέφεραν όταν τους ρωτούσαν που ανήκουν. «Κόννα βιλαετί, Σπάρτα σαντζαγού, Εγυρδέρ ΚΑΖΑ σου, Νις-Αντασού- ήτοι : ανήκω στην υπερνομαρχία του Ικονίου,

στην Νομαρχία της Σπάρτης με τις κινούμενες νομαρχιακές υπηρεσίες που κατανέμονται σε όλες τις πόλεις του Νομού, την Αντινομαρχία της πόλης του Εγυρδής που είχε και δικαστικό ειρηνοδίκη (καϊμακάμη) το Νις –Αντασού και οι δύο λέξεις σημαίνουν Νησί, στην ελληνική και τουρκική γλώσσα. Το Νησί βρίσκεται μέσα στη λιμνοθάλασσα του Εγυρδής, Εγυρδής Γκιολού και σε υψόμετρο περίπου από 1000 έως 1200 μέτρα από την επιφάνεια της θάλασσας, η λιμνοθάλασσα έχει επιφάνεια συνολικά (550) πεντακόσια πενήντα τετραγωνικά χιλιόμετρα περίπου. Το σχήμα της λιμνοθάλασσας είναι σαν το γράμμα οκτώ (8) και το σχήμα προς Νότον κατά την πλευρά του Εγυρδής (Εγυρδής Γκιολού) και το έτερο τμήμα προς Βορράν ονομάζεται Φοριάν ή Χοριάν Ντενιζή (Θάλασσα του Βορρά). Το νερό της λίμνης είναι γλυκό και πίνεται είναι η μοναδική ίσως λίμνη στον κόσμο που το νερό της πίνεται, είναι η τρίτη σε μέγεθος λίμνη της Τουρκίας μετά τις λίμνες ΒΑΝ Ανατολικής Τουρκίας και Μπέη Σεχίρ του Ικονίου. Η λίμνη μέχρι το 1922 ήτανε πλουσιωτάτη σε πολλά είδη ψαριών νόστιμων και πολλοί Νισλήδες μέχρι τότε ασχολούντο παράλληλα και με το εμπόριο ιχθύων. Η λίμνη γύρω-γύρω καλύπτεται από τις κορυφές του όρους Ταύρος και Αντίταυρος, με δεσπόζουσα κορυφή την κορυφή του (Σιβρί-Νταγ) σουβλερό βουνό (ΒΙΑΡΟΣ) με την Ελληνορθόδοξη μονή της Παναγιάς Ευαγγελίστριας του Σιβρί-Νταγ στην κορυφή του (γυναικεία μονή) και μικρά λίμνη στο προαύλιο της μονής όπου υδρεύετο η μονή και ποτίζοντο τα σπαρτά της μονής για την διατροφή των μοναχών. Η λίμνη στην Αρχαία Εποχή και στην Εποχή του Ξενοφώντος ονομάζετο λίμνη της Απολλωνίας και το Νησί της Απολλωνίας, κατά την τοπική αρχαία Μυθολογία, οπότε βρίσκεται κάτωθεν της πόλης της Απολλωνίας, μετέπειτα ονομασία επί Μ. Αλεξάνδρου Σωζώπολις και σήμερα οι Τούρκοι την ονόμασαν Ουλουμπορλού. Στην πόλη αυτή Σωζώπολη δίδαξε κατά πρώτον ο Απόστολος των Εθνών Παύλος με τον Βαρνάβα και τους μαθητές του. Η λίμνη μετέπειτα ονομάσθη , προφανώς από το όνομα ενός μεγαλοτσιφλικά, λίμνη του Πασγούση. Στη λίμνη του Εγυρδής γύρω-γύρω της, όλες οι πόλεις και τα χωριά ήταν καθαρά ελληνικά και όλοι οι κάτοικοι Έλληνες μέχρι και το 1100 μ.Χ. (αυτό φαίνεται και από τα ευρήματα των ανασκαφών που έχουν γίνει) και ίδρυσαν πάρα πολλές μονές και έχτισαν πολλές εκκλησίες και σε σπηλιές ακόμα. Από τις γνωστές πόλεις μερικές είναι όπως η πόλις Προστάννα- Κρέζους (παλαιότερα πόλις του Ακρωτηρίου) είχε ισχυρή διοίκηση, ισχυρά τείχη, είχε δικό της πολιτισμό και ισχυρό χρυσό νόμισμα από την μία όψη απεικονίζει την πόλη και από την άλλη γράφει Προστανναίων και διεδραμάτισε σπουδαίο ρόλο την εποχή εκείνη. Μετέπειτα οι Τούρκοι την μετονόμασαν σε Εγυρδής που λόγω του σχήματός της (ακρωτήρι) και οι πόλεις πιο πέρα Άγρα, Πάρλα της μικράς Αντιόχειας της Πισιδίας όπου δίδαξε ο Απόστολος των Εθνών Παύλος- Αβσάρ, Κελέντοστ (Αμπλάττα) και το χωριόν Παύλος που μέχρι σήμερα λέγεται Παύλος, που οι πρόγονοί μας Έλληνες της περιοχής πρώτοι που ασπάστηκαν τον Χριστιανισμό από τον Απόστολο Παύλο τον Απόστολο Βαρνάβα και τους μαθητές τους. Η Αντιόχεια της Πισιδίας ήτανε για πολλά χρόνια έδρα της Ιεράς Μητροπόλεως Μικράς Αντιόχειας- Βρίσκεται νοτιοανατολικά της Τουρκίας, απέναντι από την Κύπρο, ακριβώς άνωθεν της πόλεως Αττάλειας. Μέσα στη λίμνη υπάρχουν συνολικά τέσσερα νησάκια μικρά, δύο (2) στο βόρειο τμήμα (Φοριάν Ντενιζή) ακατοίκητα

και τα δύο (2) στο Νότιο τμήμα της λίμνης εκ των οποίων το ένα (1) κατοικείται και είναι το Νησί-πατρίδα των προγόνων μας και με τις νέες επιχωματώσεις έχει έκταση περίπου (250) διακόσια πενήντα στρέμματα και κατοικείται -και το έτερο μικρότερο ονομάζεται (Τζαν Αντασί) Νησί της ψυχής, περίπου (20) στρέμματα, παλαιός Αμυγδαλέωνας του παπά-Γρηγόρη Ιορδάνογλου, δώρο προς τον παπά-Γρηγόρη, από (την οικογένεια) πλούσιας οικογένειας της Σπάρτης των Ελλέζογλου. Τα δύο (2) νησάκια του βόρειου τμήματος της λίμνης, είναι ακατοίκητα (τα οποία επισκέφθηκα) και το ένα ονομάζεται (Γκιουβερτζίν Αντασί) Νησί των περιστεριών και το έτερο (Γεσιλλίκ-Γιοντζά οβασού) Φωλιά του πράσινου χορταριού. Η διαδρομή που είναι πιο σύντομη για να φτάσουμε στο Νησί του Εγυρδής της Πισιδίας- Από Πειραιά με το καράβι πάμε στη Χίο, από εκεί με το καραβάκι πάμε σε 45 λεπτά απέναντι στη λουτρόπολη Τσεσμέ (Κρήνη) της Τουρκίας, στη συνέχεια σε μία (1) ώρα φθάνουμε στη Σμύρνη (Υπεραστικός σταθμός), από εκεί συνέχεια διασχίζοντας την Αρχαία Έφεσσο (Σελτζούκ), φθάνουμε στο Αϊδίνη (αρχαία ελληνική πόλη «Τράλλεις») με το μεγαλύτερο Μουσείο στη Τουρκία, διασχίζοντας, τις αρχαίες πόλεις Τρίπολη και Αφροδισιάς και τον Μαϊάνδρο ποταμό (σήμερα Μεντερές) φθάνουμε στην πόλη του Ναζιλί, στη συνέχεια διαμέσου του Ιντζιρλίοβα (Φωλιά του Σύκου) φθάνουμε στην αρχαία πόλη του Ντενιζλί πόλη των θαλασσιών, η αρχαία ελληνική πόλη Λαοδίκεια της Φρυγίας, άνωθεν δε ταύτης στα υψώματα του όρους Όλυμπος η Αρχαία Ιεράπολις της Φρυγίας, που βούλιαξε από σεισμούς και κατολισθήσεις που έγιναν κατά την Αρχαιότητα. Οι Γερμανοί και γενικά οι αρχαιολόγοι με τις ανασκαφές τους έβγαλαν στην επιφάνεια την πόλη (την αρχαία Νεκρόπολη), σήμερα ονομάζεται Παμούκ Καλέ (Βαμβακόβουνο), το έδαφος είναι κάτασπρο σαν βαμβάκι και είναι λουτρόπολη της περιοχής, με τις λίμνες που δημιουργήθηκαν για ιαματικά λουτρά, στη συνέχεια φθάνουμε στην πόλη του «Ντινέρ», αρχαία πόλη (από την Κύρου Ανάβαση) Κελαιναί της Φρυγίας και μετέπειτα η Αππαμεία της εποχής του Μ. Αλεξάνδρου με τις μεγαλύτερες φυλακές της Αρχαιότητας. Στην συνέχεια μπαίνουμε στον Νομό Σπάρτης και την πόλη της Σπάρτης. Κατόπιν ανηφορίζοντας προς τις κορυφές του Ταύρου και Αντίταυρου φθάνουμε στην κορυφή και συνέχεια κατηφορίζουμε δια μέσου του Στρατοπέδου της Τουρκίας των πεζοναυτών και κομάντος του Εγυρδής, περνάμε μέσα από το προάστιο του εγυρδής Γιάζλα «το Κολωνάκι του Εγυρδής»- μπαίνουμε στο Εγυρδήρ. Σύνολο διαδρομής από την Σμύρνη (7^{30'}) επτάμιση ώρες. Οι Νισλήδες απέναντι από το Νησί τους, στις ακτές Αϊναλί- Καβάκ ή Λεύκα που καθρεπτίζει, και η ακτή των κοριτσιών (Κουζλάρ κιγισί) -έκαναν εκεί μπάνιο μόνο οι γυναίκες- έχουν τα αμπέλια τους και τα περιβόλια τους στα «καρά Μπαγλάρ» (μαύρα αμπέλια) περιβόλια με τριαντάφυλλα που έβγαζαν το τριανταφυλλόλαδο. Το Νησί των προγόνων μας περιβάλλεται γύρω από τις εξής ακτές (η ακτή ονομάζεται «Κιγί») :

- 1) Καλέ μπουρνού κιγισί, 2)Χοπανλάρ κιγισί, 3) Πιρρί κιγισί, 4) Αντά Ισκελεσί (σκάλα του Νησιού που δένουν τα κότερα, καΐκια κλπ), 5) Παντελή Κιγισί (Ακτή του Παντελή)- Ντελή Παντελή, 6) ακτή του παπά-Γρηγόρη (κιάσκ- οννού) από το κιάσκι ψάρευαν ο παπάς και η παπαδιά (μουμπαριέ) Καλλιόπη, 7) Μοναστήρ Αρκασού Κιγισί (ακτή όπισθεν του Μοναστηριού του Αγίου Στεφάνου του Νησιού) το πιο καθαρό σημείο της λίμνης όπου υδρεύοντο οι Νισλήδες γεμίζοντας τις

στάμνες και τα κιούπια τους, 8) Η ακτή των Φυτανιδαίων (Φυτανλάρ Κιγισί) όπισθεν οικίας οικογένειας Κωστή Εφέντη-Φυτανίδη, 9) Μερακλάρ Κιγισί (ή ακτή των μερακλήδων), 10) Καντουνάρ Κιγισί (ή ακτή των γυναικών), 11) Η ακτή του Νησιού «Μεζ-ονού» το κυρίως λιμάνι του Νησιού όπου άραζαν όλα τα καΐκια τους, βάρκες, κότερα κλπ μπροστά από τα σπίτια των οικογενειών «Μπακιρτζή Λαρ» Λαζάρου και Θεοδώρας Χατζηβασιλείου και Ιωάννου και της Τιόν Σαράφογλου οικογένεια «Ζαραφλάρ». Έκαναν το λιμάνι τους (Σκελλέ) –σκάλα- στο σημείο αυτό οι Νισλήδες, γιατί στο σημείο αυτό κόβουν τα μποφόρ των ανέμων της λιμνοθάλασσας.

1.1 Η πρώτη γενιά Μικρασιατών προσφύγων από το Νησί του Εγυρδής

Οι συμπατριώτες μας, της πρώτης γενιάς των Μικρασιατών προσφύγων καταγόμενων από το Νησί (Νις- Αντασί) του Εγυρδής Πισιδίας- Μικράς Ασίας, μετά το έτος της προσφυγιάς τους 1922(-1923) εγκαταστάθηκαν όπως-όπως σε διάφορες περιοχές της μητέρας Ελλάδας που τους δέχθηκαν με αγάπη στη ζεστή αγκαλιά τους,. Συγκεκριμένα, πρώτα ήρθαν τα γυναικόπαιδα με τους γέροντες και τις γερόντισσες, στη συνέχεια όσοι επέζησαν από τα θανατηφόρα τάγματα αναγκαστικής εργασίας της Τουρκίας (τα Αμελέ Ταμπουρού), και τέλος όσα παλικάρια του Νησιού σαν Τούρκοι υπήκοοι που υπηρετούσαν στον τούρκικο Στρατό τότε και απολύθηκαν βάσει διαταγής του τουρκικού κράτους και ήρθαν και αυτοί μέσω Νησιού- Ατταλείας στην μητέρα Ελλάδα και συναντήθηκαν με τις οικογένειές τους. Τόπος τελικής εγκατάστασής τους εννοείται της πλειοψηφίας αυτών η περιοχή της «Κοκκινιάς» και μετέπειτα Δήμος Νίκαιας, στην περιοχή αυτή ρίζωσαν για τα καλά και πρόκοψαν όπως θα δούμε στη συνέχεια και όλοι τους έχτισαν τα δικά τους σπίτια.

Οι πρώτοι Νισλήδες που ήρθαν σαν πρόσφυγες στην Ελλάδα εγκαταστάθηκαν στο Νησί της Νάξου, Κυκλάδων όπου οι ντόπιοι κάτοικοι τους φέρθηκαν άπογα και τους βοήθησαν και τους περιποιήθηκαν φιλοξενώντας τους αρχικά στις εκκλησιές, τα σχολεία και όπου αλλού μπορούσαν κατά τον καλύτερο τρόπο να τους φιλοξενήσουν. Οι Ναξιώτες έδειξαν το ενδιαφέρον τους, για υιοθεσίες και κυρίως αυτοί που δεν είχαν παιδιά, όπως θα δούμε στη συνέχεια της περιγραφής. Όλοι οι Νισλήδες εργάζοντο σε όλες τις κτηματικές εργασίες που υπήρχαν στο Νησί της Νάξου. Στη συνέχεια Νισλήδες εγκαταστάθηκαν μόνιμα στις περιοχές της Μακεδονίας σε πόλεις και χωριά του Νομού Σερρών, όπως θα περιγράψω στη συνέχεια. Νισλήδες εγκαταστάθηκαν στο Νομό Θεσσαλονίκης, επίσης στον Νομό Κοζάνης (Τσοτύλι), επίσης στο Νομό Ημαθίας (Βέρροια-Καστοριά), επίσης στην περιοχή του Βόλου (Νέα Ιωνία κλπ). κατόπιν οι Νισλήδες του Βόλου, στη συνέχεια ήρθαν και εγκαταστάθηκαν στη Δήμο Νίκαιας εκατέρωθεν του ρέματος της οδού Τζαβέλα και ονομάζεται μέχρι και σήμερα «Βόλος Μαχαλάς» (Συνοικία των εκ Βόλου). Επίσης στους «Ποδαράδες» σημερινή Νέα Ιωνία Αττικής, στον Ποδονύφη- Φιλαδέλφια, Νέο Ηράκλειο, στους Αμπελόκηπους Αθηνών, επίσης Νισλήδες εγκαταστάθηκαν στην πόλη της Ελευσίνας, στην Δραπετσώνα- Πειραιά (στα προσφυγικά Αγίου Βασιλείου Πειραιά). Επίσης, Νισλήδες εγκαταστάθηκαν στην Πελοπόννησο στο Βραχάτι Κορινθίας, Λέχαιο Κορινθίας, Κρανίδι Αργολίδας, στην Κυλλήνη περιοχή Ολυμπίας- Ηλείας. Επίσης στην Νήσο Σαλαμίνα και μετέπειτα Νισλήδες εγκαταστάθηκαν σε χωριά της Αττικής, Πολυδένδρι (Μάζη), Καπανδρίτη, Μπογιατί (Άγιος Στέφανος) κλπ. Μαζί με την πρώτη γενιά των Νισλήδων προσφύγων ηγήτορες του Νισληδικού λαού ήταν οι σημαίες τους, οι δύο (2) κληρικοί τους, ο παπά Γρηγόρης Ιορδάνογλου και ο παπά Σαράντος- Στέφανος Ζαχαριάδης, μετέπειτα εφημέριοι, ο πρώτος του Αγίου

Νικολάου Νίκαιας και ο δεύτερος του Αγίου Βασιλείου Πειραιά (και εκ παραλλήλου και Αγίου Νικολάου Πειραιά), αμέσως με την εγκατάστασή τους το 1922, του πρώτου στη Νίκαια και του δεύτερου στην πόλη της Ελευσίνας, οικογενειακώς.

1.2 Ο συγγραφέας

Ο συγγραφέας αυτού του βιβλίου, ο επικαλούμενος «Νισλής ο Προσταναέας» αποτελεί Νισλή της δεύτερης έως τέταρτης γενιάς Νισλήδων, γεννήθηκε από γονείς που κατάγονται από την Πισιδία «Νησί του Εγυρδήρ», του Νομού Σπάρτης, το έτος 1937 στη Νίκαια του Πειραιά, τις Γυμνασιακές του σπουδές ετελείωσε στη Νίκαια οπότε και έλαβε πτυχίο οικονομολόγου- λογιστού από το Υπουργείο Εμπορίου και μέχρι σήμερα ασχολείται με τα οικονομικά (ήδη συνταξιούχος). Από μικρή ηλικία τον βρίσκουμε στους Νισλήδες της πρώτης ηλικίας να καταγράφει όλες τις αφηγήσεις τους γύρω από την ιστορία και προϊστορία της γενέτειράς τους του Νησιού της Πισιδίας Μικράς Ασίας (Νις- Αντασί). Ευτυχώς, ο συγγραφέας έζησε από κοντά τους Νισλήδες της πρώτης γενιάς και με τα παρατσούκλια που είχαν σαν ονόματα στο Νησί τους γιατί αργότερα, το έτος 1983, που πήγε στο Νησί βρήκε το υπαρκτό παλαιό Ληξιαρχείο του Εγυρδήρ και πήρε σε φωτοτυπίες όλο το Ληξιαρχείο (Κιουτούκ) του Νησιού τους και στη συνέχεια θα σας τα καταγράψει αναλυτικά, όλες τις οικογένειες των Νισλήδων με το παρατσούκλι τους στο Νησί και πώς ονομάζονται μετά το 1922 στην Ελλάδα και σε ποιο μέρος της Ελλάδας ή του εξωτερικού έχει εγκατασταθεί κάθε Νησιδίδικη οικογένεια. Θερμή παράκληση του συγγραφέα του παρόντος βιβλίου είναι προς όλους τους συμπατριώτες του να μην τον παρεξηγήσουν γιατί θα γράφει όλες τις οικογένειες του Νησιού, με το παρατσούκλι τους και το επώνυμο που έχουν στη συνέχεια στην Ελλάδα.

Σαν ερασιτέχνης συγγραφέας, γράφω αυτό το έργο, με ολίγα λόγια και με όλες τις λεπτομέρειες, που βασικά στηρίζεται κατά πρώτον λόγο, στις αφηγήσεις των Νισλήδων της πρώτης γενιάς (και στα ολίγα στοιχεία που πήρα από το ΚΜΕ που αφορούν αφηγήσεις ορισμένων Νισλήδων πρώτης γενιάς), όπως προανέφερα και το οποίο τούτο έργο μας δίνει το δικαίωμα να μάθουμε στις μετέπειτα γενεές την άγνωστη ιστορία του Νησιού του Εγυρδήρ Πισιδίας, της γενέτειρας των προγόνων μας, από την αρχαία εποχή (συνοπτικά) μέχρι το έτος της προσφυγιάς προς την Ελλάδα το έτος 1922 και από την εγκατάστασή τους στην μητέρα Ελλάδα, μέχρι και σήμερα. Ο συγγραφέας τολμά και γράφει αυτό το έργο, όπως προανέφερε για να μείνει στα χέρια των Νησιδικής καταγωγής συμπατριωτών μας, του σήμερα και του μέλλοντος, ένα βιβλίο που θα τους ενημερώνει σε γενικές γραμμές για τις ρίζες τους. Σε ποια περιοχή της Μικράς Ασίας γεννήθηκαν και έζησαν οι πρόγονοί τους και πρόκοιχαν στον τόπο εκείνο δια μέσου των αιώνων, αναπτύσσοντας έναν δικό τους τοπικό πολιτισμό, πρόοδο στα γράμματα και τις τέχνες, στο εμπόριο, την ναυτιλία, στην καλλιέργεια και εδραίωση του Ελληνοχριστιανικού πολιτισμού με υψηλό ελληνοχριστιανικό φρόνημα. Αλλά και από την αρχαία εποχή ήκμασε η περιοχή της Πισιδίας και συγκεκριμένα της Σπάρτης, ιδιαίτερα της πόλης της

Προστάνας- Κρέζους (σήμερα Εγυρδής) η αποία ήκμασε κατά την Αρχαιότητα, είχε τα ισχυρά τείχη της εποχής εκείνης, ισχυρή διοίκηση μέχρι και δικό της χρυσό νόμισμα και το Νησί για όλα αυτά θα αναφερθώ λεπτομερώς στη συνέχεια.

1.3 Οι οικογένειες του Νησιού της Πισιδίας το 1922

Πόσες ήτανε, τα ονόματά τους, τα οικογενειακά και τα παρατσούκλια τους, πώς φαίνονται στο Ληξιαρχείο (Κιουτούκ) του Εγυρδής και πώς ονομάζονται μετά το 1922 στην Ελλάδα. (Επαναλαμβάνω πως θα τα γράψω όπως φαίνονται στην πραγματικότητα, χωρίς να με παρεξηγήσει κανένας συμπατριώτης μου- και συγκεκριμένα τα γράφω κατά σειρά εγγραφής τους στο Ληξιαρχείο του Εγυρδής.)

- 1) Η οικογένεια των «Ντανελλέρ» του Βασιλείου Δανιήλογλου- Δανηλίδη και των υιών του, Γεννάδιο Δανηλίδη, Σάββα Δανηλίδη, Στράτου Δανηλίδη, Ιωνά Δανηλίδη, Δανιήλ Δανηλίδη, της κόρης τους Αμαλίας Δανηλίδου που πέθανε μετά το 1922 στη Νίκαια και ήταν σύζυγος του Μηνά Καπλάνογλου και τον υιό της Ιωάννη, υιοθέτησε η άλλη αδελφή της, Κυριακή, Ντανελλερίν, Κυριακή σύζυγος Βασιλείου Ισαακίδη και ο άνδρας της Βασίλειος Λουκά Ισαακίδης (Τζιννή Βασίλης, επιλογίας του τουρκικού στρατού τότε) και τέλος ο υιός τους Γεννάδιος Δανηλίδης, κάτοικος Θεσσαλονίκης (και οι οικογένειες των παιδιών τους).
- 2) Η οικογένεια του Κώστη Εφέντη-Φυταννάρ (Φυτανίδη) και της συζύγου του. Μαρίνας (Μάννε) –Αμπά-Ντεζέ, το γένος Καπλανίδη, τα παιδιά τους με τις οικογένειες των παιδιών τους: Κοσμά Φυτανίδη, Φώτη Φυτανίδη, Γρηγόρη Φυτανίδη, Χαράλαμπου Φυτανίδη, Ιωσήφ Φυτανίδη, ο Σάββας (πέθανε) και η κόρη τους Δέσποινα (πιπίνα) σύζυγος Συμεών Παπάζογλου.
- 3) Η οικογένεια Στέφανου «Σεκερτζιλέρ» (Χατζηηλιασόγλου) και η γυναίκα του Αναστασία, το γένος Λουκά Ισαάκογλου- (ΑΤΤΕ) με τις οικογένειες των παιδιών τους Ζωής Ιορδάνου Καζαντζόγλου, Δέσποινας (Πεππή) σύζυγος Χρυσοστόμου (Ντομή) Ντομόγλου, Βηθλεέμ σύζυγο Παναγιώτου Θεοδώρου, Φιλίππου Στεφάνου Χατζηηλιασόγλου και τέλος τα αγόρια τους Ηλίας και Σπύρος που πέθαναν μετά το 1922 στη Νίκαια και ο μικρός Συμεών που πνίγηκε στο πηγάδι στο Νησί προ του 1922.
- 4) Η οικογένεια του Χρυσοστόμου (Ντομή) Χατζηηλία ή Χατζηηλιάδη, με την γυναίκα του Ελισάβετ (Μάτσαλου γινγκέ) Μπαλόγλου και η οικογένεια του υιού τους Ιορδάνου Χατζηηλία- Χατζηηλιάδη με την σύζυγό του Φωτεινή Χατόγλου με τα παιδιά τους Ηλία και Χρήστο και μετέπειτα Χαράλαμπο και Θεανώ.
- 5) Η οικογένεια του «Σουμούκ» Ιωάννη Ευδέκογλου-Κωνσταντινίδη με τη σύζυγό του Γεσθημανή Πασόγλου (Ευδέκ Γκελινή) έκανε έναν (1) υιό τον Παναγιώτη Ευδέκογλου που έμενε μόνιμα στο Βέλγιο με την ιταλικής καταγωγής σύζυγό του έκανε έναν υιό τον Ιωάννη Ευδέκογλου που δεν γνωρίζει ελληνικά ούτε έχει σχέση με την Ελλάδα. Ο Παναγιώτης πέθανε, το παιδί κατοικεί μόνιμα στο Βέλγιο- Ο «Σουμούκ» Ιωάννης Ευδέκογλου εγκατέλειψε τη γυναίκα του Γεσθημανή

Πασόγλου και κατέφυγε στο Νομό Σερρών όπου έκανε νέο γάμο και άλλα παιδιά, δημιούργησε νέα οικογένεια.

6) Η οικογένεια του Χατζη Στέφανου Σάββα Ασίκογλου (ουνελερίν Σαβ Ουστανίνογλου)

και της συζύγου του Χατζη Ανδρονίκης Σωκράτη Ντογάνογλου είχε εγκατασταθεί στο χωριό Μεσορράχη- Σερρών και έχουν παιδιά τους : τον Δαμιανό Ασίκογλου (ήδη έχει αποβιώσει), τον Δημήτριο Ασίκογλου και την Λευκοθέα Ασίκογλου σύζυγο Στέλιου Σπυριδάκη.

7) Η οικογένεια Παύλου Χατόγλου (Χατουλάρ)- ένα (1) μέρος από το σόι Χατουλάρ.

Έκαμε γάμο στο Νομό Σερρών με γυναίκα από την Πάρλα και είχε κατάστημα στο Αιγάλεω, η οικογένειά του μετά τον θάνατό του, η σύζυγός του με τις κόρες του Ελισάβετ και Ευφροσύνη διαμένουν στην Άνοιξη Αττικής μόνιμα.

8) Η οικογένεια Θεοδώρου και της Δέσποινας Καμπούρη από την «Δήμητρα Σερρών» με τα παιδιά τους μετέπειτα Παύλο, Χρήστο, Λουκά, με τις οικογένειές τους, μετέπειτα ο υιός τους Ιωάννης ζει οικογενειακώς στην Δήμητρα Σερρών.

9) Η οικογένεια Χατζή Μαριαλάρ, εγκαταστάθηκε μόνιμα στον Μαυρόλοφο Σερρών η μια οικογένεια με το επώνυμο Χατζή Μαρόγλου ή Μαρίδης, οι γεννήτορες της μιας οικογένειας που εγκαταστάθηκε στον Μαυρόλοφο Σερρών του Χατζή Αντώνη Μαρόγλου με τα παιδιά του Παύλο Μαρίδη και την Γεσθημανή Μωυσίδη με τις οικογένειές τους, της άλλης οικογένειας του Χατζη Αναστάς Παντέλογλου και της γυναίκας του Ναζλού το γένος Παυλίδη Νικολάου που εγκαταστάθηκαν μόνιμα στην Νίκαια οικογενειακώς με τα παιδιά τους.

10) Η οικογένεια του Χατζητρύφωνα και της Βηθλεέμ Παλαιολόγου με την οικογένειά τους και τα παιδιά τους εγκαταστάθηκαν μόνιμα στην Κωμόπολη Δραβίσκος, Σερρών.

11) Οι οικογένειες Μακρένογλου, του Μακρένογλου Βασίλη και της συζύγου του Αναστασίας οικογενειακώς και με τα παιδιά τους, επίσης και η οικογένεια του αδελφού του Πλάτωνα Μακρένογλου με τη γυναίκα του Δέσποινα και μαζί με τα παιδιά τους κατοίκησαν μόνιμα στον Δραβίσκο, Σερρών.

12) Επίσης και η οικογένεια του «Κυπρόν και Τέκλας» (Κυπριανού και της Θέκλας) Βασιλειάδη που εγκαταστάθηκαν μόνιμα στη Ν. Ιωνία Αθηνών και με τις οικογένειες των παιδιών τους, η κόρη τους Φρόσω έγινε μετέπειτα σύζυγος του συμπατριώτη μας βιομήχανου παιχιδιών Ανανία Ηλία Ανανιάδη.

13) Η οικογένεια επίσης Μαρίκας Κοφιντζόγλου και των παιδιών της κατοικεί στην Μεσοράχη Σερρών

14) Η οικογένεια του Νισλή Σωκράτη Ντογάνογλου (Δογάνογλου) με την κόρη τους Χατζη Ανδρονίκη σύζυγο Στεφάνου Ασίκογλου, εγκαταστάθηκε στη Μεσοράχη Σερρών μόνιμα.

15) Η οικογένεια του Λεόντη (Λεωνίδα) Κώστηλερ (Κωνσταντινίδη) με τα παιδιά τους Ραφαήλ Κωνσταντινίδη, Μιχαήλ Κωστόγλου οικογενειακώς εγκατεστημένοι στη Νίκαια και ο έτερος υιός του Χρήστος είναι εγκατεστημένος οικογενειακώς στην Θεσσαλονίκη, οι οικογένειες των παιδιών τους ζουν σήμερα.

- 16) Η οικογένεια «ουνελερίν Κοσμά» Κοσμά Παναγιώτη Ασήκογλου ο οποίος είναι οικογενειακώς εγκατεστημένος με τα παιδιά του μετέπειτα στη Νεάπολη της Νίκαιας.
- 17) Η οικογένεια των παιδιών του Ιωάννη Ασίκογλου (ουνελερίν) και της Ζεφόρας (Ζεφορ) το γένος Ζαχαρία Ζαχαριάδου: Ιερεμίας Ασίκογλου, Αντιγόνη Ασίκογλου, σύζυγος Ιωάννου Ζαχαριάδου, Μαρίκας Ασίκογλου συζύγου Παντελή Θιτίζογλου, Σάββας και Χρήστος οι οποίοι έχουν αποβιώσει, με τις οικογένειές τους και τα υπόλοιπα παιδιά γεννήθηκαν στη συνέχεια στην Ελλάδα και κατοικούσαν μόνιμα στην Νίκαια.
- 18) Η οικογένεια Παναγιώτας Παναγιώτη Ασίκογλου (Πανιώτσα) σύζυγος Χαραλάμπους Καπλανίδη μετέπειτα με όλα τα παιδιά τους κάτοικοι Νίκαιας.
- 19) Η οικογένεια Ελισάβετ Παναγιώτη Ασίκογλου σύζυγος Τσιμερέκη μετέπειτα με τα κορίτσια της που κατοικούν μόνιμα στην οδό Θερμοπυλών Κορυδαλλού.
- 20) Η οικογένεια Αθηνάς Παναγιώτη Ασίκογλου σύζυγος Τιτάκη, με τις οικογένειες μετέπειτα των παιδιών της, του Ευάγγελου και του Χρήστου Τιτάκη που κατοικούν όλοι στη Νίκαια.
- 21) Η οικογένεια του Μελέτη Νταή, Μελέτη Ζαχαριάδη και της γυναίκας του Άννας από την Πάρλα, κατοικούσαν όλοι στη Νίκαια με τα παιδιά τους.
1. Η οικογένεια του Γεώργιου Μελέτη Ζαχαριάδη με τα παιδιά του: Αικατερίνη Ευαγγέλου Καραόγλου και Μελέτη Γεωργίου Ζαχαριάδη, ο οποίος Γεώργιος Ζαχαριάδης έκανε και δεύτερο γάμο και έμενε στην Πεύκη Αττικής.
2. Η οικογένεια Ονουφρίου Μελετίου Ζαχαριάδη με τα κορίτσια του στη συνέχεια.
3. Του Λάμπρου Ζαχαριάδη του Μελετίου (Μποστάν Μπεκτσισί) φύλακας στα μποστάνια της Παλαιοκόμης Σερρών στη συνέχεια κάτοικος Νίκαιας.
4. Η οικογένεια Άννας Μελετίου Ζαχαριάδου, σύζυγος Παντελή Ζειμπέκογλου (Ζεμπεκ Άνναςου) άπαντες κάτοικοι Νικαίας.
- 22) Η οικογένεια Κυριάκου (Κυριός) Ζαχαριάδη μόνιμως μένει στη Νίκαια και στο Τσοτύλη Κοζάνης και τα παιδιά του, (συνοικία Νέα Σπάρτη) οικογένεια του Νησιού (Παύλοσλάρ) και άλλων που δεν μπόρεσα να βρω ή να εντοπίσω στο Τσοτύλη.
- 23) Η οικογένεια της (Ουζούν-Πανιώτσας) ψιλής Παναγιώτας η οποία με το 1922 εγκαταστάθη μόνιμα στους Ποδαράδες Νέα Ιωνία και έκτοτε δεν έχουμε άλλα στοιχεία.
- 24) Η οικογένεια (Κοτζά Καφαλάρ) αυτών που έχουν μεγάλο κεφάλι με το 1922 εγκαταστάθηκε μόνιμα στους (Ποδαράδες) Νέα Ιωνία και έκτοτε δεν έχουμε κανένα άλλο στοιχείο μέχρι σήμερα.
- 25) Η οικογένεια δύο (2) ευκατάστατων αγάμων κοριτσιών (Μαρίς και Κυριέκης)- Μαρίας και Κυριακής του Νησιού έμεναν μισοτοιχιά με την οικία Ταστσόγλου, αγνώστων λοιπών στοιχείων με το 1922 εγκαταστάθηκαν μόνιμα στους Ποδαράδες Νέα Ιωνία και ουδένα στοιχείο τους έχουμε μέχρι σήμερα.
- 26) Οικογένεια Τρύφωνα Σεραφειμίδου (Σεραφειμέρ- Καλογριαλάρ) και της γυναίκας του «Αλλάχ Τουρμπεσή» και οι οικογένειες των παιδιών τους Κυριάκου Σεραφειμίδα οικογενειακώς στη Νέα Ιωνία και Σεραφείμ Σεραφειμίδα

οικογενειακώς στη Νίκαια με όλα τους τα παιδιά και είχαν και μια κόρη που δεν γνωρίζω στοιχεία της όπως μου τα είπε ο αφηγητής μου, ο ανώνυμος.

27) Οικογένεια του (Λεόντης ουστά) Λεοντίς ή Λεωνίδα και της συζύγου του Βαρβάρας (Μιχαλλάρ ή Πασιλλάρ) Πασόγλου οικογένειες των παιδιών τους: α) Οικογένεια Γεωργίου Λεωνίδα Πασόγλου ή Μιχαηλίδη και των παιδιών τους, β) Μιχαήλ Λεωνίδα Πασόγλου οικογένεια με τα παιδιά τους, γ) Σπύρος Λεοντής ή Λεωνίδα Πασόπουλος οικογενειακώς με τα παιδιά του στη Νίκαια, δ) Δέσποινα Λεωνίδα Πασόγλου, σύζυγος Ιωάννου Ζαχαριάδου οικογενειακώς με τα παιδιά της, ε) Γεσθημανή Λεωνίδα Πασόγλου, σύζυγος Ιωάννη Ευδέκογλου («Ευδέκ Γκελινή») με τον υιό Παναγιώτη –οικογένειες που κατοικούσαν στη Νίκαια.

28) Η οικογένεια 1.Μιχαήλ Παξόγλου και των παιδιών του και 2.Ηλία Παξόγλου, υιοθετηθείς ως Ηλίας Φωστίνης οικογενειακώς και οι δύο (2) οικογένειες κάτοικοι Κρανιδίου Αργολίδας (μόνο ο Ηλίας στο Κρανίδι, ενώ ο αδελφός του Μιχαήλ έμενε στη Νίκαια) με τα παιδιά τους.

29) Η οικογένεια του (Κουγιουμτζού Βασίλη) Βασιλείου Φυτανίδη, ο χρυσοχόος του Νησιού και του Εγυρδήρ και οι οικογένειές των παιδιών του: α) Ιωάννη Βασιλείου Φυτανίδη μετέπειτα Ταξίαρχου της Αεροπορίας, β) Γρηγορίου Βασιλείου Φυτανίδη (απεβίωσε), γ) Φωτεινής Βασιλείου Φυτανίδου Σύζυγος Κωνσταντίνου Χατζηβασίλογλου, οικογενειακώς με τον υιό τους Σπύρο και κόρες Ελισάβετ Ιορδάνογλου και Βηθλεέμ Θετίογλου, δ) Χρυσάνθης Βασιλείου Φυτανίδου, Σύζυγος Γκιουζέλ Κοσμά Φειδάνογλου, οικογενειακώς με τα παιδιά της, ε) Καλλιφρόνης Βασιλείου Φυτανίδου, συζύγου Παναγιώτου Καπλάνογλου οικογενειακώς με τα παιδιά της, ζ) Δέσποινας Βασιλείου Φυτανίδη, συζύγου Χατζη Ισαάκ Ισαάκογλου οικογενειακώς με τα παιδιά της, η) Ελένης Βασιλείου Φυτανίδου οικογενειακώς με τα παιδιά της και θ) Καλλινίκης Βασιλείου Φυτανίδου συζύγου Στεφάνου Ζαχαριάδου. Όλες οι οικογένειες κατοικούν στη Νίκαια πλην της κόρης τους Ελένης που μένει στο Βραχάτι Κορινθίας.

30) Η οικογένεια «Γιορντάν Μπάρλασου», του Νησιού στην Ελλάδα αποτελείται από το έτος 1922, 1923 από τις οικογένειες των θυγατέρων του α) Άννας συζύγου Γεωργίου Χοτζόγλου- Ζαχαριάδου (Σκερλίνα) β) Ανέστε (Αναστασία) σύζυγος Γεωργίου Τοκατλόγλου με τα αγόρια της Νικόλαο Γεωργίου Τοκατλόγλου, Βασίλειο Γεωργίου Τοκατλόγλου και Γρηγόρη (Ακη) Γεωργίου Τοκατλόγλου και αργότερα οικογένειές τους και συγκεκριμένα από συγγενή της οικογένειας «Γιορντάν Πάρλασου» υπερ 60-χρονο τότε, Ιεροψάλτη των Αγίων Αναργύρων τού Νησιού, περίπου περί το έτος 1965, ο οποίος μου αφηγήθηκε ότι ο Τοκατλόγλου αποτελούσε τέκνο καλά στεκούμενης οικονομικά οικογένειας της Σπάρτης η οποία οικογένεια έλκει την καταγωγή της (τις ρίζες της) από την μεγαλόπολη της Βόρειας Τουρκίας (του Εύξεινου Πόντου) Τοκάτης, γ) Ναυσικός (Ναζλού) συζύγου Κυριάκου Καζαντζόγλου με τις οικογένειες των παιδιών της, Κωνσταντίνου (Κωστένης) Κυριάκου Καζαντζόγλου και Βαρβάρας συζύγου Παναγιώτου Τιλσίζογλου .

31) Οι οικογένειες Χατζη-Μουρατ Μπέη Μουράτογλου (πρακτικού θεόπνευστου ιατρού- γενική ιατρική) στα όρια του Νομού Πισιδίας και στην μείζονα περιοχή της Τουρκίας με αυτό το όνομα (παρατσούκλι) φαίνεται στο

Ληξιαρχείο (Κιουτούκ) και οι οικογένειες των παιδιών του α) Τιλσίζ- Κυριάκου και της συζύγου του Ιστυλιανής/Στυλιανής Τιλσίζογλου, β) Κυριακής συζύγου Ηλία Ντομέογλου ή Ηλιάδου (ντομή Γκαληνή) Ντομιλλέρ και γ) Μακρύνας συζύγου Παναγιώτη Αντώνογλου και οι οικογένειες των παιδιών τους.

32) Οι οικογένειες, του Λαζάρου Βασιλείου Χατζηβασίλογλου (ο ιεροψάλτης των Αγίων Αναργύρων του Νησιού) και της συζύγου του Θεοδώρας (Τομπάκ Ντεζέ) συζύγου Λαζάρου Χατζηβασίλογλου «πρακτικής θεόπνευστης ιατρού-χειρουργού-παθολόγου» διαπρεπούς στην περιοχή της Πισιδίας- «Μπακιρτζηλάρ Φαμίλιασού»- και οι οικογένειες των παιδιών τους: α) Βασιλείου Λαζάρου Χατζηβασίλειου, β) Ιωάννου (Γιάνγκου) Λαζάρου Χατζηβασίλειου, γ) Γαβριήλ Λαζάρου Χατζηβασίλειου, δ) Ανανιά Λαζάρου Χατζηβασίλογλου, ε) Κωνσταντίνου Λαζάρου Χατζηβασίλογλου, ζ) Ανδρέα Λαζάρου Χατζηβασίλογλου, η) της κόρης του Δέσποινας συζύγου Βασιλείου Ιορδάνογλου- Παπαγρηγορίου.

33) Οικογένειες των (Τερζιλλέρ) Τερζή Τυρφών (ράφτη Τρύφωνα) και της γυναίκας του Χαρίκλειας (Χαρίκλεια Αμπά), στην Ελλάδα οικογένεια Χαραλαμπίδη, οικογένειες των παιδιών τους και στη συνέχεια των εγγονών τους: α) Λαζάρου Τρύφωνος Χαραλαμπίδη β) Χαράλαμπου Τρύφωνος Χαραλαμπίδη (Σαλγκάμ), γ) Μηνά Τρύφωνα Χαραλαμπίδη (Ντιπέκ), δ) Δέσποινα Πολύκαρπου Παπαδοπούλου, ε) Αικατερίνη σύζυγος Κυριάκου Τιτίζογλου Κωνσταντινίδου.

34) Οικογένειες, «Εφτυμλέρ»- του Γεωργίου Ευθυμιάδη και της συζύγου του Αικατερίνης και οικογένειες των παιδιών τους και στη συνέχεια των εγγονών τους: α) Παναγιώτη Γεωργίου Ευθυμιάδη μετά της συζύγου του Θεοφανίας Συμεωνίδου, β) Κοσμά Γεωργίου Ευθυμιάδη μετά της συζύγου του μετέπειτα Αλεξάνδρας και των παιδιών τους και εγγονών, γ) Ιωάννη Γεωργίου Ευθυμιάδη μετά της συζύγου του Στεφανίτσας, δ) Μαρίας (Μαρίς) Γεωργίου Ευθυμιάδου μετά της κόρης της Στέλλας μετέπειτα συζύγου του Γεωργίου Παππά.

35) Οικογένειες: α) Λουκά Κυριάκου Ευθυμιάδη (αναφέρονται παρακάτω)

36) Οικογένειες, «Καζαντζηλάρ» Καζαντζόγλου: α) Ιορδάνου (Χατζηγιορντάν) Σταύρου Καζαντζόγλου μετά της συζύγου του Ζωής Στεφάνου Χατζηηλιάσογλου, β) Αντωνίου Σταύρου Καζαντζόγλου, των παιδιών του Παναγιώτου (Πανηγύρ) Αντωνίου Καζαντζόγλου, Σταύρου Αντωνίου Καζαντζόγλου, Ελένης Αντωνίου Καζαντζόγλου-Παυλίδου, γ) Κυριάκου Σταύρου Καζαντζόγλου και της γυναίκας του Ναζλού (Ναυσικάς) και των παιδιών τους Κωνσταντίνου Κυριάκου Καζαντζόγλου και Βαρβάρας συζύγου Παναγιώτου Τιλσίζογλου- το γένος Κυριάκου Καζαντζόγλου και Στυλιανού Σταύρου Καζαντζόγλου και της συζύγου του Χριστίνας (Κουτσάνα ή Φουστενέ) Ζεϊμπέκογλου με τα παιδιά τους Ευφροσύνη Βασιλείου Ιωακειμίδου και Πολυξένη Δαμιανού Απόγλου.

37) Οικογένεια «Κινικλέρ» συγγενείς της οικογένειας Δανηλίδου από μητέρα την αποτελούν δύο (2) αδέρφια που κατοικούσαν στην νήσο Σαλαμίνα και στα Ταμπούρια-Πειραιά: α) ο Ιωάννης (Κινίκ Γιάννης) Αφθονίδης, μετά της οικογένειάς του και β) Ο Χρήστος Αφθονίδης μετά της οικογένειάς του- ο υιός του Κωνσταντίνος Αφθονίδης δικηγόρος Πειραιά και σήμερα Δικαστικός λειτουργός και ο έτερος υιός του ναυτικός.

38) Οι οικογένειες των παιδιών του Ηλία Καπλάνογλου: α) Ισαάκ Ηλία Καπλάνογλου, β) Παναγιώτης Ηλία Καπλάνογλου, γ) Βασιλείου (εκερτζή - Βασίλης) Ηλία Καπλάνογλου, δ) Άννας (Καπλάν Ανναςού) συζύγου Κυριάκου Παυλίδη-Καπλάνογλου, ε) Ναθαναήλ (Ναθάν) Ηλία Καπλάνογλου.

39) Οικογένειες, (Χατζηγαβρελλέρ) γενάρχης Γιουβάνης οικογένειες στην Ελλάδα Γαβριηλίδη των παιδιών του: α) Αβραάμ Ιωάννη Γαβριηλίδη, β) Αικατερίνης Ιωάννου Γαβριηλίδου, γ) Γεσθημανής συζύγου Ιορδάνου Χατόγλου-Γαβριηλίδου, δ) Χατζή Δέσποινας συζύγου Γεωργίου Σταμπολόγλου- με τις οικογένειες των παιδιών τους και εγγονών.

40) Οικογένειες «Τερζή Μουχαλάκη» Μιχαήλ Μουράτογλου και της γυναίκας του Μαρίας (Μουχαλάκη -Καρουσού) Μουράτογλου –οικογένειες των παιδιών τους και εγγονών: α) Στεφάνου Μιχαήλ Μουράτογλου, β) Δαμιανού Μιχαήλ Μουράτογλου, γ) Ειρήνης Ιορδάνου Ιορδάνογλου- Μουράτογλου, δ) Αναστασίας συζύγου Ιωάννου (ουστά) Χατόγλου- Μουράτογλου, ε) Κυριακή, (Ακ Κυλλέ) Άσπρη Κυριακή σύζυγος Χρήστου Ζεϊμπέκογλου- Μουράτογλου και Ιορδάνη Δαμιανίδη.

41) Οικογένειες Αδελφών Γαβριήλ Ζαχαριάδη, α) Ιωάννη Γαβριήλ Ζαχαριάδη και της γυναίκας του Αντιγόνης Ιωάννου Ασίκογλου, β) Μιχαήλ Γαβριήλ Ζαχαριάδη και της γυναίκας του Ειρήνης Ζαχαριάδη και Γεωργίου Γαβριήλ Ζαχαριάδη (Μουσαμπαλής) και μετέπειτα οικογένειες των παιδιών και εγγονών τους.

42) Οικογένεια «Τσοππίκ» στην Ελλάδα Γαβριήλ Κώστογλου κατοικούσε στην Σαλαμίνα και μετέπειτα τα τέκνα τους.

43) Οικογένεια Εμόρφιου Κώστογλου και μετέπειτα η γυναίκα του και ο μοναχογιός του διαμένουν στην Νίκαια.

44) Οικογένεια «Καρά- Κυλόκ» Μαύρου Κυριάκου Καρόγλου και οι οικογένειες των θυγατέρων του: α) οικογένεια Σοφίας συζύγου Θεοδώρου Τομπούλογλου (Τατουμνάρ) και μετέπειτα του υιού τους Γεωργίου Τομπούλογλου κάτοικοι Νίκαιας, β) Μαρίας και Στεφάνου Αμασέως και μετέπειτα των δύο (2) θυγατέρων τους που κατοικούν στην Νίκαια, γ) Δέσποινας Καρόγλου νυμφεύθηκε στην νήσο Νάξο όταν οι Νισλήδες πήγαν για πρώτη φορά και οικογενειακώς και τα παιδιά τους κατοικούν μόνιμα στην νήσο Νάξο.

45) Η οικογένεια του γενάρχη του Νησιού «Καγιαλλάρ» του διάσημου Γιοβάν Κεμανετζή (ο βιολιστής του Νησιού) και των παιδιών του: α) Κωνσταντίνου και συζύγου Ελένης Καγιόγλου- Αμπατζόγλου, Μελπομένης Καγιόγλου και γ) Φωτεινής Καγιόγλου, φαίνονται τα παιδιά και Αμπατζόγλου – κάτοικοι Νίκαιας Βόλος Μαχαλά.

46) Οικογένεια Σταύρου Αντωνίου Καζαντζόγλου και της συζύγου του Χριστίνας Κλιμάνογλου και μετέπειτα τον μοναχογιό τους Αντώνη Σταύρου Καζαντζόγλου καθηγητή φιλόλογου μέσης εκπαίδευσης και ιστορικό-συγγραφέα μετά της οικογένειάς του.

47) Οικογένεια Ιορδάνη Χατόγλου (Χατουλλαρούν Γιορντάν) της συζύγου του Γεσθημανής και του υιού του Λεωνίδα καθηγητή των Μαθηματικών.

48) Η οικογένεια «Τεοντοροσλάρ» Αβραάμ και Αικατερίνης Θεοδώρου-Θεοδωροσόγλου και τα παιδιά τους: α) Γεωργίου Αβραάμ Θεοδώρου ο οποίος προ του 1922 κατοίκησε στο Λος Άντζελες Καλιφόρνιας ΗΠΑ (τώρα δεν ζει πια), β) Οικογένεια Παναγιώτη και της συζύγου Βηθλεέμ Θεοδώρου με τα παιδιά τους, γ) Θεοδώρου και συζύγου Αναστασίας (πουπαζ κουζού) Θεοδώρου, κόρης του Παππά Γρηγόρη Ιορδάνογλου, με την κόρη τους «κιουτσούκ» -μικρή Δέσποινα σύζυγος Ανδρέα Καραγιάννη, δ) Οικογένεια Ευαγγέλου Αβραάμ Θεοδώρου και της συζύγου του Μαγδαληνής και την κόρη τους Βηθλεέμ, ε) Οικογένεια Κλειονίκης (κιλόν) του συζύγου της Φώτη νταή- Φυτανίδου με τον υιό τους Στέφανο Φυτανίδη, ζ) Οικογένεια Θεοδώρας (Τοντόρλας) συζύγου Ανανία Χατζηβασιλόγλου με τα αγόρια της Θεόδωρο και Αβραάμ και των παιδιών τους, η) Βηθλεέμ συζύγου Γεωργίου (Χοτζαγιώργης) Χότζόγλου με τα παιδιά της Παντελή και Νικόλαο και θ) Η Δέσποινα «μπογιούκ-Δέσποινα» θυγάτηρ Αβραάμ και της Αικατερίνης Θεοδώρου.

49) Οι οικογένειες «Ασλανλάρ» γενάρχη ο Λεόντιος (Λεωνίδας) Ιορδάνη Ιορδάνογλου και της συζύγου του Κυριακής, οι οικογένειες των παιδιών τους: α) Ιορδάνη (κοκουλού νταής) και της συζύγου του Ζωής Ιορδάνογλου και των παιδιών τους, β) Παρασκευά (Παρές) και της συζύγου του Μαρίας (Μανέ) Ζειμπέκογλου-Ιορδάνογλου και των παιδιών τους, γ) Αντωνίου και της συζύγου του Ελισάβετ Ιορδάνογλου και των παιδιών τους, δ) Παύλου (Παλλού) Ιορδάνογλου και μετέπειτα οικογένειες των παιδιών τους, ε) Βασιλικής (Βασίλκη) συζύγου Στυλιανού Βλαδίνοβιτς, η καταγωγή του Στυλιανού από «Ντινέρ» ή Κελεναί η Απαμεία της Φρυγίας και όταν οι Έλληνες του Ντινέρ ήρθαν πρόσφυγες στο Νησί έγινε αρραβώνας και ο γάμος τους έγινε μόλις ήρθαν στην Ελλάδα.

50) Η οικογένεια της «Ματρώνα-Ντεζέ» θείας Ματρώνας που ήτανε Φουρνάρισσα του Νησιού, Ιορδάνογλου και η οικογένεια του «Ματρώνανου Αντών» του υιού της Ματρώνας (είχε φούρνο στο Νησί), μαζί με την μητέρα του, Αντώνη Ιορδάνογλου και μετέπειτα των παιδιών και εγγονών του

51) Η οικογένεια Αναστασίου (Παλλά) Παυλίδη με τα της συζύγου του Ευμορφίας (Εμόρ) Ζαχαριάδου και του υιού τους Παύλου και εγγονών.

52) Η οικογένεια «Αγαπηλλέρ» του Νησιού, γενάρχη ο Αγάπιος Φυτανίδης, οικογένειες των παιδιών του: α) Φώτη Νταή Φυτανίδη, β) Αγάπιος Φυτανίδης, γ) Η οικογένεια της Αναστασίας (Ανεστές) (Αγάπη κουζού) συζύγου Μιχαήλ Γιαζιτζόγλου που καταγότανε από το «Ντενιζλή» (Λαοδικεία) της Φρυγίας και ενυμφεύθησαν όταν οι πρόσφυγες του Ντενιζλή ήρθαν στο Νησί το 1918 και απέκτησαν τον υιό τους Παναγιώτη (Πάνο) Γιαζιτζόγλου. Ο Μιχάλης Γιαζιτζόγλου ήταν δίγαμος ίσως εν αγνοία του στην εμπόλεμη κατάσταση τότε και είχε και κόρη με το όνομα Ελπίδα. (από πρώτο γάμο του). Συμπτωματικά ο σημερινός Υπουργός Θρησκευμάτων της Τουρκίας ονομάζεται Γιαζιτζόγλου αλλά κατάγεται από την Τραπεζούντα-Πόντου –το έμαθα από την εφημερίδα-)

53) Η οικογένεια «Τοπουζλάρ»: α) Η οικογένεια του «Τοπούζ-Μάρκου» Μάρκου Αϊβάζογλου και της γυναίκας του Κυριακούλας από την Πάρλα και της κόρης τους Αναστασίας και της μητέρας του Μάρκου «Τοπούζ Γκαρουσού» (Αναστασίας) αδελφής του Ντομή- Ηλιασού σήμερα ζει η θετή κόρη τους Ευδοξία σύζυγος Αναστασίου Διβριώτου με τον Αναστάσιο Διβριώτη και τα παιδιά τους,

άξιοι οικογενειάρχες, γηροκόμησαν τον Μάρκο και την Κυριακούλα με το παραπάνω, β) Τοπούζ –κουζού Ευμορφία (Εμόρ) με την κόρη της Ευαγγελία και γ) Η οικογένεια της Τοπούζ- κουζού Μαρίας με τα παιδιά της και η Τοπούζ- κουζού οικογενειακώς Ναυσικά σύζυγος Ραφαήλ Κωνσταντινίδη.

54) Οικογένεια Γενναδίου Δανηλίδη τότε με τα παιδιά του κατοικεί μόνιμα στη Θεσσαλονίκη.

55) Η οικογένεια του Χρήστου Κώστογλου ή Κωνσταντινίδη μετά των τέκνων του κάτοικος Θεσσαλονίκης.

56) Η οικογένεια του Μιχαήλ Κώστογλου του Λεόντιου μετά της συζύγου του Αναστασίας και μετέπειτα της κόρης τους Αμαλίας Θάνου.

57) Η οικογένεια Ραφαήλ Λεοντή Κωνσταντινίδη και της συζύγου του Ναυσικάς (Ναζίκο) και των παιδιών τους: α) Δέσποινας Νικ. Ανδρεάδου, β) Ευγενίας Στάθη Καράογλου, γ) Λεωνίδα Ραφαήλ Κωνσταντινίδη με οικογένειες παιδιών και εγγόνων.

58) Οικογένεια «Καραλλάρ»: Η οικογένεια Αναστασίου και συζύγου του Μαρίας Καράογλου «Καραλαρούν Αναστάς» και οικογένειες των παιδιών τους μετέπειτα: α) Ευαγγέλου και Αικατερίνης Καράογλου, β) οικογένεια Σπυρίδωνος Καράογλου μετά της συζύγου του και των τριών (3) παιδιών τους, γ) η οικογένεια Ευσταθίου Καράογλου της γυναίκας του Ευγενίας Κωνσταντινίδου και οι οικογένειες των δύο (2) παιδιών τους.

59) Η οικογένεια «Τσαπαλάρ» γενάρχης τους ο Δαμιανός Τσαπάογλου-Σταυρίδης από τη μια μεριά και οι οικογένειες των παιδιών του, α) Σάρρας Σταυρίδου- Αναστασιάδου με τις οικογένειες των παιδιών τους Αναστασίου Αναστασίου στη Νίκαια και του Ιωάννη Αναστασιάδη που μένει στην Καστοριά, β) Αικατερίνης Αβραάμ Παπάζογλου-Σταυρίδου και μετέπειτα των παιδιών της Άννας Χαραλάμπους Φυτανίδου, Μαρίας Αστερίου Ζαμπέτη και του Νικολάου Αβραάμ Παπάζογλου, γ) Βασιλείου Δαμιανού Σταυρίδη, δ) Βασιλικής Δαμιανού Σταυρίδου και του «Τσαπά-Σταύριση» του Σταύρου Δαμιανού Τσαπάογλου-Σταυρίδη στη Νέα Ιωνία είναι ο πατέρας του Αιδεσιμώτατου πατέρα Δαμιανού που ιερουργεί στην Ιερά Μητρόπολη Αιγιαλείας και καθηγητού του Γυμνασίου Αιγίου, το άλλο σκέλος της οικογένειας «Τσαπαλλάρ» (Τσαπαγκεληνή Αναστασία) είναι οικογένειες των παιδιών της Κωνσταντίνου (Τσαπά Κώσθηση) Κωνσταντινίδη και του αδελφού του Αβραάμ Κωνσταντινίδη καθώς επίσης και της αδελφής τους, έγγαμης, με επώνυμο Ευσταθίου οικογενειακώς που διαμένει με τα παιδιά της στην περιοχή 12 Αποστόλων Νίκαιας.

60) Οικογένειες που εγκαταστάθηκαν μόνιμα στη Νέα Ιωνία (Ποδαράδες) Αττικής των αδελφών Αντωνίου και του αδελφού του Χαράλαμπου Κεχαγιόγλου, υιός του Αντώνη είναι ο μετέπειτα καθηγητής τής Ιατρικής τού Πανεπιστημίου Αθηνών, Κυριάκος Κεχαγιόγλου.

61) Η οικογένεια «Κουμού» του Νησιού που εγκαταστάθη στη Νίκαια, του Κυριάκου (Πάτ) και της Θεοδώρας (Τεοντολή) Στεφάνου, μετέπειτα τις οικογένειες των παιδιών τους και του αδελφού του «Κουμού» (Στράτου;) που κατοίκησε μόνιμα στην περιοχή Κυλλήνης οικογενειακώς.

62) Η οικογένεια του Σωτηρίου και της (Ανέστε ντεζές) θείας Αναστασίας Ουλκέρογλου, ήτανε ο τελευταίος δάσκαλος του Νησιού και η γυναίκα του «Γασκάλι καρουσού» με τις οικογένειες των παιδιών τους, Αγγελικής, Ιωάννου (Γιάνγκου), και Μαρίας Ουλκέρογλου στη Νίκαια.

63) Η οικογένεια «Γιαννάκ Ουστά» γενάρχη της ο αρχιμάστορας Ιωάννης Καπλάνογλου και οι οικογένειες των τριών (3) παιδιών του: α) Παναγιώτ Ούστας (μάστορας Παναγιώτης) της γυναίκας του Γεσθημανής Καπλάνογλου και μετέπειτα τις οικογένειες των παιδιών τους, Μαρίας, Θεοδώρας, Ευαγγελιάς, Αναστασίας και Συμεών Καπλάνογλου, β) Ιορδάνου Ιωάννου Καπλάνογλου και της γυναίκας του Αγγελικής και μετέπειτα της θυγατρός των, Άννας συζύγου Αποστόλου Τζελέπη, γ) Η οικογένεια της κόρης του Δέσποινας συζύγου Ιορδάνη (Αππά Γιορντανού) Απάογλου και μετέπειτα της κόρης τους που έχουν εγκατασταθεί μόνιμα στους Ποδαράδες Νέα Ιωνία από τότε.

64) Η οικογένεια «Ζεϊμπεκλέρ» Γεωργίου και Βαρβάρας (η φουρνάρισσα του Νησιού) Ζεϊμπέκογλου με τις οικογένειες των παιδιών τους, η θεία Βαρβάρα Ζεϊμπεκλερίν που είχε τον φούρνο στο Νησί – α) Χρήστου και συζύγου Κυριακής (Ακ-Κυλλέ) Άσπρη Κυριακή Ζεϊμπέκογλου και μετέπειτα οι οικογένειες των παιδιών τους, β) Παντελή και συζύγου Άννας (Ζεμπέκ Άννασου) Ζεϊμπέκογλου και μετέπειτα οι οικογένειες των παιδιών τους, γ) οικογένεια Χριστίνας και Στυλιανού Καζαντζόγλου και οικογένειες των παιδιών τους, δ) Γεσθημανής συζύγου Παναγιώτου Καπλάνογλου και μετέπειτα οικογένειες των παιδιών τους, ε) Μαρίας και Παράσχου (Ασλαναρούν -Παρές) Ιορδάνογλου και μετέπειτα οικογένειες των παιδιών τους.

65) Οικογένεια «Μπουμπουϊστιλέρ» του Παπά Στυλιανού του Νησιού και οι οικογένειες των παιδιών τους και των εγγονών τους α) Οικογένεια Αβραάμ και της συζύγου Αικατερίνης Παπάζογλου και των παιδιών τους, Άννας συζύγου Χαραλάμπους Φυτανίδη, Μαρίας Αστερίου Ζαμπέτη και Νικολάου Αβραάμ Παπάζογλου οι μετέπειτα οικογένειές τους και των παιδιών τους– β) Οικογένεια του Συμεών (Συμιών) και της Δέσποινας (Πιπίνας) Παπάζογλου και μετέπειτα οι οικογένειες των παιδιών τους α) Στυλιανού και Βασιλικής Παπάζογλου, β) Παράσχου Συμεών Παπάζογλου και της συζύγου του Αγγελικής και οι οικογένειες των τέκνων τους, ήτοι του Συμεών και της Πιπίνας μετέπειτα γ) Κωνσταντίνου και Σωτηρίας Παπάζογλου, δ) Οικογένειες: Ρεγκίνας και Παράσχου Μισκή και των τέκνων τους, ε) Οικογένεια Ιωάννου Παπάζογλου και της συζύγου του Αικατερίνης και των παιδιών τους, γ) Αικατερίνης συζύγου Ανδρέου Ποτυροπούλου και των παιδιών τους: Νικολάου και Καλλιόπης Πουτουροπούλου και οι οικογένειες των παιδιών τους – Γεωργίου και Σοφίας Ποτυροπούλου και των παιδιών τους Μαρίας και Παρασκευά, και οικογένεια Παράσχου και Γεωργίας Βουδούρη και των παιδιών τους.

66) Οικογένειες «Συμιοννάρ» α) του Στυλιανού (Ιστίλ) και της Ασπασίας (Ασπάς) Συμεωνίδου της κόρης της Δέσποινας συζύγου Κωνσταντίνου Σαββίδου και μετέπειτα εγγονών τους., β) Θεοφανίας Παναγιώτου Ευθυμιάδου και μετέπειτα οικογένειες των παιδιών τους μετέπειτα και εγγονών τους, γ) και Μαγδαληνής

(Ματέννες) συζύγου Αθανασίου Ταστσόγλου και η οικογένεια του υιού της Λεωνίδα Ταστσόγλου και των παιδιών του.

67) Η οικογένεια Λάμπρου και Αναστασίας της συζύγου του Συμεωνίδου και οι οικογένειες των παιδιών τους και εγγονών τους.

68) Οικογένειες Ταστσόγλου (Ταστσουλάρ) της μιάς πλευράς γενάρχης Δαμιανός (Ταστσού Νταμονού) Ταστσόγλου και οικογένειες των παιδιών του: α) Γρηγορίου και συζύγου του Μαρίας Ταστσόγλου με τις οικογένειες των παιδιών τους και εγγονών τους, β) Νικολάου Δαμιανού Ταστσόγλου και της συζύγου του Βηθλεέμ Αμπά και οι οικογένειες των παιδιών τους και εγγονών τους, γ) Αθανασίου και συζ. Μαγδαληνής (Ματέννες) Ταστσόγλου με τις οικογένειες των παιδιών τους και εγγονών τους.

69) Η οικογένεια Ελένης (Ελέγκως) Ταστσόγλου συζ. Του Σταύρου Ακόγλου και των παιδιών της Νικολάου Ακόγλου- Σταυρίδη, Χατζηκατήγκος Παμπούκογλου, Σάββα Ακόγλου και Αναστάση Ακόγλου και Ευλαμπίας (Ευλόμπιε) συζ. Σπυρίδωνος (Ισπύρ Ενιστέ) Παλόγλου και οικογένειες των παιδιών της Χρήστου Σπυρ. Μπαλόγλου και Συμεών Σπ. Παλόγλου και οι οικογένειες των παιδιών τους όλες οι οικογένειες των ανωτέρω μόνιμοι κάτοικοι Σπάρτης-Σπαρταλίδες, ο Χατζηπασκάλ (Χατζηπασχάλης Ταστσόγλου- Σπάρταλης) που εγκαταστάθη το 1922 στους Αμπελόκηπους των Αθηνών οικογενειακώς. Συγκεκριμένα, όσον αφορά τις οικογένειες με ρίζες «Ταστσόγλου», οι ρίζες βρίσκονται στο Νησί της Πισιδίας –και συγκεκριμένα των: Ελεγκώς (Ελένης) Ταστσόγλου, συζύγου Σταύρου Ακόγλου οι οποίοι κατοίκησαν μόνιμα μετά τον γάμο τους στην συνοικία Εμίρι Μελεσί της Σπάρτης κατά το έθιμο του τόπου η νύφη ακολουθούσε στο σπίτι του γαμπρού κατά το Λακωνικόν. Όλοι οι ανωτέρω μόνιμως σαν Σπαρταλίδες κατοικούσαν στην Σπάρτη. Ο έτερος αδελφός τους Δαμιανός Ταστσόγλου (Ταστσού Ταμονού) κράτησε το σπίτι της οικογένειας Ταστσόγλου στο Νησί, σαν πρωτότοκος υιός και κατά τα Λακεδαιμονικά ήθη και έθιμα πάντοτε όλων των εποχών, παλαιών και νεότερων –το πατρικό σπίτι σαν μόνιμη κατοικία- και δημιούργησε την οικογένειά του και ο έτερος αδελφός, ο Χατζηπασκάλ (Χατζηπασχάλης) Ταστσόγλου, επειδή εργαζόταν στην Σπάρτη πήγε σόγαμβρος στην Σπάρτη σε μικρή ηλικία και έγινε μόνιμος κάτοικος της Σπάρτης – έτσι και τα τρία (3) αδέρφια δημιούργησαν τις οικογένειές τους στον τόπο που κατοίκησαν ο καθένας τους και όταν ήρθαν πρόσφυγες στην Ελλάδα εγκαταστάθηκε κάθε οικογένεια των τριών αδελφών όπως αναλυτικά αναφέρω σε ειδική στήλη του παρόντος.

70) Οι οικογένειες Δέσποινας Δανηλίδου και των θυγατέρων της Ευτυχίας Μιχαήλ Παυλίδη και Μαρίκας Λάμπρου Αναβάλογλου και οικογένειες των παιδιών τους και εγγονών τους.

71) Η οικογένεια του (Στατή- ουστά) Ευσταθίου (Ντελή Ιστατή) Καπλανίδη και της συζύγου του Ευπραξίας (Επράκ)-Ισαάκογλου και τα παιδιά τους, α) Άννας (Επράκ Αννασού) συζύγου Χαραλάμπους Γεωργιάδου και οικογένειες των παιδιών της, β) Μαρίας (Επράκ Μαρισί) συζύγου Ευσταθίου (Ιστατί) Σταμπόλογλου με τις οικογένειες των παιδιών τους, γ) Αικατερίνης (Επράκ Κατέρνεσι) Ευσταθίου Καπλανίδη με τις οικογένειες των παιδιών τους, δ) Χαραλάμπους και της

συζύγου του Παναγιώτας (Πανιώτσας) Καπλανίδου και οικογένειες των παιδιών τους, ε) οικογένειες Λουκά και Γεσθημανής Καπλανίδη και τις οικογένειες των παιδιών τους, ζ) Η οικογένεια Δανιήλ (Ντανέλ) και Αιμιλίας Καπλανίδη και οικογένειες των παιδιών τους, η) Η οικογένεια Ιωάννη (Γιουβανίς- Κόμαν) τακουνάκιας Κέλλ Γιαννή και συζύγου του Ευαγγελίας Καπλανίδη και μετέπειτα η οικογένεια του υιού τους Βασιλείου Καπλανίδη.

72) Οικογένεια «Αποστολλάρ» αρχικός γενάρχης ο «Αποστόλ» που είχε ξενητευτεί στην Κωνσταντινούπολη και δυστυχώς τους κόπους του δεν ωφελήθηκε η οικογένεια και το σόι του, τα χρήματά του τα εμπιστέφθηκε σε Τούρκο του Νησιού, πέθανε στα «Αμελλέ Ταμπουρού» -Αναγκαστικά Τάγματα Εργασίας- Της μιας οικογένειας γενάρχης Αικατερίνη Αποστολλάρ και η οικογένεια της κόρης Ελένης Γεωργίου Εξαδάκτυλου και οικογένειες των παιδιών και εγγονών της και στην άλλη πλευρά η οικογένεια της Δέσποινας και Αβραάμ Ισαάκογλου και παιδιών και εγγονών της. Η άλλη οικογένεια των παιδιών του Ησαΐα (Εσαή) Συμεωνίδη, α) Λαζάρου Ησαΐα Συμεωνίδη και οι οικογένειες των παιδιών και εγγονών του, β) του Νικολάου Ησαΐα Συμεωνίδη και της συζύγου του Ανδρονίκης (Αντρόν) και οικογένειες των παιδιών τους και εγγονών τους.

73) Οικογένεια του Τριαντάφυλλου (Νταφίλ -Ουστά) και της συζύγου του Δωροθέας (Ντορότ) Μουράτογλου στο Νησί ενώ στην Ελλάδα Κωνσταντινίδη και οι οικογένειες των παιδιών τους και εγγονών τους, α) Χαράλαμπος, με παρατσούκλι -Μπουλούτ (=σύννεφο) Τριανταφύλλου Κωνσταντινίδη και της συζύγου του Κυριακής Ιωακειμίδου, β) Κυριακής Τριανταφύλλου Μουράτογλου, γ) Κωνσταντίνου Τριανταφύλλου Μουράτογλου, δ) Μαγδαληνής συζύγου Ευαγγέλου Θεοδώρου, ε) Δέσποινας συζύγου Γεωργίου Κετικίδου –Κωνσταντινίδου.

74) Οικογένεια «Ιωακειμέρ», Ιωακειμίδη, γενάρχης Παναγιώτης Ιωακειμίδης και οι οικογένειες των παιδιών του, α) Κυριάκου Παναγιώτου Ιωακειμίδη, β) Στυλιανού (Ιστύλ) Παναγιώτου Ιωακειμίδη, γ) Βασιλείου Παναγιώτου Ιωακειμίδη και δ) Ευστρατίου Παναγιώτου Ιωακειμίδη και των παιδιών τους και εγγονών τους, Παράσχου (Παρίς) Κυριάκου Ιωακειμίδη, Ιορδάνη (Γιορνταναγά) Κυριάκου Ιωακειμίδη, Ιωνά Κυριάκου Ιωακειμίδη και Κυριακής συζύγου Χαράλαμπος Κωνσταντινίδου, Παναγιώτη Στυλιανού (Ιστύλ) Ιωακειμίδη, Νικολάου Στυλιανού (Ιστύλ) Ιωακειμίδη, Κοσμά Στυλιανού (Ιστύλ) Ιωακειμίδη, Ευτυχίας συζύγου Ιωάννου Μάνωση, το γένος Στυλιανού (Ιστύλ) Ιωακειμίδου, Κυριακής (Κούλας) Λαδοπούλου το γένος Στυλιανού (Ιστύλ) Ιωακειμίδου, Δαμιανού (Κοτζά Νταμμόν) Ιωακειμίδη και της αδελφής αυτού Ειρήνης Ψιλούδη Σκορδοπούλου– Ιωακειμίδου, και Ιωακείμ Ιωακειμίδη και μετέπειτα όλων των ανωτέρω, των εγγονών και δισεγγόνων τους.

75) Η οικογένεια του Ιορδάνη Τουνόγλου (Τουνά Γιορντανού) πρωτομάστορα οικοδόμου του Νησιού, φαίνονται στη μερίδα: α) Η κόρη του Θεοφανία (Τεοφάν) σύζυγος Στυλιανού (Ιστύλ) Ιωακειμίδου και ένας πρωτανησιός του ορφανός, με το όνομα Σταύρος (Σταύρης) αγνώστων λοιπών στοιχείων ο οποίος ορφάνεψε τότε παντρεύτηκε και έμεινε στην Τουρκία (στην Πάρλα), ο οποίος στη συνέχεια, μετά το 1922 έσκαψε και βρήκε τα λεφτά του πλουσιότερου Νισλή και σήμερα η

οικογένειά του είναι πάμπλουτη από πληροφορίες των αφηγητών και παλαιότερων Νισλήδων, για τον οποίο θα αναφερθώ και αργότερα εκτενέστερα.

76) Οικογένειες συγγενείς μεταξύ τους (Ισαάκ Μαργιασί) και οικογένεια (Χατζή Εσαβίτ) Χατζή Ελισάβετ (θεία) με επώνυμο Βασιλείου και η οικογένεια του σιδηρουργού Ιορδάνη Βασιλειάδη και με τις αδελφές του: Ελένη σύζυγος Φιλίππου Βασιλείου με τα τρία (3) αγόρια της, Κλήμης, Βασίλειος και ο Λάζαρος, Βασιλείου και τα λοιπά μέλη των οικογενειών τους και τους στενούς συγγενείς τους. (Μέλπω Κυριάκου Μπαλόγλου και Χρυσάνθης Καραγιώργη Χαραλαμπίδου)

77) Οικογένειες «Κωστηλλέρ», α) Μωσή Παναγιώτη Κωνσταντινίδη και των παιδιών του μετέπειτα Ευάγγελου, Κοσμά και Ευτυχίας Κωνσταντινίδη, β) Κωνσταντίνου (Κελ Κώστηση) Παναγιώτη Κωνσταντινίδη μετά της συζύγου του Περσεφόνης (Περσόν) Αντώνογλου (Μακρύνε Κουζού) και τις οικογένειες των παιδιών τους Δαμιανού Κωνσταντίνου Κωνσταντινίδη, Παναγιώτη Κωνσταντίνου Κωνσταντινίδη και Ευαγγέλου Κωνσταντίνου Κωνσταντινίδη και μετέπειτα οικογένειες των εγγονών τους.

78) Οικογένειες «Καραλλάρ» γενάρχη Αβραάμ Καρόγλου και η γυναίκα του Βασιλική Αντώνογλου (Μακρύνε Κουζού) και οι οικογένειες των παιδιών τους και μετέπειτα των εγγονών τους: α) Λαζάρου (Τζατζός) Αβραάμ και Βασιλικής Καρόγλου, β) Δημητρίου (Τιμπήλ) Άγιου, Αβραάμ και Βασιλικής Καρόγλου, γ) Στυλιανού (Ιστύλ) Αβραάμ και Βασιλικής Μαυροπούλου οικογενειακώς κάτοικος Ωρωπού Αττικής, δ) Ευσταθίου (Στατή) Αβραάμ και Βασιλικής Μαυροπούλου, ε) Ραχήλ συζύγου Λαζάρου Ταμπακίδου το γένος Αβραάμ και Βασιλικής Καρόγλου.

79) Οικογένεια: Μακρύνας συζύγου Παναγιώτου Αντώνογλου (κόρη του πρακτικού γιατρού με το παρατσούκλι Χατζή Μουράτ Μπέη Μουράτογλου και της Άννας), η Μακρύνα η άξια και εργατικότερη γυναίκα του Νησιού είχε επτά κόρες τις μεγάλωσε και τις ανέθρεψε σωστά και τις καλοπάντρεψε. Οι οικογένειες των θυγατέρων της κατά σειράν: α) Αναστασίας χήρας Αβραάμ Χατόγλου και οικογένειες των παιδιών της, β) Παύλου Αβραάμ Χατόγλου, γ) Βασιλείου Αβραάμ Χατόγλου, δ) Βασιλικής συζύγου Αβραάμ Καρόγλου, ε) Περσεφόνης (Περσόν) συζύγου Κωνσταντίνου Κωνσταντινίδη, στ) Μελομένης (Μέλπω) συζύγου Μιχαήλ Κεραμιδάρη, ζ) Γεσθημανής (Γεσαμήλ) συζύγου Ιωσήφ Θωμαΐδου, η) Ερασμίας (Ερέζ) συζύγου Παράσχου Ιωακειμίδου, θ) Ανθούλας Μπαρούτη, που κατοικεί μόνιμα στην Παλαιοκόμη Σερρών με τις οικογένειες των παιδιών της – Όλες οι ανωτέρω κόρες της Μακρύνας και όλες οι οικογένειες των εγγονών της, που τις καλοπάντρεψε.

80) Η οικογένεια Αικατερίνης (Κατίγκως) Χατόγλου και του συζύγου της Σάββα Πεσκέλογλου μετέπειτα οικογένεια του υιού τους.

81) Η οικογένεια Μαγδαληνής (Ματεννές) Δημητρίου Χατόγλου και των παιδιών της: α) Βηθλεέμ και του συζύγου της Χριστόφορου Πασματζόγλου, β) Χαρίκλειας και του συζύγου της Παντελή (Γκιουλού) Γκιούλογλου, γ) Κυριάκου Δημητρίου Χατόγλου, δ) Δέσποινας Δημητρίου Χατόγλου και μετέπειτα οι οικογένειες των παιδιών τους και εγγονών τους.

82) Οικογένειες «Ζαραφλάρ» Τιονούν φαμίλιασου, στην Ελλάδα με το επώνυμο Σαράφογλου: α) Βασιλείου Ιωάννου Σαράφογλου (Τιονούν Βασιλίση), β)

Κοσμά Ιωάννου Σαράφογλου (Τιονούν Κοσμασού) μετέπειτα οι οικογένειες των παιδιών τους και εγγονών τους.

83) Οι οικογένειες «Αππαλλάρ» γενάρχες ο «Απά Νταμονού» Δαμιανός Απάογλου και η γυναίκα του «Μααντέν» Μαγδαληνή Χοτζόγλου-Απάογλου είχε μεγάλο σπίτι και φούρνο στην μεγάλη πλατεία του Νησιού (Μπογιούκ Παζαρτζίκ) με το όνομα φούρνος της Μααντέν και οικογένειες: α) Απά Γιορντανού και της συζύγου του -κόρης Ιωάννου Καπλάνογλου και μετέπειτα της κόρης τους, κάτοικοι (Ποδαράδων) Νέας Ιωνίας, β) Αναστασίου Δαμιανού Απάογλου, γ) Σταύρου Δαμιανού Απάογλου, δ) Δαμιανού και Πολυξένης Απάογλου- Καζαντζόγλου, ε) Θεοδώρας Λαμπροπούλου –και με τις οικογένειες μετέπειτα των παιδιών τους και εγγονών τους.

84) Οικογένειες «Σωτηρηλλέρ» Ι) του Στυλιανού (Σωτηρηλερίν Ιστύλ) Σωτηριάδη και της συζύγου του (Αφρότ) Αφροδίτης και οικογένειες των παιδιών τους: α) Νικόδημου Στυλιανού Σωτηριάδη, β) Μαρίας συζύγου Γρηγορίου Τασσόγλου Σωτηριάδου, γ) Διαμαντούλας Στυλιανού Σωτηριάδου, μετέπειτα συζύγου Ηλία Διαμαντόπουλου, δ) Μετέπειτα οικογένεια Σωτηρίας Στυλιανού Σωτηριάδου και μετέπειτα οι οικογένειες των παιδιών τους και εγγονών τους. ΙΙ) Οικογένεια του Σωτήρη Σωτήρογλου και της συζύγου του Ανθούσας Ζαχαριάδου και μετέπειτα οι οικογένειες των θυγατέρων τους και εγγονών τους μετά το 1922 είχε το Νισλήδικο καφενείο στη Νίκαια.

85) Η οικογένεια της Θεοδώρας Ζαχαριάδου –Παπαδοπούλου και οι οικογένειες των παιδιών και μετέπειτα εγγονών της.

86) Η οικογένεια Μωυσή Κωνσταντινίδη (Ευδέκογλου) και οι οικογένειες μετέπειτα των παιδιών του Ευτυχίας, Κοσμά και Ευαγγέλου.

87) Η οικογένεια Κωνσταντίνου Κωνσταντινίδη (Ευδέκογλου) και της συζύγου του (Περσόν) Περσεφόνης Αντώνογλου (Κώστηλλερ) και μετέπειτα οι οικογένειες των παιδιών τους: Δαμιανού, Παναγιώτη και Ευαγγέλου.

88) Η οικογένεια του Αντωνίου Νικολάου και της Αλεξάνδρας Παυλίδη και μετέπειτα οι οικογένειες των παιδιών τους.

89) Οικογένεια Μιχαήλ Νικολάου και Αλεξάνδρας Παυλίδη και της γυναίκας του Ευτυχίας Δανηλίδου και μετέπειτα οικογένεια του υιού της Νικολάου Παυλίδη.

90) Οικογένεια Ανανία (Αναστασίου) Νικολάου Παυλίδη και της Αλεξάνδρας.

91) Οικογένεια Κυριάκου Νικολάου και Αλεξάνδρας Μπαλόγλου (οκτώ μάστοροι εμένα κοίταξε) και οικογένειες των παιδιών του.

92) Ναζλού Χατζη Αναστάς Παντέλογλου και οικογένειες των παιδιών τους και των εγγονών τους.

93) Οικογένεια Λαζάρου Ησαΐα Συμεωνίδη και οικογένειες των παιδιών του και εγγονών του.

94) Οικογένειες «Τερζηλλέρ» του Κλήμη η «Κιλαμάν» Τερζόγλου και οικογένειες των παιδιών του. Η οικογένεια Ιερεμία και Ελένης Αϊσίζογλου-Χρυσανθίδου και οικογένειες των παιδιών τους. Η οικογένεια Χαράλαμπου και Αγγέλας Τερζόγλου και οικογένειες των παιδιών τους και μετέπειτα των εγγονών τους.

95) Η οικογένεια «Ουλήμ Σεκκέ» θεία Ολυμπία στην Νίκαια.

- 96) Η οικογένεια με παρατσούκλι «Σιρίν -Κουζού» και των παιδιών της όπως προαναφέρονται επίσης και στο τέλος σε συμπληρωματικά στοιχεία του παρόντος.
- 97) Οικογένεια Φώτη (Φωτάκη) Αναστασίου Φυτανίδη και η γυναίκα του Πιπίνα και η οικογένεια της αδελφής του και οικογένειες των παιδιών του.
- 98) Οικογένεια Γιάννη (Γιάνγκου) Λουκά Ισαάκογλου της γυναίκας του Μαρίας και μετά του υιού της Νικολάου Ιωάννου Ισαακίδη.
- 99) Οικογένεια Δαμιανού (Νταμόν) Λουκά και Δέσποινας Ισαάκογλου και της συζύγου του Θεοδώρας (Τοτής) Ζαχαριάδου και του υιού της Αθανασίου Δαμιανού Ισαάκογλου ηρωικά πεσόντος στο Αλβανικό μέτωπο.
- 100) Η οικογένεια του Σπύρου Αϊβαζίδη (μεγάλου ευεργέτη των Νισλήδων) μετά της συζύγου του άνευ τέκνων κατοικούσε μόνιμα στην Κωνσταντινούπολη και είχε μεγάλη αποθήκη υφασμάτων, ήταν και προμηθευτής της Βασιλικής αυλής, δολοφονήθηκε από τους Τούρκους στο μαγαζί του μέσα από αντιζηλία Τούρκων συναδέλφων του στην Κωνσταντινούπολη. Σήμερα στην Ελλάδα έχουμε το κληροδότημα Σπύρου Αϊβαζίδη στο Υπουργείο Οικονομικών από την Διαθήκη του που αναφέρεται αυτολεξεί κατωτέρω.
- 101) Οικογένεια του Τιλσιζόγλου Παναγιώτη και της συζύγου του Βαρβάρας το γένος Κυριάκου Καζαντζόγλου, μετέπειτα οικογένειες παιδιών και εγγονών του.
- 102) Οικογένεια της Άννας θυγατρός Κυριάκου Τιλσιζόγλου με οικογένειες μετέπειτα παιδιών και εγγονών της.
- 103) Οικογένεια «Συνανλλάρ», στην Ελλάδα γενάρχησ Στέφανος με σύζυγο Παναγιώτα Συνανίδου μετά των οικογενειών των παιδιών τους και εγγονών τους: α) Βασιλείου Στεφάνου Συνανίδη και της Παναγιώτας, β) Νικολάου Συνανίδη του Στεφάνου και της Παναγιώτας, γ) Ευανθίας συζύγου Λαζάρου Αϊδονίδη, το γένος Στεφάνου και Παναγιώτας Συνανίδου, δ) Ιωάννου Συνανίδη του Στεφάνου και της Παναγιώτας.
- 104) Οικογένεια «Χατζηαλέξη Αγά» του Χατζηαλέξη Καπλάνογλου και της συζύγου του και οι οικογένειες των παιδιών και εγγονών του: α) Μηνά Χατζηαλέξη Καπλάνογλου και της γυναίκας του Αμαλίας Δανηλίδου και μετέπειτα τον υιό τους Ιωάννη που υιοθετήθηκε από τους Βασίλειο και την Κυριακή Ισαακίδου, μετά τον θάνατο της συζύγου του Αμαλίας. Ο Μηνάς Καπλάνογλου ήρθε σε δεύτερο γάμο με την Μακρύνα Λαζαρίδου και έκανε παιδιά και εγγόνια μετέπειτα, β) Στεφάνου Χατζηαλέξη Καπλάνογλου με οικογένειες παιδιών και εγγονών του, γ) Χαράλαμπου Χατζηαλέξη Καπλάνογλου.
- 105) Η οικογένεια του «Χατζηηλία» αδελφού του Παπά Γρηγόρη Ιορδάνογλου, ο οποίος δεν είχε παιδιά και υιοθέτησε τον υιό του Παπά Γρηγόρη –Βασίλαγα Ιορδάνογλου –Παπαρηγορίου που είχε γυναίκα του την Δέσποινα θυγατέρα Λαζάρου Χατζηβασίλογλου και μετέπειτα οικογένειες των παιδιών και εγγονών τους.
- 106) Στο Ληξιαρχείο αναφέρεται οικογένεια του Νησιού, συγγενής της οικογένειας Συμεωνίδου «Συμιονάρ» και «Εφθυμλερίν» Κιοσέ Μιχαλού, ο κοντός Μιχάλης.
- 107) Η οικογένεια της «Ζουμπουλέ Αμπά» η θεία Ζουμπουλά του Νησιού που είχε στο σπίτι της ένα (1) φίδι και το τάζε κάθε μέρα με γάλα, πριν δύο μέρες από

το ξεκίνημα της προσφυγιάς το φίδι της Ζουμπούλας από τη στενοχώρια του έπεσε στο πηγάδι και πνίγηκε (σημαδιακό). Η θεία Ζουμπούλα ανέλαβε να μεταφέρει με τον αραμπά της τότε για Αττάλεια και μετέπειτα στην Ελλάδα το ιερόν Ευαγγέλιο που ήτανε από περγαμηνή και από δέρμα πανάκριβο αλλά σε ένα σημείο (40) δένδρα «Κίρκ Αγάτς» το Ευαγγέλιο χάθηκε μαζί με τον αραμπατζή. Η θεία Ζουμπούλα εργαζόταν στο σπιτικό της οικογένειας του Εγυρδής «Αγαλλάρ» και συγκεκριμένα στον Μύλο τους, οι πλουσιότεροι των Τούρκων και προστάτες στις δυσκολίες των Ελλήνων ελέγετο ότι ήταν παλιά ελληνοχριστιανική οικογένεια που γύρισε τα δύσκολα χρόνια με το ζόρι ως συνήθως.

108) Η οικογένεια του Νησιού «Αργυρηλλερίν Αττέ» η Αναστασία των Αργυρίδων του Νησιού, όταν ήρθε στην Ελλάδα δεν έχουμε άλλα στοιχεία.

109) Η οικογένεια των παιδιών της «Αττές» Αναστασίας Κλημάνογλου – Χατόγλου μετέπειτα οικογένειες των παιδιών τους: α) η οικογένεια του Λαζάρου Κλημάνογλου και β) Η οικογένεια του Κλήμη Κλημάνογλου που κατοικούσαν στο Κερατσίνι και στο Πέραμα, αντίστοιχα.

110) Η οικογένεια του Σταύρου Ζαχαριάδου με την οικογένεια των παιδιών και εγγονών του.

111) Η οικογένεια των παιδιών και εγγονών του Ζαχαρία Ζαχαριάδου με τις οικογένειες των παιδιών και των εγγονών του και οι δύο (2) οικογένειες κάτοικοι του χωριού Παλαιοκώμη Σερρών από το 1922.

112) Οικογένειες: Ι) του Χατζη-Ισαάκ Χατζητρύφωνος Ισαάκογλου της γυναίκας του Δέσποινας Βασιλείου Φυτανίδου με τα παιδιά τους: α) Ελένη Ισαάκογλου, β) Κοσμά Ισαάκογλου και γ) Θεανώς Ισαάκογλου και τις οικογένειες των εγγονών τους.

113) Η οικογένεια του «Χατ-Ισακλαρούν», Σταύρου Χατζητρύφωνα Ισαάκογλου και της γυναίκας του Ευαγγελίας (Εβένγκιλις) Ζαχαριάδου με τις οικογένειες των παιδιών και εγγονών τους στη συνέχεια.

114) Η οικογένεια του Δανιήλ Λεοντιάδη και της γυναίκας του Κυριακής Ζαχαριάδου , των παιδιών και των εγγονών τους.

115) Η οικογένεια «Χατ-Ισακλαρούν Νικόλα» Νικολάου Χατζητρύφωνα Ισαάκογλου, των παιδιών και των εγγονών του.

116) Η οικογένεια Φωτεινής συζύγου Χαραλάμπου Χαραλαμπίδη, το γένος Χατζητρύφωνα Ισαάκογλου, των παιδιών και εγγονών τους.

117) Η οικογένεια Άννας συζύγου Παναγιώτου (Πανηγύρ) Καζαντζόγλου το γένος Χατζητρύφωνα Ισαάκογλου και παιδιών και εγγονών.

118) Οικογένεια Γεσθημανής συζύγου Στεφάνου Παυλίδη (Μπαλή Σταφανής) το γένος Χατζητρύφωνα Ισαάκογλου και των παιδιών και εγγονών τους.

119) Οικογένεια (έτερο σκέλος) «Τιτιζέρ»: α) Κωνσταντίνου Παναγιώτου Θιθίζογλου της γυναίκας του Παρασκευούλας Ζαχαριάδου και των παιδιών και εγγονών τους, β) Παντελή Παναγιώτη Θιθίζογλου και της γυναίκας του Μαρίκας Ιωάννου Ασίκογλου και οικογένειες των παιδιών τους και εγγονών.

120) Η οικογένεια Παράσχου (Παρές) Ζαχαριάδη και της γυναίκας του (Κατίνας) Αικατερίνης Νικολάου Γαστσόγλου και των παιδιών και εγγονών μετέπειτα.

121) Η οικογένεια του Νησιού της Μερόπης –Ντεζέ (θείας Μερόπης) ήτανε ιατρός χειρουργός πρακτικός του Νησιού, από πληροφορίες μου είχε εγκατασταθεί στους Ποδαράδες Νέα Ιωνία, νεώτερα στοιχεία δεν έχουμε.

122) Η οικογένεια της Ελισσάβετ θείας Εσσαβίτ (Κοτζά Ντεζέ) ανήκει στις οικογένειες «Καπλαννάρ» ήτανε πρακτική ιατρός του Νησιού –πέραν τούτου δεν έχω κανένα στοιχείο της.

123) Η οικογένεια του Νησιού της Χατζη-Μερέμ Αμπά (Χατζη Μαριάμ- αδελφή) γενική ιατρική –πρακτική ιατρός του Νησιού μετά την εγκατάστασή της στους (Ποδαράδες) Νέα Ιωνία, ουδέν νεώτερο στοιχείο έχουμε.

124) Η οικογένεια του ιατρού επιστήμονα Παθολόγου του Εγυρδής Νικολάου Ταρακτσόγλου (Ταρακτσουλλάρ) είχε εγκατασταθεί μόνιμα στην πόλη της Θεσσαλονίκης οικογενειακώς, από το 1923 έτος.

125) Η οικογένεια «Ανελλέρ» γενάρχης αρχικά ο Ηλίας Ανανιάδης οικογένειες των παιδιών του Ανανία Ανανιάδη με την σύζυγό του Ευφροσύνη Βασιλειάδη και των παιδιών και εγγονών –η οικογένεια της Ναυσικάς συζύγου Ιωνά Ιωακειμίδου και παιδιών και εγγονών τους.

126) Οικογένειες Ανανία Ζαχαριάδη, Δημητρίου (Ντιμπίλ) Ανανιάδη -Ζαχαριάδη, Ιωάννη Ζαχαριάδη, Ζεφόρας (Ζεφόρ) Ζαχαρία Ζαχαριάδη –Ασίκογλου, και τα άλλα αδέρφια ως ανωτέρω αναφέρονται που διαμένουν στην Παλαιοκόμη Σερρών.

127) Οικογένεια του Παπαγρηγόρη Ιορδάνογλου με την οικογένεια του και όλα τα παιδιά του, εγκαταστάθηκαν στην Νίκαια ενώ η οικογένεια του παπά Σαράντου – Στεφάνου Ζαχαριάδη που εγκαταστάθη στην πόλη της Ελευσίνας και με τις οικογένειες των παιδιών του και ιερούργουσε στους ναούς του Αγίου Νικολάου Πειραιά και του Αγίου Βασιλείου Πειραιά αντίστοιχα. (Φωτογραφία του δεν μπόρεσα να αποκτήσω και δημοσιεύσω -στο παρόν). Η οικογένεια Ανανία Ζαχαρία Ζαχαριάδη εγκαταστάθη αρχικά στην Παλαιοκόμη των Σερρών και στη συνέχεια εγκαταστάθη στην Νίκαια όπου έγινε και πρόεδρος του Συλλόγου μας. Το πρώτο Προεδρείο του Συλλόγου μας με τον Ιορδάνη Ιωάννου Καπλάνογλου, τον Ιωσήφ Φυτανίδη, Αβραάμ Καπλανίδη και Ιωάννου Ιορδάνογλου , το έτος 1926 όπου έγινε και η πρώτη (1) γενική μας συνέλευση, το έτος 1926. Έλεγαν οι Νισλήδες τότε «Γιάζ γκελντί μαράζ γκελντί εχραμονάρρ αζ γκαλντού», αυτό το έλεγαν και τραγουδιστά όλες οι γυναίκες του Νησιού, είχε διαδοθεί σε όλη την Πισιδία ότι στην πόλη «Λιβίσι» τον χειμώνα είχε πολλά φαντάσματα ενώ το καλοκαίρι λιγόστευαν όπου τα έβλεπαν μόνο οι Τούρκοι και μέχρι σήμερα φοβούνται να κατοικήσουν τα σπίτια που άφησαν οι Έλληνες το 1922, για τον λόγο αυτό. Το 1914 έγινε ο μεγάλος σεισμός στην Σπάρτη και έκανε και μεγάλες ζημιές και είχαμε θύματα πολλά. Στο Εγυρδής και το Νησί δεν είχαμε ζημιές γιατί το νερό της λίμνης τράβηξε τη δύναμη του σεισμού. Στη Σπάρτη και τη συνοικία Εμίρη Μελεσί γεννήθηκε το έτος 1914 και η μητέρα του συγγραφέα Μαρία, από τον Νικόλαο Ακόγλου Σπάρταλη και την σύζυγο του Αναστασία Ντομίογλου από το Νησί κατά την ώρα του σεισμού όλος ο κόσμος βγήκε από τα σπίτια του στις αυλές, για να σωθεί το μωρό την Μαρία την ξέχασαν στην κούνια της από τον πανικό που βγήκαν άρον-άρον από το σπίτι οι γονείς της και όλη η οικογένεια. Την εποχή αυτή, όλοι οι στρατευμένοι που κατάγονταν από την περιοχή της Σπάρτης πήραν άδειες για να βρεθούν κοντά στους

δικούς τους. Τότε ο θείος της Μαρίας, Χρυσόστομος Ντομίογλου του Ηλία που ήταν στρατιώτης είχε έρθει με άδεια στο σπίτι και μόλις ήρθε ήθελε να δει το μωρό της αδελφής του Αναστασίας, την Μαρία, τότε συνειδητοποίησαν ότι ξέχασαν το μωρό να κοιμάται στην κούνια του, τότε ο θείος Χρυσόστομος μπήκε από το παράθυρο και έβγαλε το μωρό με την κούνια του, από το παράθυρο έξω από το σπίτι και το γλίτωσε. Ως προανέφερα και πιο πανω οι Νισλήδες εκτός τους εμπόρους που είχαν μαγαζιά στο Εγυρδής κλπ ασχολούντο με την αλιεία και κυριώς με οικοδομικές εργασίες εντός της περιοχής και σε όλα τα γύρω χωριά Πισιδίας όλα τα κτίρια της όλης περιοχής το μαρτυρούν ότι χτίστηκαν με τα χέρια των Νισλήδων Πρωτομαστόρων ως άνω αναφέρονται ονομαστικά –όλα τα κτίρια φέρουν την σφραγίδα των Νισλήδων μαστόρων.

128) Οικογένεια «Τοροσλάρ» του Νησιού, στην Ελλάδα οικογένεια Αβραμίδη, γενάρχης της οικογένειας ο παππούς Θεόδωρος, α) Οικογένεια Σάββα Θεόδωρου Αβραμίδη (Τόρος-Σαββασού) στη Νίκαια, μετέπειτα των παιδιών του, β) Οικογένεια Αβραμίδη Χαράλαμπου στην Νίκαια, μετέπειτα των παιδιών του, γ) Οικογένεια Ευστρατίου Αβραμίδη, μετέπειτα των παιδιών του, διαμένει στην Νέα Μάκρη, δ) Οικογένεια Μαγδαληνής Αβραμίδου, μετέπειτα οι οικογένειες των παιδιών της που διαμένουν στην Νίκαια.

-Ορισμένες οικογένειες τις επαναλαμβάνω για το ορθότερο της εγγραφής με συγχωρείτε-

129) Η οικογένεια Κουμού του Νησιού, γενάρχης τους ο παππούς Στέφανος, στην Ελλάδα η μια οικογένεια του Κυριάκου Πατ-Πατ Κουμρόγλου- Στεφάνου και της συζύγου του Θεοδώρας (Τεόντολης) –και μετέπειτα οικογένειες των παιδιών τους: α) Αικατερίνης συζύγου Ευαγγέλου Τσώνα, β) Ευαγγέλου Κυριάκου Στεφάνου και γ) Φιλίππου (Φοίβου) Κυριάκου Στεφάνου –και τέλος η ετέρα οικογένεια του Ευστρατίου Κουμρόγλου η οποία από το 1922 βρίσκεται στην περιοχή της Κυλλήνης- Ολυμπίας στην Πελοπόννησο και μετέπειτα οι οικογένειες των παιδιών τους.

130) Η οικογένεια του Νησιού κατ' επανάληψη «Συνανλάρ» αρχηγό οικογένειας Στέφανου και συζύγου Παναγιώτας Συνανίδου στην Ελλάδα κάτοικοι Νίκαιας και οι οικογένειες των παιδιών τους: α) Βασιλείου Στεφάνου Συνανίδη με τη σύζυγό του Μαγδαληνή Βασιλείου Συνανίδη αδελφή του Σωτήρη Σωτήρογλου, β) η οικογένεια Νικολάου Στεφάνου Συνανίδη, γ) Ευανθίας συζύγου Λαζάρου Αϊδονίδη, δ) Ιωάννου Στεφάνου Συνανίδου και μετέπειτα οι οικογένειες των παιδιών τους. Αρχικά το 1922 εγκαταστάθηκαν στην Νίκαια οικογενειακώς.

131) Η οικογένεια του Χατζηαλέξη και της συζύγου του, οι οικογένειες των παιδιών του: α) Μηνά Χατζηαλέξη Καπλάνογλου και της γυναίκας του το 1922 Αμαλίας το γένος Βασιλείου Δανηλίδου, β) Η οικογένεια Στεφάνου Χατζηαλέξη Καπλάνογλου, γ) Η οικογένεια του Αλεξάνδρου Χατζηαλέξη Καπλάνογλου.

132) Η οικογένεια Φωτίου (Φωτάκη) Φυτανίδη και της γυναίκας του Πιπίνας και τα δύο (2) παιδιά τους με τις οικογένειες τους. Η αδελφή του Φώτη (Φωτάκη) Φυτανίδη, Ελένη Φυτανίδου.

133) Η οικογένεια «Σιρίν Κουζού» με τις κόρες της.

- 134) Οικογένεια του γενάρχη: α) Λουκά Κυριάκου Ευθυμιάδη, β) ο γιός ή εγγονός του Κυριάκου αν δεν κάνω λάθος, Κυριάκος Ευθυμιάδης που κατοικούσε στο Νησί Κρήτη οικογενειακώς.
- 135) Οικογένεια Κωνσταντίνου Μπακιρτζή και οικογένειες μετέπειτα των παιδιών τους (Θείος του Λουκά Ευθυμιάδη)
- 136) Οικογένεια Στεφάνου –Σαράντου Ζαχαριάδη, ιερέα του Νησιού και η γυναίκα του παπαδιά (Μουμπαριέ) –και οι οικογένειες των θυγατέρων του: α) Ευαγγελίας (Εύολη) με την οικογένειά της και β) Χρυσάνθης Δαμιανού Περμανταλίδου (Ζαχαριάδου) και στη συνέχεια οικογένειες των παιδιών τους.
- 137) Οικογένεια: Κωνσταντίνου και Παρασκευούλας Θιθίζογλου, β) Παντελή και Μαρίκας Θιθίζογλου –Μέρος της οικογένειας «Θιθίζλέρ» γενήτορ ο Παναγιώτης Τιτίζογλου ή Θιθίζογλου.
- 138) Η οικογένεια της γυναίκας του Μωσή Κωνσταντινίδη (Ευδέκογλου) Βηθλεέμ Παναγιώτη Θιθίζογλου –αδελφή Κωνσταντίνου και Παντελή Θιθίζογλου.
- 139) Η οικογένεια Ζουμπουλέ – Αμπά (επώνυμο) δεν γνωρίζω.
- 140) Η οικογένεια (Πιτόν- Αμπά) (και Ιωάννης) Βικτώρια (επώνυμο), μάνα του Σωτήρη Σωτήρογλου.
- 141) Η οικογένεια Ελένης Δαμιανίδου, κατοικούσε στο Βραχάτι (κόρη του Κουγιουμτζή Βασίλη) Φυτανίδη.
- 142) Οικογένεια Τσαπά Αναστασίας «Τσαπά γκελινή» -Τσαπάογλου: α) Τσαπά Κώστηση οικογένεια και Αβραάμ Τσαπάογλου και η οικογένεια της αδελφής τους με επώνυμο Ευσταθίου, όπως ανωτέρω προαναφέρθηκαν οι οικογένειες.
- 143) Στεφάναγας «Σεκερτζιλλερίν» φαμιλλιασού (Στέφανος Ηλία Χατζηλιάσογλου) είχε μεγάλο εμπορικό κατάστημα στο Εγυρδέρ, γενικού εμπορίου και εισαγωγές υφασμάτων από Αγγλία, Γαλλία –χονδρική πώληση στα χωριά και με άλλους συμπατριώτες του Νισλήδες κινούσαν το εμπόριο γενικά στην περιοχή και ήταν βασικό μέλος της δημογεροντίας του Εγυρδέρ και του Νησιού. Εγκαταστάθηκε οικογενειακώς το 1922-1923 στην Νίκαια του Πειραιά τελικά μετά την νήσο Νάξο.
- 144) Κωνσταντίνος Ιωσήφ Φυτανίδης (Κώστη Εφέντης) Φυτανάρ είχε και αυτός εμπορικό κατάστημα στο Εγυρδέρ, ήτανε ο τελευταίος Επαρχιακός σύμβουλος στην διοίκηση του Εγυρδέρ (Ιταρέ Αζασί) εγκαταστάθη και αυτός οικογενειακώς στην Νίκαια του Πειραιά.
- 145) Βασίλειος Δανιήλογλου (Δανηλίδης -Ντανελλέρ) είχε εμπορικό κατάστημα και αυτός στην αγορά του Εγυρδέρ και αυτός εγκαταστάθη οικογενειακώς στην Νίκαια του Πειραιά όπως προαναφέρθηκε.
- 146) Βασίλειος Φυτάνογλου- Φυτανίδης ο Κουγιουμτζή Βασίλης των Νισλήδων είχε χρυσοχοείο στην αγορά του Εγυρδέρ με τα πολλά παιδιά του εγκαταστάθη και αυτός οικογενειακώς στην Νίκαια του Πειραιά.
- 147) Σωτήρης Ουλκέρογλου, ο τελευταίος δάσκαλος του Νησιού εγκαταστάθη και αυτός στην Νίκαια του Πειραιά με την Ανεστέ τεζέ γυναίκα του «Ντάσκαλι καρουσού» και τα τρία (3) παιδιά του και δίδαξε στο Δημοτικό Σχολείο (2^ο) της Νίκαιας.

Ότι από τα άνω γραφόμενα επαναλαμβάνεται κάτι, αυτό σημαίνει ότι η επανάληψη γίνεται για το ορθότερο όσον αφορά τη διατύπωση.

2. ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΓΙΡΔΗΡ

2.1 Επισκέψεις- Προσκύνημα στο Νησί του Εγυρδέρ

Στοιχεία τα οποία έχω επισημάνει από την πρώτη μου επίσκεψη – προσκύνημα στις ρίζες μου ομαδικά στο Νησί του Εγυρδέρ της Πισιδίας το έτος 1983, και μετά τη συνάντηση και γνωριμία μου με τον τότε Δήμαρχο του Εγυρδέρ (Προστάνας) και τον Πρόεδρο της Κοινότητας του Νησιού (Γεσίλ -Αντά) το πρώτο που ήθελα να μάθω ήτανε, εάν θα γκρεμιστεί η μοναδική τρισυπόστατη εκκλησία του Νησιού, των Αγίων Αναργύρων, των Αγίων Θεοδώρων και των Εισοδιών της Θεοτόκου –οι άλλες δύο (2) εκκλησίες, του Αγίου Ευστρατίου και το Μοναστήρι του Αγίου Στεφάνου εκκλησία Βυζαντινή μετά Τρούλλου (Μοναστήρ Αρκασού), τα όπισθεν του Μοναστηριού, είχανε ήδη κατεδαφιστεί για να βρουν πολύτιμα.

Η άλλη εκκλησία της Αγίας Ευδοκίας μέσα στον τουρκικό Μαχαλά, είχε ήδη παραχωρηθεί από τους προγόνους μου στους Τούρκους, αφού τους το μετεσκεύασαν σε Τζαμί, είναι το σημερινό Τζαμί του Νησιού. Οι υπόλοιπες εκκλησίες, Μοναστήρια, παρεκκλήσια και Μετόχια των Μονών, είχαν ήδη κατεδαφιστεί όλα. Όταν φτάσαμε στο Νησί την 15^η Σεπτεμβρίου 1983 έτους συναντήσαμε να εργάζονται στο Νησί ένα (1) ζευγάρι Άγγλων Αρχαιολόγων σε ανασκαφές στην περιοχή είχαν ένα (1) περίπου χρόνο και είχαν μάθει τούρκικα, ήξεραν και σπαστά ελληνικά, σε συζήτηση που είχα μαζί τους μου είπαν ότι με απόφαση της Νομαρχίας Σπάρτης θα κατεδαφίζετο η εκκλησία των Αγίων Αναργύρων, η ανωτέρω τρισυπόστατη, που ήτανε μέχρι τότε αποθήκη του Δήμου και θα έκαναν τον χώρο «πάρκο» καθώς και πολλά παλαιά σπίτια που τα μετέτρεπαν σε «Πανσιόν».

Χαρακτηρίστηκαν πολλά ελληνικά σπίτια του Νησιού «διατηρητέα» γιατί οι πρωτομάστορες πρόγονοί μας είχαν σκαλίσει στα ταβάνια και τις πόρτες αρχαίες παραστάσεις και Βυζαντινές ομοίως με τα χέρια τους με το γνωστό μαχαιράκι που διέθεταν τότε, δουλειά μεγάλης υπομονής. Αυτομάτως, μου ήρθε στο μυαλό η ιδέα να κάνω μια παρέμβαση, ανάμεσα στον Δήμαρχο, τους εκπροσώπους Νομαρχίας Σπάρτης, την Αρχαιολογική Υπηρεσία –τους εκπροσώπους της και τους Άγγλους Αρχαιολόγους και τους εξήγησα ότι ο ναός ο τρισυπόστατος των Αγίων Αναργύρων ως άνω, εκτίσθη μεταξύ του 11^{ου} και 12^{ου} αιώνα μ.Χ. ενώ ο ναός του Αγίου Ευστρατίου και το Μοναστήρι του Αγίου Στεφάνου, που ήδη έχουν κατεδαφιστεί είχαν χτιστεί τον 10^ο μ.Χ. αιώνα. Τότε συνέβη το παράδοξο όλοι μαζί οι παριστάμενοι έμειναν με το στόμα ανοιχτό από τα λεγόμενά μου και ευθύς αμέσως το ζευγάρι των Άγγλων Αρχαιολόγων, ζήτησε από τους παριστάμενους μικρή πίστωση χρόνου για να διερευνήσει, με τα σύγχρονα μέσα που διέθεταν τότε, το θέμα και αμέσως από την άλλη μέρα συγκεντρώθηκαν στον χώρο της εκκλησίας πολυμελή συνεργεία της Αρχαιολογικής υπηρεσίας, αφού μας ρώτησαν πόσες μέρες θα παραμείνουμε στο Νησί, προηγουμένως και τους διαβεβαίωσα ότι θα φεύγαμε από το Νησί στις 25/9/1983.

Τα συνεργεία με την καθοδήγηση των Άγγλων επαλήθευσαν ότι ο ναός των Αγίων Αναργύρων ο τρισυπόστατος εκτίσθη πράγματι στα μέσα του 10^{ου} αιώνα μ.Χ. και τότε η Νομαρχιακή Επιτροπή προέβη στην διατήρηση αρχικά του ναού σαν αρχαιολογικό χώρο (και στην άρση της κατεδάφισής του), το οποίο θα διατηρείτο σαν μουσείο. Ο ναός στο διάστημα αυτό σκάφθηκε μέσα και έξω για ευρήματα. Σε συζήτηση που είχα με τις Νομαρχιακές Επιτροπές κατά τη Σύνοδο του Δημοτικού Συμβουλίου, κλήθηκα κι εγώ να αναφέρω τη γνώμη μου, τους ανέφερα ρητά ότι η περιοχή προσφέρεται για τουριστική αξιοποίηση και οι Νισλήδες για να έρχονται από την Ελλάδα στο Νησί, εκτός από το Νησί των προγόνων τους, τι άλλο αξιοθέατο θα έχουν να βλέπουν, μόνο την τρισυπόστατη εκκλησία των Αγίων Αναργύρων, τα διατηρητέα σπίτια των προγόνων τους και τα αναπαλαιωμένα επίσης, αυτό συμφέρει τον Δήμο από οικονομικής πλευράς, γιατί θα τους αποφέρει και κάποιο συνάλλαγμα.

Όλοι το απεδέχθησαν με χαρά και από τότε άρχισαν να ομορφαίνουν την περιοχή με πάρκα, πισίνες, πλαζ και ό,τι άλλο ομορφαίνει για να προσελκύσουν τους τουρίστες. Εγώ άρχισα να πηγαίνω τον χρόνο μία φορά και συγκέντρωνα αρκετά βιβλία και συνεντεύξεις από τους γηραιότερους του Νησιού και του Εγιδήρι οι οποίοι ευθαρσώς μου έλεγαν ότι ήταν εργάτες, υπηρέτες και γενικά υπάλληλοι των προγόνων μας, οι οποίοι κινούσαν το εμπόριο, βιοτεχνία, οικοτεχνία, τις καλλιέργειες ρόδων (το ροδέλαιο), ιχθυοκαλλιέργεια, αμπελουργία και γενικά την ανοικοδόμηση της περιοχής.

Όλα τα δημόσια-δημοτικά κτίρια διατηρούν ακόμα την σφραγίδα ότι χτίστηκαν από τους πρωτομάστορες Νισλήδες (ομολογία των γερόντων Τούρκων με τους οποίους συνομίλησα). Με λίγα λόγια μου έλεγαν ότι φάγαμε ψωμί και ζήσαμε από τα χέρια των προγόνων σας και ότι είμαι σήμερα κάτι και εγώ το οφείλουμε στους δικούς σας προγόνους οι οποίοι ήταν ξύπνιοι, εργατικοί και όλα περνούσαν από τα χέρια τους. Μαζί με τους προγόνους σας έφυγε και το Μπερεκέτι από το Νησί.

Κάθε χρόνο τον Αύγουστο που πήγαινα προσκύνημα μού συγκέντρωναν ενδιαφέροντα βιβλία, ευρήματα και από τις ανασκαφές πέριξ της εκκλησίας μας διάφορα τέμπλα, σκαλιστές επιγραφές επί μαρμάρων- επίσης σκαλιστές μαρμαρίνες πλάκες, με βυζαντινές παραστάσεις και γραφές και ταφόπλακες από το κοιμητήριο των Νισλήδων Ελλήνων πέριξ του ναού. Αφού τίς φωτογράφισα, τίς αξιολόγησα και τις παρέδωσα κατόπιν στο Μουσείο της Σπάρτης όπου φυλάσσονται όλα τα μέχρι σήμερα ευρήματα. Αναφέρομαι σε μια (1) από αυτές τις πλάκες από οικογενειακό τάφο της οικογένειας Σωκράτη Ντογάνογλου του έτους 1716 που αναγράφονται με χαραγμένα γράμματα βυζαντινά πάνω στην μαρμαρόπλακα του τάφου, από τον καλλιτέχνη της εποχής εκείνης έναν από τους γενάρχες της οικογένειας Δανηλίδη Φυτανίδη (Ντανελλέρ) και Φυτανλάρ (αυτά αναγράφονται) -που Μεζαρλίκ Χατζητότορος και Χατζησάββα Ντογάνογλου τούρ «Μπογιούν μπιζίμ σειρά μούς τουρ γιαρούν σιζίν σειρανούζ τούρ, ο τέος συχωρέσει».

Σημειωτέον ότι το σπίτι της οικογένειας Σωκράτη Ντογάνογλου ήταν πίσω από το ιερό των Αγίων Αναργύρων του Νησιού και το οποίο μετά το έτος 1922 χρησιμοποιήθηκε, μαζί με το σπίτι τού Κώστη Εφέντη -Φυτανίδη που ήτανε μπροστά στην εκκλησία – από την Κοινότητα ως σχολείο και μετά την κατεδάφιση της Μονής του Αγίου Στεφάνου η Κοινότητα έκαμε σχολείο την κατεδαφισθείσα εκκλησία. Η οικογένεια Σωκράτη Ντογάνογλου εγκαταστάθηκε μετά το 1922-1923 στο χωριό Μεσορράχη των Σερρών.

Το σχέδιο μου μετά τις πρώτες επαφές που είχα με τους παράγοντες του Νησιού και του Εγυρδής ήτανε να επιτύχω την αναπαλαίωση της τρισυπόστατης εκκλησίας των Αγίων Αναργύρων του Νησιού (σαν Μουσείο) και η επιτυχία χορήγησης αδειάς από τον Δήμο και την Νομαρχία του λειτουργείν, όποτε το θέλουμε με ιερωμένο από το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως ή από την Ελλάδα. Μετά από μερικά χρόνια με παραστάσεις που έκανα στον Νομάρχη και τον Δήμαρχο του Εγυρδής και με τις γνωριμίες πλέον που είχα αποκτήσει τόσα χρόνια, κατάφερα μέσω του τότε φίλου Δημάρχου Ομέρ Σενγκιούλ να εγκριθεί η αναπαλαίωση του τρισυπόστατου ναού των Αγίων Αναργύρων με άνωθεν γυναικονίτη όπως το 1922, δηλαδή, μια καινούργια εκκλησία όπως θα λέγαμε. Αυτά πάντα βέβαια τα θεωρούσαμε και τα λέγαμε από σεβασμό, σαν επιτεύγματα του Συλλόγου μας, με ενέργειες προσωπικά εμού και μόνο του ιδίου, με τη βοήθεια του Δημάρχου Εγυρδής, όπως πάντα.

Στη συνέχεια, καταφέραμε και πήραμε την Άδεια από τη Νομαρχία να γίνουν τα θυρανοίξια της εκκλησίας μας στο Νησί και επιτύχαμε την έγκριση και του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κ.κ. Βαρθολομαίου με το ιερατείο εν γένει του φαναρίου, να κάνει προσωπικά ο ίδιος τα θυρανοίξια του ναού μετά αγιασμού και θείας λειτουργίας Παρουσία πολλών εκατοντάδων Ορθοδόξων Χριστιανών και Μουσουλμάνων (και πολλών επισήμων), γέμισε το Νησί από κόσμο. Ο Παναγιώτατος οικουμενικός Πατριάρχης έκανε παράλληλα και κύρηγμα και προς τους Μουσουλμάνους, με αγάπη.

Ακολούθησε στη συνέχεια η μεγάλη στιγμή για τους Νισλήδες. Ο Σύλλογος του Νησιού Εγυρδής Πισιδίας «οι Άγιοι Ανάργυροι» του Δήμου Νίκαιας –Πειραιώς της Ελλάδος διά του Προέδρου του Σπυρίδωνα Συμεών Παλόγλου εβράβευσε με ασημένια αναμνηστική πλακέτα τον Παναγιώτατο οικουμενικό Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως κ.κ. Βαρθολομαίο εις ένδειξιν ευγνωμοσύνης για το βαρύ έργο που επιτελεί παγκοσμίως ως ο κορυφαίος ηγέτης της ορθοδοξίας μας υπό τα θερμά χειροκροτήματα χιλιάδων παρευρισκομένων από όλα τα δόγματα. Εκτός των Ελλήνων Ορθοδόξων Χριστιανών, των Τούρκων Χριστιανών, των Αλεβιτών, των Τούρκων Ορθοδόξων, των Μουσουλμάνων, των εκπροσώπων της Καθολικής εκκλησίας διά του Καρδηναλίου τους, των διαμαρτυρομένων, Πρωτεσταντών και άλλων πολλών αιρέσεων.

Σημειωτέον ότι συνέπεσε η γιορτή μας των θυρανοιξιών του ιερού ναού μας των Αγίων Αναργύρων- του τρισυπόστατου τού Νησιού που είχε αναπαλαιωθεί με

την εορτή της Χριστιανοσύνης της συμπλήρωσης 2000 χρόνων από την ίδρυση της πρώτης εκκλησίας από τον Απόστολο των Εθνών Παύλο στην Μικρά Αντιόχεια της Πισιδίας το σημερινό (Γιαλβάκ- Γιαλαβέτς).

Την ίδια στιγμή ο Σύλλογος του Νησιού Εγυρδής Πισιδίας «οι Άγιοι Ανάργυροι» του Δήμου Νίκαιας Πειραιά δια του Γενικού Γραμματέα του Ηλία Φιλίππου Χατζηηλιάσογλου εβράβευσε με ασημένια πλακέτα τον Σεβασμιότατο Μητροπολίτη Σελευκείας κ.κ. Κύριλλο πρώην τοποτηρητή Ιεράς Μητρόπολης Πισιδίας τότε και νύν Μητροπολίτη Ίμβρου και Τενέδου στην ποιμαντοριάν του οποίου υπήγετο τότε και η πατρίδα των προγόνων μας –σήμερα Μητροπολίτης Πισιδίας είναι ο Σεβασμιότατος κ.κ. Σωτήριος. Το Νησί σήμερα υπό τα θερμά χειροκροτήματα όλων των παρευρισκομένων, επί παρουσία όλων των τηλεοπτικών καναλιών της Ελλάδας, της Τουρκίας και από όλο τον κόσμο και έδειξαν την ωραία γιορτή των Νισλήδων σε όλο τον κόσμο. Ότι παράλληλα με την αναπαλαίωση της εκκλησίας των Αγίων Αναργύρων του Νησιού, ξεκίνησαν οι τουρκικές Αρχές του Νομού «Σπάρτας» και την αναπαλαίωση αρχικά των δύο (2) μεγάλων εκκλησιών της Σπάρτης της Γεννήσεως της Θεοτόκου και του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου όπως μας βεβαίωσαν και οι φίλοι μας Ιρφάν Πάρλας συμπατριώτης των προγόνων μας από το Εγυρδής διαπρεπής γιατρός και ο Φιλέλληνας Νουρή Εκρέμ (ΕΡΣΕΤΙΝ), βιομήχανος της Σπάρτης και ο Διευθυντής Αρχαιολογίας Νομαρχίας Σπάρτης Τασλί Αλάν.

Οι προτεραιότητες μου ήταν αρχικά η διατήρηση της άνω εκκλησίας και αναπαλαίωση, τα οποία επετεύχθησαν. Να μάθω περί της τύχης του ιερού Ευαγγελίου το ποίο ήταν αδαμαντοχρυσοποικίλο γραμμένο σε πάπυρο και δέρμα η επένδυσή του. Επίσκεψη μοναδική στα Μουσεία Ικονίου και της Σπάρτης καταγραφή και φωτογράφιση απάντων των εκθεμάτων των Μουσείων που αφορούν το Νησί και το Εγυρδής της Πισιδίας. Κατά πληροφορίες μου από επίσημες πηγές του Εγυρδής τα ιερά λείψανα με την χρυσή λειψανοθήκη από χρυσό ατόφιο 24^{ov} καρατίων δώρο του Τσάρου της Ρωσίας στους Αγίους Αναργύρους του Νησιού των προγόνων μας που θεράπευσαν τον υιό του, βρίσκεται στο Μουσείο του Ικονίου, καθώς δε και πολλά αξιόλογα εκθέματα που αφορούν το Νησί των προγόνων μας. Για τον λόγο αυτό, είναι ανάγκη ο Σύλλογος δι' εμού και του Δημάρχου του Εγυρδής, να κάνει με γκρουπ, ομαδική επίσκεψη όπως προείπα στα Μουσεία του Ικονίου και της Σπάρτης για καταγραφή και φωτογράφιση όλων των εκθεμάτων που αφορούν το Νησί και το Εγυρδής της Πισιδίας.

Εγώ επισκέφθηκα το Ικόνιο με παρέα αλλά δεν τα κατάφερα είναι δύσκολη δουλειά στη μεγαλόπολη του Ικονίου. Στη συνέχεια, σε εκκρεμότητα έχω επίσης πού ήταν οι θέσεις των ιερών Μονών, εκκλησιών, παρεκκλησιών και Μετοχιών των Μονών του Μοναστηριακού Νησιού του Εγυρδής της Πισιδίας. Σημειώνω ότι την ολοκλήρωσα αυτή μου την έρευνα μόλις και εντελώς εκτάκτως, διότι για το έτος 2004 και λόγω των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα αποκλείστηκε εκδρομή προσκύνημα στο Νησί του Εγυρδής της Πισιδίας από τον Σύλλογο του Νησιού Εγυρδής Πισιδίας «οι Άγιοι Ανάργυροι», με πρωτοβουλία εμού.

Από μια επικοινωνία μου που είχα με τον νεοεκλεγέντα Δήμαρχο του Εγυρδής «Ομέρ Σενγκιούλ» με την οποία η πόλη του Εγυρδής, μερίμνη και φροντίδα δι' εμού του Συλλόγου μας και βασικά εμού του ιδίου, περισσότερο λόγω φιλίας μου τόσων ετών, έχει αδελφοποιηθεί με την πόλη της Νίκαιας του Πειραιά αλλά άγνωστες σκοτεινές δυνάμεις την ματαίωσαν, ο φίλος Δήμαρχος επέμενε να πάω στο Νησί του Εγυρδής με ταξίδι αστραπή (ενώ μου ήτανε πολύ δύσκολο σε αυτή τη φάση να ταλαιπωρηθώ, και εντελώς αδύνατο λόγω της κλονισμένης υγείας μου). Τελικά, ο φίλος –αδελφός Δήμαρχος του Εγυρδής με την επιμονή του ότι έπρεπε να βρεθώ στο Νησί στις 11/8/2004, από την Μυτιλήνη όπου βρισκόμουν για ξεκούραση, σε ταξίδι αστραπή όπως μου επέμενε ο Δήμαρχος μόλις για τρεις (3) ημέρες μόνο, παραμονή στο Νησί και το Εγυρδής με τη σύζυγό μου για τρεις μόνο μέρες, μόνο, επαναλαμβάνω που σε αυτές τις μέρες ολοκλήρωσα και ξεκαθάρισα το θέμα των μοναστηριών, εκκλησιών, παρεκκλησιών και Μετοχίων Μονών. Σχεδόν όλα έχουν ήδη κατεδαφιστεί, εκσκαφθεί και επιμελώς ερευνηθεί για την εύρεση πολύτιμων αντικειμένων.

Τα χρήσιμα αρχαιολογικά ευρήματα βρέθηκαν στα Μουσεία Ικονίου και Σπάρτης. Μόνο διεσώθη και αναπαλαιώθηκε ο ναός, ο τρισυπόστατος ναός των Αγίων Αναργύρων του Νησιού και κανένας άλλος. Δεν βρήκα καμία θέση ναού ή Μονής ή ερείπια. Οι ναοί των σπηλαιών διαλύθηκαν με φουνέλα –βρήκα ερείπια της Μονής Ευαγγελίστριας του όρους Ταύρος και της Παναγίας των Σπηλαίων του Καζίρέ. Το ονομαζόμενο «Μετροπόλ Τσιφλίκ» το περιβόλι της Μητρόπολης Μικράς Αντιόχειας και λόγω της σπουδαιότητας του είχε καταπατηθεί και ιδιοποιηθεί μετά το 1922 από γνωστούς ευκατάστατους «Ντερέ Μπέηδες» πλουσίους της περιοχής από πληροφορίες αιωνόβιων κατοίκων της περιοχής. Ότι τις θέσεις των Ι. Μονών, Ι. ναών, παρεκκλησιών και Μετοχίων των Ι. Μονών οι αιωνόβιοι κάτοικοι της περιοχής απλώς μου δείχνανε τον τόπο μόνο, ότι τότε αυτά υπήρχαν κάποτε και προ του έτους 1922.

Αξιοσημείωτο όλης αυτής της έρευνας ήτανε και το εξής γεγονός: το πρωί της δεύτερης ημέρας παραμονής μας στο Νησί και το Εγυρδής ο Δήμαρχος του Εγυρδής για να μας ευχαριστήσει ιδιαίτερα (μεταξύ των άλλων που έκανε για εμάς) μας είπε ότι το μεσημέρι δεν θα τρώγαμε στην πόλη του Εγυρδής, αλλά στο μοναδικό ορεινό χωριό που υπάρχει στην κορυφή του Ταύρου (Τορός) το λεγόμενο από τους προγόνους μας «Σιβριντάγ» (κατά τους αρχαίους «βίαρος»). Το χωριό ονομάζεται «Ακ-Πουνάρ» (Άσπρη βρύση) ο Δήμος του Εγυρδής έχει φτιάξει τον δρόμο μέχρι την κορυφή του σουβλερού βουνού. Φθάνουμε με το αυτοκίνητο του Δημάρχου τον ίδιο και τον οδηγό του και δύο (2) άτομα εμείς, σε ένα ζεστό, φιλόξενο χωριό το «Ακ-Μπουνάρ» (ή «Ακ-Πουνάρ») στην πλαγιά της κορυφής του «Σιβρί-Νταγ». Μας υποδέχθηκαν οι φιλόξενοι κάτοικοι με επικεφαλής το «Μουχτάρη» Πρόεδρο της Κοινότητας και το Κοινοτικό Συμβούλιο του χωριού αυτού. Μας πληροφορούν ότι το ορεινό αυτό χωριό, είναι παραδοσιακό σε όλο το Νομό και κατασκευάζει και σερβίρει πάσης φύσεως πίτες, με κρέας, πατάτα, χόρτα, σπανάκι κλπ και είχε πολλά τραπέζια που έρχονται από όλο το Νομό πελάτες για να

απολαύσουν την παραδοσιακή πίτα του χωριού, με παγωμένη μύρα, ούζο, κρασί κλπ. μπαίνουμε σε μια αίθουσα που είχε στη σειρά σουφράδες στις οποίες οι γυναίκες με τον πλάστη (οκλά) άνοιγαν φύλλο για τις πίτες, δίπλα οι γυναίκες ετοίμαζαν το γέμισμα της πίτας από κρέας, πατάτες, χόρτα, σπανάκι και πάρα δίπλα είχαν τις λαμαρίνες και από κάτω να καίει το γκάζι (το γραφικό σατς) όπου λάδωναν τις πίτες και τις έψηναν και τις σέρβιραν στους πελάτες. Ότι το χωριό αυτό είχε και μερικούς υπεραϊωνόβιους. Όταν καθίσαμε στο τραπέζι, μαζί με τον Δήμαρχο, τον Κοινοτάρχη, τους Κοινοτικούς Συμβούλους και τους κάτοικους ανοίξαμε συζήτηση για το χωριό που μας είπαν ότι είναι πολύ παλιό στην κορυφή του βουνού της «Προστάνας», δεν ανέφεραν καθόλου Σιβριντάγ.μας ανέφεραν για τους στάβλους (που είχαν πολλά ζώα) της Προστάνας, Προστάνα Μπαγλάρ (αμπέλια της Προστάνας), Προστάνα Μπαχτσέ (περιβόλια της Προστάνας), Προστάνα χωράφι-Ταρλά, Προστάνα Κουγιούσου, Προστάνας πηγάδια κλπ –Σε ερώτησή μου, ποια ήτανε η Προστάνα των παλιών κατοίκων, μου απήντησαν.

2.2 Θρησκεία

Επί αιώνες (μ.Χ.) το Νησί της Πισιδίας και οι πέριξ Δήμοι και Κοινότητες διατηρήσανε την θρησκεία τους, την Ορθόδοξη Χριστιανική, το μόνο που τους απαγόρευσαν ήταν η ομιλία της ελληνικής γλώσσας και έτσι τους επέβαλλαν να ομιλούν την τουρκική γλώσσα και μόνον. Από ό,τι γνωρίζουμε το Νησί ήτανε μοναστηριακό και αναφέρεται ότι υπήρχαν στο Νησί μαζί με τα παρεκκλήσια και τα Μετόχια περί τα (19) δεκαεννέα Μοναστήρια, τα οποία όλα ήταν γυναικεία και το καθένα είχε τον εφημέριό (ιερέα) του λειτουργό και τα οποία Μοναστήρια ήταν τα εξής:

1. Το μεγαλύτερο από τα Μοναστήρια ήτανε αυτό του Αγίου Στεφάνου, ναός βυζαντινού ρυθμού μετά τρούλλου (Μοναστήρ-αρκασού) του 10^{ου} αιώνα μ.Χ. πίσω από το Μοναστήρι υπήρχε το πηγάδι με το παγωμένο νερό (Αγίασμα) που γιάτρευε όλες τις αρρώστιες και δέ την διαδεδομένη ελονοσία (Σουκμά). Το Μοναστήρι αυτό με υπόγεια σήραγγα επικοινωνούσε με την άλλη άκρη του Νησιού με την Μοναστηριακή εκκλησία του Νησιού της Αγίας Ευδοκίας, τότε. Μεταξύ των εφημερίων της γυναικείας Μονής του Αγίου Στεφάνου αναφέρεται ένας ιερέας της οικογένειας «Σεραφειμλέρ-Καλογριαλλάρ» με το όνομα Κυριάκος ή Σεραφείμ, τον οποίο οι Τούρκοι κρεοπώληδες των σφαγείων του Εγυρδέρ έσφαξαν γιατί την Μεγάλη Παρασκευή του έδιναν κρέας και δεν το έπαιρνε γιατί ήταν αμαρτία μεγάλη. Από τότε στην παπαδιά (Μουμπαριέ) της έκαναν παρέα δύο (2) καλόγριες του Μοναστηριού και η οικογένεια ονομάστηκε «Καλογριαλλάρ».

2. Το Μοναστήρι το οποίο ήτανε αφιερωμένο σε τρεις (3) Αγίους (τρισπόστατο) τους Αγίους Αναργύρους, Κοσμά και Δαμιανό, τους Αγίους Θεοδώρους και των Εισοδίων της Θεοτόκου «Η μητρόπολη του Νησιού» έτους 1100μ.Χ. την οποία μετά από (80) ογδόντα και πλέον χρόνια αναπαλαιώσαν οι Τούρκοι και δι' εμού του ιδίου και ο Σύλλογος του Νησιού Εγυρδέρ Πισιδίας «οι Άγιοι Ανάργυροι» και δι' εμού του ιδίου που μερίμνησα λόγω γνωριμιών μου και καλών δημοσίων σχέσεων και στη συνέχεια έφερε από την Κωνσταντινούπολη τον Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο, τον σεβασμιότατο Σελευκείας κ.κ. Κύριλλο με όλο το ιερατείο που ήτανε τοποτηρητής τότε της Ι. Μητροπόλεως της Πισιδίας και τους οποίους ο Σύλλογός μας βράβευσε με ασημένιες πλακέτες για τις υπηρεσίες που προσφέρουν στην Ορθοδοξία και έκαναν τα θυρανοίξια της εκκλησίας και στις 6/5/2000 σε πανηγυρική λειτουργία και εορτή γίνεται μνεία ότι –για πρώτη φορά στην Ιστορία της Πισιδίας την επισκέπτεται Οικουμενικός Πατριάρχης και αυτό χάρη στις δραστήριες ενέργειες πάντοτε εμού τε και του Συλλόγου μας του Νησιού Εγυρδέρ της Πισιδίας «οι Άγιοι Ανάργυροι» Νίκαιας. Ήτανε ένας σταθμός για την Ιστορία της περιοχής και ανοίξαμε τον δρόμο για τις αναπαλαιώσεις όλων των Ορθόδοξων εκκλησιών της Μικράς Ασίας από τις Τουρκικές Αρχές και να λειτουργούν Ιερείς με το ράσο τους.

3. Ο Μοναστηριακός ναός του Αγίου Ευστρατίου, χτισμένος στο προαύλιο της οικίας Μελέτη Ζαχαριάδη και ο οποίος είχε εικόνες αμύθητης αξίας –αρχαιολογικής αξίας μεγάλης, του 1000μ.Χ αποτελεί παρεκκλήσιο ομώνυμου Μονής της περιοχής.
4. Ο Μοναστηριακός ναός της Αγίας Ευδοκίας ναός του 1000μ.Χ. από τον οποίο διέφευγαν ερχόμενοι από την υπόγεια σήραγγα του Αγίου Στεφάνου, οι χριστιανοί κατά τους διωγμούς των βαρβάρων, όταν οι Νισλήδες (η δημογεροντία) αποφάσισαν να φέρουν Τούρκους στο Νησί για να γλιτώσουν τον πετροπόλεμο που τους έκαναν οι Χοτζάδες με μαθητές του Εγυρδήρ, στο σημείο που έδεναν τα καΐκια τους οι Νισλήδες. Τέλος, έφεραν τους Τούρκους εργάτες τους οι πρωτομάστορες στο Νησί και τους εγκατέστησαν οικογενειακώς στο δυτικό τμήμα του Νησιού απέναντι από το Καλέ-Μπουρνού, όταν προέκυψε θέμα λατρείας (του θεού) των Τούρκων, οι φιλόανθρωποι Νισλήδες τους διασκεύασαν σε Τζαμί τον ναό της Αγίας Ευδοκίας τότε που ήτανε μέσα στον τουρκικό μαχαλά, γιατί ζούσαν τόσο αγαπημένοι Τούρκοι και Έλληνες στο Νησί.
5. Το Μοναστήρι του Προφήτη Ηλία στο «Καραμπαγλάρ» λόφος άνωθεν της παραλίας «Κουζλάρ» παραλία των κοριτσιών, στο Μοναστήρι αυτό υπήρχαν τάφοι των επισκόπων της Μικράς Αντιόχειας Πισιδίας και τάφοι ιερέων και ιερομονάχων των Μονών και εκκλησιών του έτους 1.200μ.Χ και μετά.
6. Ο Μοναστηριακός ναός της κοιμήσεως της Θεοτόκου (Παναγίας του Καζιρέ). Η «Καζιρέ Παναγιασού», η Παναγία των Σπηλαίων ήταν Μοναστήρι θαυματουργό της εποχής εκείνης. Κατά τον δεκαπεντάγουστο όλοι μαζί χριστιανοί και μουσουλμάνοι αδελφομένοι γινόντουσαν προσκυνητές- Χατζήδες στην Μητέρα του Θεού «Μαριάμ Ανέ» και έμεναν οι προσκυνητές για αρκετές μέρες στην Παναγία της πόλης του «Καζιρέ» 12^{ος} αιώνας μ.Χ.
7. Ο Μοναστηριακός ναός της Παναγίας της οδηγήτριας των Σπηλαίων της πόλης του Μπεντιρέ «Μπεντιρέ Παναγιασού» και πλησίον το τσιφλίκι Μετροπόλ με ιερό ναό μέσα ιδιοκτησία Ι.Μ. Αντιόχειας.
8. Το γυναικείο Μοναστήρι της Παναγίας της Ευαγγελίστριας «το Μοναστήρι της Σιβρί Παναγιασού» η Παναγία του όρους Ταύρος (κορυφή Βίαιος των Προσταναίων) του 12^{ου} αιώνα μ.Χ. που είχε πάρα πολλές μοναχές στην εποχή του στην κορυφή του Σιβρί-Νταγ όπου υπάρχει λίμνη και έβγαζαν οι μοναχές καλλιεργώντας τη γη για τα προς το ζειν, το οποίο, οι δημογέροντες του Νησιού τροφοδοτούσαν το Μοναστήρι επιπλέον με είδη διατροφής κλπ και από τη δύσβατη περιοχή του Σιβρί. Το έτος του 1922 όπως έλεγαν οι πρόγονοί μου, στο Μοναστήρι αυτό είχε απομείνει μόνο μια υπεραιωνόβια μοναχή η οποία θα είχε κοιμηθεί τότε κατά τα λεγόμενα, όποτε στη συνέχεια το Μοναστήρι αυτό κατεδαφίστηκε από τους Τούρκους για τους γνωστούς λόγους της εύρεσης πολύτιμων και χρυσαφικών.
9. Ο ναός του Αγίου Μηνά του θαυματουργού, ο οποίος ήταν μοναχός στο όρος «Κοτυαείω» της Φρυγίας, έζησε τον 3^ο μ.Χ. αιώνα. Την θαυματουργή εικόνα του Αγίου Μηνά την έφερε η οικογένεια «Αποστολλάρ» και βρίσκεται στο πατρικό σπίτι της οικογένειας Εξαδακτύλου στη Νίκαια. Οι γυναίκες της πρώτης γενιάς των Νισλήδων πήγαιναν λάδι στο καντήλι του Αγίου Μηνά του θαυματουργού για να θεραπεύσει ασθενείς τους. Επίσης, οι Νισλήδες έφεραν και μια εικόνα θαυματουργή της Παναγίας που βρισκόταν στον «Βόλος Μαχαλασί» στο σπίτι της Ευδέκ Γκελινή

Γεσθημανής, κόρης του Λεοντίου και της Βαρβάρας Μπαχτσόγλου, τώρα βρίσκεται στο σπίτι του Σπύρου Πασόπουλου στην Νεάπολη της Νίκαιας.

10. Το εξωκκλήσι του Αγίου Ιερομάρτυρα Μεθοδίου επισκόπου πατάρων που έζησε το 312 μ.Χ. Μετόχι ιεράς ομωνύμου Μονής.

11. Το εξωκκλήσι του Ιερομάρτυρα Αγίου Γεροντίου ο οποίος μαρτύρησε σαν επίσκοπος Ικονίου εν ενεργεία –στο Ικόνιο –όπου οι χριστιανοί της περιοχής φύλαγαν τα άγια λείψανα του. Αποτελεί μετόχι ιεράς ομωνύμου Μονής.

12. Ο ναός της Αγίας Μαρίνας της θαυματουργού που είχε γεννηθεί στην Αντιόχεια της Πισιδίας περισσότερα στοιχεία δεν έχω για τον εν λόγω ναό μόνο ότι ήταν μετόχι ιεράς ομωνύμου Μονής.

13. Η μικρή εκκλησία του Νησιού του Αγίου Τρύφωνα του θαυματουργού με την θαυματουργή εικόνα του ο οποίος ήταν ένα φτωχόπαιδο που είχε γεννηθεί στην Λάμψακο της Φρυγίας και έζησε το 250μ.Χ.

14. Μικρή εκκλησία αφιερωμένη στους μαθητές του Αποστόλου Παύλου, Αγίου Φιλήμονα, του Αρχίππου και Ονήσιμου μαρτύρων.

15. Ο ναός του Αποστόλου των Εθνών Παύλου στο Νησί της Πισιδίας χτίστηκε από τους Ορθόδοξους χριστιανούς της περιοχής του Νησιού της Πισιδίας όπου ο Απόστολος των Εθνών Παύλος δίδαξε τον λόγο του Θεού στους κατοίκους της περιοχής της Πισιδίας αρχής γενομένης από την Αντιόχεια της Πισιδίας και όλης της γύρω περιοχής. Επίσης, δίδαξε στην Σωζόπολη πρώην Απολλωνία και την πόλη Αμόριον της Φρυγίας, νυν (σήμερα η Σωζόπολη ονομάζεται) Ουλουμπορλού. Ο Παύλος είχε δημιουργήσει πολλούς μαθητές και είναι ο ιδρυτής της πρώτης εκκλησίας στην Αντιόχεια της Πισιδίας.

16. Το μικρό εκκλησάκι στο Νησί του Αγίου Αποστόλου Βαρνάβα μαθητή του Αποστόλου των Εθνών Παύλου, ο οποίος τον ακολούθησε από την Κύπρο στην Πέργη και στη συνέχεια μέχρι την Αντιόχεια Πισιδίας (Γιάλαβετς ή Γιαλβάκ) όπου δίδαξε με τον δάσκαλό του Παύλο το λόγο του θεού σε όλη αυτή την περιοχή (ήταν μετόχι ιεράς Μονής).

17. Η εκκλησία της Αγίας Θέκλας που είχε γεννηθεί στην Αντιόχεια Πισιδίας πρώτης μαθήτριας του Αποστόλου των Εθνών Παύλου η οποία δίδαξε τον λόγο του θεού σε όλη την περιοχή της Πισιδίας. (ήταν μετόχι ιεράς Μονής)

18. Ο ναός του Αγίου Γεωργίου του τροπαιοφόρου, εξωκλήσι στο Νησί με εικόνες ανεκτίμητης αξίας μέσα.

19. Και ο ναός των Κωνσταντίνου και Ελένης του Νησιού, μετόχι ιεράς ομωνύμου Μονής της περιοχής του Κελεντόστ ή Κελεντός (Αμπλάτα). -«Όλες οι μικρές εκκλησίες του Νησιού αποτελούσαν Μετόχια ή παρεκκλήσια ομόνυμων Μονών της περιοχής».-

Όλες οι εκκλησίες, παρεκκλήσια και εξωκκλήσια αποτελούν μετόχια των ομώνυμων Μονών της γύρω χριστιανικής περιοχής της Πισιδίας με Μοναστηριακή έδρα το Νησί του Εγυρδής της Πισιδίας, που αποτελείται στο σύνολό της από ελληνικές πόλεις που εκχριστιανίστηκαν από τον Απόστολο των Εθνών Παύλο και

τους μαθητές του και αποτελούν συνέχεια αρχαίων ελληνικών πόλεων, όπως φαίνεται από τις ανασκαφές. Μέχρι να εκχριστιανισθούν όλες οι πόλεις της γύρω περιοχής. Στο Νησί της Πισιδίας υπήρχε από αρχαιοτάτων χρόνων μεγάλος ναός λατρείας «Παρθενώνας» προς τιμήν της θεάς Αρτέμιδος της θεάς του κυνηγιού, της γεωργίας κλπ, όπως φαίνεται στο σκίτσο στο τέλος του παρόντος.

Διευκρινίζεται εδώ ότι όλα τα Μοναστήρια ήτανε γυναικεία γιατί στην περιοχή είχαμε συνέχεια επιδρομές βαρβάρων και οι άνδρες έβγαιναν στα βουνά και γίνονταν πολεμιστές κατά διάφορων επιδρομέων κατακτητών κατά καιρούς, Μογγόλων του Τσέγγις Χαν, του Ταμερλάνου (Τιμουρέλ), Περσών, πειρατών και των Τούρκων. Στην περιοχή οι άνδρες δεν ακολουθούσαν τον μοναχικό βίο κατά ένα μεγάλο ποσοστό γενικά, γιατί τα Λακεδαιμονικά φύλα ζούσαν συνεχώς μέρα και νύχτα σε πολεμικό οργασμό και το θεωρούσαν υποτιμητικό οι άνδρες που αποτελούν Λακεδαιμονικά φύλα οι ισχυροί Πισίδες, να είναι αδρανείς σαν μοναχοί και μακράν της επικαιρότητας και της κατακτητικής μανίας των επιδρομέων βαρβάρων κατά καιρούς κατά αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζεται η ακεραιότητα της περιοχής, ήταν ο μόνος λόγος που δεν ακολουθούσαν οι άνδρες τον μοναχικό βίο.

Μέσα στον τρισυπόστατο ναό του Νησιού των Αγίων Αναργύρων, Αγίων Θεοδώρων και Εισοδίων της Θεοτόκου υπήρχε ο αδαμαντοχρυσοποίκιλτος επιτάφιος του Χριστού τον οποίο δώρησε στους Αγίους Αναργύρους του Νησιού ο Τσάρος της Ρωσίας Πέτρος εάν δεν κάνω λάθος με πολλά άλλα χρυσά αφιερώματα επειδή θεράπευσαν οι Άγιοι τον γιό του. Κατά τους παλαιούς Νισλήδες υπάρχουν τρεις (3) τέτοιοι επιτάφιοι στον κόσμο, ο ένας (1) κοσμεί το Κρεμλίνο (Ανάκτορα) στην Μόσχα της Ρωσίας, ο δεύτερος κοσμεί τον ναό της Αναστάσεως στα Ιεροσόλυμα και ο τρίτος τον οποίο οι Νισλήδες έφεραν στην Ελλάδα το 1922 και αποτελεί αποκλειστική ιδιοκτησία τους, τον έχουν τοποθετήσει στο Μουσείο που υπάρχει στην ιερά Μητρόπολη Νίκαιας με την παράκληση και υπόδειξη του αιμνήστου σεβασμιοτάτου Μητροπολίτη Νίκαιας κ.κ. Γεωργίου Παυλίδη.

Επίσης, μέσα στον ίδιο ναό του Νησιού βρίσκονταν μέσα σε χρυσή λειψανοθήκη 24^{ον} καρατίων, τα ιερά λείψανα των Αγίων Αναργύρων Κοσμά και Δαμιανού των θαυματουργών τα οποία το 1922 χάθηκαν αλλά εδώ και είκοσι χρόνια κατόπιν ενεργειών και έρευνας δι' εμού τε και του Συλλόγου μας, μάθαμε ότι βρίσκονται στο Μουσείο του Ικονίου, ως άνω αναφέρω, επισκέφθηκα και μόνος το Ικόνιο χωρίς αποτέλεσμα, αλλά μέχρι σήμερα δεν κατορθώσαμε να το επισκευθούμε για να τα δούμε και να προσκυνήσουμε και να τα φωτογραφίσουμε μόνο, γιατί, το να έρθουν στην Ελλάδα είναι δύσκολο δια της διπλωματικής οδού. Όταν το είπα στον Δήμαρχο του Εγυρδής μου είπε ότι θα πάμε μαζί του με το αυτοκίνητό του γιατί ο Δήμαρχος της πόλης του Ικονίου είναι αδελφικός του φίλος και συγγενής του και θα μας φιλοξενούσε και θα μας ξεναγούσε να βρούμε στο Μουσείο της πόλης του τα Άγια λείψανα των Αγίων Αναργύρων Κοσμά και Δαμιανού και να συζητήσουμε γύρω από αυτό το θέμα που μας ενδιαφέρει.

Επίσης δε μέσα στον ναό των Αγίων Αναργύρων Κόσμά και Δαμιανού (τρισυπόστατο) υπήρχε και το ιερό Ευαγγέλιο της εκκλησίας μας γραμμένο σε περγαμηνή και χρυσή γραφή αμύθητης αρχαιολογικής αξίας και το μοναδικό στον κόσμο, ως προανέφερα. Οι επίτροποι και οι δημογέροντες το έτος 1922 όταν θα έφευγαν για να έρθουν στην Ελλάδα ανέθεσαν σε μια ομάδα νέων γυναικών με επικεφαλής τις κόρες του παπά- Σαράντου- Στεφάνου, Χρυσάνθη και Ευαγγελία (Εύολι) και άλλες γυναίκες να προσέχουν καθώς και τη θεία Ζουμπούλα (Ζούμπουλε Ντεζέ), η οποία είχε διπλωμένο σε μικρή κουβέρτα το Ευαγγέλιο των Αγίων Αναργύρων και το κρατούσε σφιχτά και οι υπόλοιπες το 1922 φορούσαν τον ιερό επιτάφιο εναλλάξ στο σώμα τους με πρώτη την Χρυσάνθη Ζαχαριάδου κόρη του παπά (Πουπάζ Κουζού) κατά την διαδρομή των προσφύγων προς την Αττάλεια με τα πόδια και τους αραμπάδες (κάρρα) πολύ ζανταρμάδες (χωροφύλακες) βοηθούσαν τους δικούς μας πρόσφυγες κατόπιν άνωθεν εντολής. Ξαφνικά, όταν έφτασαν σε ένα δύσβατο σημείο της διαδρομής (Κιρκ Αγάτς), σαράντα δένδρα, φώναξαν ορισμένοι επιτήδιοι ότι έρχονται οι Τσέτες (Αντάρτες) και τότε ο κόσμος έτρεξε να κρυφτεί πίσω από τα πεύκα, οι Αμαξάδες από τον φόβο τους πήραν τους Αραμπάδες τους και το έσκασαν μαζί με τον αραμπά έφυγε και το ιερό Ευαγγέλιο που είχε ακουμπήσει η θεία Ζουμπούλα με την προϋπόθεση ότι θα γυρίσουν στον αραμπά τους για να συνεχίσουν τη διαδρομή τους, ενώ τον επιτάφιο τον φορούσαν πάνω τους οι γυναίκες και τον έφεραν στην Ελλάδα και όπως προανέφερα.

Κατά το έτος 1935, σε συνέντευξη από την Σμύρνη ενός δικηγόρου που δημοσίευσε η εφημερίδα «Ακρόπολη», αναφερόταν ότι εκείνος είχε αγοράσει και είχε στην συλλογή του και το ιερό Ευαγγέλιο των Αγίων Αναργύρων. Το έτος 2008, όταν ο συγγραφέας του παρόντος βιβλίου, επισκέφθηκε τον μήνα Αύγουστο το Νησί του Εγυρδής της Πισιδίας, του ανέφερε ο κόσμος και ο Δήμαρχος ότι απέναντι από την εκκλησία το παλιό αυτό μεγάλο σπίτι, πήρε μεγάλη φωτιά και κάηκε τελείως, μέχρι και οι πέτρες έγιναν στάχτη αλλά έμεινε άθικτο ένα ξύλινο μπαούλο που δήθεν είχε μέσα τα προικιά της άγαμης ρωμιάς θυγατέρας της οικογένειας στην οποία ανήκε, το έτος 1922. Το σπίτι ήταν της οικογένειας «Τσαπαλλάρ» εδώ επαληθεύεται αυτό που μου είχε αναφέρει ο Ανανίας Ζαχαριάδης, ότι ένας επίτροπος όταν φεύγανε το 1922, φώναξε ένα ελληνόπαιδο και το παρακάλεσε να πάρει το κλειστό ξύλινο μπαούλο και να το βάλει στο βάθος του υπογείου του απέναντι από την εκκλησία των Αγίων Αναργύρων σπιτιού της οικογένειας «Τσαπαλλάρ» γιατί διαδόθηκε ότι σε τρεις μήνες θα γυρίζανε πίσω οπότε θα έβγαζαν το μπαούλο στην επιφάνεια.

Το σπίτι αυτό, από το 1922 πουλήθηκε τέσσερις (4) φορές και κανένας δεν βρήκε αυτό το μπαούλο το ξύλινο καιίτοι στο υπόγειο αυτό αποθήκευαν τα κούτσουρα για την σόμπα τον χειμώνα. Ρώτησα τον Δήμαρχο, τον Κοινοτάρχη και όλους τους τοπικούς παράγοντες και τον κόσμο του Νησιού να μου ειπούν όταν άνοιξε το μπαούλο η Αρχαιολογική υπηρεσία της Νομαρχίας Σπάρτης τί βρήκε μέσα στο μπαούλο και η απάντηση όλων των παραγόντων ήτανε ότι περιείχε τα προικιά άγαμης θυγατέρας της οικογένειας «Τσαπαλλάρ», πλην των κατοίκων του

Νησιού που μου είπαν ότι το μπαούλο περιείχε, χρυσούς σταυρούς και χρυσά και ασημένια δισκοπότηρα και επίχρυσες εικόνες των Αγίων Αναργύρων, τα οποία κατέγραψε η Αρχαιολογική υπηρεσία και τα τοποθέτησαν στο Μουσείο της Σπάρτης (μεγάλης αρχαιολογικής αξίας).

Στην περιοχή «Καρά-Μπαγλάρ» Μαύρα Αμπέλια και αριστερά της ακτής του «Αϊναλί-Καβάκ» «Καθρεπτίζουσα λεύκα», επί της όχθης της λίμνης είχαν οι παλαιοί Νισλήδες σκαλίσει επάνω σε έναν βράχο ένα (1) αρχαίο κιούπι με παραστάσεις αρχαίες της θεάς του κυνηγίου «Αρτεμις», όπως στο σκίτσο στο τέλος φαίνεται. Αργότερα οι Τούρκοι το διέλυσαν νομίζοντας ότι μέσα κρύβει χρυσά – συγκεκριμένα μετά το 1922. Κάθε μεγάλη γιορτή της Χριστιανοσύνης, Χριστούγεννα και Πάσχα, όσο λειτουργούσε η εκκλησία των Αγίων Αναργύρων όλοι οι μουσουλμάνοι του Νησιού περίμεναν μέχρι τα μεσάνυχτα με υπομονή να τελειώσει η λειτουργία και να βγει ο παπά- Γρηγόρης Ιορδάνογλου και να πάρουν από τα χέρια του τα διαβασμένα, πασχαλινό αυγό και το «κοσμά» πασχαλινό κουλούρι των Νισλήδων, φιλώντας με σεβασμό το χέρι του παππά.

Τα τελευταία χρόνια είχαν αλλάξει τον Ενωμοτάρχη του Νησιού και έφεραν έναν άξεστο από τα βάθη του Κουρδιστάν με βάρβαρα ένστικτα, το βράδυ της Αναστάσεως έβριζε το θεό και τους Αγίους της εκκλησίας μας, έξω από την εκκλησία των Αγίων Αναργύρων, την ώρα που λειτουργούσε παρουσία πλήθους προσκυνητών από όλη την Τουρκία, ξαφνικά βλέπει ο κόσμος τον βλάσφημο αυτόν Ενωμοτάρχη να πέφτει κάτω στη γη αφρίζοντας και να μένει ακίνητος και άλαλος. Τότε δημιουργήθηκε πανδαιμόνιο από το συμβάν και ήρθαν όλοι οι τοπικοί παράγοντες και είδαν το γεγονός και με παρακλήσεις και προσευχές επί τριήμερο του ιερέως και των Ορθοδόξων χριστιανών, συνήρθε ο βλάσφημος Ενωμοτάρχης και προσκύνησε τους ιατρούς Αγίους Αναργύρους Κοσμά και Δαμιανό που τον θεράπευσαν μετανοημένος ενώ πριν τους έβριζε με τις χειρότερες βρισιές. Αυτό ήταν ένα θαύμα το οποίο είδαν και έζησαν πολλές εκατοντάδες άνθρωποι που ήταν παρόντες στο γεγονός.

Η εκκλησία του Νησιού γενικά υπήγετο στην Μητρόπολη της Σπάρτης, τελευταία υπήγετο στην Μητρόπολη Πατάρων της Λυκίας, όπου τελευταίος Μητροπολίτης Πατάρων ήταν ο κυρός Μελέτιος Χρηστίδης ο οποίος δεν έφυγε ούτε λεπτό από το ποίμνιό του και το ακολούθησε και στην εξορία, στα τάγματα αναγκαστικής εργασίας (αμελέ ταμπουρού) στην Ανατολική Τουρκία, καθώς επίσης ακολούθησε στη συνέχεια το ποίμνιό του, στην Ελλάδα και εγκαταστάθηκε μόνιμα κοντά του στην Νέα Ιωνία των Αθηνών και εκοιμήθη στην Νέα Ιωνία.

Το Νησί του Εγυρδής της Πισιδίας σαν Μοναστηριακός τόπος είχε στην Ιστορία του πολλούς και άξιους ιερείς. Ο ιερέας Κυριάκος ή Σεραφείμ της οικογένειας Σεραφειμλήρ ή Καλογρηαλλάρ που έσφαξαν οι Τούρκοι στα κρεοπωλεία του Εγυρδής τη Μεγάλη Παρασκευή γιατί δεν πήρε κρέας που του πρόσφεραν. Ο ιερέας πατήρ Στυλιανός της οικογένειας μετέπειτα «Πουμπουϊστυλλέρ» δεν υπάρχουν περισσότερα στοιχεία για αυτόν. Ο ιερέας πατήρ

Σαράντος- Στέφανος Ζαχαριάδης λειτουργός των Αγίων Αναργύρων και ο ιερέας Γρηγόρης Ιορδάνογλου που τον σπούδασε η πλούσια οικογένεια της Σπάρτης των Ελλέζογλου, που δεν είχε παιδιά, η οποία οικογένεια έκανε μετάθεση του παπά-Γρηγόρη Ιορδάνογλου από την Σπάρτη στο Νησί, αμοιβαία, με τον παπά Σαράντο Στέφανο Ζαχαριάδη από το Νησί στη Σπάρτη. Σαν δώρο ο Ελλέζογλου στον παπά Γρηγόρη, έδωσε, το μικρό Νησί το Τζαν Αντασί, «το Νησί των ψυχών», το οποίο τότε ήταν «Μπαντέμ Τσιφλίκ» (Αμυγδαλαιώνας) και το οποίο διατήρησε μέχρι το 1922, ο τελευταίος παπάς του Νησιού παπά Γρηγόρης Ιορδάνογλου.

Αυτά και πολλά άλλα συνέβαιναν στο Μοναστηριακό Νησί της Πισιδίας και στους ευσεβείς χριστιανούς κατοίκους του. Το τελευταίο Πάσχα ο παπά-Γρηγόρης συλλειτουργήσε με τον πατέρα Ξενοφώντα από το «Ντενιζλή» (Λαοδικεία) διότι τότε είχαν έρθει πρόσφυγες από το Ντενιζλή και το Ντινέρ και άλλα χωριά της περιοχής και έμεναν στο Νησί αρκετούς μήνες μέχρι να φύγουν όλοι μαζί για την Ελλάδα κυνηγημένοι από τους αντάρτες του Ντεμιρτζή Εφέ του Ντενιζλί (Λαοδικείας).

2.3 Παιδεία

Στο διάστημα αυτό της παραμονής στο Νησί των προσφύγων από Ντενιζλή και Ντινέρ και από τα γύρω χωριά έγιναν και πολλοί γάμοι μεταξύ των προσφύγων και των ντόπιων Νισλήδων. Η παιδεία στο Νησί ήταν πολύ ανεβασμένη και στο πλήρες Δημοτικό Σχολείο που υπήγετο στη σχολική εφορία της Σπάρτης. Στο Δημοτικό Σχολείο του Νησιού της Πισιδίας εδίδαν διαπρεπείς και ξακουστοί δάσκαλοι όπως αναφέρονται αναλυτικά στα στοιχεία που υπάρχουν στα αρχεία, όχι του Συλλόγου μας στην Νίκαια του Πειραιά οδός Ηλιουπόλεως 102 και συγκεκριμένα κυρίως του ενός πιο μορφωμένου Νισλή Αβραάμ Ιακώβου Καπλανίδη.

Το έτος 1917-1918 οι Νισλήδες δημογέροντες και οι πρωτομάστορες οικοδόμησαν πίσω από τον ναό των Αγίων Αναργύρων του Νησιού ένα τριώροφο Σχολείο με όλες τις αίθουσες διδασκαλίας και τους ξενώνες (μουσαφίρ-οντάδες) του σχολείου, συνολικά πενήντα πέντε (55) δωμάτια (αίθουσες) το μοναδικό σχολείο της περιοχής της σχολικής εφορίας Σπάρτης, που χτίστηκε στο μικρό Νησί του Εγυρδέρ της Πισιδίας. Στο σχολείο υπήρχε δάσκαλος ο τοπάλ-Δάσκαλος (ο χολαίνων δάσκαλος), έτσι τον αποκαλούσαν δεν θυμόντουσαν το όνομά του, ο οποίος μάθαινε εξτρά τραγούδια και ύμνους ελληνικούς και μουσική, καθώς επίσης και παράνομα μάθαινε στα ελληνόπαιδα και την γαλλική γλώσσα και όταν τον κατήγγειλαν στις Αρχές, εδίδασκε τα ανωτέρω κρυφά πλέον από τις τοπικές Αρχές. Επίσης, άλλοι δάσκαλοι δίδαν στο Νησί μας που δεν τους έμαθα, αλλά πιο κάτω μου τους αφηγήθηκε ο ανωτέρω Αβραάμ Καπλανίδης.

Η σειρά των μαθητών του Νησιού ήταν:

Μετά το Δημοτικό οι μαθητές μεταπηδούσαν στο Γυμνάσιο σχολείο του Εγυρδέρ και μετά το Γυμνάσιο φοιτούσαν στο Πανεπιστήμιο του Ικονίου που ήταν

δύσκολο να μπει Ρωμιάς στο Πανεπιστήμιο αυτό, εμί μόνο ο μαθητής αυτός να ήταν αριστούχος –βλέπετε κατωτέρω που αναφέρεται η περίπτωση του φοιτητού Ιορδάνου Ιωάννου Καπλάνογλου «αριστούχου φοιτητού».

2.4 Διοίκηση, ήθη και έθιμα

Το Νησί διοικείτο από το ενδεκαμελές συμβούλιο του Εγυρδής το οποίο ήλεγχε ο Καϊμακάμης του Εγυρδής, που αποτελούσε το Εγυρδής «Καζά» υπονομαρχία που έδρευε στην Γιάζλα με Καϊμακάμη. Το ενδεκαμελές συμβούλιο αποτελείτο από δέκα (10) Τούρκους και ένας (1) Έλληνας του Νησιού, αλλά και για τον Καϊμακάμη περισσότερο μετρούσαν οι σκέψεις και αποφάσεις του ενός (1) Έλληνα συμβούλου που ονομάζετο «Ιταρέ Αζασού» επαρχιακός σύμβουλος. Ο τελευταίος επαρχιακός σύμβουλος «Ιταρέ Αζασού», το έτος 1922 ήταν ο Κώστη Εφέντης (Κωνσταντίνος Φυτανίδης). Το Νησί ονομαζόμενο από τους Τούρκους Γεσίλ –Αντά (Πράσινο Νησί) είχε Πρόεδρο Κοινότητας (Μουχτάρη), εννοείται Τούρκο.

Ο τελευταίος Πρόεδρος Κοινότητας ονομάζετο «Κιόρ Ιπρέμ» (τυφλός Ιμπραήμ) με μειωμένη όραση επώνυμο δεν γνωρίζω είτε ο αφηγητής μου. Οι Έλληνες είχαν στο Νησί ισχυρή δημογεροντία και σχολική επιτροπή, εφορία που ήλεγχε τη διοίκηση και το σχολείο διώροφο μετά υπογείου όπως προανέφερα το έχτισε η επιτροπή αυτή με τη βοήθεια των Αρχιμαστόρων και με δαπάνη της δημογεροντίας. Το σχολείο αυτό οι Τούρκοι το κατεδάφισαν τελείως και τα υλικά και την ξυλεία την μετέφεραν στο στρατόπεδο Κομάντος του Εγυρδής και έφτιαξαν εκεί στρατώνες. Και όλα τα θέματα τα ρύθμιζε η δημογεροντία εν συνδυασμό με την Διοικούσα Επιτροπή (επαρχιακό συμβούλιο).

Οι κάτοικοι του Νησιού, ασχολούνταν με την αλιεία, το Νησί, είχε πολλά ψάρια, η λίμνη του Εγυρδής, οι άνδρες αρχιμάστορες εργάζοντο επί έξι (6) μήνες το χρόνο στα γύρω χωριά και πόλεις τους καλοκαιρινούς μήνες και το χειμώνα μένανε στο Νησί τους, λόγω που είχε βαρύ χειμώνα, χιόνια, κρύο και επίσης πάγωνε και η λίμνη και όλοι οι Νισλήδες ασχολούνταν με τις γιορτές τους, τον Απόκρεω, το Κιουτσούκ Μπαϊράμ (Χριστούγεννα), το Μπουγιούκ Μπαριάμ (Πάσχα) έφτιαχναν οι γυναίκες του Νησιού νόστιμα φαγητά και διάφορα «Μπουρέκια, το σαμψά, το πισί» και πολλά άλλα νόστιμα φαγητά «Τας Κεμπάπ» σίς κεμπάπ κλπ. Η λίμνη του Εγυρδής είχε πολλά και ποικίλα ψάρια, οι ονομασίες των οποίων είναι οι επόμενες:

- 1) Σαζάν-παλούκ (Σαζάνι), μεγάλο και νόστιμο ψάρι
- 2) Σιρόζ-παλούκ, μεγάλο και νόστιμο ψάρι
- 3) Το λέβρακ, το γνωστό λαβράκι, νόστιμο ψάρι
- 4) Καβίνιε-παλούκ, η γνωστή μας σαρδέλα
- 5) Το ακ-παλούκ, άσπρο ψάρι, ο γνωστός σε εμάς βακαλάος (μπακαλιάρος)
- 6) Το «Τσιτσέκ-παλούκ», το ψάρι που μοιάζει σαν λουλούδι, νοστιμότατο ψάρι

- 7) Το «καρακουλακλού παλούκ», δηλαδή ένα ψάρι που έχει μαύρα αυτιά, νοστιμότατο.
- 8) «Κελτέν- παλούκ» νοστιμότατο
- 9) «Γσαπάκ-παλούκ» μεγάλο ψάρι νοστιμότατο
- 10) Το «Αλλά-παλούκ», το γνωστό σε εμάς «η πέστροφα», ψάρι νοστιμότατο
- 11) Το «Ιλλάν-παλούκ», το γνωστό σε εμάς χέλι, ψάρι νοστιμότατο
- 12) Το «Κοτζά-καφαλού», το γνωστό μας κεφαλόπουλο, νοστιμότατο ψάρι
- 13) «Ιντζέ - παλούκ», μοιάζει περίπου με το γνωστό σε μας «γαύρο», νοστιμότατο
- 14) Το «Κελτέν- παλούκ», ψάρι νοστιμότατο
- 15) Το «Κιρμιζί-παλούκ», μοιάζει περίπου με το δικό μας το λιθρίνι
- 16) Το «Κιοπέκ παλούκ-Ακ παλούκ» μοιάζει με το γνωστό μας ψάρι τον γαλέο, νοστιμότατο ψάρι
- 17) «Τικενλί παλούκ», ψάρι με αγκάθια, μεγάλο και νόστιμο ψάρι, ειδικό μόνο για σούπα, μοιάζει περίπου με το γνωστό μας ψάρι σκορπιό
- 18) «Γκολιόζ-παλούκ», βαρύ ψάρι νοστιμότατο μοιάζει περίπου με τον δικό μας κολιό
- 19) «Ιντζέ παλούκ», μοιάζει με το γνωστό μας ψάρι «γλώσσα» και διάφορα άλλα είδη ψαριών που δεν μπόρεσαν οι αφηγητές μου να θυμηθούν.

Η λίμνη του Εγυρδής έχει επίσης το «Κερεβίτς» караβίδα, τα νοστιμότατα καβούρια, τις νερόκοτες (Τζιμπίλ) και τις αγριόπαπιες (Κάζ), τα τριγώνια και τα αγριοπερίστερα (Γκιουβερτζίν). Επίσης η λίμνη έχει και ένα είδος που μοιάζει στο χταπόδι το δικό μας.

2.5 Ο ιπτάμενος Σμήναρχος της Ελληνικής Αεροπορίας

Περί τα μέσα του έτους 1918 περίπου με τις αφηγήσεις των παλαιών Νισλήδων, ξαφνικά έπεσε πάνω στα Καρά-Μπαγλάρ (Μαύρα Αμπέλια) του Νησιού της Πισιδίας, ένα (1) αναγνωριστικό αεροπλάνο αγνώστου εθνικότητας. Αμέσως οι Νισλήδες εσηκώθηκαν με όλα τα καΐκια τους να πάνε στα αμπέλια για διάσωση του αεροπλάνου και του πληρώματος του και για αναγνώριση του αεροπλάνου αυτού. Έφτασαν στα αμπέλια οι Νισλήδες και είδαν ένα (1) ελληνικό αναγνωριστικό αεροπλάνο που έπεσε στα μαλακά πάνω στα αμπέλια και διεσώθη ο χειριστής του Σμήναρχος της Ελληνικής Αεροπορίας (οι αφηγητές μου δεν ε γνώριζαν το όνομά του). Τον Σμήναρχο τον έκρυσαν οι Νισλήδες στο Νησί, όταν ήρθαν οι Τούρκοι αξιωματικοί για να ελέγξουν εάν έπεσε αεροπλάνο στην περιοχή, όλος ο κόσμος Τούρκοι και Έλληνες τους διαβεβαίωσαν ότι κάτι τέτοιο δεν υπέπεσε στην αντίληψή τους. Εάν το έβλεπαν αμέσως θα το εδήλωναν στις Αρχές. Ότι οι πολυμήχανοι και πολυτεχνίτες Νισλήδες στη συνέχεια έλυσαν το αεροπλάνο, και καθάρισαν τα αμπέλια, και τη μηχανή του την χρησιμοποίησαν σε ένα (1) μεγάλο καράβι από ξύλο που έφτιαξαν με τα χέρια τους για να μεταφέρουν τα εμπορεύματα και

προϊόντα τους στα παράλια χωριά της λίμνης του Εγυρδήρ, αλλά στα εγκαίρως καθέλκυσης του καραβιού των Νισλήδων, που έγινε με μεγάλη γιορτή, το καράβι που ξεκίνησε με τη μηχανή του αεροπλάνου, τι του έμελε να πάθει, μόλις προχώρησε λίγο αμέσως βούλιαξε γιατί δεν ταυτίζετο η μηχανή του αεροπλάνου με το να κινεί με αυτήν καράβι.

Το έτος 1919 μόλις τα ελληνικά στρατεύματα αποβιβάστηκαν στη Σμύρνη Τουρκίας και έφτασαν σε βάθος μέχρι το γειτονικό προς το Νησί της Πισιδίας Ντενιζλί (Λαοδικείας) οι δημογέροντες του Νησιού έσπευσαν αμέσως και παρέδωσαν τον Σμήναρχο της αεροπορίας στους Έλληνες αξιωματικούς που ηγούνται του τάγματος του Ντενιζλί (Λαοδικείας) και αυτό το γεγονός έχει καταγραφεί στα αρμόδια βιβλία του Υπουργείου Εξωτερικών και Εθνικής Άμυνας.

Το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας και στην πράξη επιβράβευσης ηρωισμού γενικά των Νισλήδων στο οποίο βοήθησαν με τον τρόπο τους και οι Νισλήδες μουσουλμάνοι που δεν αποκάλυψαν στις Αρχές την πτώση του αεροπλάνου στην περιοχή (καταλαβαίνετε εάν το είχαν αποκαλύψει στις Αρχές τι θα συνέβαινε), ταυτόχρονα στα μέσα του έτους 1919. Η δημογεροντία του Νησιού Εγυρδήρ Πισιδίας, εξέδωσε και διαβίβασε υπόμνημά της, προς όλες τις Πρεσβείες και τις Πρωτεύουσες των Μεγάλων Δυνάμεων και τα Υπουργεία των Εξωτερικών και Εθνικής Άμυνας της Ελλάδας που ζητούσε δικαίως από εκείνη τη στιγμή την ένωση του Νησιού του Εγυρδήρ της Πισιδίας Μ.Ασίας με την μητέρα Ελλάδα, ξεθαρρεμένοι με τα γεγονότα της εποχής εκείνης και λόγω της μεγάλης φιλοπατρίας τους (υπάρχει το υπόμνημα και ο φάκελος στα Αρχεία του έτους εκείνου, στο Υπουργείο Εξωτερικών της Ελλάδας που αναφέρεται και η κοινοποίηση του στις Μεγάλες Δυνάμεις τούτου του υπομνήματος).

Κατόπιν τούτου, η δημογεροντία της αδελφής προς τους Νισλήδες πόλης της Πάρλας που συνεργάζετο απόλυτα με τους Νισλήδες αμέσως, μετά το υπόμνημα των Νισλήδων, συνέταξαν και οι δημογέροντες της πόλης της Πάρλας αντίστοιχα με το υπόμνημα των Νισλήδων παρόμοιο υπόμνημα και ζητούσαν και αυτοί την ένωση της πόλης της Πάρλας, Πισιδίας Μ.Ασίας με την μητέρα Ελλάδα, με κοινοποίηση στα Υπουργεία Εξωτερικών και Άμυνας της Ελλάδας καθώς και κοινοποίηση σε όλες τις Πρεσβείες και Υπουργεία των Εξωτερικών των Μεγάλων Δυνάμεων το έτος 1919. Οι Νισλήδες έγιναν οι πρωτοπόροι από τότε όσον αφορά την ένωση του Νησιού τους με την μητέρα Ελλάδα.

Εδώ αναγνωρίζεται η φιλοπατρία των Νισλήδων και γενικά όλων των Μικρασιατών Ελλήνων προς την μητέρα Ελλάδα. Μετά το έτος 1922, με την εγκατάσταση των Νισλήδων στην μητέρα Ελλάδα, ο ανωτέρω αναφερθείς Σμήναρχος της Ελληνικής Αεροπορίας που είχαν διασώσει και παραδώσει οι Έλληνες Νισλήδες στις ελληνικές Αρχές επεδίωξε και βρήκε μέσω του κέντρου αποκαταστάσεως προσφύγων που έχουν εγκατασταθεί οι Νισλήδες σωτήρες του και τους βρήκε στην περιφέρεια της Νίκαιας (Κοκκινιάς τότε) να έχουν ιδρύσει τον Σύλλογο της Κοινότητας του Νησιού Εγυρδήρ Πισιδίας «οι Άγιοι Ανάργυροι» και η

χαρά όλων ήταν απεριόριστη, και ο οποίος επί καθημερινής βάσεως σαν συνταξιούχος υποπτέραρχος της ελληνικής Αεροπορίας ερχότανε στην Νίκαια από την Αθήνα που έμενε, πολύ τακτικά και περνούσε ώρες με τους σωτήρες του Νισλήδες. Αλλά μετά το έτος 1946 εχάθηκαν τα ίχνη του και δεν τον ξαναείδαν πλέον οι Νισλήδες της πρώτης γενιάς, άγνωστο τι έγινε ο άνθρωπος αυτός –του οποίου δεν είχαν τα στοιχεία και την διεύθυνσή του, οι αφηγητές μου.

2.6 Από τη ζωή των Νισλήδων

Γενικά, οι Νισλήδες και οι γύρω είχαν ένα όνειρο να πάνε στα Ιεροσόλυμα σαν προσκυνητές (Χατζήδες). Τέλος επισκέπτοντο και την Μεγαλόχαρη της Τήνου οι εκάστοτε Χατζήδες όπως προανέφερα και μετά επέστρεφαν στην πατρίδα τους . αυτό κρατούσε πολλούς μήνες το προσκύνημα και οι γονείς κατά κανόνα έπαιρναν μαζί τους και τα μικρά ανήλικα παιδιά τους. Θα αναφέρω ορισμένα γεγονότα που συνέβησαν όταν οι πρόγονοί μας έμεναν στην πατρίδα τους:

- I. Όταν σε μια μεγάλη εορτή της Χριστιανοσύνης επισκέφθηκε το Νησί και χοροστάτησε στον Ιερό ναό των Αγίων Αναργύρων ο τότε Μητροπολίτης της περιοχής. Ένα νέο παιδί που το είχε πάει η μητέρα του στα Ιεροσόλυμα που το λέγανε «Χατζή-Ιορδάνη Καζαντζόγλου» κατά το έθιμο πήγε όπως όλοι οι Νισλήδες στην εκκλησία των Αγίων Αναργύρων και το σπίτι του ήτανε απέναντι στην εκκλησία και επειδή ο πατέρας του και η μητέρα του ήταν άρρωστοι την ημέρα εκείνη και δεν μπόρεσαν να πάνε στην εκκλησία, μετά το τέλος της λειτουργίας άρχισε ο Δεσπότης να μοιράζει το αντίδωρο ο Χατζή Ιορδάνης Καζαντζόγλου μικρό παιδί τότε άπλωσε το χέρι του να πάρει αντίδωρο, παράλληλα είπε στον Δεσπότη: «Ντέσποτα, Ντέσποτα αναμά, πουμπαμά τα Βερτζέσιν ουλτουριέ (Δέσποτα, Δέσποτα για την μαμά μου και τον μπαμπά μου θα μου δώσεις αντίδωρο), αμέσως ο Δεσπότης του έδωσε το αντίδωρο για τους γονείς του μικρού Χατζή Ιορδάνη Καζαντζόγλου.
- II. Στην Σπάρτη της Πισιδίας έμενε με την οικογένειά του ο επονομαζόμενος Χατζή Μουράτ Μουράτογλου Μπέης (ο πρακτικός γιατρός της Σπάρτης και του Νησιού της Πισιδίας) ήτανε ο πατέρας της Μακρύνας Αντώνογλου, της Κυριακής Ντομέογλου- Ηλιάδου (Ντομή-Γκελινή) η νύφη του Χρυσόστομου, και του (Τιλσίζ Κυριάκου) Κυριάκου Τιλσίζογλου. Κάθε χρόνο πολλοί Έλληνες της Σπάρτης του Νησιού και των γύρω περιοχών ξεκινούσαν για να πάνε προσκυνητές (Χατζήδες) στα Ιεροσόλυμα. Μεταξύ αυτών ήτανε και ο Χατζή Μουράτ Μουράτογλου Μπέης. Όταν φεύγανε για τα Ιεροσόλυμα οι άνδρες Χατζήδες (προσκυνητές) των περισσότερων οι γυναίκες ήτανε σε ενδιαφέρουσα κατάσταση, οπότε επιστρέφοντας οι Χατζήδες βρίσκανε να έχουν γεννηθεί τα παιδιά τους. Όταν επέστρεψε η ομάδα αυτή των προσκυνητών περίπου σε ένα χρόνο υπήρχε ένα (1) τοπικό έθιμο από πάππου προς πάππου στον τόπο της αναμονής των προσκυνητών, οι γυναίκες που κρατούσαν τα μωρά τους στην αγκαλιά τα άλλαζαν μεταξύ τους για να δούν αν οι

άνδρες τους θα έβρισκαν ο καθένας το δικό του παιδί. Τότε ξαφνικά ο θεόπνευστος πρακτικός γιατρός Χατζή Μουράτ Μουράτογλου Μπέης πλησίασε δειλά-δειλά την γυναίκα του και της λέει «γυναίκα, το παιδί που κρατάς δεν είναι το δικό μας παιδί, αλλά το δικό μας παιδί είναι εκείνο που κρατάει η διπλανή σου η γειτόνισσα, είναι αγόρι και συγκεκριμένα από το θεό είναι και κωφάλαλο (Τιλσίζ)», σκεφθείτε πόσο θεόπνευστος ήταν ο Χατζή Μουράτ Μουράτογλου Μπέης, που μέχρι εκείνη τη στιγμή δεν ήξερε κανένας ότι το αγοράκι είχε γεννηθεί από τον θεό κωφάλαλο και όλοι είχαν μείνει με ανοιχτό το στόμα.

Ο Χατζημουράτ Μουράτογλου πήγαινε και ερχόταν στο Νησί γιατί είχε παντρεμένες τις δύο (2) κόρες του: 1) Κυριακή σύζυγο Ηλία Ντομέογλου (Ντομιγκαρουσού) οικογένεια Ντομιλλέρ και τα εγγόνια του στο Νησί. 2) Την κόρη του, την ακούραστη Μακρύνα (Μακρίνε) με τις πολλές κόρες της (Μακρίνε Κιζλαρού) σύζυγο του Μπουλτουρλού Αντώνη Αντώνογλου και όλες τις εγγονές τους, όλες τις κόρες της καλοπάντρεψε η δραστήρια και εργατική Μακρύνα. 3) τον υιό τους Κυριάκο Τιλσίζ τον εργατικότερο, ότι όλα τα ανωτέρω έχουν προαναφερθεί.

Οι Νισλήδες κατά πλειοψηφία ήταν οικοδόμοι και εργάζονταν στα γύρω χωριά και είχαν σαν εργάτες τους μουσουλμάνους του Νησιού, ιδίως δε τους εύσωμους κατοίκους του γειτονικού χωριού «Σορκουντζάκ» που είναι στο ύψωμα άνωθεν της περιοχής του «Τσινάρ» των Καρά Μπαγλάρ (Πλατάνια των Μαύρων Αμπελιών) ο χώρος του Τσινάρ με τα κρύα νερά που οι Νισλήδες γιορτάζουν με πισία, σαμψά, μπουρέκια και σαρή μπουρμά και είχαν ένα γραμμόφωνο με χωνί που είχε φέρει ο Στεφαναγάς ο Σεκερτζής μεγαλέμπορος του Εγυρδής Χατζηλιάσογλου, από την Σμύρνη και έβαζαν πλάκες και τραγουδούσαν χορεύοντας πάρα πολύ μέχρι να τελειώσει ο τρύγος της περιοχής. Ότι στην αγορά των Νισλήδων, στο Εγυρδής, είχαν αυτοί τα μαγαζιά τους, μεγάλα εμπορικά καταστήματα είχαν οι Στεφανάγας Σεκερτζής (μεγαλέμπορος του Εγυρδής) Χατζηλιάσογλου, ο Κώστη Εφέντης Φυτανίδης και ο Βασίλειος Δανιήλογλου –Δανιηλίδης και άλλοι υποδηματοποιοί της οικογένειας Νικόλας Παλόγλου τα αδέρφια, εξαδέλφια τους «Κουντουρατζήδες» ο Σεκερτζή Βασίλης Καπλάνογλου (ο ζαχαροπλάστης), ο Κουγιουμτζή Βασίλης (Βασίλης Φυτανίδης)-χρυσόχοος- καταστήματα-ραφεία είχαν οι οικογένειες (Τερζηλλέρ) με πρώτο τον Τερζή Τυρφών (πατέρα των οικογενειών Χαραλαμπίδη στην Νίκαια). Καταστήματα και άλλων της οικογένειας- ραφείον κατάστημα του «Τερζή Μουχαλάκη», Μιχαήλ Μουράτογλου, ο οποίος είχε πάει και στην Γαλλία και στην Κωνσταντινούπολη είχαν καταστήματα οι οικογένειες του Ιωάννου και της συζύγου του Τιόν (Θεανώ) Σαράφογλου (Σαραφλάρ) ως προανέφερα ήταν σαράφηδες στο Εγυρδής. Επίσης, οι οικογένειες Μπακιρτζίδες, Λαζάρου Χατζηβασίλογλου, Χατζητρύφωνα Παλίογλου και οι γονείς των άγαμων θυγατέρων του Νησιού Μαρής και Κυριέκη.

Αυτό το έργο το κάπως δύσκολο έπρεπε να γραφεί από κάποιον και ο κλήρος έπεσε σε μένα και να είναι ένα (1) αφιέρωμα στην μνήμη των παλαιών Νισλήδων και εν συνεχεία προς όλους τους Έλληνες Μικρασιάτες γενικώς που έλκουν την καταγωγή τους από την Πισιδία της Μ. Ασίας και ιδιαίτερα αυτούς που κατάγονται από το Νησί της Πισιδίας (το Νησί των Προσταναίων-Κρέζους) δηλαδή στις ρίζες

τους οι οποίες έχουν μακραιώνα πανάρχαια ιστορία. Από αρχαιοτάτων χρόνων και μέχρι το ιστορικό έτος 1922 ή περιοχή κατοικείτο από γνήσιους Μικρασιάτες Έλληνες και γενικά εν μέρει φυλές Λακεδαιμονίων, που αφομιώθηκαν με τους ντόπιους, που έδειξαν την παρουσία τους από Αρχαιοτάτων χρόνων και μέχρι το 1922. Αυτό άλλωστε φαίνεται καθαρά και από τα ευρήματα των κατά καιρούς ανασκαφών που απέδειξαν του λόγου το αληθές. Αυτό το αποδεικνύουν. Επίσης και τα εκθέματα των Μουσείων (της καθ' ημάς Μ.Ασίας). Εν συνεχεία συμπληρωματικά οικογενειών:

2.6.1 Συνεχίζεται η αφήγηση των Νισλήδων της πρώτης γενιάς

Στις οικογένειες των παλαιών Νισλήδων που δεν βρέθηκαν στην Ελλάδα είναι η οικογένεια Αναστασάρι και η οικογένεια «Κοτζά Καφαλλάρι» καθώς και η οικογένεια των άγαμων κοριτσιών όπως τις ονόμαζαν οι Νισλήδες «Μαρίς» και «Κυριέκη» αντίστοιχα (19) και (17) ετών, Κοτζά Κιζλάρι- γεροντοκόρες για το Νησί, αλλά εδώ στην Ελλάδα καλοπαντρεύτηκαν στην Νέα Ιωνία και τελευταία ότι ευρέθη η τελευταία η μικρότερη στην Πεύκη να ζει υπέργηρη με παιδιά και εγγόνια και όλο το σόι της με ανήψια κλπ, χωρίς περισσότερα στοιχεία.

Επίσης, όπως προαναφέρθηκε η οικογένεια Γιουρντάν Πάρλασι ο Ιορδάνης από την Πάρλα σόγαμβρός από την Πάρλα και εγκαταστάθηκε στο Νησί μόνιμα και δημιούργησε οικογένεια και απέκτησε (3) τρεις κόρες τις Ναυσικά Καζαντζόγλου, Άννα Χοτζόγλου και Αναστασία (Ανεστέ) Τοκατλόγλου σύζυγο Γεωργίου. Ο Γεώργιος Τοκατλόγλου κατά τα λεγόμενα των Νισλήδων πιθανόν να ήτανε γόνος πλούσιας οικογένειας της Σπάρτης ή να υπηρέτησε στο στρατόπεδο του Εγυρδής ή να ήτανε γυρολόγος πλασιέ- έμπορος και λόγω της καταγωγής της οικογένειας του από την Τοκάτη της Βόρειας Τουρκίας, να τους έδωσαν το επώνυμο. Εγκαταστάθηκε όλη η οικογένεια το σόι στην πόλη της Νίκαιας.

Η οικογένεια του Σπύρου Αϊβαζίδη ήτανε εγκατεστημένη στο Νησί, ο Σπύρος Αϊβαζίδης από μικρός πήγε στην Κωνσταντινούπολη και εργάστηκε υπάλληλος σε ένα (1) έμπορο υφασμάτων και μεγάλωσε εκεί. Ο εργοδότης του ελληνικής καταγωγής, δεν είχε οικογένεια και τον αγάπησε σαν ψυχοπαίδι του αφεντικού του και τον είχε σαν δικό του παιδί, όπως έδειξε και η καλή διαγωγή του, ο εργοδότης του τον πάντρεψε στη συνέχεια και αργότερα ο καλός Σπύρος απέκτησε να γίνει το αφεντικό της μεγάλης επιχείρησης η οποία τότε κατέστη να προμηθεύει κατά αποκλειστικότητα την Βασιλική αυλή του Σουλτάνου και μόνο. Ο Σπύρος Αϊβαζίδης επειδή δεν απέκτησε παιδιά εδολοφονήθη μέσα στο μαγαζί του από τους Τούρκους αντίζηλους συναδέλφους του, αλλά είχε προηγουμένως γράψει τη διαθήκη του σε συνεννόηση με τη γυναίκα του, όπως αυτή λεπτομερώς αντιγράφεται κατωτέρω. Ο Πουλής Παναγιώτης, ο «Παναγιώτης ο αστυφύλακας» κατήγετο από τη Σπάρτη γόνος καλής οικογένειας της Σπάρτης και στενός συγγενής της οικογένειας του παπά- Χαρίτωνος της Σπάρτης. Ότι υπηρετούσε στο Εγυρδής

και ήταν ο καλός φίλος των Νισλήδων και εγκαταστάθηκε στην Ελλάδα, κοντά στους φίλους του Νισλήδες στη Νίκαια και την Δραπετσώνα, οικογενειακώς ως προαναφέρθη.

Οικογένεια «Μουρατλάρ»- οικογένειες του Λουκά και της Δέσποινας Μουράτογλου- Ισαάκογλου. Ότι γενάρχη τους ήταν ο Χατζή Μουράτ Μουράτογλου, απλή συνωνυμία με τον Σπάρταλη γιατρό, του Νησιού είναι πολλές οικογένειες του Νησιού από τη γενιά του γενάρχη. Μουράτ ελέγετο στην περιοχή πάντοτε ο αρχηγός οικογένειας, ο πιο μορφωμένος κοινωνικά και συμβουλάτορας των πάντων σε όλα τους τα προβλήματα γιατί υπήρχαν και πολλοί άνθρωποι αγράμματοι στην περιοχή και ο οποίος στον καιρό του είχε πάει και στα Ιεροσόλυμα ως προσκυνητής (Χατζής) ήταν και από τους εκλεκτούς της δημογεροντίας της περιοχής και των επαρχιακών συμβούλων της διοίκησης της περιοχής Εγυρδή Νησιού (των Ιταρέ Αζασί). Ότι στη συνέχεια τότε, περί τα έτη 1440-1450, που γίνονταν μεγάλες αναταραχές στην περιοχή της Μ. Ασίας με την κάθοδο από τις περιοχές της Μογγολίας και του Τουρκεστάν (Τουρκμενιστάν) στίφη βαρβάρων-αγρίων φυλών προς Νότον και συγκεκριμένα κατέβηκαν στίφη αγρίων μογγολικών φυλών υπό την ηγεσία του «Χωλού Τιμουρέλ» Ταμερλάνου ο οποίος με τον στρατό του εισήλθε στην Πισιδία και συγκεκριμένα στο πρόθυρα της Αρχαίας ελληνικής πόλης της Προστάννας (σημερινό Εγυρδήρ) και την οποίαν ήθελε οπωσδήποτε άσθια να καταλάβει.

Η πόλις των Προσταννέων ήταν μία από τις πιο ισχυρές πόλεις της περιοχής της Πισιδίας και ευημερούσε, σημειωτέον ότι ήταν ισχυρή οικονομικά πόλη που είχε και δικό της ισχυρό χρυσό νόμισμα και αρχαία ισχυρά τείχη και φρούρια της Προστάννας. Οι Νισλήδες αριθμούσαν σαν ιδιοκτήτες, αρκετά μεγάλα καΐκια μέσα στην απέραντη λίμνη της Προστάννας όπου ασκούσαν εμπόριο και ιχθυεμπόριο, εμπορία τριανταφυλλέλαιου δηλαδή μια μικρή κοινωνία εφοπλιστών του τότε με τα πολλά καΐκια τους. Η στρατιά του Ταμερλάνου (Τιμουρέλ) άρχισε να πολιορκεί την πόλη ασφυκτικά με κάθε μέσο.

Αλλά τότε, το δαιμόνιο παρουσιάστηκε ως άλλος εφιάλτης –ο προδότης τη στιγμή εκείνη ο οποίος υπέδειξε στον Ταμερλάνο (Τιμουρέλ) πώς να καταλάβει την πόλη των Προσταννέων οπωσδήποτε του συνέστησε να στήσει πολιορκητικές μηχανές μέσα στην λίμνη της Προστάννας και να βγουν τα στίφη των βαρβάρων του Ταμερλάνου στα όπισθεν των υπερασπιστών Ελλήνων της Αρχαίας Προστάννας και την οποίαν πόλη κυρίευσαν βιαίως, γκρεμίζοντας τα τείχη τα ιστορικά και όπως βλέπουμε απέμεινε μόνο το (το Καλέ του Εγυρδήρ) σημερινό φρούριο και οι πύλες της Αρχαίας Προστάννας σαν αρχαίο απομεινάρι από την πανίσχυρη Προστάννα και την οποία τότε λεηλάτησαν οι βάρβαροι Μογγόλοι του Ταμερλάνου.

Ότι προς βοήθεια των υπερασπιστών της Προστάννας ήρθαν από όλες τις γύρω περιοχές Έλληνες συμπατριώτες μας και από όλα τα γύρω νησιά του Αιγαίου καθώς και πολλοί συμπατριώτες μας Έλληνες Κύπριοι από την Κύπρο οι οποίοι βοήθησαν τα μέγιστα και μετά το τέλος του πολέμου άλλοι από αυτούς έφυγαν

γυρίζοντας στην Κύπρο και άλλοι παρέμειναν και αφομοιώθηκαν με τους Έλληνες κατοίκους της περιοχής.

Μετά την λήξη του πολέμου αυτού μεταξύ αυτών που έφυγαν από το Νησί της Πισιδίας, τότε, ήτανε και ορισμένες οικογένειες του Νησιού που κατέφυγαν στην Κύπρο. Μια (1) από αυτές ήτανε και μια (1) οικογένεια από το σόι «Μουρατλάρ» ως άνω, του γενάρχη αυτών παπά Ηλία (Μπουμπού Ιλιόζ ή παπά Ιλιόζ ή φαφά Ιλιόζ) φαμίλια οικογένεια, ο οποίος παπάς Ηλίας με το σόι του παιδιά, αδέρφια και λοιπά είχαν πολλά καΐκια στην ιδιοκτησία τους (μικροί εφοπλιστές) μέσα στη λίμνη του Εγυρδής (έκταση [550] τετραγωνικά χιλιόμετρα περίπου) όπως θα λέγαμε, του τότε και τα δουλεύανε σκληρά ο παπά Ιλιόζ παπά Ηλίας, με το σόι του γιατί όπως ξέρουμε οι παπάδες στην εποχή εκείνη δεν είχαν μισθό ούτε καμία επιχορήγηση ιδιαίτερη και δούλευαν τα καΐκια τους. Αυτή η οικογένεια του παπά Ιλιόζ, παπά Ηλία, ως άνω αναφέρω μετανάστευσε ολόκληρη στην νήσο Κύπρο. Εκεί ο παπάς, με το σόι του άρχισε την ίδια δουλειά με τα καΐκια εμπόριο κλπ, σκληρή εργασία, όλη η οικογένεια δημιουργήθηκε σε εφοπλιστικό οίκο, στην Κύπρο αγνώστου ονομασίας που προσπαθώ να ανακαλύψω, δεν γνωρίζω μέχρι σήμερα. Ότι πριν αρκετά χρόνια πίσω, γεγονός που μου αφηγήθηκε μια ομάδα Νισλήδων της πρώτης γενιάς και συγκεκριμένα οι Ιωάννης Ζαχαριάδης, Γρηγόρης Τασσόγλου, Ιορδάνης Ιωακειμίδης και Δέσποινα Παπαδοπούλου-Χαραλαμπίδου, μου είπαν τα εξής:

Μία ημέρα όπως καθόμασταν στον Σύλλογο και συζητούσαμε διάφορα ως συνήθως, ξαφνικά παρουσιάστηκε μια ομάδα περίπου έξι (6) ατόμων αν δεν απατώμαι που είχαν μια κόψη, μας χαιρέτησαν και μας είπαν ότι είναι Κύπριοι εφοπλιστές και *ερχόμαστε από την Κύπρο για να βρούμε τις ρίζες μας, γιατί οι ρίζες των προγόνων μας πάππου προς πάππου βρίσκονται στο Νησί του Εγυρδής της Πισιδίας και για αυτό ήρθαμε εδώ στον Σύλλογο Κοινότητα Νησιού Εγυρδής Πισιδίας Μ. Ασίας για να πάρουμε περισσότερες πληροφορίες περί του γεγονότος τούτου*, τότε ομόφωνα όλοι οι Νισλήδες τους απάντησαν ότι ουδεμία σχέση έχει το Νησί, με Κύπρο και Κυπρίους και τους απέπεμψαν (τους έδιωξαν) με τον τρόπο τους, οι Κύπριοι εφοπλιστές τους χαιρέτησαν ευγενικά και τους είπαν ότι θα επανέλθουν δριμύτεροι και με νέα στοιχεία, γιατί αλήθεια είναι ότι οι ρίζες τους είναι πράγματι στο Νησί της Πισιδίας.

Κατόπιν τούτου οι Νισλήδες επέμεναν παντού στους συμπατριώτες μας ότι ουδεμία σχέση έχει το Νησί της Πισιδίας με Κύπρο και Κυπρίους, τώρα τελευταία δύο (2) έτη 2007-2008 κάνω μια προσπάθεια επιπλέον μπας και επικοινωνήσω με εκπροσώπους της οικογένειας των Κυπρίων για να επιβεβαιωθεί του λόγου το αληθές να επαληθεύσει η αφήγηση, γιατί τελευταία μου έδωσαν ένα τηλέφωνο εφοπλιστικού οίκου, ως αναφέρω σε ένα σημείο του παρόντος γραπτού.

Στη συνέχεια της αφήγησής μας ερχόμαστε στο Κεφάλαιο, κατ' επανάληψη για του λόγου το αληθές, «Χατζή Μουράτ Μουράτογλου» από τα Σπάρτα – στο Νησί της Πισιδίας. Αρχικά κατοικούσε μόνιμα στην Σπάρτη με την οικογένειά του,

ασκούσε μεταξύ άλλων και το λειτούργημα του πρακτικού γενικού γιατρού χωρίς να παίρνει χρήματα και θεράπευε όλες τις αρρώστιες. Βασικά είχε το θείον χάρισμα από τον θεό να γιατρεύει τους συνανθρώπους του δωρεάν (αγνός άνθρωπος) σε ιατρείο που του παρεχώρησε ο ιατρικός σύλλογος της Σπάρτης ,τιμής ένεκεν.

Μέχρι που και ο Ιατρικός Σύλλογος της Σπάρτης τον κάλεσε σε μια συνεδρίαση του και του ζήτησε την διάγνωσή του για ορισμένες συγκεκριμένες αρρώστιες την γνώμη του όπως τις ασθένειες, την Χρυσή (σαρουλούκ) και την ελονοσία (σουκμά) και μάλιστα για του λόγου το αληθές του παρουσίασαν επί τόπου έναν ασθενή που δεν μπορούσαν να διαγνώσουν την αρρώστια του και αυτομάτως, μόλις του τον παρουσίασαν ο Χατζή Μουράτ Μουράτογλου μόλις τον είδε από καρσί είπε αμέσως στους γιατρούς ότι ο ασθενής πάσχει από Χρυσή (σαρουλούκ) και πρέπει να του την κόψω με ειδική θεραπεία.

Έμεινε άφωνο το ιατρικό συμβούλιο από την ενέργεια αυτή του Χατζή Μουράτ Μουράτογλου και τον διόρισε σε μία συμβουλευτική ομάδα του Ιατρικού Συλλόγου Σπάρτης. Ότι τον καιρό εκείνο αναχώρησε από την Σπάρτη μια (1) ομάδα προσκυνητών (Χατζήδων) στα Ιεροσόλυμα μαζί και ο Χατζή Μουράτ Μουράτογλου. Το ταξίδι κουραστικό πολύμηνο, μετά τα Ιεροσόλυμα πήγαιναν ως άνω, και στην Παναγία της Τήνου εθιμοτυπικά ως προαναφέρθη.

Σημειώνω ότι ο αδελφός Δήμαρχος Εγυρδής Ομέρ Σεγγκιούλ κατά την φιλοξενία, τι του λέμε σε απάντηση. Εμείς σε απάντηση της φιλοξενίας τους απαντούσαμε όπως θα έπρεπε να κάνουμε ότι θα το ανταποδώσουμε κι εμείς με τον τρόπο μας, με το να του λέμε ότι σας περιμένουμε κι εμείς να έρθετε κι εσείς στην Ελλάδα που δεν έχετε έρθει ποτέ για να τα πούμε καλύτερα τότε. Σε κάποια στιγμή, αφού κατάφερα τον Δήμαρχο να το δεχτεί πρώτα, είχα συνεννοηθεί με τον Κοινοτάρχη του μοναδικού χωριού, που υπάρχει στην κορυφή του όρους Ταύρος (Σιβρί Νταγ) του χωριού Ακ –Πινάρ (Ασπρη Βρύση) που βρίσκεται περίπου στα 2000 μέτρα υψόμετρο από την επιφάνεια της θάλασσας. Να κάνουμε το βράδυ το αποχαιρετιστήριο τραπέζι μας στο ορεινό αυτό χωριό και έπρεπε να είμαστε εφοδιασμένοι με σακάκι ή μπουφάν γιατί εκεί πάνω κάνει κρύο.

Το χωριό είναι γραφικό και έχει αρκετούς υπεραιώνόβιους ανθρώπους που εκτός από κτηνοτροφία-μπαξέδες κλπ, έχει και τις πολλές ποικιλίες πίτας που ανοίγουν οι γυναίκες επί τόπου φύλλα στο σοφρά με τον πλάστη (οκλά) και δίπλα έχουνε το (Σάτζ), λαμαρίνα με το γκάζι να καίει από κάτω και ψήνουν επί τόπου τις πολλών ειδών πίτες που φτιάχνουνε και ως προαναφέρθηκε.

Ξεκινήσαμε από το εστιατόριο με το πούλμαν όλοι μαζί για το ξενοδοχείο μας για λίγη ξεκούραση και κατόπιν το βράδυ θα έρθει το πούλμαν για να μας πάει στο Ακ- Πινάρ για το βραδινό αποχαιρετιστήριο τραπέζι (γεύμα), ξεκουραστήκαμε και λίγο πιο νωρίς βγήκαμε λίγο να δροσιστούμε στη βεράντα του ξενοδοχείου και συζητούσαμε διάφορα το πώς περάσαμε μέχρι σήμερα και το είναι άσχημο πράγμα η επιστροφή στην Ελλάδα μετά από αυτό το όνειρο.

Ξαφνικά, εκεί που συζητούσαμε παρουσιάζεται μπροστά μας ένας ηλικιωμένος κύριος μαζί με ένα (1) νεαρό ζευγάρι και κατέλυσαν στο ξενοδοχείο μας και μας λέει ότι, ρωτώντας έμαθε ότι σε αυτό το ξενοδοχείο μένουν παλαιοί Νισλήδες από την Ελλάδα και όταν τους είπαμε ότι εμείς είμαστε και ρώτησε αν κανείς από εμάς μιλάει τουρκικά ή γερμανικά και έλαβα τον λόγο και μου είπε ότι μένει και εργάζεται στην Γερμανία πολλά χρόνια και είναι Νισλής.

Μας είπε ότι ο παππούς του ήτανε ξυλουργός και είχε Ξυλουργείο στο Εγυρδής, κοντά στα ελληνικά μαγαζιά με τη γιαγιά του μαζί κατοικούσαν στο Νησί και είχαν δύο (2) αγόρια και δύο (2) κορίτσια, που τα δύο (2) αγόρια δούλευαν ξυλουργοί στο ξυλουργείο του πατέρα τους, μετά από λίγα χρόνια τα δύο (2) αγόρια του παππού μου, αρρώστησαν και πέθαναν, μεγάλος ο καημός των γονέων να θάβουν τα παιδιά τους, αυτή είναι η ζωή. Ο παππούς είχε ένα (1) παραγιο ελληνόπαιδο Νισλής από μικρό και έμαθε τη δουλειά του ξυλουργού και έμενε με τον παππού και τη γιαγιά από μικρό και το είχανε σαν δικό τους παιδί και κάτι παραπάνω και ιδίως όταν ο παππούς και η γιαγιά έχασαν τα δύο (2) τους αγόρια ο παππούς και η γιαγιά παρακαλούσαν το ελληνόπαιδο αυτό να μην φύγει από κοντά τους να μην τους εγκαταλείψει.

Το όνομα του ελληνόπαιδου στα ελληνικά το φωνάζαμε όλοι μας ο «Μαύρος» και λόγω του ότι ήτανε και λίγο μελαμψός (Καράς). Οπότε το μυαλό μου πήγε στην οικογένεια και τα σόγια των Καραλλάρ σε κλάσμα δευτερολέπτου τον άνθρωπο αυτόν τον έπιασε ένα αμόκ και χορεύοντας χτυπούσε με τα ίδια του τα χέρια (με τα δυο του χέρια) χτυπούσε δυνατά το κεφάλι του που νομίσαμε ότι θα το διαλύσει και ταυτόχρονα φώναζε ότι πόσο μικρός είναι ο κόσμος θεέ μου, να έρθω από τη Γερμανία μετά από τόσα χρόνια στο Εγυρδής και να βρω ανθρώπους από την Ελλάδα, που η ρίζα τους κρατάει από το Νησί του Εγυρδής και το σπουδαιότερο για μένα να γνωρίζουν για τον «Μαύρος» (Καρά).

Σκεφτείτε τί μεγάλη σημασία για αυτόν τον άνθρωπο είχε ο «Μαύρος» (Καράς) ο άγνωστος για εμάς Έλληνας Νισλής του τότε. Η γιαγιά μου κι ο παππούς μου τον είχαν πλέον παιδί τους, το αγόρι τους, συγκεκριμένα και μετά τον θάνατο και των δύο (2) αγοριών τους που έχασαν, είχαν βέβαια και δύο (2) κορίτσια που ήτανε άγαμα τότε.

Ο μαύρος ήτανε στα 15 του χρόνια περίπου, όταν τον είχανε ο παππούς και η γιαγιά στο σπίτι τους και εργαζότανε στο ξυλουργείο τους. Μεγάλωσε και τον πήρανε στον τουρκικό στρατό να υπηρετήσει. Όταν μετά το 1922 οι Τούρκοι απέλυσαν όλους τους ελληνικής καταγωγής στρατευμένους στον τουρκικό στρατό για να φύγουν στην Ελλάδα πρόσφυγες, για να πάνε να βρουνε τους δικούς τους ανθρώπους. Ο Μαύρος απολύθηκε από τον τουρκικό στρατό και γύρισε στο Νησί του Εγυρδής κοντά στον παππού και την γιαγιά μου, που εθεωρούντο θεοί γονείς του Μαύρου κατά τα λεγόμενα. Ο παππους και η γιαγιά μέρα και νύχτα θερμοπαρακαλούσαν τον Μαύρο να μείνει μαζί τους και να μην έρθει στην Ελλάδα και θα τον αποκαταστήσουν πλήρως όπως θα έκαναν ακριβώς και για το γνήσιο

δικό τους αγόρι. Δεν θα το αντέξουν αυτό όταν θα τους φύγει ο Μαύρος θα πεθάνουν αμέσως και οι δύο (2) τους, ο παππούς μου και η γιαγιά μου. Κατόπιν των ανωτέρω, ο Μαύρος κατάφερε να πείσει τον παππού και την γιαγιά μου ότι έχει να εκτελέσει μια δουλειά στην Ελλάδα με τους δικούς του και αμέσως θα γυρίσει στο Νησί του Εγυρδής για να ζήσει μαζί κοντά τους δηλαδή στον παππού και την γιαγιά. Αυτά τα τελευταία συνέβησαν μεταξύ των ετών 1925, 1926 και 1927 περίπου. Από την στιγμή που ο Μαύρος έφυγε για την Ελλάδα, δεν επέστρεψε στο Νησί του Εγυρδής ποτέ, εξαφανίστηκε τελείως από το πρόσωπο της γης, ούτε ένα (1) γράμμα δεν έστειλε ποτέ στον παππού και την γιαγιά που ματαιώς περίμεναν, οι οποίοι από την στενοχώρια τους και τον καημό τους, μαράζωσαν και πέθαναν γρήγορα.

Στην συνέχεια στο τραπέζι του Δημάρχου δίναμε όλοι τις ευχές και αναμεσά τους, όλες αυτές οι σκέψεις και οι ευχές δίνονται αφού τα όργανα δεν σταματούσαν μέχρι πρωίας και οι χοροί και τα τραγούδια επίσης συνεχίζονταν χωρίς να σταματούν ποτέ. Υπό την σκέπη του παντοδύναμου θεού, του οποίου παιδιά είναι όλοι οι άνθρωποι ανεξαρτήτως της φυλής τους κατά τις 3 έως 4 π.μ. ώρας της επόμενης ημέρας που για εμάς τους Νισλήδες είναι σημαδιακή η 1^η Ιουλίου 2005 ημέρα Παρασκευή είναι η γιορτή των προστατών του Νησιού και γενικά των Νισλήδων Ελλήνων Ορθοδόξων χριστιανών και του Συλλόγου μας «Αγίων Αναργύρων» Κοσμά και Δαμιανού, οπότε σήμερα γιορτάζει η τρισυπόστατη εκκλησία μας του Νησιού των Αγίων Αναργύρων, Αγίων Θεοδώρων και των Εισοδίων της Θεοτόκου.

Είχαμε όπως πάντοτε, τις ευχές και ευλογίες του Παναγιώτατου Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου ο οποίος όποτε πάει να λειτουργήσει στην Καππαδοκία κάνει ένα (1) σταθμό και προσεύχεται στην εκκλησία μας υπέρ υγείας απάντων ημών και στο τέλος κάνει και επιμνημόσυνη δέηση υπέρ αναπαύσεως της ψυχής των προγόνων μας. Πρώτη (1^η) Ιουλίου 2005 ημέρα εορτής και Πανήγυρης του Νησιούτων προγόνων μας, το πρωί στις 8π.μ. αφού πήραμε το πρωινό μας στο ξενοδοχείο μας πήρε το πούλμαν και μας έφερε στο Νησί και στην εκκλησία των Αγίων Αναργύρων για να προσευχηθούμε επειδή το απαιτούσε και η ημέρα μας.

Άνοιξαν την εκκλησία οι υπάλληλοι του Δήμου και μας έφεραν τραπέζι και καθίσματα, ο νους και η σκέψη μας ήτανε πως οι πρόγονοί μας αυτή την ημέρα την είχαν σαν Πάσχα, μεγάλη γιορτή και Πανήγυρη. Οι ψυχές των προγόνων μας που μας έβλεπαν από πάνω θα αγγάλοντο βλέποντας τους απογόνους τους να μην έχουν ξεχάσει μετά από τόσα χρόνια και οι οποίοι ήρθαν και σήμερα εδώ στον ιερό αυτό τόπο, από την Ελλάδα υπερπηδώντας τόσες αντίξοες καταστάσεις που υπάρχουν, για να προσευχηθούν ομαδικά και για λογαριασμό όλων των Νισλήδων που υπάρχουν στον κόσμο. Μαζί με τον αγαπητό Δαμιανό Χαραλάμπους Καπλανίδη, ο γράφων, ψάλλαμε το «Υπερμάχω στρατηγω τα νικητήρια», το «Σωσον κύριε τον λαό σου» και το Τροπάριο των Αγίων Αναργύρων σε βυζαντινούς ήχους και στο τέλος ψάλλαμε ολόκληρη την επιμνημόσυνη δέηση παρακαλώντας τον πανάγαθο κύριό μας, δια των πρεσβειών των προστατών μας, Αγίων Αναργύρων Κοσμά και

Δαμιανού, των οποίων την μνήμη επιτελούσαμε, να τους τάξει και αναπαύσει εν σκηναίς δικαίων και μετά των Αγίων και δικαίων να τους κατατάξει εν κόλποις Αβραάμ, αυτό είναι ένα οφειλόμενο χρέος μας προς τους προγόνους μας, το μόνο που μπορούμε να τους προσφέρουμε σήμερα και μετά τα (92) χρόνια που πέρασαν μετά το έτος 1922 διότι αυτή μας η πράξη απαγορευόταν μέχρι ακόμη και σήμερα από τις τουρκικές Αρχές, και το ότι μας το επιτρέπουν αυτό οφείλεται κατά μεγάλο ποσοστό στις καλές δημόσιες σχέσεις που έχει αναπτύξει δι' εμού του ιδίου ο Σύλλογός μας με την τουρκική πλευρά, Δημάρχους και Νομάρχες, Καϊμακάμη, Υφυπουργό Ολυμπιακών Αγώνων κλπ.

Όπως μας συνεχάρη γι' αυτό μας το προτέρημα και ο Παναγιώτατος όταν λειτούργησε το έτος 2000 στις 6/5/2000, την εκκλησία των Αγίων Αναργύρων, κατά την εορτή των θυρανοιξιών της, μετά την γενομένην γενική αναπαλαίωση της παρά του Δημάρχου της πόλεως του Εγυρδής, Ομέρ Σενγκιούλ. Μετά τις ευχές που ανταλλάξαμε μετά το πέρας της προσευχής μας, αστιευόμενοι, αφού δίναμε τις ευχές μας στον εορτάζοντα Δαμιανό Καπλανίδη, του λέγαμε σε ποιο κέντρο θα μας κάνει το τραπέζι. Κατόπιν τούτου, επειδή το είχε το πρόγραμμά μας, από την πρώτη ημέρα που φθάσαμε στο Εγυρδή, δηλαδή ένα (1) μεγάλο γεύμα μας παρετέθηκε στην παραλιακή ταβέρνα-εστιατόριο «Ντερρια» του Εγυρδή, που το αφεντικό της είναι Νισλής –μας ειδοποίησε ο Δήμαρχος μέσω κινητού τηλεφώνου να μη το ξεχάσουμε 1μ.μ. περίπου να είμαστε στην ταβέρνα-εστιατόριο.

Ο φίλος οδηγός του πούλμαν με το πούλμαν μας περίμενε για να μας πάει, η ώρα ήδη ήταν 11π.μ. είπαμε να μην φύγουμε αμέσως για να βγάλουμε ακόμη λίγες φωτογραφίες στο Νησί, τα σπίτια μας, αναμνηστικές και να γνωρίσουμε και άλλα σπίτια του Νησιού, ακολουθούμενοι πάντοτε από ντόπιους κατοίκους του Νησιού και βγάζαμε μαζί φωτογραφίες σπιτιών και τα αξιοθέατα μέρη του Νησιού.

Όταν πλησίαζε η ώρα 1 μ.μ. είπαμε πια στον οδηγό ότι πρέπει να πηγαίνουμε για το καθιερωμένο μεσημεριανό γεύμα στο εστιατόριο του Εγυρδή «Ντέρρια» όπου μας περίμεναν ο Δήμαρχος Ομέρ Σενγκιούλ οικογενειακώς, ο πρώην Δήμαρχος της Πάρλας Μουσταφά Σογιόζ οικογενειακώς, ο φίλος Σεμσετίν Ντεμιράλ οικογενειακώς και πολλοί άλλοι φίλοι μας. Μέχρι να ετοιμαστεί το σερβίρισμα ο Δήμαρχος μας ρωτούσε πώς τα περάσαμε στο Νησί και αν προσευχηθήκαμε και πολλά άλλα. Στη συνέχεια, μας σερβίρανε το πλούσιο γεύμα που παρουσίαζε εκτός των κρεατικών εδεσμάτων και πλούσια ψαρικά εδέσματα που μόνο που τα έβλεπες χόρταινες με το μάτι που έριχνες, όλα αυτά σερβιρισμένα στο μεγάλο τραπέζι. Φάγαμε, τραγουδήσαμε, συζητήσαμε, το τραπέζι κράτησε περίπου μέχρι τις 4 με 5 μ.μ. ώρας και στο τέλος ένα εγκάρδιο «Αφιέτ Ολσούν» που έβγαине από την καρδιά αυτού του αγίου ανθρώπου που λέγεται Ομέρ Σενγκιούλ μας δέσμευε απέραντα απέναντι του και δεν βρίσκαμε αυτή τη στιγμή τον τρόπο να του το ανταποδώσουμε και εμείς επιφυλασσόμενοι.

Συνεχίζονται οι αφηγήσεις των Νισλήδων της πρώτης γενιάς στον γράφοντα. Έτσι όπως αναφέρεται στα γραφόμενά μου, έζησαν οι πρόγονοί μας σε αυτό το

ευλογημένο-Μοναστηριακό Νησί της Πισιδίας, στις ρίζες μας, όπως και εγώ διεπίστωσα από τις επισκέψεις μου –προσκύνημα στις ρίζες μας- σε αυτό το Νησί. Μιλήσαμε διάφορα με τους κατοίκους του Νησιού, μας ρωτούσαν διάφορα πώς τα περνάμε στην Ελλάδα, αν ζούνε οι παλιοί και μας ρωτούσαν ως συνήθως από ποιες οικογένειες είμαστε και ποιοι από τους παλιούς ζούνε και γιατί δεν έρχονται να τους δούμε.

Επισκεφθήκαμε το σπίτι, το γραφικό «Ντανελλέρ» του Βασίλη Δανιήλογλου και των οικογενειών τους τα σπίτια «Σεκερτζιλέρ» Χατζηλιάσογλου Στέφανου του πλουσιότερου εμπόρου του Εγυρδής, το σπίτι της οικογένειας Χατόγλου, το ερειπωμένο σπίτι Μιχαλάκη Μαυράτογλου, το σπίτι των Ζεϊμπέκογλου, το σπίτι της οικογένειας «Παυλοσλάρ», το σπίτι Ζαχαριάδη-Ανανιάδη, το σπίτι του δάσκαλου Σωτήρη Ουλκέρογλου που το έχτισαν καινούργιο οι νυν ιδιοκτήτες του, το σπίτι Μελέτη Ζαχαριάδη, το σπίτι του Αβραάμ Καπλανίδη, το σπίτι της Μαγδαληνής Απάογλου (Μαντέν) με τον φούρνο της, το σπίτι της Ματρώνας Ιορδάνογλου και του υιού της Αντώνη, το σπίτι του Χαντζή Στέφανου, τα σπίτια του Μπουλντούρλου Αντώνη και της Μακρύνας Αντώνογλου, το σπίτι του Κουγιουμτζή Βασίλη-Φυτανίδη, το μεγάλο πάρκο Κεμάλ Ατατούρκ που έχει φτιαχτεί ακριβώς στη θέση του κατεδαφισθέντος μεγάλου σπιτιού της οικογένειας «Χατισακλάρ» στην παραλία η ταβέρνα με καφεενείο πρώην οικία Τοπουζλάρ, Τοπούζ Μάρκος Αϊβάζογλου, το σπίτι «Γιοβάν Κεμανετζή» «Καγιαλλάρ» (Καγιόγλου) η Αμπατζόγλου, η κατεδαφισθείσα οικία του Γιώργου Χοτζόγλου –(Χοτζαγιώργη) με την ιστορική μουριά της, το νεοχτισμένο σπίτι Αβραάμ Καρόγλου, η ακτή Παντελή (Κιγισή) η ακτή του Παντελή και το σπίτι του παπά Γρηγόρη Ιορδάνογλου και των αγοριών του με το κίосκι του παπά- πίσω από το σπίτι του παπά τα σπίτια κατά σειρά όλων των οικογενειών των Νισλίδων Παυλίδη-Παλόγλου-Μπαλλόγλου «Μπαλουλλάρ» απέναντι ακριβώς τα σπίτια των οικογενειών «Τερζηλλέρ», Χαραλαμπίδη Τρύφωνα, Τερζόγλου-Κιλαμάν-Χρυσανθίδη Αϊσιζέρ κλπ, τα σπίτια «Χατζημαριαλλάρ» Μαρόγλου Χατζηαντών και Παντέλογλου Χατζηαναστάς –και το σπίτι «Σωτηρηλλέρ» και πιο κάτω το σπίτι Χατζηαλέξη Καπλάνογλου, το σπίτι «Κοτζακαφαλλάρ», το σπίτι «Χατζηγαβρελλέρ» (Γαβρηλίδη) και το σπίτι «Ευθυμνέρ» οικογένειες Ευθυμιάδη.

Στη συνέχεια το βράδυ φάγαμε στο εστιατόριο και το πουλμανάκι, πάντα μαζί με τον Δήμαρχο, οικογενειακώς, μας πήγαινε τα βράδια στο ξενοδοχείο μας, εκεί κοντά έμενε και η οικογένεια του Δημάρχου Ομέρ Σενγκιούλ. Κάτσαμε στην βεράντα του ξενοδοχείου και μας ρώτησε για το πρόγραμμα της επομένης ημέρας 30 Ιουνίου 2005 ημέρα Πέμπτη και του είπαμε ότι περιλαμβάνει Μικρά Αντίοχεια (Γιαλαβετς) Μουσείο –Αρχαιολογικοί χώροι, ναός Αποστόλου Παύλου και Ανάκτορα του Ιουλίου του Αυγούστου κλπ και στη συνέχεια στην Πάρλα στο Δημαρχείο όπου μας υπεδέχθει ο νέος Δήμαρχος και αυτός ονομάζεται Μουσταφάς.

Μας πρόσφερε χυμούς φρούτων αφού μας καλωσόρισε και είναι ανιψιός του πρώην Δημάρχου Μουσταφά Σογιόζ τον οποίο και πήραμε τηλεφωνο και αμέσως ήρθε κοντά μας, δεν μας περίμενε, γιατί άλλαξε το πρόγραμμά μας, μας

ξενάγησε σε όλη την Πάρλα, σε κάτι σπίτια παραδοσιακά και με την σύγχρονη δομική τέχνη, φωτογραφηθήκαμε με τις κερασιές και τους πλούσιους σε φρούτα μπαξέδες της Πάρλας και τα σύγχρονα πάρκα της.

Επίσης, πήγαμε στο σπίτι με οπωροφόρα δέντρα, του αδελφού του Μουσταφά, μας φίλεψαν με πολλών ειδών φρούτα και μετά, αφού πέρασε η ώρα ξεκινήσαμε για το ξενοδοχείο που ήτανε πάνω στον δρόμο μας, λίγο φρεσκαριστήκαμε και ξεκουραστήκαμε λίγο και στη συνέχεια είχε εντολή ο οδηγός να μας πάει στο εστιατόριο στο Νησί του «Ρασίτ» για μεσημεριανό γεύμα, γιατί για το βράδυ ο Δήμαρχος μας ανήγγειλε ότι θα έχουμε γλέντι με ορχήστρα- μπουζούκια και τραγούδια με χορό, στο θέρετρο του Δήμου που δίνει τις δεξιώσεις στο καταπράσινο σημείο της περιοχής του Κιοπρού (Γέφυρας), αφού είχαμε γεύμα πριν τρεις (3) μέρες. Πήγαμε στο ξενοδοχείο Ανατολού, αφού κάναμε άλλη μια (1) βόλτα στο Νησί, για να ξεκουραστούμε και το απόγευμα όταν σουρούπωνε ήρθαν ο Δήμαρχος οικογενειακώς με όλη την παρέα στο ξενοδοχείο με το πουλμανάκι να μας πάρουν για το βραδινό γλέντι.

Ο πάντα τυπικός Δήμαρχος Ομέρ Σενγκιούλ είχε στείλει τους ανθρώπους του από νωρίς και έκαναν τις ετοιμασίες τους στο όμορφο, γραφικό θέρετρο του Δήμου του Εγιρδής, μέσα στο πράσινο, θέρετρο του Δήμου Εγιρδής. Φθάσαμε στο θέρετρο του Δήμου και πήραμε θέσεις και παράλληλα οι παρέες συνέχισαν να έρχονται κατά ομάδες προσκεκλημένοι του Δημάρχου. Σιγά- σιγά άρχισαν το σερβίρισμα και μας σερβίρανε τα ανάλογα αναψυκτικά και ποτά. Η ορχήστρα έλαβεν την θέση της και άρχισε να παίζει και να τραγουδάει διάφορα τραγούδια. Όλα αυτά που μας σερβίρανε ήτανε ιδίας παραγωγής από σαλάτες, ψάρια, κοτόπουλα και η σπέσιαλ μελιτζανοσαλάτα, η μελιτζάνα ψημμένη στα κάρβουνα και το πλούσιο σε οξυγόνο και κέφι περιβάλλον η παρέα μας, προ πάντων.

Στη συνέχεια άναψε το γλέντι, με τους αμανέδες και τις χανούμισσες να χορεύουν χορό της κοιλιάς και «οριεντάλ», το γλέντι κράτησε μέχρι τα μεσάνυχτα, κέφι, χαρά, αγάπη, αδελφοσύνη, γιατί να μην είναι μόνιμο κτήμα όλων των ανθρώπων, να υπερισχύσει η ειρήνη στους λαούς η απέραντη αγάπη και όχι το μίσος που σπείρουν οι μεγάλοι στους λαούς και δεν τους αφήνουν να ζήσουν μόνοι τους χωρίς εξαρτήσεις και σπορά ζιζανίων ανάμεσά τους.

Αυτές τις υπέροχες στιγμές παρακαλάμε τον θεό να διαφυλάξει αυτό το κλίμα ειρηνικής διαβίωσης και αγάπης των δύο (2) λαών και ποτέ πλέον να μην έχουν έχθρα μεταξύ τους.

2.7 Ο Κιρκιντζές

Στην συνέχεια, αναφέρομαι στην πιο πάνω επίσκεψη και παραμονή μας στην Σμύρνη, όταν ήρθαμε και μείναμε στην πόλη της Σμύρνης καταλύσαμε στο

ξενοδοχείο Αλή-Τζάν στην περιοχή Πασμά-Χανέ της Σμύρνης. Αφήσαμε τα πράγματά μας, ξεκουραστήκαμε, φρεσκαριστήκαμε και πήγαμε για φαγητό και όλο το απόγευμα και βράδυ βόλτα στην απέραντη πόλη της Σμύρνης. Το βράδυ κοιμηθήκαμε στο ξενοδοχείο ως άνω της Σμύρνης και το πρωί στις 7π.μ. 26/6/2005 έτους μετά το πρωινό στο ξενοδοχείο ήρθε πάλι το μικρό πουλμανάκι (ντολμούς) που είχαμε τότε μισθώσει για να μας πάει, βάσει του προγράμματος, Σελτζούκ-Αρχαία Έφεσσο, Μαριάμ Ανέ Παναγία της Εφέσου και έκτακτα, εγώ το ζήτησα από τον οδηγό, να μας πάει να επισκεφθούμε την όμορφη κωμόπολη του «Τσιρκιντζέ» (Συριντζέ) ή Κιρκιντζέ, όπως προανέφερα την πατρίδα των Μικρασιατών Σιρκιντζελιδών όπως τους ονομάζουν οι παλιοί μας συμπατριώτες της πρώτης γενιάς ή αλλιώς Εφεσίους.

Μετά από ανηφορικό ταξίδι στους καταπράσινους λόφους της περιοχής γεμάτους από οπωροφόρα δένδρα γενικά και άφθονα συκοπερίβολα. Αφού ανεβήκαμε και τον τελευταίο λόφο, βρεθήκαμε σε ένα παραδεισένιο τοπίο, την κωμόπολη του Κιρκιντζέ (Συριντζέ) σπάνιας αρχιτεκτονικής ομορφιάς καίτοι έχει στο σύνολο ερειπωθεί και καθίσαμε κάτω από τα πλατάνια στην πλατεία του χωριού και την μαρμάρινη βρύση με το κρύο νερό. Είδαμε και τις δύο εκκλησίες, και τα αξιοθέατα, του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου όπου και προσευχηθήκαμε μέσα στον ιερό ναό της Ορθοδοξίας και την άλλη εκκλησία που αργά την αναπαλαιώνουν, ήπιαμε κατι στο καφενείο του γιαπιτζή.

Είδαμε στην πλατεία τον Μουχτάρη (Κοινοτάρχη) και μας είπε αν είμαστε Κιρκιντζιώτες και του εξηγήσαμε, ότι είμαστε Μικρασιάτες προσκυνητές και προορισμός μας είναι το Νησί του Εγυρδής της Σπάρτης. Συζήτησα με τον Πρόεδρο του εξωραϊστικού Συλλόγου, και πρώην κοινοτάρχη Ατάμ, ο οποίος μας είπε ότι το Κιρκιντζέ (Συριντζέ), το έτος 1922, από ότι γνωρίζει είχε Έλληνες κατοίκους περίπου (6000) και ήτανε το μεγαλύτερο εμπορικό κέντρο της περιοχής όπου όλα τα χωριά της περιοχής έκαναν τα ψώνια τους γενικά από τον Κιρκιντζέ. Ότι οι Έλληνες κάτοικοί του ήτανε εργατικοί και φιλοπρόοδοι με μπόλικο «Μαξούλι» που εμπορεύοντο, είχαν και πλούσια παραγωγή και γενικά οι κάτοικοί του ήτανε ευκατάστατοι στην πλειονότητά τους.

Το έτος 1922, ο Κιρκιντζές είχε (1800) σπίτια με πέτρα στην πλειονότητα, δυστυχώς σήμερα απέμειναν περίπου (200) και αυτά απεριποίητα, τα υπόλοιπα από την εγκατάλειψη γενικά έχουν ερειπωθεί. Η αιτία ήτανε ότι, μετά το 1922 οι ανταλλάξιμοι πρόσφυγες που ήρθαν από την Ελλάδα και πήραν τα σπίτια των Ελλήνων Κιρκιντζιωτών, έπεσαν μέσα στον χειμώνα και επειδή δεν γνώριζαν συγκεκριμένη εργασία, αλλά μόνο την καλλιέργεια καπνών, έκοψαν όλα τα πλούσια στην παραγωγή καρποφόρα δένδρα και λόγω του βαρύ χειμώνα τα έκαναν καυσόξυλα για να ζεσταθούν από το βαρύ κρύο και τα φύτεψαν με καπνά αλλά τα καπνά δεν είχαν πέραση στην περιοχή κι έτσι έπεσε μεγάλη πείνα, άλλοι πέθαναν αλλά οι περισσότεροι μετοίκησαν στην κωμόπολη του Σελτζούκ για να βρουν δουλειά λόγω της πείνας και μια κοινωνία ανθρώπων παρέμεινε στο χωριό και ξανά στον Κιρκιντζέ.

Από αφηγήσεις μετά την επίσκεψή μας στον Κιρκιντζέ και του Προέδρου του εξωραϊστικού Συλλόγου του Σιριντζέ (Κιρκιντζέ) κ.Ατάμ, οι ρίζες του από την Καβάλα. Όταν ήτανε εδώ οι Ρωμιοί, ήτανε ο τόπος αυτός η γη της επαγγελίας περίπου όπως θα λέγαμε σαν το γειτονικό Αϊδίσι. Η κωμόπολη αριθμούσε ατόφιους Έλληνες κατοίκους, περίπου (6000) και (1800) σπίτια. Ήτανε μια πλούσια κωμόπολη, κέντρο γενικού εμπορίου της περιοχής όλα τα γύρω χωριά στο σύνολό τους κατέβαιναν και έκαναν τα ψώνια τους στον Κιρκιντζέ. Η Διδώ Σωτηρίου τα αφηγείται για την τότε εποχή στο βιβλίο της τα «Ματωμένα Χώματα» και πολλές φορές πηγαينوερχόταν στον Κιρκιντζέ. Το μεγάλο σχολείο του Κιρκιντζέ που ήτανε όλα μαρμάρινα και που είχε και τη μαρμάρινη βρύση είχε χτιστεί το έτος 1900 από δωρεά τότε του σουλτάνου Αβδούλ Χαμίτ του Β', για να δείξει με αυτή του την χειρονομία στους Ευρωπαίους ότι η Τουρκία φτιάχνει σχολεία και στους μη μουσουλμάνους της Τουρκίας δηλαδή τους συμπεριφέρεται καλά, παρά τις περί του αντιθέτου διαδόσεις τους.

Μόλις έφυγαν οι Έλληνες από τον Κιρκιντζέ, λεηλατήθηκε από τους Τούρκους των γύρω χωριών, όπως έλεγαν οι παλαιότεροι τα κλοπιμαία τα φόρτωναν σε καμήλες. Μετά τον ερχομό εδώ των προσφύγων στην Ελλάδα συνεχίστηκε η καταστροφή και το γκρέμισμα των πολύτιμων και των μνημείων. Επτά (7) καμήλες πράγματα φόρτωσαν οι επιτήδιοι μόνο από τον ναό του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου. Γενικά όσοι ερχόντουσαν τον πρώτο καιρό στον Κιρκιντζέ έκλεβαν και ό,τι πολύτιμο εύρισκαν μπροστά τους. Η δεύτερη εκκλησία πιο πάνω χρησιμοποιήθηκε μετά το 1922 σαν τζαμί και μόλις χτίστηκε το νέο τζαμί εγκατέλειψαν την εκκλησία και αυτή είχε την ίδια τύχη με τον Άγιο Ιωάννη τον Θεολόγο, λεηλατήθηκε και ερειπώθηκε. Επίσης, όσοι μετανάστευσαν στο Σελτζούκ ξήλωσαν τις πόρτες, παράθυρα, σκεπές και λοιπά και πήραν την ξυλεία και την επήγαν στο Σελτζούκ, αφήνοντας ερειπωμένα τα ρωμαϊκά σπίτια.

Μετά από την καταστροφή αυτή το Κιρκιντζέ σήμερα έχει μόνο (200) περίπου σπίτια. Σήμερα γίνεται κάποια προσπάθεια αναστήλωσης και αναπαλαίωσης των δύο (2) αυτών εκκλησιών. Ένας Τούρκος συγγραφέας ενός βιβλίου που γνώρισε τον προ του 1922 Κιρκιντζέ έγραψε αμερόληπτα ότι ήρθαν οι πρόσφυγες Τούρκοι από την Ελλάδα και κατέστρεψαν τον Κιρκιντζέ- ενώ οι Έλληνες Κιρκιντζιώτες που ήρθαν στην Ελλάδα πρόκοψαν, γιατί ήτανε γεννημένοι για προκοπή. Έχτισαν δική τους κωμόπολη στους πρόποδες του Ολύμπου, την Νέα Εφεσσό Πιερίας, ένα ξεχωριστό κόσμημα Αρχιτεκτονικής στην περιοχή. Αλλά όλων των Κιρκιντζιωτών της πρώτης γενιάς ο νους και η καρδιά, ήτανε στην πατρίδα τους τον Κιρκιντζέ. Οι συζητήσεις όλων των Κιρκιντζιωτών ήταν πάντα γύρω από την αγάπη τους τον «Κιρκιντζέ».

Ότι μετά το 1923 οι Τούρκοι στον Κιρκιντζέ, φύτεψαν καρποφόρα δένδρα αφού κατήγγησαν τα καπνοχώραφα, από ότι ξέρουμε η καρποφόρα περιοχή του Κιρκιντζέ είναι συνέχεια της πλουτοπαραγωγού πεδιάδος του Νομού Αϊδινίου. Ο Πρόεδρος του εξωραϊστικού Συλλόγου του Κιρκιντζέ (Σιριντζέ) και άλλοι μου είπαν ότι κάνουν προσπάθεια να ξαναφτιάξουν τον Κιρκιντζέ όπως τον είχαν οι

Έλληνες κάτοικοί του μέχρι το έτος 1922. Το τελευταίο γκρούπ των Κιρκιντζιωτών, σαν Σύλλογος, που επισκέφθηκε τον Κιρκιντζέ μόλις αντίκρυσαν τον Κιρκιντζέ των πατέρων τους δάκρυσαν και μας είπαν οι γονείς μας, έτσι σαν το άφησαν το χωριό, εσείς το καταστρέψατε και το κάνατε σωστό ερείπιο, μέχρι που πρότειναν ο καθένας να δώσει χρήματα για να αναστυλώσουν ή αναπαλαιώσουν το σπίτι του πατέρα τους. Αλλά ο εξωραϊστικός Σύλλογος και η Κοινότητα το αρνήθηκαν και τους υποσχέθηκαν ότι θα κάνουν τα αδύνατα δυνατά για να επαναφέρουν τον «Κιρκιντζέ» στην προτέραν του κατάσταση, όπως την είχαν οι πρόγονοί τους από προ του έτους 1922. Πρέπει να γνωρίζετε ότι όταν ήρθε η διαταγή να γίνει η ανταλλαγή, οι (6000) κάτοικοι του Κιρκιντζέ μέρα μεσημέρι (το έτος 1922) εγκατέλειψαν το αγαπημένο τους Κιρκιντζέ, αφού πήραν μαζί τους ό,τι πρόλαβαν αφήνοντας όπως ήτανε γεμάτα τα σπίτια τους, τις αποθήκες τους γενικά στρωμμένο το τραπέζι τους για τον δείπνο και τους φούρνους αναμμένους που έβησαν τα ψωμιά τους και κατέφυγαν μέσω Αγιά Σουλούκ στην Ελλάδα, γιατί είχε διαδοθεί στον Κιρκιντζέ ότι έρχονται οι Τσέτες να τους ληστέψουν και να τους σφάζουν. Επίσης, από όλα τα γύρω χωριά, ήρθαν οι Τούρκοι και καταλήστεψαν και κατέκλεψαν το Κιρκιντζέ, μόλις έφυγαν οι Έλληνες.

Αιτία του όλου κακού και της σπουδής να φύγουν το γρηγορότερο από το χωριό τους οι Κιρκιντζιώτες ήτανε το εξής, είχε διαδοθεί ευρέως ότι οι εύποροι κάτοικοι του Κιρκιντζέ συγκέντρωσαν πολλές χιλιάδες χρυσές λίρες και τις παρέδωσαν στο ελληνικό κράτος για την ενίσχυση του ελληνικού στρατού περίπου τα έτη 1918-1919 και αυτή τη διάδοση την έμαθαν οι Τούρκοι Τσέτες και οι κάτοικοι των γύρω τουρκικών χωριών και ζητούσαν ευκαιρία για να εκδικηθούν.

2.8 Προς το Εγυρδής

Χαιρετήσαμε ευγενικά τους ανθρώπους του Συριντζέ (Κιρκιντζέ) και αφού είχαμε πιεί το τσάι μας μπήκαμε στο πουλμανάκι μας αφού ευχαριστήσαμε για την μίνι φιλοξενία των δύο (2) περίπου ωρών και ξεκινήσαμε για να πάμε στο Οτο-Car της Σμύρνης, για να πάρουμε το πούλμαν για το Εγυρδής στις 3 μ.μ. Μπήκαμε στο πούλμαν και ξεκινήσαμε για την πατρίδα των πατέρων μας, το Νησί του Εγυρδής. Πρώτος μας σταθμός το Σελτζούκ, ονομασία της Εφέσσου με τον αρχαίο ελληνικό πλούτο που τους άφησαν οι πρόγονοί μας, στη συνέχεια φθάνουμε στο σταθμό του Αϊδινίου (Αρχαία ελληνική πόλη των Τράλλεων), στη συνέχεια διασχίζουμε τις αρχαίες ελληνικές πόλεις, την Αφροδισιάδα και την Τρίπολη και διασχίζοντας κάθετα τον Μαϊάνδρο (Μεντερές) ποταμό φθάνουμε στο Ναζιλί, στην συνέχεια προχωρούμε και φθάνουμε στην πόλη του Ντενιζλή (Αρχαία Λαοδίκεια) και άνωθεν αυτού την Αρχαία Ιεράπολη σήμερα (Παμμουκαλέ) της Φρυγίας, στη συνέχεια προχωρούμε και φθάνουμε στην πόλη Ντινερ (Αρχαία ελληνική πόλη Κελαιναί, μετέπειτα Απεμεία της Φρυγίας). Πλησιάζουμε τέλος ένα από τα γραφικά εστιατόρια (Λοκάντα) της περιοχής αυτής και κατεβαίνουμε για να γευματίσουμε.

Μετά το τέλος του γεύματος, συνεχίζουμε την πορεία μας για να φθάσουμε στην πόλη της Σπάρτης των προγόνων μας, μπαίνουμε γύρω στις 8μ.μ. στον σταθμό της πόλης της Σπάρτης.

Ξαφνικά, μας αναγγέλλουν οι οδηγοί και ο εισπράκτορας του λεωφορείου (πούλμαν) ότι θα μας πάει άλλο πούλμαν στο Εγυρδής και θα πρέπει να κατεβούμε στο σταθμό. Αμέσως κατεβαίνω και μαθαίνω το γεγονός στο γραφείο του πρακτορείου της Σπάρτης και τους καθιστώ υπεύθυνους όλους για την καθυστέρηση που μας κάνουν και παίρνω από το γραφείο αυτό του σταθμού, τον αδελφό μας Δήμαρχο της πόλης του Εγυρδής Ομέρ Σενγκιούλ και του λέγω ότι τα αρμόδια όργανα του πρακτορείου του σταθμού ότι μας καθυστερούν κατά γραφειοκρατικών τρόπο και θα μας στείλουν με άλλο πούλμαν. Ο Δήμαρχος είχε πρόγραμμα, είχε ετοιμάσει υποδοχή μεγάλη στα δώδεκα (12) άτομα που εκπροσωπούσαν τον Σύλλογό μας δι' εμού του ιδίου οδηγούμενοι. Διέταξε αμέσως τον προϊστάμενο του σταθμού να μας βάλει σε δικό του πούλμαν και να μας φέρει σε υψόμετρο 1600 μέτρα και πλέον από την επιφάνεια της θάλασσας όπου είχε χτιστεί εδώ και ένα (1) χρόνο το Πανεπιστημιακό Δημοτικό Ξενοδοχείο «Ανατολού Οτελ», όπου εκεί θα φιλοξενηθεί η αποστολή μας. Μας περίμεναν να μας υποδεχθούν ο Δήμαρχος της πόλης του Εγυρδής οικογενειακώς με δημοτικούς συμβούλους και στελέχη της Δημοτικής Αστυνομίας, ο φίλτατος προς τους Νισλήδες από τριακονταετίας και πλέον Σεμσετίν Ντεμιράλ, ο Δήμαρχος της Πάρλας πρώην Μουσταφά Σογιόζ οικογενειακώς και πολλοί άλλοι φίλοι των Νισλήδων που το έμαθαν ότι ήρθαμε καθώς και ο εκδότης της τοπικής εφημερίδας «Ακίν Σινάν». Αμέσως μετά τις φιλοφρονήσεις και ασπασμούς μας τακτοποίησαν στα άνετα δωμάτια του νέου τούτου ξενοδοχείου, το οποίο η αποστολή μας εγκαινίασε για πρώτη φορά μετά την κατασκευή του.

Είχα τηλεφωνήσει προτού ξεκινήσουμε από την Ελλάδα, στον αδελφό Δήμαρχο του Εγυρδής Ομέρ Σενγκιούλ και τον αδελφό και φίλο μας Σεμσετίν Ντεμιράλ και ο αδελφός Δήμαρχος κατήρτισε το πρόγραμμα φιλοξενίας, των εκπροσώπων του Συλλόγου Νησιού του Εγυρδής Πισιδίας «οι Άγιοι Ανάργυροι». Το βράδυ της 26-6-2005 έτους μας πήρε το πουλμανάκι (Ντολμούς) του Δήμου και μας πήγε μέσω Εγυρδής στο Νησί την πατρίδα των προγόνων μας, για να πάρουμε βραδινό γεύμα στο γραφικό εστιατόριο- ταβέρνα του φίλου μας Νισλή-Ρασίτ.

Σημειώνεται ότι το ξενοδοχείο μας «Ανάτολου Οτέλ» που ανήκει στα Τ.Ε.Ι. –στο Πανεπιστήμιο βρίσκεται μακράν του Εγυρδής- και συγκεκριμένα στην συνοικία «Ψιλή Αμμος» Ιντζέ Κουμλουκ που σήμερα είναι νεόχτιστη περιοχή και όμορφη συνοικία την χαρακτηρίζουν και διοικείται από τον Δήμο Εγυρδής και την Σχολική επιτροπή, οι οποίοι και όμορφη συνοικία έχουν και διοικείται από τον Δήμο Εγυρδής και την Σχολική επιτροπή οι οποίοι και ανέλαβαν την φιλοξενία μας. Κατά το γεύμα συζητούσαμε πολλά και διάφορα γύρω από τους προγόνους μας που έζησαν επί αιώνες σαν αδέλφια σε αυτόν τον Αγιασμένο τόπο τους.

2.9 Στο Εγυρδήρ

Η ταβέρνα ήτανε χτισμένη σε ελληνικό σπίτι πρώην του Νησιού, μπροστά στην ακτή Παντελή Κιγισή.στη συνέχεια αυτός ο εξαιρετικός άνθρωπος ο Δήμαρχος του Εγυρδήρ μας είπε ότι το αυριανό πρόγραμμα 27-6-2005, έχει πρωινό στο ξενοδοχείο «Ανατολου Οτελ» στη συνέχεια το πουλμανάκι (Ντολμούζ) που μας είχε παραχωρήσει ο Δήμος του Εγυρδήρ θα μας πήγαινε επίσκεψη στο Νησί την πατρίδα των προγόνων μας «στις ρίζες μας» για να το γνωρίσουμε από κοντά και να δούμε τα σπίτια των Νισλήδων. Αρχή κάναμε από την εκκλησία των Αγίων Αναργύρων, Αγίων Θεοδώρων και Εισοδίων της Θεοτόκου, το Κονάκι του Βαλή (οικία Φυτανίδη –Ταστσόγλου) γύρω από την εκκλησία τα σπίτια Σωκράτη Ντογάνογλου, οικία Τσαπαλλάρ (Δαμιανού Τσαπάογλου), η οποία πρόσφατα κατεδαφίστηκε λόγω μεγάλης πυρκαγιάς –οικία «Καζαντζουλλάρ» νεόχτιστη σήμερα τριώροφη οικοδομή και η οικία (Ουνελλέρ) Σάββουστα- Σάββα Ασίκογλου και άλλες οικίες των Νισλήδων υφιστάμενες και παλαιές οικίες και νεόχτιστες.

Στις 12 π.μ. το πρόγραμμα είχε επίσκεψη στο γραφείο του Δημάρχου του Εγυρδήρ «Ομέρ Σενγκιούλ» στην Είσοδο του Δημαρχείου, μας υπεδέχθησαν Αξιωματικοί και Υπαξιωματικοί και Αστυφυλακίνες της Δημοτικής Αστυνομίας του Εγυρδήρ και στην Είσοδο του δεύτερου ορόφου του Δημαρχείου οι υπάλληλοι του ιδιαίτερου γραφείου του Δημάρχου που μας οδήγησαν στο γραφείο του, όπου ο καθένας μας έλαβε την θέση του και αφού δώσαμε ορισμένα δωράκια, άρχισε η φωτογράφιση και μας προσέφεραν από ένα (1) χυμό και αμέσως είχαμε ένα (1) διάλογο και περιήγηση και φωτογράφιση περίξ και εντός του γραφείου του Δημάρχου παρόν και ο εκπρόσωπος της τοπικής εφημερίδας Ακίν-Σινάν ο οποίος και έγραψε για την επίσκεψή μας σε δυο (2) σελίδες της εφημερίδας του και μας παρέδωσε όταν φεύγαμε από ένα (1) αντίγραφο στον καθένα μας.

Στη συνέχεια, ο Δήμαρχος μας λέγει ότι το πρόγραμμα περιλαμβάνει για σήμερα ένα (1) γεύμα μεσημεριανό –παραδοσιακό με τοπικές πίτες –βασικά- στην εξοχική αίθουσα του Δήμου που δίνονται τα γεύματα και οι δεξιώσεις που είναι έξω από το Εγυρδήρ στην θέση «Κιοπρού» Γέφυρα. Ήρθε το πουλμανάκι και ξεκινάμε όλοι μαζί και ο Δήμαρχος με όλους τους φίλους οικογενειακώς και πολλοί φίλοι παρέστησαν στο γεύμα. Ήτανε ένα (1) γεύμα φιλίας, αγάπης και αδελφότητας, σε ανάμνηση των γευμάτων που γινόντουσαν στο Νησί προ του έτους 1922 μεταξύ των προγόνων μας και των Τούρκων του Νησιού «Το Μουχαπέτι», η αγάπη, της εποχής εκείνης, το οποίο αναπολούν και το επαναλαμβάνουν με τα σημερινά δεδομένα και οι δύο (2) πλευρές. Το απόγευμα με λίγη ξεκούραση ξανά πήγαμε στο Νησί και συνεχίσαμε την επίσκεψη των υπολοίπων σπιτιών του Νησιού. το βράδυ γευματίσαμε στο μαγειρείο –ταβέρνα του «Ρασίτ» παρουσία του Δημάρχου και μεγάλης οικογενειακής παρέας. Μας ρώτησε ο Δήμαρχος για το αυριανό πρόγραμμα και του είπαμε ότι περιλαμβάνει την πόλη της Σπάρτης (Ισπάρτα) τα αξιοθέατα γενικά και μας πήγε το πούλμαν στο ξενοδοχείο.

Στη συνέχεια, την 28-6-2005 έτους ημέρα Τρίτη το πρωί στις 8π.μ. παίρνουμε το πρωινό μας και ξεκινάμε για την πόλη της Σπάρτης, φθάνουμε στο κέντρο της πόλης με τα μαγαζιά και προχωρούμε φθάνοντας στο μεγάλο πάρκο της Σπάρτης το «Αγιάσμανα» δροσιζόμαστε για λίγο με το νερό το Αγίασμα όπως το λέμε και καθόμαστε σε μια καφετέρια πάνω από αυτό και πίνουμε ένα αναψυκτικό μέσα στο πράσινο, ξεκουραζόμαστε για λίγο και ξεκινάμε αμέσως να επισκεφθούμε την Παναγία ναός των Εισοδίων της Θεοτόκου και την εκκλησία της Παναγιάς της Γεννήσεως, Κοινότης Ντογαντζή, όπου μιλήσαμε με του θαμώνες των δύο (2) καφενείων, και τον καινούργιο Κοινοτάρχη (Μουχτάρη) και επισκεφθήκαμε στη συνέχεια τα σπίτια του Τσάι Μελλεσί (Μαχαλά) με το ποτάμι και το «Εμίρι Μελλεσί» (Μαχαλάς του Εμίρι). Ο Δαμιανός Χαραλάμπους Καπλανίδης από τις περιγραφές της συγχωρεμένης της μητέρας του Πολυξένης, που του έλεγε, ότι το σπίτι της το πατρικό ήτανε δίπλα ακριβώς από την εκκλησία της Παναγιάς των Εισοδίων, το βρήκε και το φωτογράφησε πολλές φορές αφού πήγαμε στο ίδιο μέρος δύο (2) φορές.

Στη συνέχεια, ξεκινήσαμε για να επισκεφθούμε την περιοχή της λίμνης του «Γκιολτζούκ» και το Μιλάς. Το πούλμαν προχωρούσε ανάμεσα σε πλούσια βλάστηση με καρποφόρα δέντρα, σωστός παράδεισος και στην συνέχεια επισκεφθήκαμε ένα (1) μεγάλο εργοστάσιο παραγωγής τριανταφυλλόλαδου κλπ παραγώγων αυτού, μας ξενάγησε ένας υπεύθυνος του εργοστασίου κατ' εντολήν του ιδιοκτήτη του, τον οποίο είχαμε προηγουμένως γνωρίσει και ο οποίος είχε δώσει εντολή σε μια καφετέρια- εστιατόριο στην παραλία της λίμνης του Γκιολτζούκ (μάλλον ιδιοκτησίας της εταιρίας του) να μας φιλοξενήσουν οπωσδήποτε σε ό,τι θέλουμε να φάμε ή να πιούμε και στο τέλος τα αφεντικά ή οι Μαίτρ μας έλεγαν ένα μεγάλο «Αφιέτ Ολσούν» και δεν ξέραμε πώς να τους ευχαριστήσουμε. Επίσης, το αφεντικό του άνω εργοστασίου, επειδή ζητήσαμε να προμηθευτούμε τριανταφυλλόλαδο κλπ μας παρέπεμψε στο πρατήριο του εργοστασίου του που ήτανε στο κέντρο της Σπάρτης, που πήγαμε και σ' αυτό και πήραμε ορισμένα είδη και από αυτό.

Στη συνέχεια, ξεκινούμε από το Γκιολτζούκ της Σπάρτης και αφού ψωνίσαμε από τα κεντρικά μαγαζιά της Σπάρτης και κατόπιν κατευθείαν αναχώρηση για το Εγυρδέρ και αμέσως λίγη ξεκούραση και κατόπιν πήγαμε για φαγητό και μετά το φαγητό πήγαμε πάλι μια μικρή βόλτα στο Νησί, είδαμε και άλλα σπίτια και Νισλήδικα και Νισλήδες και συνομιλήσαμε μαζί τους, σημειωτέον ότι όλοι οι Νισλήδες είχαν μάθει ότι είχαμε έρθει και προσπαθούσαν να μας ιδούνε, μολοντί το πρόγραμμά μας ήτανε πολύ σφιχτό τα πάντα γίνονταν με την δική μου πρωτοβουλία πάντα, λόγω των αρίστων δημοσίων σχέσεων με την άρχουσα τάξη, το βράδυ είχαμε φαγητό στο εστιατόριο όλοι μαζί με τις δημοτικές αρχές και τους φίλους, επιτροπή φοιτητών του Πανεπιστημίου, και μετά το πουλμανάκι μας πήγε για ύπνο στο ξενοδοχείο Ανατολου.

Την επομένη 29-6-2005 ημέρα Τετάρτη το πρωινό εγεργτήριο πήραμε το πρωινό μας «Καβαλί» στις 8:30 και μας ανέμενε ως συνήθως το πουλμανάκι του

Δήμου για να εκπληρώσουμε το πρόγραμμα της ημέρας που έλεγε αναχώρηση μέσω Σπάρτης για το Πολυδώριον (Μπουρτούρι). Φθάνουμε στο Μπουρτούρι και γυρίζουμε την πόλη και το μόνο αξιοθέατο η μεγάλη Μητροπολιτική Εκκλησία της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος η οποία ήταν κλειστή, την φωτογραφίσαμε και αναχωρήσαμε για την σπηλιά με τα πολλά νερά και τους σταλακτίτες που ονομάζεται Ίν Σουγιού (Το νερό της Σπηλιάς) της πόλης του Μπουρντούρ, αφού μπήκαμε στη σπηλιά, αμέσως το πούλμαν μας πήγε Αττάλεια –εκδρομή –και μας γύρισε πίσω και φάγαμε κάτι πρόχειρο στον δρόμο και έφθασε η ώρα 5μ.μ., θέλαμε να φάμε αρχικά στο εστιατόριο της σπηλιάς αλλά δεν είχε τίποτε το σπουδαίο και προτιμήσαμε να φάμε σε εστιατόριο της πλατείας του Μπορντουρίου (Μπουλντούρ).

Αφού φάγαμε στο εστιατόριο της πόλης σχετικά καλά, αναχωρήσαμε από τον ίδιο δρόμο μέσω της Σπάρτης για το Εγυρδήρ και μετά για το Νησί, αφού γυρίσαμε τα σπίτια και περνούσαμε έξω από το σπίτι των Συνάνηδων ήδη κατεδαφισμένο θυμόμαστε τα αστεία που έκαναν τότε όπως τα διηγόντουσαν και οι ίδιοι και γελούσαμε, ευλογημένα χρόνια (αιώνες), αξέχαστοι της αλησμόνητης πατρίδας μου (οι ρίζες μου).

Συνεχίζεται η επίσκεψη στην πατρίδα των προγόνων μου. Ένα (1) όνειρο, που ζήσαμε στον παράδεισο του Νησιού Εγυρδήρ Πισιδίας που κράτησε μόνο εννέα (9) μέρες, τόσο λίγο, αλλά με μεγάλη ιστορική σημασία για εμάς, τους προσκυνητάς της πατρίδας των προγόνων μας.

Ένα ανεκπλήρωτο όνειρο, των αιμνήστων προγόνων μας, που ποτέ δεν έγινε πραγματικότητα η επιστροφή στην πατρίδα τους σύντομα. Οι πρόγονοι μας, αμέσως μετά το 1922 με την εγκατάστασή τους στην μητέρα Ελλάδα στις γενικότερες συζητήσεις τους, επαναλαμβάνουν συνεχώς μεταξύ τους: *αύριο θα φύγουμε για την πατρίδα, σε ένα (1) μήνα θα φύγουμε για την πατρίδα, σε (1) χρόνο θα φύγουμε πίσω για την πατρίδα μας* και με αυτό το όνειρο που δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ, έφυγαν από την ζωή. Αυτό το όνειρο το απραματοποίητο έδωσαν την ευχή τους να το πραγματοποιήσουν εν καιρώ τα παιδιά τους, τα εγγόνια και τα δισέγγονά τους. Μετά από τις τόσες πολλές επισκέψεις, προσκύνημα, που έκαναν οι Νισλήδες στην αλησμόνητη πατρίδα των προγόνων μας, ή μεμονωμένα ή ομαδικά όπως και προανέφερα. Μια ομάδα, δώδεκα (12) συνολικά ατόμων, πολύ πρόσφατα εκπροσωπώντας τον Σύλλογο Νησιού Εγυρδήρ Πισιδίας «οι Άγιοι Ανάργυροι» και με οδηγό τον Γενικό Γραμματέα του Συλλόγου μας Ηλία Χατζηηλιάσογλου, πήρε τελικά την απόφαση να ξεκινήσει για το προσκύνημα στην αλησμόνητη πατρίδα των προγόνων μας, το Νησί του Εγυρδήρ της Πισιδίας.

Το πρόγραμμα άρχιζε την 24^η Ιουνίου 2005 και έληγε την 3^η Ιουλίου 2005 έτους. Τα άτομα που έλαβαν μέρος στο προσκύνημα αυτό στην αλησμόνητη πατρίδα των προγόνων μας ήταν τα ακόλουθα:

1. Ηλίας Φιλίππου Χατζηηλιάσογλου, Γενικός Γραμματέας του Συλλόγου, οδηγός του γκρουπ.
2. Δημήτριος Στεφάνου Ασίκογλου
3. Δαμιανός Χαραλάμπους Καπλανίδης
4. Σταύρος Λαζάρου Ταμπακίδης
5. Ελευθερία Τρύφωνα Στεφανίδου Ταμπακίδου
6. Δημήτριος Ιωάννου Ιορδάνογλου
7. Αθανάσιος Χρυσός
8. Αικατερίνη Λάμπρου Αναβάλογλου
9. Η φίλη της Αικατερίνης Αναβάλογλου
10. Ευρυδίκη Πεζιρτζόγλου
11. Η εγγονή της, Αθανασία Πεζιρτζόγλου
12. Και η Μαρία Δεϊμέζη

Η μέρα αναχώρησης είχε οριστεί η 24^η Ιουνίου 2005 ημέρα Παρασκευή και ώρα 7μ.μ. από το λιμάνι του Πειραιά με το πλοίο της γραμμής για Χίο «Θεόφιλος». Άφιξη στη Χίο την 7^η π.μ. του Σαββάτου 25-6-2005. Αμέσως περάσαμε τον έλεγχο των διαβατηρίων και του τελωνείου Χίου και μπήκαμε στο φεριμπότ για το Τσεσμέ της Τουρκίας (τούρκικο καράβι) και σε 45 πρώτα λεπτά της ώρας φθάνουμε στην λουτρόπολη του Τσεσμέ της Τουρκίας. Περάσαμε τον έλεγχο των διαβατηρίων και τελωνείου περί την 10:30 ώρα του Σαββάτου 25-6-2005. Αμέσως μετά τηλεφώνησα σε ένα (1) μικρό πουλμανάκι (Ντολμούζ) για να μας μεταφέρει μετά από μία (1) ώρα και 20 λεπτά της ώρας στην πόλη της Σμύρνης και συγκεκριμένα στο Γκαράζ της Σμύρνης.

2.9.1 Η συνέχεια της αφήγησης, χρονικά, περί των 19 μοναστηρίων, μετοχίων, παρεκκλησίων του Νησιού, ως άνω, και άλλα γεγονότα.

Μέχρι το έτος 1922, η ιερά Μονή της Παναγίας της Θεοτόκου της Ευαγγελιστριάς του Σιβρί Ντάγ (Ταύρου) λειτουργούσε κανονικά και συντηρείτο κανονικά από την Δημογεροντία του Νησιού με τρόφιμα κλπ, που ανέβαζαν οι Νισλήδες στο Μοναστήρι κάθε δέκα (10) μέρες, με το γαϊδουράκι επειδή δεν υπήρχε δρόμος ανόδου στο Μοναστήρι που βρισκότανε στο ύψος των 1200 μέτρων περίπου, ενώ τα λαχανικά τους οι μοναχές τα έβγαζαν μόνες τους ποτίζοντας τα περιβόλια τους με το νερό της λίμνης που βρισκετο μπροστά στο μοναστήρι. Όπως προανέφερα στο Μοναστήρι γινόντουσαν μεγάλα πανηγύρια κατά την εορτή του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου ή του Δεκαπεντάγουστου της Κοίμησης της Θεοτόκου που συνλειτουργούσαν Νισλήδες ιερείς από τις αρχές των πρώτων χριστιανικών χρόνων που είχε ιδρυθεί η ιερά Μονή και να φτάσουμε στους ιερομένους των τελευταίων ετών του Νησιού, τον παπά Κυριάκο ή Σεραφείμ Σεραφειμίδη, τον Μπουμπού Ιστύλ (Παπά Στυλιανό Παπάζογλου), τον παπά Σαράντο- Στέφανο της οικογένειας Ζαχαριάδη τον μετέπειτα, μετά το 1922

εφημέριο των ιερών ναών Αγίου Νικολάου και Αγίου Βασιλείου του Πειραιά εκ περιτροπής και κάτοικο της πόλης της Ελευσίνας, όπου σήμερα κατοικούν στην ίδια πόλη, τα εγγόνια του και τα δισέγγονά του με τις οικογένειές τους, διαμένουν και τέλος ο τελευταίος ιερέας του Νησιού παπά Γρηγόρης Ιορδάνογλου, πρώτος μετέπειτα εφημέριος του ιερού μητροπολιτικού ναού του Αγίου Νικολάου της Νίκαιας, ο οποίος κατοικούσε με την Μουμπαριέ (Πρεσβυτέρα) Καλλιόπη οικογενειακώς στη Νίκαια και που κοιμήθηκε στην Νίκαια το 1935 έτος.

Όταν τα έτη 1922-1923 που όλοι οι άνδρες του Νησιού εξορίστηκαν στα βάθη της Τουρκίας, με το «Αμελέ Ταμπουρού» τάγματα αναγκαστικής εργασίας, από τα οποία ως γνωστόν δεν γύρισαν ούτε το (1/3) ένα τρίτο αυτών που ξεκίνησαν και είχαν μείνει στο Νησί μόνο τα γυναικόπαιδα και οι γέροντες, καθώς και τα γυναικόπαιδα των προσφύγων από το Ντενιζλί (Λαοδικεία), το Χονάζ, το Ντινέρ (Κελαιναί- Απεμεία της Φρυγίας) και των γύρω χωριών. Στο Μοναστήρι της Παναγίας της Θεοτόκου του Σιβρί Ντάγ (Ταύρου), κατά τις αφηγήσεις των υπηρωιωνόβιων γερόντων του μοναδικού χωριού που υπάρχει στην κορυφή του Σιβρί Ντάγ «Ακ Πινάρ» το έτος 1922 απέμεινε στο Μοναστήρι της Παναγίας του Σιβρί Ντάγ μια υπηρωιωνόβια καλόγρια και αυτή άρρωστη (κατάκοιτη) η οποία σε λίγες μέρες κοιμήθηκε, από την πείνα και την δίψα και όπως προανέφερα στο παρόν γραπτό μου.

Οι Τούρκοι των γύρω περιοχών λεηλάτησαν το Μοναστήρι και ξεράνανε την λίμνη για να βρουν πολύτιμα και λίρες και τελείως κατεδάφισαν το Μοναστήρι και το έσκαψαν για τον ίδιο σκοπό όπως αφηγούνται οι υπηρωιωνόβιοι του χωριού. Ευτυχώς που ο θεός μας λυπήθηκε και μας άφησε πηγάδια για να υδρευόμαστε και να ποτίζουμε τα περιβόλια και τα χωράφια και τα ζώα μας γιατί αλλιώς είμαστε τελείως χαμένοι (καταστροφή), μου ανέφεραν με αγάπη και ευλάβια, οι υπηρωιωνόβιοι κάτοικοι του Ακ Πινάρ, οι χωριάτες αναφέρονται στις ονομασίες τις τοπικές.

Προστάνα Ταρλασί (το χωράφι της Προστάνας), εάν εννοούσαν την ονομασία της πόλης της Προστάνας έχει καλώς. Εάν όμως εννοούσαν την ονομασία του βουνού τότε αλλάζει το πράγμα, διαστρελώνουν την ιστορία της περιοχής. Το Εγριδέρ είναι η Αρχαία ελληνική πόλη τής Προστάνας, ενώ το βουνό είναι οροσειρά (κορυφή) του όρους Ταύρος (Τορός) και η κορυφή «Βίαρος» των αρχαίων Ελλήνων και σήμερα στα τουρκικά Σιβρί Ντάγ (σουβλερή βουνοκορυφή). Στη συνέχεια ο Κοινοτάρχης και το Κοινοτικό Συμβούλιο μου έδειξαν και μου είπαν ότι στην κορυφή του βουνού απέναντι στο χωριό τους υπήρχε Μοναστήρι με εκκλησία στο όνομα της Μαριάμ Ανέ, της Παναγίας μας και είχε μόνο καλόγριες. Επίσης, μπροστά στο Μοναστήρι είχε μια λίμνη που υδρευέτο το Μοναστήρι και πότιζαν οι καλόγριες τα ζαρζαβατικά τους. Σκεφθείτε το κατάξερο και γυμνό βουνό να έχει στην κορυφή του μια όαση για τις ανάγκες του οίκου του θεού.

Ο θεός της Ελλάδος και εδώ έλαβε πρόνοια. Ελέγετο ότι μέχρι το 1922, το Μοναστήρι της Παναγίας του Σιβρί Ντάγ υφίστατο και είχε μείνει μια (1) ηγουμένη

υπεραιωνόβια μόνο τότε. Η λίμνη ως προανεφέρθη ονομάζετο του Πασγούση και ότι ως προανεφέρθη, κατά διαστήματα ανέβαινε ένας ιερέας του Νησιού εκ περιτροπής και λειτουργούσε και η δημογεροντία του Νησιού, τροφοδοτούσε το Μοναστήρι με τρόφιμα και λοιπά απαραίτητα, τα ζαρζαβατικά τα φύτευαν οι καλόγριες αφού είχαν το νερό της λίμνης του Μοναστηριού.

Μετά το έτος 1922, όταν έφυγαν οι πρόγονοί μας από το Νησί, για την Ελλάδα, και οι άνδρες για την εξορία (σουργκιούν) στα βάθη της Ανατολικής Τουρκίας στο «Αμελέ Ταμπουρού», αναγκαστικά τάγματα εργασίας και εξόντωσής τους. Τότε οι Τούρκοι κατεδάφισαν τελείως το Μοναστήρι της Παναγίας του Σιβρί Ντάγ μέχρι και σε σημείο που αποξηράνθηκε και η λίμνη έμπροσθεν της μονής. Σήμερα υπάρχουν στο σημείο αυτό τα ερείπια του Μοναστηριού της Παναγίας του Σιβρί Ντάγ από πελεκημένες πέτρες-ογκόλιθοι και στη θέση της λίμνης της Μονής ορισμένα πηγάδια που υδρεύεται και ποτίζει τα κτήματά του το χωριό Ακ Πουνάρ (Ασπρη Βρύση). Αφού κατέσκαψαν οι Τούρκοι όλη την περιοχή για να βρουν πολύτιμα αντικείμενα και χρυσό στο τέλος επενέβη η αρχαιολογική υπηρεσία και διάλεξε πολύτιμες πελεκητές πέτρες και τις μαρμάρινες πλάκες που ανέγραφαν σκαλιστά επάνω ρητά από τα ιερά βιβλία της Ορθοδόξου χριστιανικής θρησκείας μας και τα μετέφεραν με νταλίκες αντίστοιχα, στα Μουσεία Ικονίου και Σπάρτης. Οι υπόλοιπες πέτρες παρέμειναν ως ερείπια Μονής και εκκλησίας της Παναγίας του Σιβρί Ντάγ μέχρι και σήμερα.

Πέτυχα τέλος να ξεκαθαρίσω ερείπια και θέσεις πρώην Μονών και εκκλησιών.

Ως προπεριεγράφη ότι το Νησί του Εγυρδής Πισιδίας Μικράς Ασίας, βρίσκεται μέσα στην λίμνη του Εγυρδής (Προστάνας-Κρέζους η του Πασγούση) έχει έκταση περίπου (200) διακόσια με (250) διακόσια πενήντα στρέμματα με την σημερινή του καταμέτρηση στα τούρκικα «ΙΚί γιούζ» ή «ΙΚί γιούζ Ελί» (200 ή 250) Ντολούμ (στρέμματα). Η λίμνη αποτελείται βασικά από δύο τμήματα, το ένα (1) προς την Νότια πλευρά της λίμνης, που είναι στο μέσο του το Νησί της Πισιδίας, το δεύτερο βρίσκεται προς την βόρεια πλευρά της λίμνης που ονομάζεται εκ τούτου «φοριάν Ντενιζή» (βόρεια θάλασσα). Μέσα στο τμήμα αυτό της λίμνης υπάρχουν δύο (2) μικρά νησάκια ακατοίκητα,, όπως προανέφερα.

Το Νησί της Πισιδίας απέχει από την ακτή του Εγυρδής που είναι το επίγειο, περίπου 25' λεπτά της ώρας με το καΐκι τότε. Σήμερα έχει ενωθεί με την στεριά του Εγυρδής το Νησί με μεγάλη λεωφόρο με δύο (2) καταστρώματα. Γιατί μην ξεχνάμε ότι το Νησί της Πισιδίας, τα τελευταία χρόνια, έχει φθάσει στο ζενίθ της τουριστικής αξιοποίησής του διεθνώς. Έχει όλα τα εφόδια της τουριστικής βιομηχανίας όπως θα λέγαμε σήμερα.

Το Νησί της Πισιδίας από αρχαιοτάτων χρόνων εκατοικείτο μόνο από Έλληνες. Αλλά υπήρχε περίοδος κατά την οποία οι Οθωμανοί επίεζαν ασφυκτικά τους Ελληνορθόδοξους κατοίκους του Νησιού και ο φανατισμός είχε φθάσει στο έπακρον. Είναι γεγονός ότι το καΐκι των Νισλήδων έφθανε το πρωί στην απέναντι

ακτή του Εγυρδής, όπου το έδεναν οι εργαζόμενοι Νισλήδες και πήγαιναν το βράδυ να το πάρουν για να επιστρέψουν στα σπίτια τους στο Νησί. Και όταν πήγαιναν και όταν έφευγαν οι Νισλήδες, ο Χότζας (δάσκαλος) του Εγυρδής προέτρεπε τους μουσουλμάνους μαθητές του και πετροβολούσαν τους Γκιαούρηδες (άπιστους).

Ήρθε ένας καιρός που έφθασε στο Εγυρδής ένας (1) μεγαλομπέης (πλούσιος) Ντερέμπης, στου οποίου στα κτήματα είχαν εργασθεί οι Νισλήδες πρωτομάστορες. Του είχαν χτίσει τα συγκροτήματα κατοικιών του και όλο του έλεγαν όταν περάσει από το Εγυρδής να τους επισκεφθεί στο Νησί τους 'για να τον φιλοξενήσουν'.

Για να τον φιλοξενήσουν, όταν έφθασε στο Εγυρδής ο μεγαλομπέης ρώτησε στα μαγαζιά τότε, πώς θα μπορέσει να πάει στο Νησί να βρεί τους Νισλήδες πρωτομάστορες φίλους του. Του υπέδειξαν το σημείο από το οποίο ξεκινά το καΐκι τους για το Νησί το απόγευμα μετά την εργασία τους. Όταν μαζεύτηκαν οι Νισλήδες για να μπουν στο καΐκι τους, βρήκαν τον μεγαλομπέη να τους περιμένει. Πολύ χάρηκαν που ήρθε στο Νησί τους για να τον φιλοξενήσουν.

Επιβιβάστηκαν όλοι μαζί στο καΐκι τους και ο μεγαλομπέης μαζί. Πρωτού ξεκινήσει το καΐκι τους ο γνωστός Χότζας του Εγυρδής που προέτρεπε τους μαθητές του να πετροβολήσουν το καικι των Νισλήδων, ξαφνικά, πρωτού αρχίσει το πετροβολητό τους, εθεάθη έξαλλος ο Χότζας να φωνάζει στους μαθητές του «Ντουρούν τας άτμαν αριερλεριντέ Μουσλίμ βάρ τουρ», δηλαδή σταθείτε μην πετροβολάτε ανάμεσά τους βρίσκεται μουσουλμάνος. Είδαν τον μεγαλομπέη με το φέσι του και το σαρίκι του και σταμάτησαν αμέσως να πετροβολούν.

Οι Νισλήδες φιλοξένησαν κατά το καλύτερο τρόπο τον μεγαλομπέη και όταν έφυγε για την πατρίδα του, όλοι οι Νισλήδες ξεσηκώθηκαν με μοναδικό σκοπό τους να σταματήσουν το πετροβολητό του Χότζα και των μαθητών του Εγυρδής. Έκαναν μεγάλη σύσκεψη, με επικεφαλής τον τότε Έλληνα επαρχιακό σύμβουλο «Ιταρέ Αζασί» του Συμβουλίου που διοικούσε το Εγυρδής καθώς και την Δημογεροντία του Νησιού μαζί, τους παπάδες του Νησιού, τους δασκάλους του Νησιού, τους σχετικά πιο εύπορους του Νησιού, τους πρωτομάστορες και όλους τους κατοίκους του Νησιού. Μετά το τέλος της σύσκεψης όλοι μαζί πήραν σοβαρές αποφάσεις και κατέληξαν στα εξής: 1) Να διαμορφώσουν κατάλληλα την δυτική πλευρά του Νησιού, έργο των πρωτομαστόρων και μαστόρων του Νησιού και στα σπίτια αυτά εγκατέστησαν μόνιμα τους εργάτες τους μουσουλμάνους οικογενειακώς, για να τους έχουν ανά πάσα στιγμή δίπλα τους, μέχρι τότε δεν κατοικούσαν Τούρκοι στο Νησί. Με τον τρόπο αυτό ο Χότζας και οι μαθητές του Εγυρδής σταμάτησαν τότε αυτομάτως πλέον το συνεχές πετροβολητό του καϊκιού τους, όταν πηγαينوέρχονταν στο Εγυρδής.

Στη συνέχεια, ως προείπα, προέκυψε για τους μουσουλμάνους του Νησιού πλέον θέμα χώρου λατρείας του (Αλλάχ) θεού. Τότε οι μεγαλόψυχοι και Άγιοι για εμάς τους νεότερους Νισλήδες - πρόγονοί μας, τους οποίους και σήμερα ακόμη μας επαινούν οι μουσουλμάνοι του Νησιού και τους ονομάζουν ευεργέτες τους και ότι

όταν έφυγαν από το Νησί της Πισιδίας μαζί τους έφυγε και όλο το «Μπερεκέτι» της περιοχής τους, δηλαδή η καλοσύνη, η αγάπη, ο πλούτος και γενικά όλα τα καλά του θεού και το μεγαλείο της ψυχής τους. Αποφάσισαν παμψηφεί όλοι τους και οι πρωτομάστορες και μάστορες να μετασκευάσουν την εκκλησία τους, την «Αγία Ευδοκία» σε τζαμί – ναό λατρείας των μουσουλμάνων του Νησιού. Τους έχτισαν και τον σχετικό «Μιναρέ» του τζαμιού τους αυτού.

Οι Νισλήδες πρόγονοί μας προτίμησαν τον ναό της Αγίας Ευδοκίας, γιατί βρίσκεται μέσα στα σπίτια των εποίκων μουσουλμάνων του Νησιού της Πισιδίας, διχωρίζετο από την Ελληνορθόδοξη Κοινότητα του Νησιού με την μεγάλη πλατεία «Μπουγιούκ Παζαρτζίκ». Διότι το Νησί της Πισιδίας πρέπει να γνωρίζουμε ότι έχει δύο (2) πλατείες, την μεγάλη πλατεία και την μικρή πλατεία, Μπουγιούκ Παζαρτζίκ και Κιουτσούκ Παζαρτζίκ αντίστοιχα. Κολλητά με την μεγάλη πλατεία, τους διαμόρφωσαν χώρο μουσουλμανικού Κοιμητηρίου και τον χώρο που βρίσκονταν τα οστεοφυλάκια κλπ, χώροι που έκαναν χρήση οι μουσουλμάνοι του Νησιού το λεγόμενο κατά αυτούς «Τουρμπέ». Ενώ οι Ελληνορθόδοξοι –Χριστιανοί του Νησιού που διατήρησαν πάνω από 800 χρόνια και κατόπιν πολλών πιέσεων που εδέχοντο από τους Οθωμανούς της περιοχής, την ελληνοχριστιανική τους συνείδηση, τα ήθη και τα έθιμά τους, το μόνο που κατόρθωσαν να εφαρμόσουν, την ομιλία και μόνο της τούρκικης γλώσσας, όπως τους υπαγόρευαν οι τουρκικές Αρχές. Οτι από την εκκλησία της Αγίας Ευδοκίας σήμερα το τζαμί του Νησιού υπήρχε υπόγεια σήραγγα που επικοινωνούσε υπογείως με το Μοναστήρι του Αγίου Στεφάνου του Νησιού, κατά την εποχή των διωγμών και πιέσεων των Ορθοδόξων Χριστιανών Ελλήνων επικοινωνούσαν υπογείως με τούνελ φτιαχτό από τους Νισλήδες μαστόρους οι Έλληνες Χριστιανοί του Νησιού και των γύρω περιοχών, σήμερα έχουν σφραγίσει με τσιμεντοσκυρόδεμα, από τότε οι πρωτομάστορες του Νησιού την έξοδο προς το τζαμί (πρώην Αγία Ευδοκία) ενώ την έξοδο προς το Μοναστήρι του Αγίου Στεφάνου, της υπόγειας σήραγγας, το είχαν οι Νισλήδες ανοιχτό διότι στο σημείο αυτό υπήρχε πηγάδι με κρυστάλλινο νερό, όπως ονόμαζαν το σημείο αυτό οι Νισλήδες «Μοναστήρ Αρκασού» το όπισθεν του Μοναστηριού όπου ήταν το πηγάδι με το αγιασμένο νερό του. Σήμερα έχουν ξεράνει οι Τούρκοι και το ιερό πηγάδι αυτό.

Γεγονός είναι ότι λόγω του πολλού νερού που υπήρχε στο σημείο αυτό τακτικά ο κόσμος του Νησιού πάθαινε ελονοσία, το λεγόμενο «Σουκμά» από τους Νισλήδες. Πολλές φορές η αρρώστια αυτή γινόταν και θανατηφόρα διότι μέχρι να βρει σειρά να έρθει ο γιατρός από το Εγυρδής στο Νησί συνέβαινε το μοιραίο. Στην περίπτωση αυτή οι δραστήριες γυναίκες του Νησιού, έπαιρναν τον ασθενή μέσα στον χιονιά και τον πήγαιναν στο «Μοναστήρ Αρκασού» πίσω από τον Άγιο Στέφανο στο πηγάδι του τον έγδυναν με ένα γκουβαδάκι του έριχναν επάνω του με ορμή το κρυστάλλινο-παγωμένο νερό του πηγαδιού του Αγίου Στεφάνου πολλές φορές αφού προηγουμένως πετούσανε μέσα στο πηγάδι ένα (1) μεταλλικό νόμισμα για τον Άγιο. Αυτομάτως ο ασθενής φορούσε τα ρούχα του και σαλπάριζε με το

καΐκι του για να πάει να δουλέψει στα αμπέλια και τα κτήματα, αφού η αποθεραπεία του εγένετο αυτομάτως, με θαύμα του Αγίου Στεφάνου.

Όταν πρωτοπήγα το έτος 1983 στο Νησί ε γνώρισα τον γηραιότερο του Νησιού Καϊμακάμ-μπέη ιδιοκτήτη του σπιτιού του παπά- Γρηγόρη Ιορδάνογλου, τότε, ρώτησα τον ίδιο και αφορά την ζωή του, μου διηγήθηκε ένα γεγονός που συνέβη προσωπικά στον ίδιο. Πρωτού φύγουν οι Έλληνες από το Νησί ήμουν ένα παιδί περίπου δώδεκα (12) ετών τότε και έπαθα ελονοσία βαριάς μορφής και ήμουν ετοιμοθάνατος και η οικογένειά μου σχετικά φτωχή, δεν είχε τις δυνάμεις να φέρει γιατρό από το Εγυρδής επιπλέον δε θα αργούσε πολύ να έρθει ο γιατρός από το Εγυρδής στο Νησί και επιπλέον δε ότι επικρατούσαν στην περιοχή πολύ δυσμενείς καιρικές συνθήκες και δεν μπορούσε να φύγει καΐκι από Εγυρδής στο Νησί και τανάπαλιν. Τότε, την δύσκολη αυτή στιγμή αφού οι γονείς μου περίμεναν να επέλθει το μοιραίο, ξαφνικά εκ θεού, παρουσιάστηκε τα μεσάνυχτα στο σπίτι μας η καλύτερή μας γειτόνισσα και πολύ φίλη της γιαγιάς μου, η Κατέρνε –Ντεζέ (κυρία Αικατερίνη Θεία) της οικογένειας «Τοντοροσλάρ» η σύζυγος του Αβραάμ Θεοδωρόσογλου και είπε στη γιαγιά μου, χωρίς να μάθει τίποτα κανείς, ούτε και ο Χότζας, να με πάει στο Μαναστήρ Αρκασού και να με λούσει με το Αγίασμα του πηγαδιού του Αγίου Στεφάνου, πράγμα που έγινε τα μεσάνυχτα της ίδιας ημέρας και αυτομάτως από θεραπεύτηκα και αφού με έντυσε η θεία Κατερίνα Θεοδωρόσογλου με τα ρούχα μου και μου έδωσε μια στον ποπό μου και μου είπε *Άντε ανέβα στο καΐκι σας να πας να δουλέψεις στα αμπέλια και κτήματά σας, ο Άγιος των Ρωμιών σε αποθεράπευσε τελείως.*

Αυτό είναι ένα από τα πολλά γεγονότα που έχουν συμβεί στο Νησί και είναι γεγονός γιατί μου το εμπιστεύθηκε ένας υπέργηρος των (90) ενενήντα περίπου ετών –μουσουλμάνος το θρήσκευμα- ότι από περιγραφές των παλαιών Νισλήδων της πρώτης γενιάς τον χειμώνα η λίμνη πάγωνε και επάνω στον πάγο οι κάτοικοι όλης της περιοχής έκαναν παγοδρομίες και μετακινούντο πάνω στον πάγο με αυτοσχέδια έλκηθρα που έφταχναν οι πρωτομάστορες με ξύλα ή και κόκκαλα μεγάλων ζώων, τα ονόμαζαν «Μπουζ ατού» άλογο στους πάγους, «Μπουζ Αραμπασού» κάρο στους πάγους και άλλο όμοιο το ονόμαζαν «Μπουζάτ» και άλλα σε στυλ σκί, δεμένα στα πόδια τους.

Κατά τη διάρκεια των ετών σε τέτοιες εποχές που πάγωνε η λίμνη, είχαμε ορισμένα δυσάρεστα γεγονότα: όταν έβγαινε ο ήλιος και άρχισαν να λιώνουν οι πάγοι της λίμνης και ακούγονταν τρομακτικοί κρότοι που έσπαζαν οι πάγοι. Όταν άρχισαν να λιώνουν οι πάγοι, αρκετοί άνθρωποι της περιοχής και του Νησιού έπεσαν μέσα στη λίμνη στο σημείο που έσπαγαν οι πάγοι και εχάθησαν στα βάθη της λίμνης χωρίς να βοηθηθούν καθόλου έχασαν τη ζωή τους από τέτοιου είδους πνιγμό. Από Νισλήδες, αναφέρονται ένας άνδρας της οικογένειας Φειδάνογλου (αδελφός του Γκιουζέλ- Αγά) και μάλιστα παραμονή του γάμου του και έτερος άνδρας από την οικογένεια «Ευθυμνέρ» Ευθυμιάδη και άλλοι τους οποίους δεν θυμόντουσαν οι αφηγητές μου.

Ένα (1) χειμώνα μόλις είχε παγώσει η λίμνη του Εγυρδής ένας καμηλιέρης με το κοπάδι του ερχόταν από τις βόρειες επαρχίες και όταν μπήκε με το κοπάδι του στην λίμνη του Εγυρδής και μόλις έφτασε ο καμηλιέρης με το κοπάδι του στο Εγυρδής είπε στους πρώτους ανθρώπους που συνάντησε με επαίνους για το μεγάλο χωράφι που διέσχισε, που είναι πλούτος της περιοχής, ο Καναδάς τους. Όταν του είπαν ότι πάνω στην παγωμένη λίμνη περπάτησε με το κοπάδι των καμήλων αυτός τα έχασε και ευχαρίστησε το θεό που τον αξίωσε να περάσει αυτή την πεδιάδα και αμέσως έκανε θυσία στο θεό μια από τις καμήλες του και συνεχώς το επαναλάμβανε στον κόσμο που είχε μαζευτεί γύρω του.

Το Εγυρδής όπως προανέφερα ονομάζεται από αρχαίας εποχής «Προστάνα-Κρέζους» και ήτανε από τις ακμάζουσες προ Χριστού πόλεις της Αρχαιότητας, πράγμα που το δείχνει και το ότι είχε εμπόριο, βιοτεχνία και πρόοδο γενικά, είχε δικό της χρυσό νόμισμα, είχε δικό της πολίτευμα, ισχυρότατα αρχαία τείχη και άντεξε όλους τους κατακτητές κατά καιρούς. Στην πόλη και ολόκληρη την περιοχή κατοικούσαν ελληνικά φύλα οι αρχαίοι Πισίδες ένα κράμα Ελλήνων που είχαν αρχή από την φυλή των «Σολύμων» που αφομιώθηκε με διάφορα Λακεδαιμονικά φύλα που πάντα έτοιμα να αντιμετωπίσουν (αμυνθούν) κάθε επιτιθέμενο εχθρό που είχε κατακτητικές βλέψεις για την περιοχή. Δηλαδή η ζωή των Πισιδών ήταν ένας συνεχής αγώνας ύπαρξης και επιβίωσης δηλαδή συνεχούς εγρήγορσης και επαγρύπνησης.

Σε όλους τους αγώνες τους τους αμυντικούς, ως προανεφέρθη, ήρχοντο για βοήθεια των Νισλήδων και από τās γύρω περιοχάς Έλληνες, από τη νήσο Κύπρο, από το Καστελλόριζο, Ρόδο, Κω και από όλα τα νησιά του Αιγαίου που βρίσκονται στα παράλια της Μικράς Ασίας. Πολλοί από αυτούς τους στρατιώτες που ήρχοντο προς βοήθεια, έμεναν στην περιοχή και αφομιώνοντο με τον γηγενή πληθυσμό της περιοχής. Η λίμνη σήμερα του Εγυρδής, ονομάζεται προηγουμένως, λίμνη του «Πασγούση» προφανώς από το όνομα κάποιου Έλληνα, μεγάλου τσιφλικά της περιοχής. Πιο παλαιά λίμνη των Προστανέων και παλαιότερα στην εποχή του Ξενοφώντος, λίμνη του Ακρωτηρίου, της «Απολλωνίας» και το Νησί της Απολλωνίας, γιατί η λίμνη βρίσκεται στον «Μυχό-επίνειο» της πόλης που βρίσκεται δυτικά της λίμνης και ονομάζεται πόλις της Απολλωνίας, μετέπειτα την εποχή του Μ. Αλεξάνδρου, ονομάζεται πόλις της Σωζώπολις που δίδαξε ο Απόστολος των Εθνών Παύλος. Και σήμερα ονομάζεται από τους Τούρκους «Ουλούμπορλου».

2.10 Περιοχή «Πλούτωνος» Πισιδίας

Η περιοχή βρίσκεται νοτιοανατολικά της λίμνης του Εγυρδής και δεξιά της ακτής των αμπελιών «Κουζλάρ» του Καρά Μπαγλάρ είναι μία (1) πευκόφυτη περιοχή από την οποία ξυλεύοντο μερικώς οι Νισλήδες για τα τζάκια ή τις σόμπες τους. Η περιοχή Πλούτωνος η αρχαία ονομασία του, κατά τον μορφωμένο αφηγητή

μου, που συνεχίστηκε και μ.Χ. να ονομάζεται έτσι, πήρε το όνομά της από τους αρχαίους Έλληνες κατοίκους της περιοχής αυτής της Πισιδίας, οι οποίοι Πισίδες είχαν τη δική τους ιστορία και τη δική τους τοπική μυθολογία. Την περιοχή αυτή ονόμασαν «Πλούτωνος», θεωρούσαν ότι οι ψυχές των ανθρώπων μετά θάνατον πήγαιναν στον Άδη του οποίου άρχοντας ήταν ο θεός Πλούτωνας και την πυκνή δασώδη περιοχή αυτή την αποκαλούσαν ως βασίλειο του Άδου στο οποίο εδέσποζε ο άρχοντάς του ο Πλούτωνας και έτσι συνεχίζει να ονομάζεται μέχρι και σήμερα. Μια παρομοίωση μπορεί να γίνει με το σήμερα όπως λέγεται από τη θρησκεία μας ότι ο Άγιος Πέτρος έχει τας κλείδας του Παραδείσου. Στην περιοχή εδέσποζαν οι εκ των (12) δώδεκα θεών –Απόλλωνας και η Αθηνά. Εξάλλου αυτό βεβαιώνεται και από τον πίνακα που είναι τοποθετημένος στον αρχαιολογικό χώρο της πόλης του «Ντινέρ» πρώην Απαμείας και πρότερων Κελαιναί της Φρυγίας. Αναγράφεται: ονομασία του σημείου αυτού είναι: οι πηγές του Μαρσία κατά την Αρχαία Μυθολογία του τόπου.

2.11 Οι πηγές του Μαρσία

Στην περιοχή αυτή υπήρχε μεγάλη κόντρα, μεταξύ των θεών του Ολύμπου, Απόλλωνα και Αθηνάς (κατά την ελληνική μυθολογία). Ο θεός Απόλλωνας ήταν ο καλύτερος λυράρης της εποχής της αρχαίας, τον κοντράριζε τότε η θεά Αθηνά με την φλογέρα της, επειδή ήθελε να μειώσει τη δημοτικότητα του θεού Απόλλωνα στην περιοχή. Η Αθηνά παρεκάλεσε έναν (1) κοινό θνητό γνωστό της περιοχής ονόματι Μαρσία να παίξει με την φλογέρα της κόντρα στον λυράρη θεό Απόλλωνα και θα τον νικήσει με τη βοήθεια της θεάς Αθηνάς «συν Αθηνά και χείρα κίνει» και θα τον μείωνε ένας κοινός θνητός ο Μαρσίας και επί παρουσία και των κοινών θνητών της περιοχής τον Μίδα και τον Τμώλο κλπ.

Στο σημείο αυτό υπάρχουν πηγές του Μαρσία της αρχαιότητας και πλούσια βλάστηση και αρχαία ευρήματα που ήρθαν στην επιφάνεια από τις ανασκαφές. Έγινε η κόντρα, έπαιξε τη λύρα ο θεός Απόλλωνας και την φλογέρα της θεάς Αθηνάς ο Μαρσίας. Με τη βοήθεια της θεάς Αθηνάς νίκησε τελικά ο Μαρσίας προς ικανοποίηση της θεάς Αθηνάς που μείωσε τον θεό Απόλλωνα στα μάτια των κοινών θνητών. Στη συνέχεια ο Απόλλωνας χολωθείς τόσο πολύ που εξετέθη ενώπιον των κοινών θνητών έπιασε τον Μαρσία τον έγδαρε ζωντανό και το δέρμα του το κρέμασε στο αρχαίο πλατάνι που υπάρχει έμπροσθεν των πηγών, την δε υπόλοιπη σάρκα του την πέταξε στην έμπροσθεν των πηγών υπάρχουσα λίμνη και έτσι ονομάστηκε η περιοχή «Οι πηγές του Μαρσία».

3. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΑΠΟ ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΠΙΣΙΔΙΑΣ

3.1 Ιστορικές μαρτυρίες

Κατά τις αφηγήσεις Τούρκων του Νησιού της Πισιδίας και των Ελλήνων προγόνων μας του Νησιού, έλεγαν ότι η περιοχή του Πλούτωνος έκανε μετά το 1922 πολλούς μουσουλμάνους, άγνωστο ποιους και πόσους ξυλοκόπους του Πλούτωνος πλουσίους, μετέπειτα, από ευρήματα εκ των ανασκαφών τους που εξυλεύοντο τα πεύκα της περιοχής. Όπως προανέφερα στο Νησί π.Χ. υπήρχε «Παρθενώνας» μεγάλος ναός προς τιμήν της θεάς Άρτεμις, της θεάς της γεωργίας, του κυνηγίου και των σιτηρών, όπως φαίνεται στο σκίτσο του αφηγητού μου στο τέλος του παρόντος . Μετέπειτα, με τον ερχομό του Αποστόλου των εθνών Παύλου στην περιοχή εκχριστιανίστηκε όλη η περιοχή της Πισιδίας και ο Παρθενώνας του Νησιού αντικαταστάθηκε από τους ευσεβείς προγόνους μας Νισλήδες, από (19) Μοναστήρια (των οποίων τα παρεκκλήσια βρίσκονταν μέσα στο μικρό Νησί), παρεκκλήσια και μετόχια μοναστηριών που είχαν ιδρύσει εντός και γύρω από το Νησί και τη λίμνη οι ευσεβείς χριστιανοί κάτοικοι της περιοχής.

Όπως προανέφερα, μετά τον ερχομό του Αποστόλου των εθνών Παύλου στην περιοχή με έδρα τα μετόχια και παρεκκλήσια μέσα στο μικρό Νησί έγιναν χριστιανοί και βαπτίστηκαν όλοι οι κάτοικοι αρχικά των πόλεων της περιοχής των παραλίων της λίμνης. Αρχής γενομένης από Μικρά Αντιόχεια Πισιδίας (σημερινό Γιάλαβετς ή Γιαλβάκ), της Πάρλας, Πεντιρέ, της πόλης Άγρας, Σωζώπολης (πρώην Απολλωνία) και νυν Ουλούμπορλου, την Σπάρτη, Πολυδώριο (Μπουλντούρι), Εγινδέρ (Προστάνα- Κρέζους), το Νησί του Εγινδέρ της Πισιδίας, το Αφσάρ, το Κελεντόστ (Αμπλάτα) και όλα τα γύρω χωριά της Πισιδίας που ήταν όλες οι πόλεις αρχαίες ελληνικές κατά τον μορφωμένο αφηγητή μου. Αυτό φαίνεται από τις γενόμενες ανασκαφές και τα αρχαία ευρήματα που δείχνουν τον πολιτισμό που προυπήρχε στην περιοχή (αρχαιολογικός ελληνικός πλούτος). Στην περιοχή αυτή Έλληνες χριστιανοί Ορθόδοξοι, μια από αυτές τις ελληνικές πόλεις την μετονόμασαν σε χωριό «Παύλος» προς τιμή του Αποστόλου των εθνών Παύλο. Το χωριό αυτό μέχρι σήμερα ονομάζεται (Παύλος) Σέν Πώλ. Άσχετα αν οι Τούρκοι σήμερα στα χαρτιά έχουν τουρκική ονομασία.

Σημειώνεται ότι οι αρχιμάστορες του Νησιού της Πισιδίας, έχτισαν όλες τις πόλεις και τα χωριά πέριξ της λίμνης κατά πλειοψηφία, όλα τα κτίρια τα δημόσια και τα σπίτια τους φέρουν τη σφραγίδα τους. Επίσης οι αρχιμάστορες του Νησιού έχτισαν στο Εγινδέρ και το μεγαλύτερο στρατόπεδο Κομάντος της Τουρκίας. Αυτό δείχνει πόσο αγαπημένα ζούσαν μαζί, οι μουσουλμάνοι και οι Έλληνες της περιοχής αυτής της Πισιδίας. Από το Νησί της Πισιδίας ξεκινούσαν οι Νισλήδες με τα καΐκια τους από την ακτή του «Παντελή», Παντελή Κιγισί, την ημέρα της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος για να γιορτάσουν μαζί τον τρύγο και ιδιαίτερα στην περιοχή του τσινάρ (Πλατανια)με το κρυστάλλινο νερό που ερχότανε από το βουνό.

Έφτιαχναν τις παραδοσιακές πίτες τους, τα «πισί» και σε σχήμα κουλάκ (αυτιά) με το μέλι και πετιμέζι που τα βουτούσαν, τα νόστιμα «σαμψά», τα μπουρέκια, τα πιροσκή τους πακλαβάδες, τα σαρί μπουρμά, τα τρίγωνα ισλί και το πενίρ –πακλαβασί (πακλαβάς από τυρί) και τόσα παραδοσιακά Νισλήδικα φαγητά και γλυκά. Όλα αυτά τα συμπλήρωνε, στην παραδοσιακή αυτή γιορτή των Νισλήδων και το παραδοσιακό γραμμόφωνο, που είχε φέρει από τη Σμύρνη με το γραφικό χωνί του και τις πλάκες του για τα τραγούδια, ο έμπορος και δημογέροντας του Νησιού «Στεφάναγας» ή «Στεφανάς»,ο μεγαλοεισαγωγέας και μεγαλέμπορος της περιοχής.

Ο ονομαζόμενος Σεκερτζής στο Νησί και Χατζηλιάσογλου εδώ στην Ελλάδα. Στην ετήσια αυτή γιορτή του τρύγου παίρνανε μέρος και οι μουσουλμάνοι του Νησιού και του Εγυρδής, καθώς και οι μεγαλόσωμοι εργάτες και όλοι οι κάτοικοι του ορεινού χωριού πάνω από το Τσινάρ των αμπελιών, του Σορκουντζάκ. Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού από Νησί στα αμπέλια μόλις το καΐκι φθάνει στο ήμισυ της θαλάσσιας διαδρομής, τα βλέμματα όλων μας στρέφονται προς τη νότια πλευρά και βλέπουν ένα σημείο που οι κορυφές των Ταυρικών ορέων ενώνονται, και δημιουργείται ένα (1) σύμπλεγμα που μοιάζει σαν «τσατάλι» και οι Νισλήδες το ονόμαζαν «Τσατάλ Τάς» Πέτρινο Τσατάλι.

Όσο πλησίαζε το έτος 1922 και οι άνδρες του Νησιού (Έλληνες) είχαν φύγει για την εξορία «Σουργκιούν» στην ανατολική Τουρκία, που όπως γνωρίζουμε ότι οι μισοί σχεδόν επέστρεψαν ζωντανοί από τα «Αμελέ Ταμπουρού» τάγματα αναγκαστικής εργασίας της Τουρκίας. Εδόθη διαταγή από τις τουρκικές αρχές να πάνε εξορία και τα μικρά παιδιά μέχρι και το (10^ο) δέκατο έτος της ηλικίας τους. Τότε οι Αγγλογάλλοι και Αμερικανοί μαζί διαπίστωσαν ότι οι ηλικίες αυτές είναι μωρά και αποτελούν καθαρή γενοκτονία λαού και για τον λόγο αυτό τα σταμάτησαν κοντά στην περιοχή του «Ζιντζή Ντερέ» κοντά στην Καππαδοκεία και έκλεισαν τα μικρά παιδιά σε ειδικά διαμορφωμένα ορφανοτροφεία της περιοχής αυτής και έτσι τα έσωσαν. Αναφέρω μερικά από τα παιδιά του ορφανοτροφείου του Ζιντζή Ντερέ: τον Αντώνη Νικολάου Παυλίδη, Χαράλαμπο Κωνσταντίνου Φυτανίδη, Βασίλειο Δαμιανού Σταυρίδη και άλλους πολλούς Νισλήδες παιδιά της σειράς και παρέας αυτής τότε. Ότι αυτή η παρέα στο σύνολό της είναι η βασική μεταξύ άλλων αφηγητές μου, στο γραπτό αυτό έργο μου.

Ότι η παρέα του ορφανοτροφείου του Ζιντζή Ντερέ όταν ήρθε στην Ελλάδα το πρώτο που σκέφθηκε είναι να συμβάλλει στην ίδρυση πρώτα ενός (1) Συλλόγου, του Συλλόγου της Κοινότητας Νησιού Εγυρδής Πισιδίας «οι Άγιοι Ανάργυροι» στην τότε Κοκκινιά (Νίκαια) και αμέσως επίσημα το έτος 1926 μαζί με τον αθλητικό Σύλλογο «Νησιακός». Στο Σύλλογο αυτό, διακρίθηκαν αξιόλογοι ποδοσφαιριστές όπως ο Δανήλος Καπλανίδης, μετέπειτα παίκτης του Άρη Νίκαιας, ο Παναγιώτης Ιωακειμίδης, ο Παναγιώτης Χαραλαμπίδης και ο Σπυρίδων Κωνσταντίνου Χατζηβασίλογλου, ο επωνομαζόμενος «Καμπάκ» κολοκύθας, γιατί πάντα ήτανε κουρεμένος με την ψιλή μηχανή, ήτανε μετέπειτα φίρμα του τέλειου ποδοσφαιριστή, που διέπρεψε στο «Αμυνάκι» της Κοκκινιάς τότε και πολλοί άλλοι

ποδοσφαιριστές που διέπρεψαν στο ποδοσφαιρικό γίνεσθαι της εποχής εκείνης που είχε πολλούς νέους που διέπρεψαν στα τότε αθλήματα που διέθετε ο αθλητικός όμιλος Κοκκινιάς «Νησιακός» στην πολυτάραχη τότε εποχή.

Οι Νισλήδες διέπρεψαν στους τόπους που εγκαταστάθηκαν, ητοι πρώτα στη νήσο Νάξο, στην περιοχή του Βόλου, στη Μακεδονία και την Πελοπόννησο. Καθώς και ένα παιδί του Νησιού ο Γεώργιος Αβραάμ Θεοδωρόσογλου (Θεοδώρου) ο οποίος προ του έτους 1922 είχε μεταναστεύσει στο Λος Άντζελες Καλιφόρνιας των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής (ΗΠΑ) και διέπρεψε μέχρι του θανάτου του στο εξωτερικό. Πέθανε υπέργηρος και άγαμος όπως με πληροφόρησαν οι αφηγητές μου. Ο Νισλής Σπύρος Αϊβαζίδης είχε φύγει πολύ μικρός πολύ πριν το 1922 στην Κωνσταντινούπολη και διέπρεψε. Έγινε ο μεγαλύτερος έμπορος υφασμάτων της πόλης, ήταν προμηθευτής βασιλικής αυλής και από τη ζήλεια και το φθόνο τους οι Τούρκοι συνάδελφοι του τον δολοφόνησαν μέσα στο ίδιο του το μαγαζί. Λεπτομέρειες αναφέρω στο Κεφάλαιό μου «Σπύρος Αϊβαζίδης».

Στη διαθήκη του, επειδή δεν απέκτησε παιδιά, το όνειρό του ήτανε να χτιστούν από τους συμπατριώτες του στο Νησί μια (1) μεγάλη σχολή τεχνική για άνδρες και γυναίκες, για τα παιδιά των Ελλήνων του Νησιού και μια τεχνική σχολή για τα παιδιά των Τούρκων συμπατριωτών του αρένων και θηλέων (να χτιστεί στο Νησί με δικά του χρήματα επίσης). Μετά το 1922 όταν ήρθαν οι Έλληνες Νισλήδες στην Ελλάδα, το επίσημο κράτος τούς έδωσε βάσει του κληροδοτήματος Σπύρου Αϊβαζίδη, και σε εκτέλεση της διαθήκης του, το δικαίωμα να σπουδάζουν οικότροφα αρχικά τότε δέκα (10) παιδιά, μετέπειτα το έκαναν μόνο πέντε (5) παιδιά και σήμερα είναι τρία (3) παιδιά στις ανώτερες και τρία (3) στις μέσες σχολές. Αρκετά παιδιά των Νισλήδων με το κληροδοτήμα αυτό φοίτησαν στη Σιβιτανίδειο Σχολή Τεχνών. Αναφέρω μερικά παιδιά του Νησιού που σπούδασαν με το κληροδοτήμα Σπύρου Αϊβαζίδη στη Σιβιτανίδειο Τεχνική Σχολή Καλλιθέας Αθηνών.

- Ο Δαμιανός Χαραλάμπους Καπλανίδης,
- Ο Παναγιώτης Γεωργίου Μαραγκουδάκης, αρχιτέκτονας του Πολυτεχνείου Αθηνών που δεν ζει σήμερα.
- Ο Χ. Τιτάκης και άλλα πολλά συμπατριωτόπαιδα που δεν έχω τα ονόματά τους σήμερα.

Πιστεύω ότι ο Σύλλογός μας θα κάνει νέες ενέργειες για αναθεώρηση του θέματος όσον αφορά τα πόσα άτομα θα σπουδάζουν στα Ανώτερα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Από την πλευρά των Τούρκων Αξιοποιήθηκε η διαθήκη του Σπύρου Αϊβαζίδη και οι Τούρκοι έχτισαν στο Νησί και λειτουργεί Τεχνικό Πανεπιστήμιο για άρρενες και θήλειες όπως σημερα είναι τα ΤΕΙ που λειτουργούν στην Ελλάδα. Ένας (1) ακόμη από τους αφηγητές μου είναι και ο αείμνηστος Ανανίας Ζαχαρίας Ζαχαριάδης ο οποίος είχε γυναίκα από την Παλαιοκόμη Σερρών και αδέρφια στο ίδιο χωριό και στη Νίκαια του Πειραιά.

Ήταν ένας (1) από τους Νισλήδες που ακολούθησαν τότε την εξορία (το Σουργκιούν) στην ανατολική Τουρκία, τα «Αμελέ Ταμπουρού», τα τάγματα αναγκαστικής εργασίας και είναι από τους επιζήσαντες της βάρβαρης αυτής εξορίας. Είναι ο μοναδικός ίσως Νισλής της πρώτης γενιάς ο οποίος μας άφησε σε χειρόγραφους τόμους σε φωτοτυπίες, όλη την εξορία (σουργκιούν) που έζησαν, τα Αμελέ Ταμπουρού (τα τάγματα αναγκαστικής εργασίας), το ιστορικό από το ξεκίνημά τους, την πορεία προς τα βάθη της ανατολικής Τουρκίας, την περιπέτειά τους, τις αντίξοες καταστάσεις, καιρικές, την πείνα, τις ασθένειες, την ατέλειωτη πορεία προς τον αναγκαστικό θάνατο που τους προέτρεπαν οι ακολουθούντες Τούρκοι στρατιώτες ή οι χωροφύλακες (Τζανταρμάδες) μέχρι τελικά την επιστροφή περίπου του ημίσεος των εξορίστων σώων στην πατρίδα τους και στη συνέχεια στη μητέρα Ελλάδα για να βρουν τους δικούς τους. Για την περίπτωση της συγγραφής του έργου του Ανανία Ζαχαριάδη θα ασχοληθώ αργότερα.

Επίσης, ο ίδιος αφηγητής μου είχε πεί ότι οι περισσότεροι κάτοικοι του Νησιού Χριστιανοί Ελληνοορθόδοξοι, προέρχονται στο σύνολό τους, από τα νησιά του Αιγαίου, της Δωδεκανήσου, στο Νησί της Πισιδίας και ένα μέρος μικρό αποτελείτο και από «Κατσάκηδες» φυγόποινι δηλαδή από Έλληνες που ήρχοντο σε ρήξη με τις τουρκικές Αρχές για διάφορους λόγους και βρίσκανε ασφάλεια στο Νησί της Πισιδίας. Συγκεκριμένα, μου μίλησε για ένα γεγονός που είχε συμβεί σε άτομα από το σόι του, ότι ο πρόγονός του Ζαχαρίας Ζαχαριάδης με τον αδελφό του Ηλία Ανανιάδη και τον πρώτο ξάδελφό τους Ηλία Καπλάν ζούσαν κάποτε οικογενειακά στη νήσο Κώ των Δωδεκανήσων. Όταν κάποτε οι τουρκικές Αρχές άρχισαν να πιέζουν του Έλληνες του Νησιού της Κω ασφυκτικά, επιβάλλοντάς τους και πρόσθετο κεφαλικό φόρο, μη ανεχόμενοι το βάρος αυτό τα δύο (2) αδέλφια και ο ξάδελφος σκότωσαν τους φοροεισπράκτορες όταν η πίεση τους είχε γίνει ανυπόφορη πλέον και κατέφυγαν με το καϊκι τους στο Λιβισί, Μάκρης, Πισιδίας τότε και με τη βοήθεια των Ελλήνων κατοίκων της περιοχής τους καθοδήγησαν για να γλιτώσουν να πάνε στο Νησί της Πισιδίας και μόνο που αφομιώθηκαν με τον ντόπιο πληθυσμό, τότε .

Όταν έφθασαν στο Νησί τα δύο (2) αδέλφια και ο πρωτοξάδελφός τους, βρήκαν κι άλλους συγγενείς τους που αμέσως τους βρήκαν εργασία, λόγω του ότι ήταν οικοδόμοι και εργάζοντο στο Εγυρδής τα δύο (2) αδέλφια και ο πρωτοξάδελφός τους βρήκαν δουλειά και σε ένα μεγάλο Λάκκο έσβηναν Ασβέστη για να χρησιμοποιηθεί την επόμενη για τις οικοδομικές εργασίες των πρωτομαστόρων του Νησιού. Αμέσως την ίδια ημέρα έφθασαν στο Εγυρδής δύο (2) έφιπποι ζαπτιέδες, χωροφύλακες υπαξιωματικοί και έδειχναν τις φωτογραφίες των άνω τριών (3) επικυρηγμένων στον κόσμο μήπως τους είδαν ή τους γνώριζαν και πήραν από όλους αρνητική απάντηση. Έφθασαν κάποια στιγμή μπροστά στους τρεις επικυρηγμένους που την ώρα εκείνη έσβηναν τον ασβέστη και τους ρώτησαν ποιοι είναι και πως λέγονται. Ο Ζαχαρίας, ο Ηλίας και ο εξάδερφός τους είχαν αφήσει μαλλιά, γένια και μεγάλα μουστάκια και ήταν αγνώριστοι. Έτσι οι αστυνομικοί επέμεναν να παραβάλλουν τα στοιχεία των φωτογραφιών με τα πρόσωπά τους.

Ξαφνικά, συνεννοήθηκαν με τα μάτια και οι τρεις (3) τους μαζί και στον κίνδυνο μπροστά να αναγνωρισθούν από τους αστυνομικούς, όρμησαν αμέσως πάνω στους αστυνομικούς και τους έριξαν στον ασβέστη και χάθηκαν, τα άλογα πήγαν στον Αστυνομικό Σταθμό μόνα τους και ο Αστυνομικός Σταθμός ξεσηκώθηκε για να βρουν τους δύο (2) αστυνομικούς, αλλά μάταια δεν έμαθαν από κανένα τι συνέβη. Ένα νέο συμβάν παρόμοιο με το προαναφερθέν συνέβη στη νήσο Ρόδο σχεδόν την ίδια εποχή δύο (2) αδέρφια, ο Ηλίας και ο Φίλιππος οι γενάρχες της οικογένειας Χατζηηλία ή Χατζηηλιάσογλου, μόνιμοι κάτοικοι του Νησιού με τις οικογένειές τους, ασχολούντο με τα καΐκια τους στο εμπόριο της περιοχής. Όταν την ίδια εποχή που οι τουρκικές αρχές πίεζαν φορτικά τους Έλληνες βάζοντας τους συμπληρωματικούς φόρους (χαράτσι), επιπλέον αυτού που πλήρωναν όλα τα χρόνια. Ξαφνικά, όταν τους πίεσαν οι φοροεισπράκτορες τα δύο (2) αδέρφια τους σκότωσαν και πήραν ο καθένας το καΐκι του και βγήκαν στο πέλαγος, οι δε Τούρκοι τους κυνήγησαν με μανία και στα μισά του δρόμου χώρισαν τα δύο αδέρφια και ο μόνος Φίλιππος με το καΐκι του πήγε προς Μυτιλήνη μεριά και χάθηκαν τα ίχνη τους, ο δε Ηλίας με το καΐκι τους έφθασε στη Μάκρη, όπου οι Έλληνες της περιοχής και αυτόν τον βοήθησαν να φθάσει στο Νησί της Πισιδίας, όπου ενσωματώθηκε στο δυναμικό των κατοίκων του.

Συμπτωματικά, βρέθηκα στο Νησί της Μυτιλήνης και βρήκα πάρα πολλές οικογένειες συγγενείς μεταξύ τους με το επώνυμο Χατζηηλία που οι γονείς τους ασχολήθηκαν με το εμπόριο σε γενικές γραμμές και οι νεότεροι έγιναν δικηγόροι, ειρηνοδίκες, δικαστές, εισαγγελείς κλπ και όλοι μου έλεγαν από πού οι πρόγονοί τους έλκουν την καταγωγή τους και είδα ότι τα λεγόμενά τους ταίριαζαν με τα δικά μου στοιχεία και τα ονόματά τους, ταίριαζαν με τα ονόματα που είχαν βάλει στους απογόνους τους, οι ανωτέρω γενάρχες Φίλιππος και Ηλίας –μετέπειτα επώνυμο Χατζηηλία ή Χατζηηλιάσογλου. Ότι οι ανήσυχτοι Πισίδες κατόπιν όλων των ασχολιών τους έφτιαξαν με συνεννόηση των Πισιδών της Σμύρνης και περιχώρων, ένα Σύλλογο ήτοι: τον «Σύλλογο Πισιδών της Σμύρνης» παροτρυνόμενοι και από τον προύχοντα Σύμβουλο στη Μητρόπολη της Σμύρνης Γεωργάκη Κλιμάνογλου Νομικό. Πισίδη στην καταγωγή και με έδρα του και Γραφεία στην Ιερά Μητρόπολη της Σμύρνης. Πρώτος Πρόεδρος του Συλλόγου Πισιδών της Σμύρνης ήταν ο διαπρεπής γιατρός Βασίλειος Μπουσαίος που η καταγωγή του ήταν από το Λιβίσι- Μάκρης Πισιδίας. Ο Σύλλογος αυτός μέχρι το έτος 1922 είχε μεγάλες δραστηριότητες και προωθούσε όλα τα ζητήματα που αφορούσαν την Πισιδία διάμεσου των αρχών της Σμύρνης στην Μεγάλη Πύλη που εκεί είχαμε πολλούς συμβούλους του Σουλτάνου και των επιτελών του που η καταγωγή τους ήταν Πισίδες νομικοί.

Συμπληρωματικά, επίσης αναφέρω ότι το παρόν γραπτό έχει κάποια ιδιαιτερότητα όπως και προανέφερα και γι' αυτό τον λόγο απαγορεύεται η ολική ή μερική του αντιγραφή από οποιονδήποτε, πρωτού ερωτηθώ, επικαλούμενος τον ειδικό απαγορευτικό νόμο περί τούτου –περί κατοχύρωσης δηλαδή της πνευματικής

ιδιοκτησίας— όπως ισχύει σήμερα με όλες τις δεσμεύσεις του και τους περιορισμούς του αυστηρά.

Επικαλούμαι το προσκύνημα που κάναμε στην πατρίδα των προγόνων μας (τις ρίζες μας) στις 10/9/1983 έτους που έλαβαν μέρος μια ομάδα προσκυνητών στις ρίζες μας το Νησί της Πισιδίας, περίπου 13-15 άτομα. Φθάσαμε στο Νησί στις 11 η ώρα το βράδυ της ημέρας ήτανε η δικτατορία του Στρατηγού Εβρέν, ήτανε ακόμη ο πρώτος καιρός και πήγαμε στο Πουνάρι- Παζάρι όπου παλαιά οι Τσέτες πουλούσαν παλαιά και μικρά παιδιά ελληνόπαιδα που είχαν σκοτώσει τους γονείς τους, ως προανέφερα και υπήρχαν και ειδικά σφαγεία του Παζαριού εκεί είδαμε να σφάζουν διάφορα ζώα και να πετάνε τα κεφάλια, τα έντερα, συκώτια, πόδια κλπ. εμείς ζητήσαμε πατσά να φάμε και μόλις είχε ένα (1) μαγαζί που έφτιαχνε πατσά με σκεμπέ και ποδάρια τους είπαμε ότι θέλετε τουρισμό να αποκτήσετε και δεν έχετε, αρνί της σούβλας, κεφαλάκια στη σούβλα, κοκορέτσι και γαρδούμπα αυτά και πολλά αλλαντικά τραβάνε τον τουρισμό. Επίσης, να νοικιάζουν οι τουρίστες βάρκες, να έχουν караβάκια να κάνουν τον γύρο της μείζονος λίμνης του Εγυρδήρ, κρουαζιερόπλοιο με μουσική, καφετέρια και ταβερνάκι, να κάνει κρουαζιέρα όλη τη λίμνη γύρω-γύρω με κάποιο εισιτήριο, ομπρέλες και ό,τι απαιτεί μια πλαζ. Για αξιολόγηση αμέσως άρχισαν να υλοποιούν όλα τα ανωτέρω που ανέφερα να γίνονται πράξη. Πηγαίναμε για να φάμε πατσά, για κεφαλάκι στη σούβλα, για κοτόπουλο της σούβλας, για γαρδούμπα, κοκορέτσι κλπ, κάναμε βαρκάδες και νοικιάζοντας βάρκες και βόλτα με καϊκι γύρω-γύρω τη λίμνη και για μουσική, καφετέρια και ταβερνάκι στο πλωτό κινούμενο πλοιάριο φυσικά με το ανάλογο εισιτήριο που έχει επιβάλει ο επιχειρηματίας τούτου. Το Νησί όλα τα επόμενα χρόνια γέμιζε από τουρισμό από όλες τις φυλές του κόσμου. Αμέσως άρχισαν να χτίζονται πολλές πανσιόν και ξενοδοχεία μέσα στο μικρό Νησί μας, καφενεία, καφετέριες, μπάρ, μαγειρεία πάσης φύσεως, ψαροταβέρνες κλπ.

Επίσης και μουσουλμανικά τοιαύτα όπου δεν σερβίρονται ποτά. Για να πιείς ποτό πρέπει να βρεις ειδικό μαγειρείο που έχει την άδεια να σερβίρει ποτά. Το Νησί και η γύρω περιφέρεια έχει πολλά αρχαία και αξιοθέατα μέρη για να τα επισκέπτονται οι ξένοι τουρίστες και ήδη στον τόπο αυτό έχει προστεθεί και ένα (1) σοβαρό εισόδημα από τουρισμό κλπ. έχουν δημιουργηθεί και λειτουργούν και μεγάλα σούπερ-μάρκετ ώστε να μη λείπει τίποτα στους τουρίστες που επισκέπτονται την περιοχή. Μπορεί να επισκεφθείς τα χωριά και τις πόλεις της Πισιδίας όπως την Προστάννα, την Σπάρτη, την Άγρα, την Πάρλα, την Μικρή Αντιόχεια, την Σαγαλασσό (Αγλασούν), Τελμησσό, Μάκρη, Λιβίση με την Νεκρή Πολιτεία, το Πολυδώριο (Μπουλντούρι), το Μυλάς (Μύλασσα) όπου έζησε η Οσία Ξένη, τα Μύρα της Λυκίας πατρίδα του Αγίου Νικολάου, το Πάταρα της Λυκίας κλπ, από Αρχαίας εποχής κατά πλειοψηφία Πισιδικές-Λακεδαιμονικές καθαρά ελληνικές πόλεις.

Τέλος μια γιαγιά ήθελε να μου πει για την απαγωγή στην οικογένεια και το τραγούδι που ακολούθησε που τότε τραγουδούσαν στο Νησί όταν πήγαν στην Νάξο και βλέπανε τα βουνά νόμιζαν ότι ήταν στο Νησί τους και τραγουδούσαν «το

Αμάν... Αμάν... χαλίμ γιαμάν Νάξος Νταγλαρουντά γκαλντουγούμ ζαμάν» και στη Νάξο υιοθετήθηκε και ένα νησιοτόπαιδο εργατικό αλλά αυτό τους έφυγε και όταν τρωτούσαν για τους συμπατριώτες του, τους έλεγε ‘μπιζίμ Νησιλιερίμιζ μπουρνά’.

Οι αφηγήσεις αυτές που εγράφησαν στο παρόν αποτελούν αφηγήσεις σχεδόν του 75% και πλέον των Νισλήδων της 1^{ης} γενιάς περίπου. Δεν μπόρεσα να πάρω αφηγήσεις από όλους τους Νισλήδες. Έχω μπει 54 φορές στην Τουρκία πάντα με νέους Νισλήδες στην παρέα μου, αυτό ήτανε ένα έργο για μένα, διότι δόθηκε η ευκαιρία σε πολλούς συμπατριώτες μου να γνωρίσουνε από κοντά τις ρίζες τους και ότι δεν πήγαινα για αναψυχή ή για κάποιο συμφέρον από αυτή μου την πράξη, χωρίς να έχω κανένα συμφέρον οικονομικό ούτε τσάι δεν δεχόμουν να μου προσφέρουν, έργο κοινωνικό προς τους συμπατριώτες μου.

Τέλος, αναφέρομαι στα ιερά διδακτικά βιβλία που μάθαμε στα Γυμνασιακά μας χρόνια, την Κύρου Ανάβαση, τα Ξενοφώντας Ελληνικά, τον Θουκιδίδη, την Ιλιάδα και την Οδύσσεια, τον Αρριανό και την Αλεξάνδρου Ανάβαση, τον Λυσία, τον Οβίδιο, το επιτάφιο του Περικλέους, την Αντιγόνη του Σοφοκλέους και το σπουδαιότερο που μας απέμεινε από τον επιτάφιο του Περικλεούς είναι το τι εστί πολίτευμα. Το πολίτευμα που στηρίζεται στην γνώμη των πολλών και όχι στην γνώμη των ολίγων καλείται ονομάζεται Δημοκρατία από τον μεγάλο Περικλή, τον Αθηναίο.

3.2 Κοινωνικά- Εκδηλώσεις

Οι Νισλήδες από τον καιρό που εγκαταστάθηκαν στην Νίκαια μόνιμα πια το πρώτο που έκαναν τον Σύλλογό τους και δεν παρέλειψαν τις γιορτές τους, των Αγίων Αναργύρων την 1^η Νοεμβρίου και την 1^η Ιουλίου εκάστου έτους, τον Ιανουάριο κάθε έτος το κόψιμο της πίτας, το Πάσχα κάθε Απρίλιο του έτους, τα Χριστούγεννα, την Πρωτοχρονιά, τα Θεοφάνεια και άρχισαν δια του Συλλόγου τους να διεκδικούνε τα αναφερόμενα στην Διαθήκη του μεγάλου ευεργέτη του Συλλόγου μας Σπύρου Αϊβαζίδη, αλλά ο Σύλλογος σκόνταψε σε νομικά θέματα με την Διαθήκη Αϊβαζίδη.

Η Διαθήκη ρητώς αναφέρει ότι το ήμισυ της περιουσίας αφήνει στους συμπατριώτες του Έλληνες Νισλήδες για να φτιάξουν (χτίσουν) Τεχνική Σχολή στο Νησί τους αρρένων και θηλέων, που να φοιτούν τα παιδιά τους στα γράμματα και τις τέχνες και τα μισά στους Νισλήδες συμπατριώτες του μουσουλμάνους επίσης να χτίσουν Τεχνική Σχολή αρρένων και θηλέων. Η δικοί μας Νισλήδες μετά τη δημοσίευση της Διαθήκης στο Πατριαρχείο με τη βοήθεια των Ελλήνων νομικών και Πανεπιστημιακών, Καραθεοδωρή κλπ. Οι Νισλήδες, τον καιρό εκείνο, είχαν εγκατασταθεί μόνιμα στη Νίκαια αλλά κατά τους νομικούς που ερμήνευσαν τη Διαθήκη, θα έπρεπε οι Νισλήδες να ιδρύσουν με το όνομά τους, της πατρίδας τους

του Νησιού, ένα (1) χωριό, όπως οι Εφέσιοι ίδρυσαν τη Νέα Έφεσσο Πιερίας για να πάρουνε τα της διαθήκης Σπύρου Αϊβαζίδη διατασσόμενα (οριζόμενα).

Παρακαλώ όσων Νισλήδων παιδιά φοιτούν σε Πανεπιστημιακές Σχολές οφείλουν να απευθύνονται στον Σύλλογο για να λάβουν μέρος στην επιδότηση κληροδοτήματος Σπύρου Αϊβαζίδη, όσοι έλκουν την καταγωγή τους από το Νησί του Εγυρδέρ της Πισιδίας και όχι να το νέμονται το κληροδότημα ξένοι προς τους Νισλήδες φοιτητές όπως έμαθα ότι γίνεται σήμερα, γιατί είναι ιδιοκτησία και κληροδότημα μόνο των Νισλήδων (χρειάζεται μια βεβαίωση του Συλλόγου μας). Ο Σύλλογος δεν πρέπει να μείνει αδρανής και να ανανεώσει το κληροδότημα Σπύρου Αϊβαζίδη, ήτοι να το παίρνουν μόνο παιδιά Νισλήδικα και όχι και Κωνσταντινουπολιτών και αλλοδαπών προς τους Νισλήδες που παρανόμως ισχυεί σήμερα στο Υπουργείο Οικονομικών εννοείται με εφετειακή απόφαση του Δικαστηρίου.

Ο Σύλλογος έκανε διάφορες γενικές συνελεύσεις και εκδηλώσεις στο παρελθόν. Ένα μεγάλο πάρτυ στην αίθουσα Τζουμάκη δίπλα στο σινεμά Γρανάδα, με την ορχήστρα του προπολεμικού-παλαιού κέντρου Καν-Καν, που τη νοίκιασε τότε προπολεμικά ο Σύλλογός μας. Ο Σύλλογος όπως προανέφερα για την μεγάλη Γενική Συνέλευση του Συλλόγου το έτος 1926-1928, όπως δείχνει η μεγάλη φωτογραφία στο βάθος του Συλλόγου –και πολλές γιορτές στον Σύλλογο που εκαλούντο σε αυτές τότε βουλευτές όπως Χρυσοχέρης, Μελάς, υπουργός, Σάββας Παπαπολίτης, Πισιδός, Ντάγγας, Κυφίνας, Πρωτόπαππας, Δ. Διαμαντίδης, Γ. Ανδριανόπουλος, Σ. Χατζήμπεης, Μπουγάς κλπ. Ως προανέφερα, είχαμε θείο Νισλή που έχει εγκατασταθεί μακριά των Νισλήδων απέναντι από το γήπεδο του Παναθηναϊκού στις προσφυγικές πολυκατοικίες ο Χατζηπασκάλ Τατσσόγλου.

Πηγαίναμε τακτικά επισκέψεις και σε εκδηλώσεις γάμων των παιδιών τους, παλιά μάλιστα η μια κόρη Τατσσόγλου είχε παντρευτεί τον Γεννάδιο Αζίλογλου στη Νίκαια. Έγιναν μέχρι και σήμερα πολλές Νησιλίδικες από παλιά εκδηλώσεις που δεν γνωρίζω να περιγράψω.

Η ηπειρωτική Ελλάδα και από αρχαιοτάτων χρόνων περιήρχετο πολλάκις σε καταστάσεις σαν τη σημερινή ή τεχνητά ή φυσιολογικά και επειδή δεν άντεχε την οικονομική κατάσταση δεν μπορούσε η οικονομία να ορθοποδήσει, πώς και ποια ήταν η αιτία των καταστάσεων αυτών και επειδή δύσκολα διορθώνοντο τα πράγματα σχετικά με την οικονομία και οι οικονομίες στην απέναντι όχθη του Αιγαίου ήτανε πολύ ανθηρές τότε ως συνήθως συνέβαινε τότε στα πάντα να δημιουργείτο μια μίνι μετανάστευση στην περιοχή, από την ηπειρωτική Ελλάδα στις ανθηρές οικονομίες, στις πόλεις των παραλίων της Μικράς Ασίας, οι οποίες πόλεις εδέχοντο ευχαρίστως τέτοιους εργατικούς μετανάστες ήτοι εργατικά χέρια και έτσι αυξάνετο και ο πληθυσμός των παραλίων της Μικράς Ασίας Πελασγοί και σύν τον χρόνο φαινόταν η διαφορά αυτή της μεταναστευτικής προσπάθειας δημιουργούντο ίσες ισχυρές μικρασιατικές πόλεις, πόλεις ισχυρές, τείχη ισχυρά και ισχυρό χρυσό

νόμισμα και ισχυρούς πολεμιστές, στρατό σε περίπτωση επιθέσεων βαρβάρων κατακτητών που επιβουλεύοντο την ακεραιότητα τους.

Στην ηπειρωτική Ελλάδα είχαν κάθοδο προς Νότον ελληνικά φύλα κατά την Αρχαιότητα, οι Πελασγοί Αιγαίοι, ο μύθος περί της καθόδου των Ηρακλειδών, η κάθοδος των Δωριέων, ο Μυκηναϊκός πολιτισμός, οι Αχαιοί, οι Λακεδαιμόνιοι, ελληνικά φύλα στη φυλή των Φοινίκων και στη φυλή των Παλαιστινίων και που έχουν ενσωματωθεί στην κεντρική ελληνική φυλή της ηπειρωτικής Ελλάδας με τις ισχυρές πόλεις της ηπειρωτικής Ελλάδας οι οποίες είχαν δημιουργήσει ισχυρές αποικίες στην απέναντι όχθη του Αιγαίου με τις οποίες είχαν πάρα πολύ στενή συνεργασία επί πολλά χρόνια, αιώνες μέχρι που σκοτεινές δυνάμεις έξωθεν, χάλασαν αυτή την ισορροπία που υπήρχε στην περιοχή αυτή του Αιγαίου. Με μεγάλη συνεργασία με όλα τα νησιά του Αιγαίου των Δωδεκανήσων και της Κρήτης, μεταξύ των όλων νήσων και της ηπειρωτικής Ελλάδος.

Σημειώνεται στη συνέχεια ότι ελληνικά φύλα είναι η μακεδονική φυλή από αρχαιότατων χρόνων καθαρά ελληνική φυλή, αναφέρομαι στον βασιλιά της Μακεδονίας Φίλιππο ο οποίος νυμφέθηκε την Ολυμπιάδα από ελληνικό βασιλικό οίκο των Μολλοσών (Ιλλυρίων) της δυτικής Ελλάδας, όπου στη συνέχεια εγεννήθει ο Μέγας Αλέξανδρος ο κοσμοκράτορας Έλληνας από προγονικές ρίζες,Ελληνικές χωρίς αμφιβολία οπότε Μακεδονία είναι μόνο Ελλάδα και όχι άλλη φυλή που να διαστρεβλώνει η καπηλεύεται την εθνικότητα όπως και συνέχεια οι επίγονοι του Αλεξάνδρου το βεβαιώνουν. Η εκπολιτιστική προσπάθεια, της Αλεξάνδρου Ανάβασης μέχρι τον Ινδό ποταμό και πέρα όλη την μέχρι εκεί Ασία και σήμερα βλέπουμε στην Ασία χωριά και πόλεις να έχουν στις πλατείες τους αγάλματα του Μ.Αλεξάνδρου και Μακεδονική ελληνική κουλτούρα και οι λαοί αυτοί καυχόνται ότι είναι απόγονοι των Μακεδόνων Ελλήνων επιγόνων του Μ.Αλεξάνδρου. Η ιστορία των λαών δεν αλλάζει ούτε η φυλή ούτε η ιθαγένεια των λαών, από αρχαιότατων χρόνων ο ελληνικός πολιτισμός είναι ένας και μόνο, δεν αλλοιώνεται ανά τους αιώνες ,παραμένει σταθερά στο προσκήνιο. Υπάρχουν ελληνικές φυλές και όλοι οι λαοί της Θεσσαλίας και του Νότου της Ελλάδας που έπαιξαν πολύ σοβαρό ρόλο στην διαμόρφωση της κουλτούρας και εν γένει την εξάπλωση του Ελληνορθόδοξου χριστιανικού πολιτισμού σε όλο τον τότε και τον σημερινόν πολιτισμένον κόσμο, πήραν τα φώτα από τους Έλληνας και μόνον κατά την ρητήν ομολογία τους.

Ανακεφαλαιώνοντας τα ανωτέρω, γραφόμενα επιπροσθέτως αναφέρω ότι στα διοικητικά του Νησιού γενικά το πολίτευμα που λειτουργούσε ήταν δημοκρατικό, στηριζόμενο στην γνώμη των πολλών και όχι των ολίγων κατά τον Περικλή τον Αθηναίο κατά την αρχαία εποχή. Η πόλις των Προστανέων (Εγυρδήρ), όπως προαναφέρθη ήταν ακμάζουσα όπως όλες οι μικρασιατικές πόλεις με πλούσια κοινωνική και φιλανθρωπική δράση, με πρόοδο στα γράμματα και τις τέχνες, το εμπόριο, την βιοτεχνία, την οικοτεχνία, την «ελληνορθόδοξη χριστιανική θρησκεία»μετά τον Χριστόν, με εκδηλώσεις παντός είδους κατά τα ελληνοχριστιανικά πρότυπα καθ'ότι η πόλις των Προστανέων διατηρούσε χρυσό

νόμισμα, ισχυρά τείχη και γενικά το εμπόριο ήταν σε μεγάλη άνθηση διότι η κινητήριος δύναμη το χρήμα κινούσε τα πάντα στην ανθούσα περιοχή της Μικράς Ασίας και όλοι οι βάρβαροι εχθροί κατακτητές ήθελαν πάση θυσία να την καταλάβουν ,επιβουλευόντο την ακεραιότητα της.

Το χρήμα ήταν η κινητήριος δύναμη εξαγόραζαν στρατούς, μισθοφόρους στρατιώτες και γενικά το χρήμα κινούσε τα πάντα στην περιοχή κατά τους αρχαίους σοφούς ότι το χειρότερο πράγμα που βλάστησε στη γη είναι το χρήμα , τούτο διαλύει λαούς, οικογένειες, πολιτεύματα κλπ. Τούτο κατά τους σοφούς της αρχαίας Ελλάδας διαλύει οικογένειες ,τούτο τους άνδρες απομακρύνει από τα σπίτια τους και τις οικογένειές τους ,όπως έλεγαν *«το χρήμα τίποτε χειρότερο δεν βλάστησε επί γής σαν αυτό, τούτο τους άνδρες εκ δόμων εξανιστίση»*. Πάντα κατά τους αρχαίους σοφούς και γενικά το χρήμα είναι ο κεντρικός μοχλός για τα πάντα, επάνω στη γη, ζωντανό παράδειγμα και ο Ιούδας ο Ισκαριώτης. Ότι οι άνθρωποι από τη δημιουργία τους δεν μπορούν να κατανοήσουν ότι υπάρχει αρχή και τέλος σε αυτή τη ζωή και το χρήμα τούς οδηγεί στην απληστία και νομίζουν ότι θα είναι αιώνιοι σε αυτή την ζωή και θέλουν να κατακτήσουν δήθεν τον κόσμο και να γίνουν κοσμοκράτορες σε αυτή την ζωή και αγνοούν το αγαπάτε αλλήλους κατά τον Ιησού τον Ναζωραίο Χριστόν μας.

Οι πρόγονοί μας πιστοί, ως προανέφερα, θεματοφύλακες του ελληνοχριστιανικού πολιτισμού στα βάθη της Μικράς Ασίας διατήρησαν και διαφύλαξαν αλώβητη επί αιώνες μια μικρή Ελλάδα με όλα τα ήθη και έθιμα τα προγονικά και αυτοί μας κληροδότησαν να είμαστε πιστοί συνεχιστές της ιστορίας και των προγονικών μας παραδόσεων μέχρι και σήμερα μακριά από έριδες και κόντρες αλλά με την πίστη στον Χριστό και τις ελληνοχριστιανικές παραδόσεις μας και τις πανανθρώπινες αξίες τους.

Τι να πρωτοθυμηθώ από την αρχαία εποχή τις πάρα πολλές ελληνικές νίκες εναντίον των βαρβάρων Περσών κατακτητών στον Μαραθώνα, στην Σαλαμίνα, των Θερμοπυλών με τον γραφικό εφιάλτη τον προδότη, την μάχη των Πλαταιών, της Χαιρώνειας και τόσες άλλες μάχες, νίκες των Ελλήνων στην ήπειρωτική Ελλάδα, τους αλησμόνητους γάμους (από την ελληνική μυθολογία) της θεάς Θέτιδας με τον βασιλιά του Πηλίου (Πηλέα) την μητέρα του Αχιλλέα, που όλους τους θεούς κάλεσε στο γάμο της, πλην της Έριδος, η οποία οργίσθηκε τόσο πολύ κατά την ημέρα του γάμου, της Θεάς Θέτιδος με τον Πηλέα, δημιούργησε Έριδα μεταξύ των θεών και τους πέταξε ανάμεσά τους ένα χρυσό μήλο για να τσακωθούν μεταξύ τους για την απόκτησή του χρυσού μήλου. Πολέμους με μεγάλες νίκες και μερικές ήττες. Οι νίκες του Μ.Αλεξάνδρου στον Γρανικό στην Ισσό, τον Γόρδιο δεσμό και την επέλαση και τις νίκες του Μ.Αλεξάνδρου στην μακρινή Ασία. Αλησμόνητη θα μας μείνει η άλωση της ανθηρής πόλης της Μικράς Ασίας Μιλήτου αποικίας τότε των Αθηναίων για την Μιλήτου Άλωση επαίχθη θέατρο στην Αθήνα από τον ποιητή Φρόνιχο «Η Μιλήτου Άλωση» κατά την οποία ράγισε από συγκίνηση όλη η Ελλάδα, όλη η Αθήνα και τα μάρμαρα του Παρθενώνα κατά τους σοφούς της Αρχαιότητας.

Κατά τους σοφούς τότε, όπως προαναφέρθηκε ο Κλέαρχος ο Λακεδαιμόνιος που έφτιαξε με τους (10000) δαρεικούς χρυσό νόμισμα της Περσίας που πήρε από τον Κύρο τον υιό του Δαρείου και της Παρισάτειδος, έφτιαξε τον στρατό των Μυρίων που σάρωσε την Μικρά Ασία κατά την κάθοδο των Μυρίων απέναντι από την Αβυσο και την τελική μάχη στα Κούναξα βορείως της Βαβυλώνας και την επιστροφή των Μυρίων μέσω Τραπεζουντος, την δόλια, δολοφονία των ηγετών των Μυρίων από τον καταραμένο (δόλιο) Τισσαφέρνη, οπότε ανέλαβε την ηγεσία τους ο Ξενοφών ο Αθηναίος στην κάθοδό τους ο συγγραφέας δημοσιογράφος και τους έφερε στην πατρίδα τους από την Τραπεζούντα, όπου όταν την είδαν φώναξαν οι Μύριοι το *‘θάλαττα, θάλαττα’*.

Στη συνέχεια, η περιοχή της Πισιδίας παραμένει η γνωστή ακμάζουσα και μετά τον θάνατο του Μ.Αλεξάνδρου οπότε έγιναν πολλές ανακατατάξεις με τις διενέξεις των επιγόνων του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Η πλευρά του στρατηγού Αττάλου, δημιούργησε το κράτος των Ατταλιδών και καταλαμβάνοντας την περιοχή της Παμφυλίας κλπ με ίδρυσιν της πρωτεύουσας της Ατταλειας (και ουχί Αντάλειας) όπως την ονομάζουν οι Τούρκοι σήμερα. Η πλευρά του στρατηγού Σελεύκου δημιούργησε το κράτος της Σελευκείας των Σελευκιδών με πρωτεύουσα την Σελεύκεια, γειτονικές περιοχές της Πισιδίας γεινιάζουσες. Οι υπό τον στρατηγό Πτολεμαίο στρατιώτες, εγκαταστάθηκαν στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου και ίδρυσαν το κράτος των Πτολεμαίων με πρωτεύουσα την Αλεξάνδρεια κλπ. δημιουργήθηκαν νέοι πολιτισμοί χωρίς να αλλοιωθούν οι παλιοί προηγούμενοι, απλά και μόνο αφομοιώθηκαν με αυτούς προς το προοδευτικότερο της εποχής εκείνης και την μ.Χ. εποχή προόδευσαν οι επαρχίες αυτές προς το καλύτερο σε όλους τους τομείς.

Ότι συνεχώς μέχρι σήμερα γίνονται πολλές ζυμώσεις και διχογνωμίες γύρω από τον θάνατο και τον τάφο του Μ.Αλεξάνδρου και της οικογένειάς του μέχρι σήμερα από τους επιστήμονες καίτοι έγιναν μεγάλες ανασκαφές και βρέθηκαν πολλά και σοβαρά ευρήματα και συνεχίζονται μέχρι και σήμερα ανελλιπώς και εντός και εκτός της Ελλάδας και βρέθηκαν πλούσια ευρήματα που μας δείχνουν επίσης και την ελληνικότητα της Μακεδονίας μας. Κατόπιν των ανωτέρω Πισίδες στρατηγοί πολέμησαν στον Σαγγάριο και επέζησαν και ακολούθησαν τους υπόλοιπους Μικρασιάτες στην προσφυγιά στην μητέρα Ελλάδα. Οι πρόσφυγες Μικρασιάτες και οι Πισίδες γενικά είναι δημοκρατικών αρχών και φιλοπάτριδες και φιλόνομοι Έλληνες, όπως τους έπλασαν κατά καιρούς οι καταστάσεις και δεν υπήρξαν άνθρωποι των άκρων ποτέ και απέδειξαν ότι είναι άξιοι συνεχιστές των δημοκρατικών ιδεών του μεγάλου σοφού της Αρχαιότητας, πατέρα της δημοκρατίας Περικλέους του οποίου τη μνήμη ετίμησαν παλαι τε και εσχάτως μέχρι και σήμερα πάντα πιστοί στην διαιώνιση και διατήρηση των ιδεωδών της φυλής μας και τις πανανθρώπινες αξίες της.

Περί την ορθόδοξη χριστιανική πίστη τους αυτό και μόνο το δείχνει το ότι στην περιοχή δίδαξε ο Απόστολος των Εθνών Παύλος και εκχριστιανίστηκε όλη η περιοχή της Πισιδίας με κέντρα διδασχής η Μικρά Αντιόχεια της Πισιδίας και η

Σωζώπολις (πρώην Απολλωνία και νυν πόλη Ουλουμπορλού) κ.α. Η περιοχή είχε πολλούς Εβραίους για τούτο άργησε ο εκχριστιανισμός αυτού του τόπου αλλά με τη βοήθεια του θεού επιταχύνθηκε ο εκχριστιανισμός τούτης της περιοχής και η ίδρυση των πρώτων χριστιανικών εκκλησιών, παρεκκλησιών, Μονών και μετοχιών των Ιερών χριστιανικών Μονών.

Αναφέρομαι κατόπιν των ανωτέρω, ότι μία (1) χρονιά είχα πάει Αύγουστο μήνα με μια παρέα Νισλήδων περίπου (10) δέκα άτομα με αρχηγό της παρέας μας τον αείμνηστο Ιορδάνη Ιωακειμίδη, λόγω της εκτιμήσεως και του σεβασμού που του είχαμε, μόλις φτάσαμε στο Εγυρδής και εγκατασταθήκαμε στην ΠΑΝΣΙΟΝ στο Νησί βγήκαμε μια βόλτα στην αγορά του Εγυρδής και πρωτίστως θέλαμε να χαλάσουμε χρήματα (συναλλάγμα) για να κάνουμε τα ψώνια μας στην αγορά του Εγυρδής. Μπροστά μας βρέθηκε η Κτηματική Τράπεζα (Γιαπί Παγκασί) και μπήκαμε και τα (10) δέκα άτομα μέσα και απευθυνθήκαμε στον αρμόδιο προϊστάμενο του συναλλάγματος, για να χαλάσουμε χρήματα. Ο προϊστάμενος στον οποίο απευθυνθήκαμε, μόλις πήρε στο χέρι του το πρώτο διαβατήριο από εμάς και διάβασε το πρώτο όνομα και τα στοιχεία του και όπως είδε την ομάδα μαζί, μας ρώτησε από πού καταγόμαστε και από ποιους είμαστε. Μόλις του αναφέραμε ότι καταγόμαστε από τους προγόνους μας παλαιούς Νισλήδες, τότε συνέβη κάτι που δεν το περιμέναμε και μας συγκίνησε το γεγονός αυτό ιδιαίτερα.

Ο προϊστάμενος της τράπεζας ονομαζόταν Ναίλ και κατήγετο από το ΓΙΑΛΒΑΚ ή ΓΙΑΛΑΒΕΤΣ την Μικρά Αντιόχεια Πισιδίας και συγκινημένος πάρα πολύ άρχισε να κλαίει, βούρκωσε κυριολεκτικά και το μετέδωσε και στους υπολοίπους υπαλλήλους της τράπεζας και αμέσως έφτασε μέσω του κλητήρα το γεγονός μέχρι τον Διευθυντή του καταστήματος ο οποίος βγήκε από το γραφείο του και ήρθε συγκινημένος προς το μέρος μας. Σε κλάσμα δευτερολέπτου βρεθήκαμε μέσα στην τράπεζα περικυκλωμένοι από το εικοσαμελές πλήρωμα των υπαλλήλων της τραπεζής, βουρκωμένο από την μεγάλη συγκίνηση. Τι είχε συμβεί όμως, όλο το προσωπικό της τράπεζας κατήγετο από τα γύρω χωριά, έτσι ο προϊστάμενος που πρωτοαντικρίσαμε μας είπε ότι κατάγεται από το ‘«ΓΙΑΛΑΒΕΤΣ» ή «ΓΙΑΛΒΑΚ» στη Μικρά Αντιόχεια της Πισιδίας’ και είπε με συγκίνηση και χαρά ότι όλο το ‘ΓΙΑΛΒΑΚ’ μετά το σεισμό του 1914, που γκρεμίστηκαν όλα, το ξαναέφτιαξαν οι Νισλήδες πρωτομάστορες με τα χέρια τους, και η έκπληξη για εμάς ήταν το εξής ξαφνικά ο τραπεζικός μας είπε ότι ο παππούς του του έμαθε τα ονόματα των πρωτομαστόρων Νισλήδων, Ιστατίουστά (μαστροστάθης), Νταφίλουστά (μαστροτριαντάφυλλος) Σάββα Ουστά Ασικόγλου, Γιαννάκουστα κτλ. και όλα τα ονόματα όλων των μαστόρων και οικοδόμων του Νησιού.

Όλοι οι τραπεζικοί συγκινήθηκαν και έδωσαν εντολή να μας φιλέψουν με αναψυκτικά και γλυκίσματα στο σαλόνι της τράπεζας. Αφού προηγουμένως έδωσε ο διευθυντής εντολή να κλείσει η τράπεζα από τις 11 π.μ ώρα της ημέρας εκείνης και συμπτωματικά η ημέρα εκείνη να είναι πρώτη(1) του μήνα και οι συνταξιούχοι περιμένανε στον ήλιο ουρά για να έρθει η σειρά τους να πληρωθούν, μόλις ακούστηκε ότι για χατήρι μας έκλεισε για λίγη ώρα η τράπεζα την συναλλαγή με τον κόσμο ο κόσμος έλεγε στη σειρά ότι εμείς μένουμε εδώ ας περιμένουμε, ενώ οι

μουσαφίρηδες ήρθαν από μακριά από την Ελλάδα και προηγούνται τη στιγμή εκείνη. Πήρα από το χέρι τον αείμνηστο θείο Ιορδάνη Ιωακειμίδη και πλησιάζουμε τον Διευθυντή του καταστήματος και τον πείθουμε να συνεχίσει η τράπεζα να δουλεύει.

Εμείς θα μείνουμε εδώ και θα τους περιμένουμε και στις 1μ.μ ώρα που είναι το διάλειμμα των υπαλλήλων για μια (1) ώρα να βρεθούμε όλοι μαζί ή σε γεύμα ή για καφέ, έτσι και έγινε, και περάσαμε όμορφα και με συγκίνηση και αγάπη ο διευθυντής μόνο του καταστήματος ο οποίος ήταν από την Καισάρεια της Καππαδοκίας, εύθυμος νέος άνθρωπος και μας είπε πολλές ιστορίες-γεγονότα που έζησαν οι πρόγονοι μας με τους δικούς του προγόνους. Επίσης συναντηθήκαμε και το βράδυ στην αίθουσα δεξιώσεων της ΠΑΝΣΙΟΝ που μέναμε και φάγαμε και ήπιαμε. Σύμπτωση το ίδιο απόγευμα ήρθε στο ΕΓΙΡΔΗΡ και το ΠΟΥΛΜΑΝ του Ο,Φ,Ο,Ν Νικαίας από Καππαδοκία, στο ΠΟΥΛΜΑΝ μεταξύ των εκδρομέων ήτανε και ο ξάδελφος Δαμιανός Κων/νου Κωνσταντινίδης με τη γυναίκα του ,ο οποίος με μια ομάδα οφονίτες έλαβαν μέρος στη συντροφιά μας και στη σιζήτησή μας.

Ο προϊστάμενος της τράπεζας από το “Γιάλαβετς” μας αποκάλυψε ότι του είχε ειπεί ο παππούς του ότι οι πρωτομάστορες του Νησιού είχαν ένα μικροσκοπικό νεαρό που κουβαλούσε τα τρόφιμα των μαστόρων και κρυφά έδινε και ψωμί στα παιδιά των Τούρκων εργατών οικοδόμων, κρυφά χωρίς να τον δουν οι πρωτομάστορες Ο μικρός αυτός Νισλής απεδείχθη πως ήταν ο Παράσχος Κυριάκου Ιωακειμίδης(Παρές) όπως τον φωτογράφιζε ο τραπεζικός με την περιγραφή του που έκανε και ο οποίος Παρές βούρκωσε από συγκίνηση γιατί τα θυμήθηκε.Περάσαμε όμορφα με τους τραπεζικούς του Εγυρδής τότε, οι περισσότεροι από τους δικούς μας της παρέας δεν ζουν σήμερα.Οι αφηγήσεις γενικά συνεχίζονται ,χωρίς συνέχεια και χρόνο αφήγησης από τους Νισλήδες.

Η συνέχεια με τον παππού ξυλουργό και την γιαγιά που από τον καημό τους πέθαναν και οι δύο(2) τους γρήγορα, και απέμειναν μόνο οι δύο(2) κόρες τους στη ζωή. Αυτά, μας αφηγήθηκε, και συνέβησαν με τον άγνωστο αυτόν άνθρωπο από το Νησί του Εγυρδής που διαμένει και εργάζεται μόνιμα στην Γερμανία και μετά από πολλά χρόνια επισκέφθηκε το Νησί του Εγυρδής ως προανέφερα και αμέσως ζήτησε να έρθει σε επικοινωνία με Έλληνες Νισλήδες από την Ελλάδα. Τώρα κατόπιν των ανωτέρω γεννάται το ερώτημα γιατί τέτοια τρελλή επιμονή του ανθρώπου αυτού να μάθει οπωσδήποτε νέα για τον Έλληνα Νισλή «Μαύρο» (καρά) εάν ζει ή να βρει το σοι του οπωσδήποτε ,διότι αν έφυγε το έτος 1927 περίπου από το Νησί του Εγυρδής, γεννά αρκετά ερωτηματικά και υποψίες για πολλά πράγματα να έχουν συμβεί μέχρι το έτος εκείνο με τον Μαύρο (καρά) ο οποίος ήθελε επειγόντως να φύγει τότε για να συναντήσει τους δικούς του στην Ελλάδα,για να τακτοποιήσει κάτι εκκρεμείς δουλειές που είχε και μετά να γυρίσει δήθεν πίσω στο Νησί του Εγυρδής για να μείνει μόνιμα πλέον κοντά στον παππού και την γιαγιά του άνω αφηγητού μου.

Προσπαθώντας να θυμηθώ πάντα από αφηγήσεις συμπατριωτών μας της (1^{ης}) πρώτης γενιάς ποιες οικογένειες ελλήνων Νισλήδων είχε το Παρατσούκλι (Μαύρος)-«ΚΑΡΑΛΛΑΡ» ήτανε οι οικογένειες των Αβραάμ Καρόγλου με τα παιδιά τους Δημήτρη, Στυλιανό, Ευστάθιο, Λάζαρο και την κόρη τους Ραχήλ του

(Καραλλαρίν Αναστάς) και Αναστασίου Καράογλου που παντρεύτηκε εδώ στην Ελλάδα με την Μαρία και έκαναν και τρία (3) αγόρια τους Ευάγγελο, Σπυρίδωνα και Ευστάθιο, και υπηρέτησε στον Τουρκικό στρατό και είχε απολυθεί από τον στρατό πολύ αργά τότε .

Η οικογένεια του «Καρά-Κυλόκ» Κυριάκου Καρόγλου που είχε τρία (3) κορίτσια και από τα οποία το ένα(1) παρέμεινε και παντρεύτηκε στη Νήσο Νάξο. Άλλους από το σοϊ Καρόγλου δεν θυμάμαι να υπάρχουν όπως μου ανέφεραν και οι αφηγητές μου παλαιοί Νισλήδες. Ο Νισλής Τούρκος από τη Γερμανία, μόλις εμείς φύγαμε από το Νησί του Εγυρδής την 3/7/2005, παρουσιάστηκε στον Δήμαρχο του Εγυρδής πήρε τα τηλέφωνα μου και την διεύθυνσή μου για να επικοινωνήσει μαζί μου ή δια επιστολής ή τηλεφωνικώς για να ανταλλάξουμε απόψεις για το Ελληνόπαιδο από το Νησί-ξυλουργό, «Μαύρος» (Καράς) εάν υπάρχουν συγκεκριμένα στοιχεία για τον Μαύρο (Καρά).

Αυτό το έμαθα όταν βρέθηκα στις 19/8/2005 έτους στο “ΟΤΟ CAR” υπεραστικό σταθμό της Σμύρνης και επικοινωνήσα τηλεφωνικά με τον Δήμαρχο του Εγυρδής Ομέρ Σενγκιούλ, όταν τον μήνα Αύγουστο 2005 πήγα για οκτώ(8) μέρες στην Τουρκία ξανά στο Οικουμενικό Πατριαρχείο. Μετά την παρένθεση του Νισλή Τούρκου από τη Γερμανία, συνεχίζω την αφήγησή μου. Αμέσως με εντολή του αρχηγού της παρέας Δημάρχου του Εγυρδής Ομέρ Σενγκιούλ και όλης της παρέας μπαίνουμε στο «ΠΟΥΛΜΑΝ» και ξεκινάμε για να ανεβούμε σε υψόμετρο πάνω από 2000 μέτρα από την επιφάνεια τη θάλασσας στο όρος “Ταύρος-Σιβρί-Νταγ” όπου βρίσκεται το μοναδικό χωριό Άκ-πινάρ (Άσπρη Βρύση) μόλις φτάσαμε στο χωριό που ήταν η βρύση όλα ήταν έτοιμα, όλα τα τραπέζια στρωμένα και οι επίσημοι παρόντες όλοι.

3.3 Παπά Ευθύμ, αφήγηση ενός μορφωμένου Νισλή της πρώτης γενιάς, το έτος 1984

Γνωρίζω ότι στη φουρτούνα του πολέμου τότε, περίπου κατά το έτος 1922-1923 και την προσπάθεια που έκαναν οι Τούρκοι να αναδείξουν, εις αντιπερισπασμόν προς το Οικουμενικό Πατριαρχείο, δήθεν εκκλησίας «Τούρκων Ορθοδόξων Χριστιανών». Πρωταγωνιστής αυτής της προσπάθειας υπήρξε ο Παπά-Ευθύμ Καραχισαρίδης, ένας έγγαμος Μικρασιάτης ιερέας, από ένα χωριό της Καππαδοκίας, που αυτοανακηρύχθηκε αρχιεπίσκοπος των ανύπαρκτων «Τούρκων Ορθοδόξων Χριστιανών». Το άτομο αυτό επειδή είχε στενές σχέσεις με το Κεμαλικό καθεστώς δεν συμπεριελήφθη ως πρόσφυγας στους ανταλλάξιμους και έγινε όργανό τους (των Κεμαλικών). Μετά το 1922 η Τουρκική διοίκηση τον εγκατέστησε οικογενειακώς τον Παπά-Ευθύμ στην Κωνσταντινούπολη όπου ο ψευτο-αρχιεπίσκοπος κατέλαβε το 1923 αυθαίρετα δυο (2) Ναούς, της Παναγίας της Καφατιανής και του Σωτήρα Χριστού στο Γαλατά (που επεστράφη το 1947 στο Οικουμενικό Πατριαρχείο) ενώ προσπάθησε να βάλει χέρι και στο ίδρυμα του Βαλουκλή. Οτι η Κεμαλική διοίκηση προσπάθησε το 1923 να βοηθήσει τον Παπα-Ευθύμ να καταλάβει το Πατριαρχικό Μέγαρο για να εγκατασταθεί σε αυτό αλλά

τον εμπόδισαν ο ελληνισμός της Πόλης και οι Ξένες Πρεσβείες με συνέπεια η Τουρκική Διοίκηση να υποχωρήσει . Ότι ο εξωμότης αυτός ιερέας αφορίστηκε και καθαιρέθηκε τον Φεβρουάριο του έτους 1924 από ιερέας από το Οικουμενικό Πατριαρχείο.

Απεδείχθη εκ των υστέρων ότι ο Παπα-Ευθύμ ήταν πράκτορας του Κεμαλισμού για να κάνει τέτοιες παράνομες πράξεις. Ότι μετά την καθάισή του ο Παπα-Ευθύμ το έτος 1924 προσέφυγε στη Δικαιοσύνη ζητώντας από την σύνοδο Αποζημίωση για ψυχική οδύνη. Τα τουρκικά δικαστήρια παρανόμως τον δικαίωσαν και υποχρέωσαν τον τότε Πατριάρχη στην καταβολή προστίμου ,το γεγονός αυτό το παράνομο εξέθεσε το Πατριαρχείο και τον Πατριάρχη ο οποίος εκοιμήθη κατόπιν του γεγονότος αυτού το 1924. Ότι ο Παπα-Ευθύμ έχοντας τις πλάτες της διοίκησης συνέχισε τις προκλητικές του πράξεις εναντίον του Πατριαρχείου. Η προκλητικότητα και η αρπακτικότητα του Παπα-Ευθύμ εξηρτάτο και από τις σχέσεις στα Ελληνοτουρκικά. Όταν οι σχέσεις αυτές ήταν καλές δεν έκανε καμία κίνηση ο Παπα-Ευθύμ, όταν όμως οι σχέσεις αυτές οξύνονταν εμφανιζόταν ο Παπα-Ευθύμ πιο επιθετικός και με αρπακτικές διαθέσεις. Ότι κατά το έτος 1964 που είχαν οξυνθεί οι ελληνοτουρκικές σχέσεις ο Παπα-Ευθύμ αν και είχε γεράσει, συνέχιζε την αρπακτικότητά του και αυθαίρετα κατέλαβε άλλους δυο (2) Ναούς ,τον Άγιο Ιωάννη και τον Άγιο Νικόλαο στον Γαλατά.

Το έτος 1968 πρίν πεθάνει,επειδή δεν υπήρχαν πιστοί Τούρκοι Ορθόδοξοι Χριστιανοί, ούτε κληρικοί, ο τετραπέρατος Παπα-Ευθύμ χειροτόνησε παρανόμως κληρικούς τους δύο (2) γιούς του, αυτοί έκαναν τους ιεουργούς και οι συγγενείς τους τους πιστούς ,αφού δεν υπήρχαν Τούρκοι πιστοί αφού η εκκλησία τους ήταν ανύπαρκτη και η προσπάθεια τους αυτή έσβησε. Ότι οι ναοί και τα ιδρύματα που είχαν αρπάξει έπρεπε η Τουρκική κυβέρνηση να τα επιστρέψει στην περιουσία του Οικουμενικού Πατριαρχείου στο Οικουμενικό Πατριαρχείο ως είχε. Αυτό όμως δεν έγινε ποτέ, οι ναοί και τα ιδρύματα επανήλθαν εν συνεχεία με αποφάσεις του Δικαστηρίου ανθρωπίνων δικαιωμάτων της Χάγης και κατόπιν προσφυγών που έκανε το οικουμενικό Πατριαρχείο και του οποίου όλες οι ενέργειες δικαιώθηκαν.

3.4 Ο Λουκάς Ευθυμιάδης και άλλοι

Ο Λουκάς Ευθυμιάδης υπήρξε Νισλής της πρώτης γενιάς, συνετός και σεβάσμιος από τα νεανικά του χρόνια και μορφωμένος άνθρωπος. Εργάστηκε σε όλη του τη ζωή ως δημοτικός υπάλληλος και τελευταία ,από ισοκράτης του Ναού των Αγίων Αναργύρων του Νησιού της Πισιδίας έγινε ιεροψάλτης του Ιερού Ναού Αναλήψεως του Κοιμητηρίου Νεαπόλεως Νικαίας του Δήμου Νικαίας από όπου και συνταξιοδοτήθηκε. Στη συνέχεια από τα έτη 1960-1966 ανακατεύτηκε στα διοικητικά του συλλόγου μας ως Πρόεδρος αυτού, και προ των ετών αυτών που είχε ο Σύλλογος θέμα με το πλαϊνό ρέμα ο Λουκάς Ευθυμιάδης ήταν παρών, σχεδόν επί καθημερινής βάσεως στο Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας που ήταν η αρμοδιότητά του. Για το πλαϊνό ρέμα του Συλλόγου είναι γνωστό σε όλους μας όταν σε μία

γενική συνέλευση του Συλλόγου μας ο εισηγητής (κοσμήτωρ) ανέφερε ότι έπρεπε ο Σύλλογος να βγάζει οδοιπορικά για εισιτήρια αυτού που θα πήγαινε στα Υπουργεία για το γνωστό μας θέμα του ρέμματος ,ένα (1) μέλος είπε στη συνέλευση. Ότι ο Σύλλογος δεν έχει χρήματα για αυτό το πράγμα, «ενώ η κυρία Ευθυμιάδου η γης τη Μπότσια της έφαγε» κάθε μέρα να τρέχει στα Υπουργεία, χωρίς να ζητήσει ποτέ οδοιπορικά έξοδα ο Λουκάς Ευθυμιάδης από τον Σύλλογο μας, που δεν είχε να ανταποκριθεί. Εδώ σας παραπέμπω στην ποιο πάνω αφήγηση του ίδιου του νεαρού τότε Λουκά Ευθυμιάδη και στην ανωτέρω φωτογραφία του Προέδρου με όλο το Διοικητικό συμβούλιο του συλλόγου μας όταν πρωτοπήγε με την μητέρα του στην Παναγιά του Καζιρέ και κόντεβε να χαθεί μέσα στη Σπηλιά που ήταν η εκκλησία της Παναγίας των Σπηλαίων.

«Ο ΠΟΥΛΙΣ ΠΑΝΗΓΥΡ», ως προαναφέρθη.

Ο Πουλής Πανηγύρ ο Αστυφύλακας Παναγιώτης Χατζηδουρμούσογλου από τη Σπάρτη καταγόμενος στενός συγγενής της οικογένειας του Παπαχαρίτωνος της Σπάρτης και στενός οικογενειακός φίλος των Νισλήδων ήρθε και αυτός και εγκαταστάθηκε οικογενειακώς κοντά στους φίλους του Νισλήδες πλάι στο Αμερικάνικο Νοσοκομείο των Κιλικιανών της Νίκαιας μετά της οικογένειας του, οι κόρες του δούλευαν στο Χαλί με τις μητέρες μας μετά το έτος 1922 στα ταπητουργεία της Νίκαιας συνέχεια.

«Ο Ιορδάνης Ιωακειμίδης», όπως προαναφέρω.

Ο Ιορδάνης Ιωακειμίδης ο επιλεγόμενος κατά τις συζητήσεις των Νησιλίων ως ο πάντα-Πατριάρχης-συμβουλάτορας των Νισλήδων χάριν του μεγάλου σεβασμού στο πρόσωπό του. Ο Ιορδάνης Ιωακειμίδης θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ένας (1) συνετός συμβουλάτορας των συμπατριωτών του, γόνος οικογένειας Νισλήδων που με τον ερχομό τους στην Ελλάδα ασχολήθηκαν με το εμπόριο. Πολέμησε στο Σαγγάριο και διέσωσε πολλούς συμπατριώτες του και μη από βέβαιο θάνατο,ότι επιλοχίας τον βαθμό και γενικά ήτανε ο πυροσβέστης στις διαφωνίες στις λογομαχίες των συμπατριωτών του γενικά στις συνελεύσεις του συλλόγου των Νισλήδων.

«Ο Κωστής-Εφέντης-Φυτανίδης», ο Επαρχιακός Σύμβουλος.

Ο Κωστής Εφέντης Φυτανίδης ήτανε ο αρχηγός της οικογένειας Φυτανίδη, 'Φυτανλλαρ' διατηρούσε εμπορικό κατάστημα στην κεντρική αγορά του Εγυρδής και από την τιμιότητα και θετικότητα που τον διέκρινε οι Τουρκικές αρχές του Εγυρδής τον διόρισαν Επαρχιακό σύμβουλο (επίτροπο) στην διοίκηση του Εγυρδής-ονομαζόμενος στα τουρκικά (Ιταρέ Αζασί) επαρχιακός σύμβουλος ,μέχρι και το 1922 που τον εκτιμούσαν ιδιαίτερα οι Καϊμακάμιδες της περιοχής που βασιζόντουσαν στη σωστή του γνώμη πάντα του Κωστή Εφέντη και όχι στη γνώμη των (11) Τούρκων μελών του Συμβουλίου, παράλληλα διατηρούσε την θέση στην Δημογεροντία του Νησιού μαζί με τους άλλους Νισλήδες δημογέροντες προύχοντες των Νισλήδων.

«Ο Στέφανος (Στεφάναγας) Σεκερτζής ή Χατζηλιάσογλου,
υιός του Χατζηλία» η Χατζηηλία.

Ήτανε γόνος και αρχηγός Νησιλίδικης οικογένειας και ένας από τους μεγαλοέμπορους και μεγαλοεισαγωγέας υφασμάτων του Εγυρδής, που διατηρούσε μεγάλο κατάστημα εμπορικό και εισαγωγών και Γενικού Εμπορίου, στην κεντρική αγορά του Εγυρδής, με εισαγωγές κατά κανόνα όλων των υφασμάτων από Γαλλία και Αγγλία. Ήτανε από τους πρώτους τοπικούς παράγοντες και πλούχιοντες του Νομού, και ένας από τους μεγαλέμπορους της περιοχής Ιταρέ Αζασί της διοίκησης του ΕΓΙΡΔΗΡ, ήτανε μέλος της Δημογεροντίας του Νησιού, επίτροπος στην εκκλησιαστική και στην σχολική επιτροπή. Είχε το μεγάλο μαγαζί του στην Αγορά του Εγυρδής και το σπίτι του στο Νησί όπου διέμενε με όλη την οικογένεια του τότε στο Νησί ΠΙΣΙΔΙΑΣ. Ήτανε Νησί τότε, δεν το είχαν ενώσει με τη στεριά. Δεν διατηρούσε αποθήκες γιατί τα υφάσματα εκ της εισαγωγής ερχόντουσαν με το τρένο και όλοι οι έμποροι από τα τριγύρω χωριά ξέρανε την ημέρα που θα ερχότανε το τρένο από το Παρίσι ή το Λονδίνο και περίμεναν στο σταθμό και φόρτωναν για το χωριό τους τα δικά τους εμπορεύματα που είχαν παραγγείλει και μετά ερχόντουσαν μια ημέρα και εξοφλούσαν τον έμπορο για όλους τους λογαριασμούς τους.

Οι αγοραστές έμποροι ήτανε από Σπάρτη, Πάρλα, Γιάλαβετς (ΓΙΑΛΒΑΚ) Κελέντοστ, Σορκουντζάκ και άλλα χωριά της περιοχής. Το πρωί πήγαιναν με το καϊκι 20'-25' λεπτά διαδρομή μέχρι το Εγυρδής και το βράδυ από το ίδιο μέρος με το ίδιο καϊκι στο Νησί. Ο Στεφάναγας διατηρούσε πατητήρι για τα σταφύλια που έβγαζαν από το Καραμπαγλάρ και έβγαζαν το πετιμέζι νοστιμότατο και στο πανηγύρι μετά τον τρύγο των Αμπελιών στην περιοχή του «Γσινάρ» γιόρταζαν με τραγούδια και χαρά. Επίσης διατηρούσε στο σπίτι του μηχανή που έβγαζε το λάδι από τα σπόρια της μεγάλης παπαρούνας που το λέγανε Νισλήδικα χατσκέτς, και το λάδι που έβγαζαν χατσκέτς γιαγού (λάδι από το χατσκέτς). Το απομένον μετά το λάδι ονομάζετο στα Νισλήδικα «Κιουσπέ» ένα ονειρώδες γλύκισμα σαν ραβανί, πολύ δυναμωτικό το οποίο οι ζαχαροπλάστες χρησιμοποιούσαν σαν μαγιά για ορισμένα γλυκά. Το Κιουσπέ ήταν πολύ δυναμωτικό και με αυτό δόθηκε η ευκαιρία να επιζήσουν πολλά Τουρκόπαιδα τότε γιατί η Άτε Αμπά ή ντεζέ η γυναίκα του Στεφάναγα, κρυφά, τροφοδοτούσε τις γειτονικές τουρκικές οικογένειες του Νησιού οι οποίες και ομολογούν μέχρι και σήμερα ότι επέζησαν τα παιδιά τους από τη χειρονομία αυτή της ΑΤΕΝΤΕΖΕ- Αναστασίας, και ότι η υγεία τους εξασφαλιζέτο από το Αγίασμα της Ιεράς Μονής του Αγίου Στεφάνου του Νησιού (Μοναστήρ Αρκασού) γιατί όπως γνωρίζουμε μία από τις θανατηφόρες αρρώστιες του Νησιού που εθεραπεύοντο με το ανωτέρω Αγίασμα, το 'σουκμά' ητοι την γνωστή μας ελλοносία. Ήτανε και η αρρώστια «το σουκμά» ή ελλοносία. Άλλη παραγωγή που έβγαζε ο Στεφάναγας στο σπίτι του με το ειδικό μηχάνημα, από παραγωγή του ειδικού κτήματός του (Τριανταφυλλώνα) το Γκιούλ γιαγού, το τριανταφυλλόλαδο (από τα τριαντάφυλλα που έβγαζε από τον Γκιούλ Μπαζέ Τσιφλίκι του. Άλλη μια (1) προσωπική παραγωγή του Στεφάναγα ήτανε και το αυτοσχέδιο καζανάκι που έβγαζε το απαγορευμένο-καζανιασμένο(ουρακού) ρακί

ούζο από τα μαύρα και τα άσπρα σταφύλια, τα σύκα και με το οποίο τροφοδοτούσε πολλούς πελάτες του καταστήματος που το έπιναν. Επίσης έβγαζαν από τα σταφύλια που ξέραιναν τις σταφίδες (‘καρά τσερέζ’ και ‘σαρού τσερέζ’) με τα οποία έφτιαχναν το ξακουστό «χοσάφι» το οποίο οι Τούρκοι το σερβίρουν στα επίσημα γεύματά τους μέχρι και τις ημέρες μας σήμερα. Επίσης έβγαζε από το κεφάλι της παπαρούνας του χατσκέτς το γάλα το οποίο χρησιμοποιούσαν για την θεραπεία του άσθματος οι Νισλήδες πρακτικοί γιατροί.

Ο Εστόν, το μοναδικό σκυλάκι που υπήρχε στο Νησί το είχε φέρει ο Στεφάναγας από τα γύρω χωριά και τον είχανε όλοι σαν φύλακα άγγελο, το οποίο μαζί τους πηγαινοέρχονταν από το Νησί στο Εγυρδέρ επί καθημερινής βάσεως και ήτανε φύλακας άγγελος στα εμπορικά καταστήματα στην αγορά του Εγυρδέρ και η ΜΑΣΚΩΤ των καταστημάτων του Εγυρδέρ και ο μοναδικός σύντροφος του ανθρώπου που δεν τον άφησε μέχρι το τέλος της προσφυγιάς των Νισλήδων. Όταν εγκατέλειψαν τα μαγαζιά τους ανοιχτά και ακολούθησαν την πομπή της προσφυγιάς, ο Έστον το πιστό σκυλάκι, έμεινε ο φρουρός των εγκαταλελειμμένων καταστημάτων των Νισλήδων εις μάτην ανέμενε τους ιδιοκτήτες τους να επιστρέψουν σε αυτό, άγνωστο για πόσο διάστημα ο πιστός καθημερινός σύντροφός τους .

Ο Στεφάναγας Σεκερτζής Χατζηλιάσογλου οικογενειάρχης και με όλους τους Νισλήδες και γενικά όλους τους Πισιδούς από Αττάλεια μεταφέρθηκαν με τα φορτηγά καράβια των επταΝησίων στο Νησί της Νάξου και από εκεί στην εν συνεχεία ιδρυθείσα πόλιν της Κοκκινιάς πρώην και νύν Νίκαιας του Πειραιά όπου προσπάθησε να ανοίξει εμπορικό κατάστημα ή παντοπωλείο (μπακάλικο) αλλά δεν τα κατάφερε ολοκληρωτικά έπειτα και οι Γάλλοι εκπρόσωποι της εταιρείας που συνεργάζοντουσαν προσεφέρθησαν να του ανοίξουν μεγάλη αποθήκη στο λιμάνι του Πειραιά να διαθέτει τα υφάσματά τους αλλά εκείνος τους έλεγε ότι αφού δεν γνωρίζω να ομιλώ την ελληνική γλώσσα είμαι σαν Αητός χωρίς φτερά, έπειτα του εξασφάλιζαν ακόμα και διερμηνείς υπαλλήλους για την λειτουργία του καταστήματος και υπευθύνους γι’αυτό, από τον Στεφάναγα Χατζηλιάσογλου γύρευαν να βάλει την τέχνη του εμπόρου που μέχρι σήμερα είναι η μεγάλη τέχνη του ανθρώπου και η πιο προσοδοφόρα.

Στη συνέχεια, έκτισε ένα σπίτι σε οικοπέδο της Επιτροπής Αποκατάστασης και ένα μαγαζί που το είχε Μπακάλικο και ορισμένα προϊόντα τα έφτιαχνε μόνος του, εδώ συνέχισε να βγάζει και το (σουρακού) «ρακί», το ούζο .Τις απόκριες μας έφτιαχνε πολλών ειδών χαλβάδες και την παραμονή της Πρωτοχρονιάς μάζευε όλα τα παιδιά και τα εγγόνια στο σπίτι του και έφτιαχνε το Νισλήδικο Τάκ ...Τάκ ...χαλβασί –εκτός από τους μπακλαβάδες, κανταΐφια, σαρί μπουρμά, τα μπουρέκια, τα Σαμπά πιτεσί που ψηνότανε πάνω στο Σάτς και πολλά άλλα που απαιτούσαν οι μεγάλες γιορτές . Μας άφησε χρόνια ο Στεφάναγας 4 Δεκεμβρίου 1941 έτσι έκλεισε ένα κεφάλαιο οικογενειακής ιστορίας. Η γυναίκα του η Ατέ Αμπά μας άφησε χρόνια το έτος 1964 και στη συνέχεια πέθαναν και όλα τα παιδιά τους.

Ο ΙΟΡΔΑΝΗΣ του ΓΙΑΝΝΑΚ ΟΥΣΤΑ-ΚΑΠΛΑΝΟΓΛΟΥ ήτανε ο πρώτος πρόεδρος εκλεγμένος του Συλλόγου μας και έκανε διοικητικό συμβούλιο με τους

δικούς του επιτελείς Ιωσήφ Κωνσταντίνου Φυτανίδη αντιπρόεδρο, Αβραάμ Ιακώβου Καπλανίδη γενικό γραμματέα, Ιωάννη Ιορδάνογλου του Γρηγορίου και άλλοι πολλοί άλλοι συμπατριώτες μας της πρώτης γενιάς σχεδόν όλοι οι συμπατριώτες μας Νισλήδες πέρασαν από το διοικητικό συμβούλιο του Συλλόγου μας και άφησαν για την εποχή τους πλούσιο και ποικίλο κοινωνικό έργο, με εκδηλώσεις πάσης φύσεως ειδικά για τον Ιορδάνη Καπλάνογλου σας παραπέμπω στα πιο πάνω αναφερόμενα γι' αυτόν στο ειδικό αρχείο του Συλλόγου μας και όσα στοιχεία έχουν καταθέσει οι συμπατριώτες μας με τις αφηγήσεις τους που υπάρχουν καταχωρημένες στα Αρχεία της Γαλλικής εταιρείας Κ.Μ.Ε. της οδού Σίνα (καθώς και οι αφηγήσεις των Νισλήδων που έχει στα Αρχεία του ο σύλλογός μας με τη βοήθεια του Καθηγητή Αναστάσιου Χατζηαργυρού και τα στοιχεία αφηγήσεις) που βρίσκονται στην οδό «ΣΙΝΑ» στην Αθήνα και μέχρι και σήμερα πνευματική Εστία για τους Μικρασιώτες. Ο συγγραφέας πήρε από τους Νισλήδες από την αρχή τις αφηγήσεις όλων χωρίς να αντιγράψει από πουθενά αφηγήσεις.

Ο ΗΛΙΑΣ ΙΟΡΔΑΝΗ ΧΑΤΖΗΛΙΑΔΗΣ διετέλεσε Πρόεδρος του Συλλόγου μας στην πολυτάραχη εποχή της κατοχής και του πολέμου που τα Γραφεία του Συλλόγου μας είχαν μεταφερθεί στο υπόγειο της οικίας Ισαάκ Καπλανίδη. Και στη συνέχεια, Γενικός Γραμματέας του Συλλόγου είχε εκλεγεί ο Ηλίας Ισαάκ Καπλανίδης και συνέχεια μετά την απελευθέρωση εναλλάσσοντο στην Γενική Γραμματεία με τον Αβραάμ Ιακώβου Καπλανίδη, έναν από τους ολίγους μορφωμένους Νισλήδες ο οποίος ερμηνεύει επιστολές στη Παλαιά Τουρκική γραφή. Επίσης έγραφε και επιστολές στην παλαιά και νέα τουρκική γραφή. Υιός του Γιαγκός Εμί του Νησιού, μετά την απελευθέρωση χρημάτισαν Πρόεδροι επανειλημμένα ο Ιορδάνης Καπλάνογλου, ο Αντώνιος Νικολάου Παυλίδης και κατόπιν εξελέγη Πρόεδρος ο τότε πρόσφατα ελθών από την ΠΑΛΑΙΟΚΩΜΗ ΣΕΡΡΩΝ συμπατριώτης μας Ανανίας Ζαχαριά Ζαχαριάδης, ο οποίος και ανέλαβε εργασία αρχικά στο εργοστάσιο παιχνιδιών στη Νίκαια του εξαδέλφου του Ανανία Ηλία Ανανιάδη και ήτανε πρόεδρος του Συλλόγου μας, σε μια εποχή που ο Σύλλογός μας προσπαθούσε να αποκτήσει ιδιόκτητο γραφείο ή στέγη, όπου στη συνέχεια ολοκληρώθηκε ένα (1) όνειρο των Νισλήδων και αγοράστηκε το οικόπεδο της οδού Ηλιουπόλεως 102 στη Νίκαια.

Στη συνέχεια, οι συμπατριώτες μας με θυσίες οικονομικές και με προσωπική εργασία κατάφεραν να ολοκληρωθεί ένα όνειρο που είχαν από το έτος 1923 όπου εγκαταστάθηκαν στη μητέρα Ελλάδα, στο οποίο συγκεντρώνονταν από τότε όλοι οι Νισλήδες και έκαναν διάφορες εκδηλώσεις κοινωνικού περιεχομένου μακριά από κομματικές επιρροές ανεξάρτητα, τις οποίες εκδηλώσεις μας μεταλαμπάδεψαν και μας εκληροδότησαν να συνεχίζουμε κατά τα δικά τους πρότυπα όπως ζούσαν αγαπημένα και αδελφωμένα τότε στο Νησί τους.

Ο Ανανίας Ζαχαριάδης του Ζαχαριά εγκατεστάθη οικογενειακώς στη Νίκαια και μέχρι του θανάτου του ασχολήθηκε με τα θέματα του Συλλόγου. Ήτανε ο οδηγός όλων των συμπατριωτών του προς τα ‘‘Αμελέ Ταμπουρού’’ Τάγματα αναγκαστικής εργασίας και αργού θανάτου από την πείνα και τις κακουχίες – οδοιπορικό προς την Ανατολική Τουρκία, τους οδήγησε αθόρυβα ο Ανανίας

Ζαχαριάδης δίνοντας τους θάρρος και παρηγοριά, βοήθεια, κουράγιο από την Σεβάστεια(Σιβιάς) Καραμάν-Μαράζ, Ντιάρ Μπακίρ και μέχρι το «ΕΡΖΕΡΟΥΜ» Θεοδοσιούπολης την πρωτεύουσα της Τουρκικής Αρμενίας τότε, και τους έφερε πίσω τους συμπατριώτες του περίπου γύρισαν περίπου το ένα τρίτο (1/3) από αυτούς ζωντανοί στο Νησί.

Γι' αυτό το οδοιπορικό της καταναγκαστικής εργασίας (Σουργκιούν- εξορία) ο νεαρός και δυνατός Ανανίας έγραψε στα απομνημονεύματα του το πώς πέρασαν και έζησαν οι Νισλήδες που πήγαν στο «Αμελέ Ταμπουρού» και πόσους μικρούς μέχρι 10 ετών προς αποφυγείν της γενοκτονίας οι Αγγλοαμερικάνοι και Γάλλοι εμπόδισαν και τα έκλεισαν στα ορφανοτροφεία του «ZINTZH NTEPE» της Καππαδοκίας και επέστρεψαν όλα σώα και αβλαβή στο Νησί τους. Ο Ανανίας έγραψε τα απομνημονεύματα του και τις εμπειρίες του από το (Σουργκιούν) εξορία την αναγκαστική εξορία των Νισλήδων και όλων των Μικρασιατών Ελλήνων, σε περίπου, αν δεν απατώμαι, (15) δεκαπέντε (χοντρά τετράδια) βιβλία ιδιόγραφα, δια χειρός του τα οποία μετά τον θάνατό του διατηρούσαν, σαν πνευματική ιδιοκτησία από τον πατέρα τους, για να τον θυμούνται τα παιδιά του.

Ότι για τους ανωτέρω αναφερθέντας πρωτεργάτες, οικοδόμους, συμπατριώτες μας, οι οποίοι δούλεψαν αθόρυβα δωρεάν και οικοδόμησαν την Στέγη του Συλλόγου μας, καθώς και εκείνους που πληρώθηκαν τα ημερομίσθια που δούλεψαν, τους ευχαριστούμε όλοι οι νεώτεροι συμπατριώτες μας εκ βάθους καρδιάς μας και όλοι γενικά οι Νισλήδες. Επίσης ευχαριστούμε όλοι οι Νισλήδες τους συμπατριώτες μας οι οποίοι ενίσχυσαν οικονομικά το θεάρεστον τούτο έργο και αναφέρονται στις μαρμάρινες πλάκες τα ονόματά τους από τότε. Γνώμη όλων των συμπατριωτών Νισλήδων είναι να γραφεί μία (1) μαρμάρινη πλάκα με τα ονόματα εκείνων των συμπατριωτών μας που εργάστηκαν δωρεάν γενικά για την ανοικοδόμηση της στέγης μας και πιστεύουμε ότι θα αποτελέσει και ένα μνημόσυνο γι' αυτούς, άλλωστε είναι και μία υποχρέωση από τους μεταγενέστερους προς αυτούς. Εάν υπάρχει πρόβλημα και δεν γνωρίζουμε επακριβώς τα ονόματά τους να γραφεί η πλάκα προς τους ανώνυμους εκείνους συμπατριώτες μας της πρώτης γενιάς που εργάστηκαν εντελώς δωρεάν για την οικοδόμηση της Στέγης του Συλλόγου μας.

Για μια περίοδο προ του έτους 1964 έγινε και πρόεδρος και ο συμπατριώτης μας Μιχαήλ Λεοντίου Κώστογλου που συνέβαλε και αυτός μαζί με τους προηγούμενους προέδρους στην πρόοδο του Συλλόγου. Την ίδια εποχή με τον Κώστογλου Μιχάλη συνεργάστηκε για ένα μικρό διάστημα και σαν πρόεδρος και ο Συμπατριώτης μας Αθανάσιος Γρηγορίου Πετρίδης- ο Κωνσταντίνος Ιωσήφ Φυτανίδης έγινε πρόεδρος του Συλλόγου μετά το έτος 1967 και μέχρι τον θάνατο του διετέλεσε Πρόεδρος του Συλλόγου μας με μεγάλη και πλούσια δραστηριότητα και εκδηλώσεις κοινωνικού περιεχομένου. Μετά τον θάνατο του Κωνσταντίνου Ιωσήφ Φυτανίδη εξελέγη πρόεδρος του Συλλόγου μας ο συμπατριώτης μας μεγαλέμπορος Ιωνάς Κυριακού Ιωακείμης και μέχρι τον θάνατό του αγωνίστηκε με όλο το διοικητικό συμβούλιο, με έργα για την πρόοδο του Συλλόγου μας. Στη συνέχεια για αρκετά χρόνια έγινε αιρετός Πρόεδρος του Συλλόγου μας ο συγγραφέας του παρόντος Ηλίας Φ. Χατζηηλιάσογλου. Στη συνέχεια εξελέγη

πρόεδρος του Συλλόγου μας ο Κυριάκος Παράσχου Ιωακειμίδης ο οποίος και αυτός εργάστηκε με όλο το διοικητικό συμβούλιο τότε για την πρόοδο του Συλλόγου με κοινωνικές εκδηλώσεις για τη διαίωνιση της Μικρασιατικής ιδέας όσον αφορά την κοινωνία των Νισλήδων.

Ο Κωνσταντίνος Χαραλάμπους Φυτανίδης (οδοντίατρος) έγινε πρόεδρος του Συλλόγου μας σε μια λεπτή περίοδο που διανύαμε στον Σύλλογό μας τότε με διοικητικό Συμβούλιο της δικής του επιλογής με άτομα που για πρώτη φορά μπαίνανε στον Σύλλογο και είχαν μεγάλη όρεξη για να δουλέψουν για τον Σύλλογό μας. Ξεσήκωσε το Διοικητικό Συμβούλιο και επιτροπές με συμπατριώτες μας για την στήριξη του κτιρίου του Συλλόγου μας που είχε σοβαρό πρόβλημα στατικότητας, στις θεμελιώσεις του κτιρίου, αιτία τούτου του γεγονότος η άστοχη επιχωμάτωση (μπάζωμα) όταν χτιζόταν το κτίριο, με ακατάλληλα και ζημιογόνα μπάζα τα οποία έτρωγαν σιγά σιγά τις κολώνες του κτιρίου και τις βάσεις.

Η διοίκηση Κωνσταντίνου Χαραλάμπους Φυτανίδη αντικατέστησε τα μολυσμένα μπάζα με καθαρό χώμα και ενίσχυση κατά το δυνατόν των κολωνών, των θεμελιώσεων και βάσει των οικοδομικών κανόνων, της στατικότητας του κτιρίου και της αντισεισμικής προστασίας της βάσης του κτιρίου του Συλλόγου. Το έργο αυτό καθ' ολοκληρίαν ανέλαβε ο συμπατριώτης μας εργολάβος Κούλης (Κυριάκος) Κωνσταντίνου Καζαντζόγλου εντελώς δωρεάν και με προσωπική του εργασία αυτού τε του ιδίου και των συνεργατών του ειδικών προς το αντικείμενο τούτο.

Η διοίκηση Κωνσταντίνου Χαρ. Φυτανίδη με προσωπική πρωτοβουλία και κίνηση συγκέντρωσε αρκετά χρήματα για να ανταπεξέλθει την σοβαρή αυτή δαπάνη, που επωμίσθη η άνω διοίκηση και παρά το βάρος της μεγάλης αυτής δαπάνης, έκανε και όλες τις εκδηλώσεις και παραστάσεις που προέβλεπε το έθιμο και οι κανόνες ενός σοβαρού Μικρασιατικού Συλλόγου σαν τον δικό μας Σύλλογο Νησιού Εγυρδής Πισιδίας «οι ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ» του δήμου Νικαίας και η οποία άνω διοίκηση μετά την περαίωση (ολοκλήρωση) της θητείας της και του δύσκολου έργου που περαίωσε στο έπακρον, παρέδωσε την διοίκηση στο νεοεκλεγέν διοικητικό συμβούλιο υπό την προεδρία του δασκάλου του Συλλόγου μας Κοσμά Παναγιώτου Καπλάνογλου, δραστήριου, συνετού και σεβασμιού ανθρώπου που η σοφή γνώμη του είχε μεγάλη βαρύτητα στα πράγματα και την εν γένει λειτουργία του Συλλόγου μας και μέχρι της λήξεως της θητείας του. Στο καταστατικό του Συλλόγου μας, ρητώς (αυστηρά) αναφέρεται σε ειδικό άρθρο ότι στο Σύλλογο θα γίνονται εκλογές για την ανάδειξη νέου διοικητικού Συμβουλίου, ανά δύο (2) χρόνια και το διοικητικό συμβούλιο τουλάχιστον να κρατάει μόνο δύο (2) θητείες για να προλαβαίνουν να περνάνε όλοι οι Νισλήδες από το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας, για να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους και να γνωρίζουν τον Σύλλογο και γενικά τα του Συλλόγου δρώμενα και όχι να παρατείνεται η θητεία ενός διοικητικού Συμβουλίου με το έτσι θέλω και πολλακίς και με την ανοχή των καλοκάγαθων Νισλήδων συμπατριωτών μας. Να μπουν στο Διοικητικό Συμβούλιο και ικανοί νέοι Νισλήδες που σήμερα υπάρχουν πάρα πολλοί τέτοιοι συμπατριώτες μας Νισλήδες και να μην υπάρχει μόνιμα το ίδιο Διοικητικό Συμβούλιο στον Σύλλογο, νομίζω ότι είναι απαράδεκτο τούτο και ανθρωπίνως

ζημιόγνο για τον Σύλλογο των καλοκάγαθων Νισλήδων και αυτά όπως θα το χαρακτήριζαν οι διάφοροι σοφοί Μικρασιάτες και από τους άλλους Μικρασιατικούς Συλλόγους (που το έχω δυστυχώς ακούσει με τα αυτιά μου) ότι λένε αυτοί ένας (1) τέτοιος Σύλλογος σε τελευταία ανάλυση γίνεται τσιφλίκι ορισμένων, είναι αμαρτία από τον Θεό και πρέπει να το καταλάβουν ορισμένοι και οι ίδιοι αυτό, αν υπάρχουν ότι πρέπει να ανανεώνονται τα Διοικητικά Συμβούλια των φιλανθρωπικών Μικρασιατικών Συλλόγων που είναι ένα ισχυρό όπλο για την πρόοδο του Συλλόγου και για την διαιώνισιν της Μικρασιατικής ιδέας προς το προοδευτικότερον. Λοιπόν αγαπητοί μου συμπατριώτες όλοι μαζί, σας καλώ σε συλλαλητήριο, προσκλητήριο Σάλπισμα να έρθουμε κοντά στον Σύλλογό μας όλοι μαζί, που μας έχει ανάγκη και μαζί να επαναφέρουμε όλους τους καθ'οινδήποτε τρόπον απομακρυνθέντας από αυτόν, ούτως ώστε να γίνει πάλι ο Σύλλογός ισχυρότερος όπως παλαιότερα και να διαιωνίζεται η μνήμη των Νισλήδων προγόνων μας. Αυτά τα τελευταία μου τα αφηγήθηκε ανώνυμος μορφωμένος νέος Νισλής καθηγητής, που αγαπάει τον Σύλλογό μας και τις ρίζες μας με ένα μεγάλο ευχαριστώ για την φιλοξενία των λεγόμενων του.

Ο υποφαινόμενος συγγραφέας του έργου τούτου Ηλίας Φιλίππου Χατζηηλιάσογλου διετέλεσε ισοβίως μέχρι και των ημερών μας ο Γενικός Γραμματέας του Συλλόγου, πλην του διαστήματος μετά τον θάνατο το αείμνηστου Ιωνά Κυριακού Ιωακειμίδη τότε και για αρκετά χρόνια ο εκλεγμένος πρόεδρος του Συλλόγου μας με συνέχιση του έργου της προβολής της Μικρασιατικής Ιδέας. Στη συνέχεια στις νέες Αρχαιρεσίες που έγιναν στο Σύλλογό μας επροτάθη ως πρόεδρος ο συμπατριώτης μας Καθηγητής Πανεπιστημίου, από το Δραβίσκο Σερρών Κωνσταντίνος Τρύφωνα Παλαιολόγος και ησχολείτο με την Ζωγραφική και Γλυπτική, Καθηγητής Πανεπιστημίου Βουκουρεστίου, διετέλεσε Πρόεδρος του Συλλόγου μας τουλάχιστον για δυο (2) περιόδους συνεχίζοντας την Μικρασιατική δράση του. Οπότε στις επόμενες εκλογές βγήκε διοικητικό συμβούλιο με πρόεδρο τον Σπύρο Παλόγλου του Συμεών, ιατρό, που συνεχίζει το έργο του Συλλόγου και τις εκδηλώσεις του πάσης φύσεως.

Στη συνέχεια, επανέρχομαι συμπληρωματικά στην περίπτωση των οικογενειών του Νησιού, ως προαναφέρω και συγκεκριμένα των οικογενειών «Κοτζά Καφαλάρ» Αναστασλάρ, και η οικογένεια «Κοτζά Κουζλάρ» «Μαρίς και Κυριέκη» οι οποίες οικογένειες εγκαταστάθηκαν στη Νέα Ιωνία (ποδαράδες τότε) και δεν γνωρίζουμε ακριβώς που και με ποιο επώνυμο και στοιχεία οι κοπέλες Μαρίς και Κυριέκη αντίστοιχα 17 και 19 ετών η καθεμία γεροντοκόρες (κοτζά κουζλάρ) κατά την Νησιδίδικη νοοτροπία πιθανόν να παντρευτήκανε, νέες κοπέλες ήτανε για την Ελλάδα, το ψάχνω συνέχεια μέχρι να βρω την άκρη.

Πρόσφατα, πριν από μερικούς μήνες ένα (1) συμπατριωτόπαιδο ηλεκτρολόγος υδραυλικός, κάτοικος Νέας Ιωνίας με ενημέρωσε ότι κλήθηκε από τον εργολάβο που τον απασχολεί στην εργασία του να πάει για ηλεκτρολογικές και υδραυλικές εργασίες στην περιοχή του Δήμου Πεύκης (Μαγκουφάνας) σε μία (1) διώροφον οικοδομή και κατά τη διάρκεια των εργασιών με ρώτησαν οι γυναίκες από πού είναι η καταγωγή μου και εγώ ευθαρσώς τις απάντησα ότι οι γονείς μου και οι γιαγιάδες μου και παππούδες μου είναι μικρασιατικής καταγωγής από το

«Νησί Εγυρδήρ Πισιδίας» και έχουμε τον Σύλλογό μας αντίστοιχα στην Νίκαια του Πειραιά. Τότε αμέσως η μεγαλύτερη από τις γυναίκες αυτές 40-50 ετών περίπου μου είπε, εμένα οι γιαγιάδες μου κατάγονται από το Νησί της Πισιδίας του Εγυρδήρ και επειδή ήτανε 17-19 χρονών αντίστοιχα τότε τις έλεγαν γεροντοκόρες (Κοτζά Κουζλάρ) και καλοπαντρεύτηκαν στη Νέα Ιωνία και έκαναν παιδιά και εγγόνια και αγόρασαν αυτό το οικόπεδο και έχτισαν η κάθε μία το σπίτι της. Εμείς είμαστε τα εγγόνια της, Μαρίς και Κυριέκης των Νισλήδων γεροντοκόρων.

Σας λέω ότι εδώ στην Πεύκη υπάρχουν και άλλες αρκετές οικογένειες Σπαρταλίδων και Νισλήδων, οι γιαγιάδες μου έχουν πεθάνει πολλά χρόνια πριν, όμως θα σας γράψω τα παρατσούκλια της οικογένειας τα ονόματα, παρανόματα και διευθύνσεις για να επικοινωνήσετε και αν γραφεί κάτι σχετικό με τις ρίζες μας να μας πείτε να το πάρουμε για να μάθουμε από πού είμαστε και γενικά ποια είναι η καταγωγή μας. Ίσως μπορεί με αυτή την κίνηση να μάθουμε (γνωρίσουμε) και νέους απογόνους Νησιδικών οικογενειών. Όπως προανέφερα ερωτεύτηκαν στο Νησί παιδιά Ελληνόπουλα και Τουρκόπουλα την εποχή που ζούσαν οι πρόγονοί μας εκεί και δεν μπορούσαν να τους παντρέψουν, στο Νησί ήταν αυστηρά τα ήθη και τα έθιμα και οι Νόμοι του τότε ή θα έπρεπε να γίνει Μουσουλμάνος ο έτερος ή να γίνει Ορθόδοξος Χριστιανός ο άλλος πράγμα αδύνατον για τους Νόμους και τα έθιμα και ήθη της εποχής του τότε στην Τουρκία.

Αλλά τότε υπερίσχυε πάντα η λογική της δημογεροντίας και των επαρχιακών επιτροπών όπως προαναφέρθηκε και εύρισκαν την σωστή λύση επειδή ήτανε αδύνατο να χωρίσουν με τίποτα το ζευγάρι το φυγάδευαν μέσω γνωστών τους ανθρώπων στην Κωνσταντινούπολη και εκεί πήγαιναν στο Δημαρχείο με έναν μάρτυρα και έκαναν πολιτικό γάμο, που ίσχυε μόνο στην Πόλη τότε ο Νόμος και έληγε ομαλά το θέμα. Πολλές τέτοιες περιπτώσεις ελύνοντο ομαλώς χωρίς παρατράγουδα και έτσι φτάσαμε να έχουμε οικογένειες που η ρίζα τους ήτανε στο Νησί, σε όλες τις μεγάλες πόλεις της Ελλάδος και Τουρκίας, καθώς και του εξωτερικού. Ένας (1) Νισλής μεγαλέμπορος της Κωνσταντινούπολης που είχε πάει από μικρός εκεί και πρόκοψε ήτανε και ο μεγάλος ευεργέτης του Συλλόγου μας ως αναφέρεται στην αρχή του παρόντος Σπυρίδων Αϊβαζίδης ως προαναφέρθηκε και βοηθούσε τα νέα ζευγάρια.

Ως προαναφέρθη το Σχολείο του Νησιού ήτανε διώροφο με κάτωθεν υπόγειο χώρο μέχρι το 1921 λειτουργούσε, οι Τούρκοι το γκρέμισαν τότε δήθεν ότι τους χρειαζόταν η ξυλεία για το στρατόπεδο των κομμάντος που διατηρούσαν, στο «ΕΓΙΡΔΗΡ» για το οποίο Σχολείο έχουμε σκίτσο από τις περιγραφές, καθώς και το μοναστήρι του Αγίου Στεφάνου και της Μονής Ευαγγελιστρίας των «Προστανναίων» Μονάστερι-«ΜΑΡΙΑΜ ΑΝΕ» των Προστανναίων.

Και λίγα εύθυμα από το Νησί,. Είχαμε το γνωστό «ΑΒΕΡΚΙΟ» ο οποίος με τα κομψό του ντύσιμο έκανε δήθεν καμάκι στις κοπέλες της εποχής και έλεγαν οι παλιοί Νισλήδες ότι θα τον φάνε οι γυναίκες. Βέβαια εύθυμα όλα μένανε στα πολλά λόγια. Και ένας(1) νεαρός ανώνυμος Νισλής ομορφόπαιδο κομψός νέος συνέχεια στηνότανε σε ένα πέρασμα του Νησιού από όπου περνάγανε οι γυναίκες του Νησιού και έκανε δήθεν καμάκι σφυρίζοντας και τον ρωτούσαν οι μεγάλες γυναίκες του Νησιού τι κάνεις αγόρι μου εδώ κάθε μέρα και τους απαντούσε

«ουστούκ τσαλιόρουμ κουζλαρά ντεζέ» σφυρίζω στα κορίτσια θεία. Σημειωτέον ο νέος αυτός έχανε λάδια κατά τον αφηγητή μου.

Η λειτουργία του πολιτεύματος και εν γένει η διοίκηση του Νησιού της Πισιδίας (pis-ada) μέχρι το έτος 1922 της προσφυγιάς. Αυτό το μικρό Νησί στα βάθη της Ασίας αποτελούσε μια μικρή Ελλάδα για μας τους Έλληνες Νισλήδες κρατήσανε ψηλά τη δάδα της χριστιανικής Ορθοδοξίας, της Ελληνικότητας και των ιδεωδών της φυλής μας με μια πανίσχυρη δημογεροντία που διαχειριζέτο την πολιτική με μεγάλη επιτυχία, την θρησκεία επίσης, μετά περίπου (19) μοναστήρια επ' αυτού και ψηλά τοποθετημένο τον πήχη όσον αφορά και την διπλωματία και το φρόνημα, αναγνωρισμένη διεθνώς από τις τότε μεγάλες Δυνάμεις. Το Νησί της Πισιδίας δια της δημογεροντίας του, της εκκλησίας του (Μοναστηριακός Τόπος) της Μικράς Ασίας, ένας (1) από τους πολλούς που υπήρχαν όπως αρχικά αναφέρομαι. Η εκκλησία του Νησιού υπήγετο απ' ευθείας στην Ιερά Μητρόπολη της Σπάρτης της οποίας μητροπολίτης ήταν ο Σεβασμιότατος Πατάρων Μελέτιος Χρηστίδης, ο οποίος με το ποίμνιο του ακολούθησε το (Σουργκιούν) (την εξορία) στα Αμελέ-Ταμπουρού (αναγκαστικά τάγματα εργασίας του αργού θανάτου) και εγκατεστάθη με το ποίμνιό του στην Νέα Ιωνία (Ποδαράδες) και συγκεκριμένα στον Μητροπολιτικό Ναό των Αγίων Αναργύρων Νέας Ιωνίας.

Ο Μελέτιος Χρηστίδης ο Μητροπολίτης «ΠΑΤΑΡΩΝ ΜΕΛΕΤΙΟΣ» όπως αναλυτικά γράφει γι' αυτόν στο βιβλίο του ο συμπατριώτης μας φιλόλογος καθηγητής και μέλος του Συλλόγου μας Αντώνιος Καζαντζόγλου του Σταύρου και της Χριστίνας- όλη του τη βιογραφία, και λέγω στους συμπατριώτες μου εάν δεν απέκτησαν το βιβλίο να το αποκτήσουν γιατί είναι πολύ χρήσιμο και πλήρες βιβλίο. Επαναλαμβάνω εδώ ότι το έτος 1919 όταν τα ελληνικά στρατεύματα έκαναν απόβαση στη Σμύρνη και το Σύνταγμα Ελληνικού Στρατού κατέβηκε μέχρι το Ντενιζλί (Λαοδίκεια) των Ελλήνων η δημογεροντία του Νησιού της Πισιδίας (του Εγυρδής) ταυτόχρονα με την παράδοση στο Στρατηγείο τον διασωθέντα από τους Νισλήδες πιλότον-Σμήναρχο της Αεροπορίας μας ο οποίος έπεσε στα Καραμπαγλάρ (αμπέλια μαύρου σταφυλιού) του Νησιού χωρίς να πάθει τίποτε (είναι το γεγονός καταγεγραμμένο στο Αρχείο του πολέμου του Υπουργείου Εξωτερικών η πράξη που ετίμησε το Νησί και τους Νισλήδες και μετά την συνέντευξη και καταθέσεις του εν λόγω Σμηνάρχου ως ανωτέρω προαναφέρθη. Στη συνέχεια η δημογεροντία του Νησιού μας έκανε υπόμνημα προς όλες τις μεγάλες δυνάμεις παγκοσμίως και ζητούσε την ένωση του Νησιού της ΠΙΣΙΔΙΑΣ με τη μητέρα Ελλάδα.

Στη συνέχεια την δημογεροντία των Νισλήδων την μιμήθηκαν και ακολούθησαν και η Ελληνική δημογεροντία των Παρλαλίδων. Η ελληνική κοινότητα της «ΠΑΡΛΑΣ» ΠΙΣΙΔΙΑΣ η οποία συνεργάζετο στενά με τη δημογεροντία των Νισλήδων με υπόμνημά της και αυτή προς όλες τις μεγάλες δυνάμεις ζητούσε την ένωση της ΠΑΡΛΑΣ με την μητέρα Ελλάδα. Αυτά όλα αναγράφονται στα αρχεία του Υπουργείου Εξωτερικών ως προαναφέρα. Στο Νησί της Πισιδίας έκαναν εκδηλώσεις και γιορτές με χορούς, τραγούδια, με σχολικές παραστάσεις και ποιήματα των μαθητών σε σχολικές εορταστικές εκδηλώσεις όπως προαναφέρονται στις αφηγήσεις των Νισλήδων της πρώτης γενιάς. Μία αφήγηση,

συμπληρωματική από τον συμπατριώτη μας της πρώτης (Α) γενιάς, σχετικά με μια ηρωική πράξη ενός ιερωμένου της Σπάρτης του Παπαϊακείμ Πεσματζόλου, από τον συμπατριώτη μας Αντώνη Νικολάου Παυλίδη ο οποίος ιερέας είχε μεγάλες και σοβαρές γνωριμίες υψηλά ισταμένων Τούρκων και κατόρθωσε με ηρωϊκή διπλωματική προσπάθεια και υπεράνθρωπη, να ακυρωθεί η μετάβαση προς Ελλάδα όλων των Πισιδίων δια μέσου της τότε φλεγόμενης Σμύρνης.

Απόφαση τότε του Τουρκικού Κράτους και να οδηγήσει προσωπικά ο ίδιος και με ευθύνη του το ποίμνιό του προς την Ελλάδα δια μέσου του λιμένα της Αττάλλειας, φαντάζεστε αν η αναχώρηση γινόταν μέσω της Σμύρνης τι θα συνέβαινε στο ποίμνιό του με τις φωτιές και σφαγές, αυτός ο ιερωμένος Έλληνας Σπάρταλης αναφέρεται στα αρχεία των ΠΙΣΙΔΩΝ ως ο σωτήρας των συμπατριωτών του, την τότε στιγμή και με την βοήθεια του Θεού οι Νισλήδες (ως προαναφέρα) είχαν και αυτοί τους Θρησκευτικούς τους ηγέτες α) τον έγγαμο ιερέα αίδεσ.Γρηγόριο Ιορδάνη Ιορδάνογλου εφημέριο του ιερού Ναού του τρισυπόστατου «Αγίων Αναργύρων», Εισοδείων της Θεοτόκου και του Αγίου Θεόδωρου και β) του ετέρου έγγαμου ιερέα Νισλή, που ιεουργούσε σε ένα (1) χωριό της Σπάρτης, του αιδεσιμότατου παπά Σαράντη ή Στεφάνου. Ο μεν πρώτος μετέπειτα ιεουργούσε στον Μητροπολιτικό Ναό του Αγίου Νικολάου της Νικαίας και κατοικούσε και μόνιμα οικογενειακώς στη Νίκαια ο δε δεύτερος, ιεουργούσε εναλλάξ στον Άγιο Νικόλαο και τον Άγιο Βασίλειο στο λιμάνι της πόλης του Πειραιά και εγκαταστάθηκε οικογενειακώς στην πόλη της Ελευσίνας και οι δυο (2) ιερωμένοι μας είχαν να επιδείξουν ποικίλο θρησκευτικό και κοινωνικό έργο σε όλη τους τη ζωή.

Σωτήρης Ιωάννου Ουλκέρογλου ο τελευταίος δάσκαλος του Νησιού ακολούθησε τους Νισλήδες συμπατριώτες του και εγκαταστάθη οικογενειακώς στη Νίκαια του Πειραιά και διορίστηκε ως δάσκαλος στο (2ο) δεύτερο δημοτικό σχολείο Νικαίας στη Περιφέρεια που κατοικούσε με τη σύζυγο του Αναστασία (Δάσκαλη Γκαρουσού) γυναίκα του δασκάλου η οποία έκανε κήρυγμα στην τουρκική κάθε Τετάρτη στο ανώγειο σπίτι Στεφάνου Χατζηλιάσογλου στη Νίκαια, είχε μεγάλη βαρύτητα τότε –οικογενειακή- αποτελείτο από τον ίδιο, την σύζυγό του Αναστασία τον υιό του Ιωάννη και τις δύο (2) κόρες του. Μετά από λίγα χρόνια του πέθανε ο γιός του Ιωάννης και αργότερα η μεγάλη του κόρη, η οποία ήτανε αρραβωνιασμένη από το Νησί, κατά τα έθιμα τα Νησιδικά με τον πρώτο πρόεδρο του Συλλόγου μας τον αείμνηστο Ιορδάνη Ιωάννου Καπλάνογλου και όταν κατόρθωσε και ήρθε στην Ελλάδα, ήρθε στη Νίκαια του Πειραιά και έμαθε ότι η μνηστή του δεν ζούσε πια, λογικά σκεπτόμενοι οι σεβάσμιοι Νισλήδες έκαναν πρόταση να παντρέψουν τον Ιορδάνη Ιωάννου Καπλάνογλου με την μικρότερη κόρη του δασκάλου Σωτήρη Ουλκέρογλου Αγγελική όπερ και εγένετο εκ του γάμου δε τούτου εγεννήθη η Άννα Καπλάνογλου-Τσελέπη. Κατόπιν μετά από λίγα χρόνια έχασε τη ζωή του σε αυτοκινητιστικό δυστύχημα ο δάσκαλος του Νησιού Σωτήρης Ιωάννου Ουλκέρογλου μπροστά στο σχολείο που εδίδασκε επί της Λεοφόρου Πέτρου Ράλλη (πρώην Κυδωνιών) όπως προαναφέρθηκε στο παρόν.

3.5 Διοίκηση του Νησιού Εγυρδής Πισιδίας, Πολίτευμα-Θρησκεία-Εκκλησία-Γράμματα και Τέχνες-Εμπόριο Βιοτεχνία και Οικοτεχνία

Το Νησί του Εγυρδής Πισιδίας είχε δική του Διοίκηση με τα καθαρώς δημοκρατικά δεδομένα, εκλεγμένη Δημογεροντία που ρύθμιζε τα προβλήματα των Ελλήνων του Νησιού. Αλλά η διοίκηση του Νησιού είχε τον κατά τον Νόμον Κοινοτάρχη πρόεδρο της Κοινότητας εκλεγμένο ονομαζόμενο Μουχτάρη ο οποίος υπήγετο στη διοίκηση του Εγυρδής το οποίο διατηρούσε τον τίτλο του «Καζά» στην Διοίκηση, όπως θα λέγαμε περιφερειάρχης με διοικητή τον Καϊμακάμη του Εγυρδής. Και αυτή η υπηρεσία υπήγετο στην διοίκηση του αναπληρωτή Νομάρχη «Βαλή» ο οποίος διοικούσε όλο το «Σαντζάκι» της Σπάρτης το οποίο πλέον, κατά τα ισχύοντα τότε, υπήγετο απ'ευθείας στην μείζονα ΥΠΕΡ Νομαρχία του Ικονίου «Βαλιλίκ» και τον Στρατιωτικό Διοικητή Ικονίου. ΘΡΗΣΚΕΙΑ-ΕΚΚΛΗΣΙΑ. Υπήγετο στην Ιερά Μητρόπολη Σπάρτης της οποίας Μητροπολίτης της ανωτέρω αναφέρεται, ήταν ο Μητροπολίτης Πατάρων Μελέτιος Χρηστίδης, τότε.

Στα γράμματα και τις τέχνες οι Νισλήδες σαν ελληνική φυλή ανήσυχουσαν στο πλήρες και ολοκληρωμένο δημοτικό Σχολείο του Νησιού που το διοικούσε η σχολική εφορία της Σπάρτης στην οποία υπήγετο διοικητικά και είχε ως προανέφερα, το ημιτριώροφο σχολικό κτήριο του Νησιού (το Σχολείο μας). Μετά από το δημοτικό σχολείο όσα παιδιά ήθελαν να συνεχίσουν το Γυμνάσιο (Μέση εκπαίδευση) και μετά στο ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ του ΙΚΟΝΙΟΥ όπως προαναφέρεται ο μόνος που μπήκε αριστούχος στο Πανεπιστήμιο αυτό ήταν κατά τα ανωτέρω αναγραφόμενα ο συμπατριώτης μας Ιορδάνης Ιωάννου Καπλάνογλου. Στις Τέχνες πρόκοψαν οι Νισλήδες, βασική τέχνη ήταν ο οικοδόμος που το Νησί των προγόνων μας είχε παράδοση να βγάζει πρωτομάστορες οι οποίοι με τους επιτελείς τους ανοικοδόμησαν όλες τις πόλεις και τα χωριά της περιοχής που μνημονεύονται τα ονόματά τους μέχρι και σήμερα.

Ξυλουργοί και γενικά παρέδιδαν έτοιμο σπίτι με το κλειδί. ‘Τσαγκάρης (παπουτσής) «κουντουρατζής» (Αγιάκ καπουτζού), σεκερτζής-ζαχαροπλάστης, μπαρμπέρης,τερζής(ράφτης),τερζή Τυρφών, τερζή Μουχαλάκη, Γκουντουρατζή Ουσταλάρ,Γιάγκο Χατόγλου, Νικόλαος Παυλίδης μετέπειτα ο γιός του Αντώνιος Παυλίδης στην Ελλάδα και άλλοι, ο Κουγιουμτζής Βασίλειος Φυτανίδης, οι Μπακιρτζήδες, οι Καλαϊτζήδες, οι Σαραφίδες, οι Μπακάληδες, οι έμποροι υφασμάτων, βιοτέχνες, ταπητουργεία, οικοτεχνία, βγάζανε τριανταφυλλόλαδο, το χάτς κέτς γιαγού, ουρακού, ούζο.

Όλα τα καταστήματα ήταν στην κεντρική αγορά του Εγυρδής. Στα σπίτια οι γυναίκες υφαίνανε κόμπο κόμπο το χαλί-τύπος Σπάρτης, στον στημένο αργαλιό τους (τέζ-γάκ). Επίσης ο Σεκερτζής Βασίλης έβγαζε τους ξηρούς καρπούς (κουρού γεμίζ) όπως αναφέρεται και πιο πάνω. Για την υγεία, εκτός των Πρακτικών γιατρών που είχαμε στο Νησί, όπως κατά ειδικότητα ανωτέρω αναφέρθηκαν υπήρχε και ο μοναδικός Σπάρταλης γιατρός στο Εγυρδής η έδρα του Νικόλαος Ταρακτσόγλου «Ταρακτσουλάρ» ο οποίος μετά το 1922 εγκατεστάθη μόνιμα στην πόλη της Θεσσαλονίκης.

Γιορτές και εκδηλώσεις πάσης φύσεως εγένοντο στο Νησί της Πισιδίας θρησκευτικές και κοινωνικές κυρίως ήτανε από αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι και το 1922 Μοναστηριακό Νησί Προ Χριστού οι Έλληνες της περιοχής ελάτρευαν τους Έλληνες (12) Θεούς του Ολύμπου με την μέγιστη ευλάβεια που τους διέκρινε τους Έλληνες σαν φυλή. Στο Νησί επάνω και συγκεκριμένα, ακριβώς στο σημείο που είναι χτισμένη η τρισυπόστατη εκκλησία των Αγίων Αναργύρων, των Εισοδίων της Θεοτόκου και του Αγίου Θεοδώρου, οι Αρχαίοι Έλληνες κάτοικοι του Νησιού και των γύρω περιοχών είχαν χτίσει «ΠΑΡΘΕΝΩΝΑ» προς τιμήν της Θεάς Άρτεμις της Θεάς του κυνηγιού, γεωργίας, γενικά προστάτιδος της περιοχής.

Στη συνέχεια, μετά τον ερχομό του Αποστόλου των Εθνών Παύλου με τους μαθητάς του Βαρνάβα, Αγίας Θέκλας ντόπιας κ.λ.π. μέσω της Πέργης από την Κύπρο στην περιοχή της Πισιδίας, με προορισμό την Μικρά Αντιόχεια της Πισιδίας (Γιάλαβετς ή Γιαλβάκ) λόγω του ότι η πόλις αυτή κατοικείτο από εβραϊκούς πληθυσμούς φανατικούς και εχθρικά φερόμενους σε κάθε πολίτη της περιοχής που ήτανε αντίθετος προς την Ιουδαϊκή Θρησκεία τους.

Μέχρι και τον Απόστολο Παύλο κινήγησαν μέχρι να τους καταφέρει να τους κάνει να πιστέψουν ότι ο αληθινός θεός είναι ο Ιησούς ο Ναζαρινός. Και μετά την ίδρυση της πρώτης (1) εκκλησίας του Αποστόλου Παύλου στη Μικρά Αντιόχεια της Πισιδίας. Επίσης έχτισαν και ταυτόχρονα στο ίδιο σημείο και τον Ναό προς τιμήν της πρώτης μαθήτριας του Αποστόλου των εθνών Παύλου, «Αγίας Θέκλας» που κατήγετο από το ίδιο μέρος. Μετά από αυτά τα γεγονότα και την ευλογημένη είσοδο του Αποστόλου Παύλου στην Μικρά Αντιόχεια της Πισιδίας οι Νισλήδες του τότε άρχισαν να γκρεμίζουν τον Παρθενώνα της Αρτέμιδος και να χτίζουν Ορθόδοξους Χριστιανικούς Ναούς, την τρισυπόστατη Μονή των Αγίων Αναργύρων, Εισοδείων της Θεοτόκου και Αγίου Θεοδώρου.

Περί τα τέλη του 12ου αιώνα μετά Χριστού, αλλά και προηγουμένως στις αρχές του 10ου αιώνα μετά Χριστού χτίσανε οι Νισλήδες την Ιερά Μονή του Αγίου Στεφάνου, ρυθμού Βασιλική μετά τρούλου, με το πηγάδι και το Αγίασμα «Μοναστήρ Αρκασού». Από το σημείο αυτό της λίμνης του Εγιρδής υδρεύοντο οι Νισλήδες από έθιμο, οι Νισλήδες και γενικά όλοι οι Έλληνες της περιοχής μετά τον εκχριστιανισμόν τους από τον Απόστολο των Εθνών Παύλο. Άρχισαν να χτίζουν Ναούς και Μοναστήρια και κατέστη ένα (1) μικρό Νησί των περίπου (250) διακοσίων πενήντα στρεμμάτων της εκτάσεως, Μοναστηριακό Νησί, και κέντρο λατρείας της Ορθοδοξίας. Στην περιοχή όπως αναφέρθη πιο πάνω περίπου, στα 18-19 αριθμούν τα μοναστήρια της περιοχής με έδρα το Νησί του Εγιρδής της Πισιδίας όπου υπήρχαν τα Μετόχια και τα περεκκλήσια των Ι. Μονών. Επίσης, χτίστηκαν μετά τον ερχομό του Αποστόλου των Εθνών Παύλου στην περιοχή και σε όλα τα χωριά και τις πόλεις της Πισιδίας Ελληνορθόδοξοι Ναοί, διότι όπως γνωρίζουμε η Μικρά Ασία είναι η ΠΑΤΡΙΔΑ των Αγίων Πατέρων της εκκλησίας μας. Όταν για πρώτη φορά επισκέφτηκα την γενέτειρα των προγόνων μου ήτοι τις ρίζες μου με άλλους (12) συμπατριώτες μου της πρώτης (Α) γενιάς Νισλήδων το έτος (1983), η εκκλησία και η μονή του Αγίου Στεφάνου είχε γκρεμισθεί ήδη.

Ένα αρχαιολογικό αριστούργημα του 10ου αιώνα μετά Χριστόν. Τότε, είχαν αλλάξει τα πολιτικά πράγματα στην Τουρκία, είχαν αναλάβει την εξουσία οι

Στρατιωτικοί και τις τελευταίες μέρες που θα φεύγαμε για την Ελλάδα είδαμε έκπληκτοι ότι ετοιμάζουν να κατεδαφίσουν την τρισυπόστατη εκκλησία των Αγίων Αναργύρων, Εισοδείων της Θεοτόκου και Αγίου Θεοδώρου έργο μεγάλης αρχαιολογικής αξίας του 12ου προ Χριστού αιώνα, τότε εμείς οι (13) Νισλήδες επενέβημεν και κυρίως απευθυνόμενοι προς τους αρχαιολογικούς καθηγητές Άγγλους και Γερμανούς, που είχαν στα χέρια τους την απόφαση της Νομαρχιακής επιτροπής των Αρχαιολογικών χώρων και μουσείων και τους επέδειξα ένα (1) έγγραφο που έδειχνε ότι ο Ναός ήταν έργο του 12ου π.Χ. αιώνα αρχαιολογικός χώρος και θρησκευτικός ήταν άδικη η κατεδάφιση του αρχαιολογικού χώρου για τους τουρίστες, παρουσία και τουριστών, Άγγλων, Γερμανών, Ιαπωνέζων οι οποίοι είχαν κάτι αρχαιολογικά μηχανήματα και εργαλεία και από έλεγχο ορισμένων ωρών απέδειξαν και ομολόγησαν ότι τα στοιχεία που τους υπέδειξα ήταν τα σωστά και ανέστειλαν την κατεδάφιση μέχρι να τροποποιηθεί η απόφαση από την Νομαρχιακή επιτροπή, αφού ήδη είχαν κατεδαφιστεί η Ιερά Μονή του Αγίου Στεφάνου (Μοναστήρ Αρκασού) και στη θέση του είχε χτιστεί το δημοτικό σχολείο του Νησιού(ενοείται το Τουρκικό) καθώς και ο μικρός Ναός-Παρεκκλήσι Ιεράς Μονής του Αγίου Ευστρατίου που ήταν στον προαύλιο χώρο της οικίας της οικογένειας του Μελέτη Ζαχαριάδη.

Ο Ναός αυτός λέγεται ότι είχε εικόνες σε ξύλο μεγάλης Αρχαιολογικής αξίας τις οποίες παρέλαβε η διεύθυνση Αρχαιοτήτων και τις τοποθέτησε στο Μουσείο Σπάρτης. Ο τρισυπόστατος Ναός εως τότε είχε ερειπωθεί και εχρησιμοποιήτο ως αποθήκη του Δήμου-ξέφραγγο αμπέλι σκαμμένο σε όλες τις πλευρές και σημεία. Η Νομαρχία δια του Δημάρχου φίλου μας προέβη στην αναπαλαίωση του Ναού και σε συμπλήρωση του γυναικωνίτη. Στην προαύλια, αυλή του Ναού γύρω, γύρω έγιναν ανασκαφές με την διάνοιξη και της έμπροσθεν Λεωφόρου(ήτανε το Νεκροταφείο των Ελλήνων Νισλήδων) βγήκαν στην επιφάνεια παμπάλαιοι τάφοι προγόνων μας Νισλήδων (όπως προαναφέρθηκε) και ο ένας από αυτούς στην μαρμάρινη πλάκα του έγραφε με σκαλιστά ελληνικά γράμματα (σε καραμανλίδικη γλώσσα) «Πού Μεζαρλούκ Χατζησαββάνουν, Χατζητότοροσουν Ντογάνογλου Τούρ, Μπογιούν μπιζίμ σειρά μουσ-γιαρούν σιζίν σειρά νούς». Ο Τεός συχωρέσει και κατορθώθηκε στη συνέχεια με λίγη καλή θέληση και οι παπάδες μας να λειτουργούν τις εκκλησίες μας με τα ράσα τους και στις εκκλησίες μας να γίνονται δεήσεις και λειτουργίες. Μέχρι τις ημέρες μας όπου το 2001 έγιναν τα θυρανοίξια του τρισυπόστατου Ναού μας του Νησιού, των Αγίων Αναργύρων, των Εισοδείων της Θεοτόκου και του Αγίου Θεοδώρου, από τον ίδιον τον Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαίο και την Ιερά Σύνοδο του οικουμενικού Πατριαρχείου μας.

Ένας (1) ακόμη σταθμός στην ύπαρξη και εν γένει και ιστορία των Μικρασιατικών Νισλήδων που ο Οικουμενικός Πατριάρχης δεν είχε πατήσει στην περιοχή ποτέ, όπως προαναφέρθηκε πιο πάνω. Εκδηλώσεις με Μικρασιατική γεύση στο Νησί του Εγυρδήρ Πισιδίας. Στις Απόκριες έφτιαχναν από όλα τα είδη γλυκισμάτων, μπακλαβάδες, καταΐφια ,σαρί μπουρμά, τρίγωνα με γέμιση καρύδια, ρετσέλια, πισία, μπουρέκια και ότι άλλο γλύκισμα που μου διαφεύγει και έχει

αναφερθεί πιο πάνω. Επίσης έκαναν και ντύσιμο καρναβαλιού, όπως συνέχισαν και στην μητέρα Ελλάδα να εορτάζουν, απόκριες καρναβάλι.

Η εορτή του Πάσχα εορτάζετο από τους Νισλήδες και στο Νησί τους και στην Ελλάδα μετέπειτα με θρησκευτική ευλάβεια τα πάθη του Χριστού και η Ανάσταση του Κυρίου μας το «Χριστός Ανέστη» των Ορθοδόξων Χριστιανών και τότε είχαμε το Πάσχα της θυσίας, σφάζανε αρνιά, κατσίκια, μοσχάρια κ.λ.π. και έκαναν εκδηλώσεις εορταστικές με χορούς και τραγούδια τοπικά. Επίσης εορτάζονταν τα Χριστούγεννα με θρησκευτική ευλάβεια, με τις γαλοπούλες («Μισίρ ταβουγού» που τις έκαναν γεμιστές λόγω του εθίμου της πατρίδος τους, του τόπου γέννησής τους, με πάσης φύσεως γλυκίσματα, σαρί μπουρμά, τρίγωνα με γέμισμα από καρύδια, ισλί με καρύδια κ.λ.π.

Συγκεντρωνόντουσαν στη Μεγάλη πλατεία (Μπουγιούκ Παζαρτζίκ) και έβαζαν δίσκους στο γραμμόφωνο που είχε φέρει από τη Σμύρνη ο μεγαλο- έμπορος Στεφάναγας (Σεκερτζής) Χατζηηλιάσογλου και το έριχναν στους χορούς και τα τραγούδια τα δικά τους. Να πρωτοστατούν ο Γιοβάν αγάς ο Κεμανετζής (Ιωάννης Αμπατζόγλου-Καγιόγλου) με το βιολί του, να κελαηδάει «σαν τον βιολιστή της Στέγης». Τα αυτιά άστραφταν και βρόντηξαν, να παίζουν συνέχεια τα αδέρφια Σάββας και Στράτος Δανηλίδης συνεπικουρούμενοι και από τον πρωτοεξάδελφό τους τον Παναγιώτη τον Θεοδωσόγλου και άλλους συμπατριώτες μας Νισλήδες που έπαιζαν όργανα από τις οικογένειες των Μπακιρτζιλέρ και Καλαϊτζιλέρ και Σαραφλάρ ο θείος μας ο Τιονούν Βασίλης με το κανονάκι τους κ.α. Έπαιζαν και γλεντούσαν επί μέρες συνέχεια, στις εορταστικές εκδηλώσεις του Νησιού τους τύπου «ΦΕΣΤΙΒΑΛ» του σήμερα.

Στη γλώσσα Μικρασιατών τα «Καραμανλίδικα»:

Το Άγιος ο Θεός και

Το Πάτερ Ημών

Στα Καραμανλίδικα το Άγιος ο Θεός:

AZIZ GIAPAMPI-

-AZIZ GKOUBATLI -AZIZ OLOYMSOYZ-

-MEXPEMET BER MIPIZE

Το Πάτερ Ημών με ελληνική γραφή, αλλά τουρκική γλώσσα (καραμανλίδικα). Σημείωση:
Τα οφειλήματα ημών είναι οι αμαρτίες μας. Τα οφειλήματα τρίτων είναι οι αμαρτίες τους προς ημάς.

-Μπιζίμ Μπουμπαμούζ

- Γκιονγκτέ Γιασαγιάν-
- Ισμίν Αζίζολσούν-
- Γκελσίν Πατισαχλου γιούν, Ιστετιγίν Ολσούν
- Γκιονγκτέν Γερέ- κατάρ-
- Εκμεγμιζή Γιαρινκινή Μπογιουντέν Βέρ-
- Μπουράκ Μπιζίμ Μπορτσλαρουμουζού οντενσίν Γιαλβαρίορούζ
- Νασούλ Μπιζντέ Μπιζέ Μπόρτζολανλαρού οντενμής Ολίγιουρούζ-
- Μπιζί Γκούϊγμα Σεϊτανούν Ισλερινέ Καρουστούρμα
- (Ζανετέρσιν) Γιαλβαρίο ρουζ
- Μπιζί Γκιουναχά Σόκμα Μπιζί Σεϊταντάν ουζάκ ντούτ (Γκουντουζντάν Γκουρτάρ Μπιζί)

3.6 Αθλητισμός-Γυμναστική

Τους ανωτέρω δασκάλους του σχολείου του Νησιού που ήτανε τακτικοί και αυστηροί στην εκμάθηση των μικρών Νισλήδων και της Γυμναστικής τους. Κάθε πρωί το πρόγραμμα είχε Γυμναστική με ασκήσεις, με εκμάθηση ξένης γλώσσας ιδίως την Γαλλική που γνώριζε και δίδασκε ο δάσκαλος με το παρατσούκλι «τοπάλ δάσκαλος» επειδή το ένα του πόδι ελαφρά χάλαινε, βέβαια στα κρυφά, λόγω απαγόρευσης. Να με συγχωρέσετε δεν θυμόντουσαν οι αφηγητές μου το όνομά του και να τους συγχωρήσουμε. Επίσης οι Δάσκαλοι του Σχολείου του Νησιού μας μάθαιναν τον κλασσικό αθλητισμό στους μαθητάς τους, καθώς και ποδόσφαιρο, βόλεϊ, μπάσκετ. Επίσης και η πάλη και το μπόξ. Μην ξεχνάμε τον (πεχλιβάνη) Πρωταθλητή της πάλης, τότε στο Νησί τον Ηλία Ανανία Ανανιάδη-Νησιωτόπαιδοπατέρα του δικού μας εδώ στην Ελλάδα εργοστασιάρχη παιχνιδιών Ανανία Ηλία Ανανιάδη, που πάλευε με ψευδώνυμο τούρκικο.

Όλοι οι Νισλήδες ήταν φανατικοί φίλαθλοι του ΡΙΝΓΚ και μετά όταν ήρθαν στην Ελλάδα, κυρίως στη Νίκαια –ίδρυσαν σε πολλά σημεία όπως τα ονόμαζαν στην προφορά και γλώσσα τους «τη ρίγκιτις» είχαν τότε την εποχή εκείνη ένα (1) από τα καλύτερα «ΡΙΝΓΚ» της περιοχής και πάλευαν επί καθημερινής βάσεως ο πρωτοπαλαιστής της Ελλάδος Παράσχος Μπόρας με τους επιτελείς του Παλαιστές, οι δικοί μας οι Νισλήδες ήτανε οι φανατικότεροι φίλαθλοι της πάλης όπως ονόμαζαν στη γλώσσα τους «Τη ρίγκιτις τη Μπόρα τις». Και μάλιστα οι δικοί μας οι Νισλήδες ίδρυσαν τότε και ιδιωτικά ρίγκκ στις αυλές των σπιτιών τους, όπως στην συνέχεια ίδρυσαν στις αυλές των σπιτιών τους και χώρους που έπαιζαν τον «ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗ».

Προς τιμήν του Καλλιθεώτη Έλληνα Πρωτοπαλαιστή Παράσχου Μπόρα ο Δήμος Καλλιθέας τον ετίμησε δεόντως και ονόμασε το κλειστό Γυμναστήριο που

βρίσκεται στον Ηλεκτρικό σταθμό ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ –Αθλητικό Κέντρο Κλειστό – «ΠΑΡΑΣΧΟΣ ΜΠΟΡΑΣ» στο όνομα του Έλληνα Πρωτοπαλαιστή. ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ: ο Σύλλογος ίδρυσε, τότε αμέσως τον Αθλητικό Ποδοσφαιρικό Όμιλο «ΝΗΣΙΑΚΟΣ» Α.Ο.ΝΙΚΑΙΑΣ του ΠΕΙΡΑΙΑ.

Η ομάδα αυτή ως προαναφέρθη διέπρεψε την εποχή εκείνη στο τοπικό πρωτάθλημα. Ανεξαρτήτων Σωματείων του Πειραιά και ανέδειξε αξιόλογους ποδοσφαιριστάς όπως το γειτονόπαιδο των Νισλήδων και παιδικός τους φίλος (ποντιακής καταγωγής) φίλος όλων των νέων Νισλήδων, Παναγιώτης Γεωργίου Χαραλαμπίδη (σέντερ φορ). Επίσης τον Νισλή Δανιήλ Ευσταθίου Καπλανίδη, κλασσικό σέντερ φόρ τον Νο 9 της ομάδας, τον πρώτο δεν γνωρίζω πια ομάδα μεγάλη τότε τον πήρε, τον δεύτερο τον πήρε ο Άρης Νικαίας. Ακόμη, η φίρμα εξτρέμ του Νησιακού που τον πήρε το ΑΜΥΝΑΚΙ Σπύρος Χατζηβασιλόγλου ο επωνομαζόμενος «Καμπάκ». Επίσης όλοι οι νέοι Νισλήδες διέπρεψαν στον Νησιακό των οποίων τα ονόματα δεν θυμόμασταν.

Στον «ΝΗΣΙΑΚΟ» πρόλαβαν και στην διοίκηση του οι Νεολαίοι Νισλήδων και συγκεκριμένα η παρέα του Χαράλαμπου Κων/νου Φυτανίδη με όλη την παρέα των Νισλήδων από το Ορφανοτροφείο του «ΖΙΝΤΖΗ ΝΤΕΡΕ» Καππαδοκίας και η οποία ομάδα πρωτοστατούσε πάντα στις εκδηλώσεις του Συλλόγου των Νισλήδων στην Ελλάδα, όπως και οι μεγαλύτεροι πρωτοστατούσαν πριν το 1922 και στο Νησί της Πισιδίας. Το σωματείο «ΝΗΣΙΑΚΟΣ» είχε από όλα τα αθλήματα με πρώτο το ποδόσφαιρο και δεύτερο τη Ρίγκιτις πάλη Μπόξ, των Νισλήδων οι διάφορες καταστάσεις οι δύσκολες το εξηνάγκασαν να διαλυθεί ελλείψει και των οικονομικών αναγκών της δύσκολης και πολυτάραχης εποχής εκείνης τότε.

3.7 Η περιοχή της Πισιδίας

Στην προ Χριστού Εποχή, εδέσποζε η περιοχή της Πισιδίας σε όλες τις παντός είδους εκδηλώσεις της εποχής. Στη συνέχεια, ήταν η βάρις Ίσπαρις, Ίσποράδα, Ίσπαρτα, μετέπειτα μετονομάστηκε σε Σπάρτη, με την είσοδο του Μ.Αλεξάνδρουσε αυτήν, το ΙΚΟΝΙΟ –Η ΠΡΟΣΤΑΝΑ (Εγυρδήρ) που διέθετε και χρυσό νόμισμα που μόνο οι ακμάζουσες Μικρασιατικές πόλεις διέθεταν, τα Αρχαία ισχυρά τείχη της «Προστάνας» την καθιστούσαν πανίσχυρη μεταξύ των πόλεων, που μόνο με προδοσία γκρέμισε, ο κατακτητής «Τίμουρέλ» (Ταμερλάνος) τα τείχη και κατέλβε την πόλη.

Το Πολυδώραιον από την άλλη πλευρά, η Απολλωνία ή Σωζόπολη ή (Ουλούμπορλου σήμερα) ή Μικρά Αντιόχεια της Πισιδίας, ή πόλης του ΑΒΣΑΡ του Γκελεντόστ (ΑΜΠΛΑΤΑ) και ενδιάμεσα Μικράς Αντιόχειας και Κελεντόστ ήταν το χωριό «ΠΑΥΛΟΣ» που οι Χριστιανοί της περιοχής μετονόμασαν μια(1) Αρχαία Ελληνική Πόλη με μεγάλο Αρχαίο Πλούτο που ήκμασε από την Αρχαία Εποχή (4000) χρόνια προ Χριστού μέχρι και τον 16ο αιώνα της Αναγεννήσεως-Ρωμαϊκή εποχή-Βυζαντινή εποχή, εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου κατά την εκστρατεία του για να περάσει προς την Ασία δεινοπάθησε με τους στρατούς των Λακεδαιμονικών πόλεων της Πισιδίας Μικράς Ασίας, «Σαγαλασσός» (Αγλασούν)-

και «Τελμησσός» (Μάκρη). Αλλά τελικά με συνθηκολόγηση μπήκε στην Σπάρτη των Προγόνων του και έκανε θυσία στους Θεούς και μέχρι τότε ήταν η πόλη «βάρικς» ή Σποράδα-Ισπαρης και την ονόμασε ο Αλέξανδρος Η ΣΠΑΡΤΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΟΝΩΝ ΜΑΣ- αποικία των Σπαρτιατών.

Επίσης, η Αρχαία περιοχή της ΠΙΣΙΔΙΑΣ είναι πασίγνωστη από την ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΗ και ΑΠΟ ΤΑ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ που μάθαμε στο Γυμνάσιο.ΟΙ ΠΙΣΙΔΕΣ λαός πανάρχαιος σκληροτράχηλος μη υποκύπτοντες στον εχθρό εύκολα αμύνετο για την ακεραιότητά του, η Κίλισα Βασίλισσα της Κιλικίας, τότε, την εποχή των μεγάλων πολέμων ήθελε να τους καταλάβει την χώρα τους και να τους πουλήσει τους Πισίδες σαν δούλους στο εξωτερικό, αλλά δυστυχώς δεν τα κατάφερε, γιατί οι Πισίδες ήταν άριστοι στην τέχνη του πολέμου. Ο δε Ξενοφών τους ονομάζει ατίθασο λαό (φυλή) και κατσικοκλέφτες με την καλή της έννοια, γιατί σαν τις κατσίκες σκαρφάλωναν τα βουνά για να υπερασπισθούν την πατρίδα τους, τις εστίες τους, τις οικογένειές τους την πίστη και πατρίδα τους.

Οι τότε βασιλείς των μεγάλων πολέων, γνήσια Λακεδαιμονικά φύλλα (Σόλυμοι) με αφομοίωση όλων των Λακαϊδεμονικών φύλων με τους ντόπιους υπερήφανος λαός οι άνδρες πολεμιστές Λακεδαιμονική φυλή της εποχής του Δημάρατου του Λακεδαιμονίου φυγάδος στην περιοχή . Τα Μοναστήρια ήταν μόνο γυναικεία. Προτιμούσαν, κατά κανόνα, Πισιδούς για μισθοφόρους στρατιώτες που δεν ήταν και τόσο πολλοί. Κατά την εποχή εκείνη πατρίδα των πολλών Αγίων και ασκητών κατέστη η Πισιδία, ως προανέφερα ονομαστικά τους Αγίους με πρώτη Αγία όπως προανέφερα την Πισιδικής καταγωγής Αγία Θέκλα, πρώτη μαθήτρια του Αποστόλου των Εθνών Παύλου και ιδρύθηκε και η εκκλησία της Αγίας Θέκλας στην Μικρά Αντιόχεια το κέντρο της μετά την πρώτη(Α) εκκλησία του Αγίου Παύλου, οι Άγιοι Ανάργυροι οι Πισίδες Κοσμάς και Δαμιανός ιατροί οι οποίοι έζησαν και μαρτύρησαν στην περιοχή της Πισιδίας, τα λείψανα φυλάσσονται επιμελώς ως προαναφέρθη, σε ειδική λειψανοθήκη από ατόφιο χρυσό 24 καρατίων, την οποία δώρισε ο Τσάρος της Ρωσίας Νικόλαος (αν δεν κάνω λάθος το όνομα, ας μείνει Τσάρος της Ρωσίας), μετά την αποθεραπεία ως προανέφερα του υιού του από τους Αγίους, επιμελώς σήμερα στο Μουσείο του Ικονίου. Επί Βυζαντινής Εποχής η ΠΙΣΙΔΙΑ είχε μεγάλη ακμή και πρόοδο και με ανεβασμένη οικονομία και το βιοτικό επίπεδο του λαού της.

Την εποχή εκείνη οι μεγάλες ελληνικές πόλεις είχανε μεταβολές και πολλές μετατάξεις και φαγωμάρα και στην Μητροπολιτική Ελλάδα η Σπάρτη έστειλε πολλούς Βασιλείς και Στρατηγούς της ως φυγάδες στην Πισιδία όπως ο ΔΗΜΑΡΑΤΟΣ, ο ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΣ, ο Δερκυλίδας αν δεν απατώμαι για το όνομα φυγάδες στην περιοχή της Πισιδίας. Ο Κλέαρχος ο Λακεδαιμόνιος φυγάς ήτανε συνεργάστηκαν με τους ντόπιους άρχοντες και μάζευαν μισθοφόρους και ο τρίτος εξ'αυτών ως προανέφερα συνεργάστη στενά με τον Κύρο Πρίγκιπα της Περσίας για τον πόλεμο εναντίον του αδελφού του, Αρταξέρξη στη συνέχεια που εφονεύθη σαν οι ηγέτες των μυρίων, ως άνω, δολίως από τον Τισσαφέρνη τότε κατά την Κύρου Ανάβαση και ανέλαβε τους Μύριους ο ΞΕΝΟΦΩΝ Ο ΑΘΗΝΑΙΟΣ και τους έβγαλε στα βουνά της Τραπεζούντας και είπαν το γνωστό θάλαττα...θαλαττα... τότε οι Μύριοι.

Οι Μικρασιατικές πόλεις είχαν κατά πολλά διαστήματα ακμή και προόδους επί Βυζαντινής Αυτοκρατορίας και την περίοδο της αναγεννήσεως και μετά που ανεδείχθησαν λόγιοι, Άγιοι, συγγραφείς, έγιναν σοβαρά έργα, ανεπτύχθησαν οι Μικρασιατικές πόλεις. Πολλές σε βασιλεία και ως συνήθως είχαν πολέμους μεταξύ τους, οργάνωναν μισθοφορικούς στρατούς και πλήρωναν τους μισθοφόρους με χρυσά νομίσματα που έβγαζαν οι ακμάζουσες πόλεις τότε, και πολλοί στρατιώτες είχαν μονίμως το επάγγελμα του μισθοφόρου στρατιώτη τας πολεμικάς τέχνας. Όταν έπεσε μεγάλη κρίση στην Μητροπολιτική Ελλάδα πολλοί Έλληνες είτε μετανάστευαν στην Μικρά Ασία σαν οικονομικοί μετανάστες όπως θα λέγαμε σήμερα την ενέργεια τους αυτή, ή όταν κατείχαν καμία εξέχουσα θέση στην πόλη τους το έσκαγαν και ελέγοντο φυγάδες είχε διαδοθεί στην Μητροπολιτική Ελλάδα πλέον ότι το χρήμα βρίσκεται στα χέρια των Μικρασιατικών πόλεων που είχαν ανάπτυξη μεγάλη κυρίως στο εμπόριο, οικοτεχνία, βιοτεχνία, στα γράμματα και τις τέχνες και κυρίως στην ανοικοδόμηση και αξιοποίηση των καταστάσεων, των ευκαιριών και ορισμένες πόλεις από τα λάφυρα που απεκόμιζαν από τις νίκες των μεταξύ των γιγνομένων πολέμων και την εν συνεχεία είσπραξη χρημάτων από πώληση των δούλων σε άλλες πόλεις της περιοχής ή και του εξωτερικού την εποχή εκείνη.

Πολλές ανακατατάξεις έγιναν στις Μικρασιατικές πόλεις, μετά την ήττα του «Ματζικέρτ» των Βυζαντινών υπό τον Ρωμανό τον Διογένη (κατόπιν προδοσίας) του Δούκα κ.λ.π. ως συνήθως από τους Τούρκους, όπως συνηθίζετο από τις φιλοδοξίες των Ελλήνων να αναλάβουν τις ηγεσίες κατά απομίμηση του Εφιάλτη του προδότη. Μετά από την ήττα αυτή των Βυζαντινών και την εισοδο των Σελτζούκων Τούρκων από το Τουρκεστάν με τα στίφη των άξεστων στρατιωτών του Άλπ Ασλάν, Ερ Τογρούλ κ.λ.π. εισήλθαν τα τουρκικά στρατεύματα των ατάκτων στην Μικρά Ασία. Από τότε και μετά άρχισε η εξασθένηση των βυζαντινών δυνάμεων, και αναφέρεται εδώ ότι την εποχή της Ρωμαιοκρατίας οι Ρωμαίοι ανέκραζαν ότι κατελήφθη όλη η Ελλάδα από τους Ρωμαίους, τότε ύψωσαν, από το κράτος της Τραπεζούντος στη Μαύρη Θάλασσα, την ελληνική τους φωνή οι Κομνηνοί και τους είπαν, μεγάλο λάθος η «ΕΛΛΑΣ ΖΕΙ» όπου βουβάθηκε κυριολεκτικά η ηγεσία των Ρωμαίων, και έκτοτε ο λαός των Ελλήνων εκ παραφθοράς του λεχθέντος από τους Κομνηνούς ονόμασαν όλους τους Έλληνες του Πόντου «Λαζούς» που η φράση αυτή σημαίνει γνήσιος Έλληνας (η Ελλάς ζει).

Η εποχή των χρόνων της αναγεννήσεως έφερε έναν (1) οργανισμό δημιουργίας, έργων υποδόμησης, πρόοδο στα γράμματα και τις τέχνες, βγήκαν επιστήμονες πάσης φύσεως, νέες πολιτείες με έδρες των Γραμμάτων της Προόδου, βγήκαν νέοι επιστήμονες, νέοι φιλόσοφοι, νέοι θεολόγοι, νέοι λόγιοι, βιβλιοθήκες Παγκοσμίου εμβέλειας, νέα Πανεπιστήμια και Σχολές παγκοσμίως τότε αναγνωρισμένες. Έγιναν έργα από μάρμαρο και μέταλλο από συνεχιστάς του έργου της Σχολής Γλυπτικής των μαθητών του ΦΕΙΔΙΑ του Αθηναίου που συνέχισε και υπήρχε πάντοτε η ομάδα των μαθητών.

Έγιναν νέες πόλεις με προοδευμένα πολιτεύματα σε όλη τη Μικρά Ασία και τα ίδια έγιναν και στην Πισιδία των προγόνων μας, η οποία ανεπτύχθη σε πολύ μεγάλο βαθμό, όπου είχε ιδρυθεί και έδρα Μητροπολιτική της Μικράς Αντιόχειας

της Πισιδίας με τους πολλούς ναούς και τα Μοναστήρια την εποχή εκείνη και κυρίως μετά την είσοδο του Αποστόλου των Εθνών Παύλου και των μαθητών του στην περιοχή, όπως προαναφέρθηκε, ότι η Πισιδία από την Αρχαία εποχή επειδή είχε μεγάλη πρόοδο και είχαν δημιουργηθεί μεγάλες πόλεις κατά το πρότυπο των πόλεων της Ελλάδος είχε μεγάλο οργανισμό προόδου και μεγάλη κινητικότητα και αυτή η μεγάλη πρόοδος έστρεφε τον κάθε κατακτητή εναντίον της Πισιδίας, επειδή ζήλευαν την εργατικότητα και την πρόοδο και τα ακμάζοντα τότε προοδευτικά πολιτεύματα, ισχυρές πόλεις με ισχυρά τείχη και ακροπόλεις και ισχυρά χρυσά νομίσματα οι περισσότερες πόλεις που τους έδιναν το δικαίωμα και τη δύναμη να αγοράζουν πολιορκητικές μηχανές και παρεμφερή συστήματα της εποχής και να γυμνάζουν για λογαριασμό των πόλεων τα μισθοφορικά στρατεύματα με ικανούς τους αξιωματικούς ηγέτες των μισθοφορικών τότε στρατευμάτων.

Η Πισιδία ήτανε ποικιλοτρόπως οχυρωμένη από όλες τις πλευρές και το μεγάλο προτέρημα που είχε από γεωλογικής πλευράς, που είχε, ήτανε το ότι είχε την στενωπό δια της οποίας έφευγαν εύκολα τα στρατεύματα για την Ασία. Διότι απ'όλες τις άλλες πλευρές είχε δυσκολίες, γεωλογικές και κλιματολογικές τότε, παράδειγμα χειροπιαστό για εμάς τους Έλληνες είναι ότι την εποχή που έφτασε στην Πισιδία ο Μέγας Αλέξανδρος, ο Έλληνας βασιλιάς της Μακεδονίας, όταν είχε πλέον τελειώσει την αποστολή του στην Μικρά Ασία με νικήτρια την Μακεδονική στρατιά στον Γρανικό στην Ισσό και αφού έλυσε και τον Γόρδιο δεσμό ο Μ.Αλέξανδρος, ο Μακεδόνας Στρατηλάτης.

Οι Λακεδαιμονικές πόλεις, εμπόδισαν τον Μ.Αλέξανδρο να περάσει από την Πισιδία αρχικά, για να φύγει για την Ασία, ή Σαγαλασσός και ή Τελμησσός. Κατόπιν δε συνθηκολογήσεως με αυτούς ο Μέγας Αλέξανδρος, κατάφερε με τον Στρατό του να διέλθει μέσα από την Πισιδία και εισήλθε στην Σπάρτη και έκανε την καθιερωμένη θυσία του στους θεούς, έφυγε για την Ασία για να ολοκληρώσει ένα (1) έργο μια αποστολή να εκπολιτίσει τους λαούς της Ασίας με τα ελληνικά ήθη και έθιμα και έφθασε μέχρι τον Ινδό ποταμό κατά την Ιστορία μας και ως ανωτέρω ανεφέρθη.

Ότι ο Απόστολος των Εθνών Παύλος edίδαξε σχεδόν, σε όλη την Πισιδία και Μικρά Ασία, στην Μικρά Αντιόχεια της Πισιδίας, το Κελεντόστ (Αμπλάτα) και την Σωζώπολη (Απολλωνία-Ουλούμπορλου) και τα περίχωρα, ιδρύοντας παντού εστίες μαθητών και εκκλησίες, ως προανέφερα, αφού τις πρώτες μέρες συνάντησε μεγάλες δυσκολίες στο έργο του που ήτανε θέλημα Θεού να γίνει και έγινε, εκεί είδε το όραμα να μεταβεί στην Μακεδονία να διδάξει (Ανήρ τις ην Μακεδών εστώς παρακαλών αυτόν και λέγων διαβάς εις Μακεδονίαν βοήθησον ημίν τοις αμαρτωλοίς) και πήγε και εκήρυξε τον λόγο του Θεού στους Φιλίππους Καβάλας και μετέπειτα στην υπόλοιπη Ελλάδα, αποκαλύπτοντας ποίος ήτανε ο άγνωστος Θεός που τους έλεγαν οι φιλόσοφοι των Αθηνών, σε όλους τους τότε Αθηναίους.

Γνωστές είναι οι επιστολές του Αποστόλου Παύλου σε πολλούς Έλληνες και πολλές πόλεις της Ελλάδος οι οποίες φώτισαν και συνέτισαν πολλούς, σχεδόν όλους τους Έλληνες, με την διδασκαλία του Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού και επαληθεύτηκε το λεχθέν υπό του ΚΥΡΙΟΥ στην Ιερουσαλήμ, όταν του αποκάλυψε ο Πέτρος ο Απόστολος ότι μέσα στο πλήθος υπήρχαν και δυο (2) Έλληνες τότε

στραφείς προς το μέρος τους είπε ο Κύριος ότι στην φυλή αυτή θα δοξασθεί ο υιός του ανθρώπου, όπως προαναφέρθη κατά τα γραφόμενα ότι πολλοί άλλοι επικαλούνται λαοί εγωιστικά ότι ο λαός τους είναι ο περιούσιος λαός του Θεού δεν γνωρίζουμε τους λόγους για τους οποίους επικαλούνται αυτό. Στη συνέχεια – ΣΑΓΓΑΡΙΟΣ ΠΟΤΑΜΟΣ μαζί ο Αποφασιστικός Πόλεμος των Ελληνικών Στρατευμάτων με τα Τουρκικά στρατεύματα τα πολλά παιδιά πολέμησαν στους πολέμους αυτούς από το Νησί της Πισιδίας, όπως προαναφέρθηκε ένας από αυτούς ήτανε μαζί ο επιλοχίας Νισλής και ο επιλοχίας Βασίλης Ισαακίδης (Τζίνι Βασίλης) και ο επιλοχίας Ιορδάνης Κυριάκου Ιωακειμίδης ο οποίος έσωσε μαζί πολλούς συμπατριώτες του τότε. Η Αθάνατη ελληνική ψυχή δύσκολα εγκαταλείπει την εστία της, δεν προδίδει τα ιδεώδη της φυλής μας, αλλά η προδοσία πάντοτε είναι βάρος της Αθάνατης ελληνικής ψυχής, όπως τότε ήταν η προδοσία την οποία μας edίδαξε από τις Θερμοπύλες το 480 Π.Χ. ο κλασικά πλέον ονομαζόμενος «Εφιάλτης ο Προδότης» επρόδωσε τους Έλληνες στους Πέρσες στις Θερμοπύλες και ηττήθηκαν μαζί τότεοι τριακόσιοι του Λεωνίδα με τον αρχηγό τους τότε.

Νέα προδοσία έγινε μαζί όταν ο Ταμερλάνος «ΤΙΜΟΥΡΕΛ» κατέλαβε διά της προδοσίας πάλι την ισχυρήν οχυρωμένη, την πόλη της Πισιδίας «ΠΡΟΣΤΑΝΝΑ» το σημερινό Εγυρδής, η οποία είχε τα ισχυρότερα τείχη και φρούρια της τότε εποχής (πόλιν οικουμένην – κατά την Κύρου Ανάβαση του Ξενοφώνος, δηλαδή πόλιν πυκνοκατοικημένην και ισχυρά τα τείχη εκτείνοντο από τις όχθες της λίμνης των Προστανναίων μέχρι την κορυφή της οροσειράς του Ταύρου. Η προδοσία έγινε ως εξής: βοήθησαν τα στρατεύματα του Ταμερλάνου ο Προδότης ή οι Προδότες για να καταλάβουν τους υπερασπιστάς μέσω της λιμνοθάλασσας της Προστάννας με ξύλινα πλοιάρια – πολιορκητικές μηχανές και βγήκαν στα Νότια των Ελλήνων μαχητών που εμάχοντο σκληρά αλλά δεν άντεξαν το σφυροκόπημα από εμπρός μια από τα Νότια τους και τέλος έπεσαν ηρωικά μαχόμενοι στις εστίες τους πάντοτε μαχόμενοι, τότε ο Ταμερλάνος έστειλε δούλους πολλούς από τους Έλληνες κατοίκους της Προστάννας (Εγυρδής) εντός και εκτός της Τουρκίας.

Μετά τα γεγονότα αυτά έφυγαν, μαζί με Κυπρίους που είχαν έρθει προς βοήθειαν των Προστανναίων από την Κύπρο, όλες οι οικογένειες σχεδόν από το μεγάλο σόι που είχε ο γεννάρχης των οικογενειών, παπά Ηλίας ή Μπουμπού Ηλίας, ή Φαφα – Ελλέζ ή Πουμπού Ηλίας ως λεπτομερέστερον αναφέρομαι στην περίπτωση του γεγονότος και οι οποίοι Νισλήδες που πήγαν στην Κύπρο, το σόι του παπά Ηλίας επειδή ήτανε καϊκτσίδες στην λιμνοθάλασσα του Εγυρδής (Προστάννας), στην Κύπρο με την πάροδο των ετών εξελίχθησαν σε εφοπλιστές οι απόγονοί τους σήμερα, ως προαναφέρθηκε πιο πάνω. Εποχή καθόδου των βαρβάρων στρατευμάτων του Μογγόλου κατακτητή Τσεγής – Χάν ο οποίος με την καταστροφική μανία που είχε αυτός και τα άγρια στίφη των στρατιωτών του κατέστρεψε όποια περιοχή και αν πάτησε, οι άνθρωποι αυτοί δεν είχαν συνείδηση ήταν βάρβαροι κατακτητές και Μογγόλοι απολίτιστοι κυριολεκτικά, ή βάρβαρη μανία της καταστροφής στο αίμα τους.

Πέρασε και η περίοδος της καθόδου και αυτών των βαρβάρων από τα πάτρια εδάφη μας. Το Νησί του Εγυρδής της Πισιδίας Μικράς Ασίας που αρχικά

υπήγετο στο Βιλλαέτιον υπερνομαρχίας (της Κόνυας) του Ικονίου, που η θέση του στο χάρτη της περιοχής βρίσκεται στα Νοτιοδυτικά της Τουρκίας και όταν αναφέρετο ο κάτοικος της περιοχής όσον αφορά την καταγωγή του ως προαναφέρεται. Ότι κατοικεί- στην Κόνυα Βιλλαετί, Ισπάρτα Σαντζαγού, Εγυρδής Καζασού, Νίς – Αντασού - ήτοι: Από την Περιφέρεια του Ικονίου, στην Νομαρχία (Βασιλική) της πόλης της Σπάρτης στο Καζά της πόλης του Εγυρδής όπου έχει διοικητική έδρα, ο Καϊμακάμης, Περιφερειάρχης, που έχει την διοίκηση της πόλης αυτής και μετέπειτα ο (Μπασκάν) Δήμαρχος του Εγυρδής και τέλος ο πρόεδρος της Κοινότητας του Νησιού της Πισιδίας, σήμερα, ονομαζόμενος σήμερα ο Μουχτάρης του Νησιού Εγυρδής ΓΕΣΙΑ – ΑΝΤΑ όπως προαναφέρθηκα πιο πάνω – Το Νησί του Εγυρδής της Πισιδίας ήτανε και ενεργό μέλος του Συλλόγου των Πισιδών της Σμύρνης, όπου η έδρα του ήτανε στο Μητροπολιτικό Μέγαρο της Σμύρνης, του οποίου Συλλόγου Πισιδών Σμύρνης πρόεδρος τότε, μέχρι το έτος 1922 ήτανε ο διαπρεπής γιατρός Βασίλειος Μπουσαίος καταγόμενος από την πόλη «ΛΙΒΙΣΙ» ΜΑΚΡΗΣ ΠΙΣΙΔΙΑΣ και ήτανε σε στενή επικοινωνία με τον διαπρεπή πσιδό Νομικό «ΧΑΤΖΗΚΛΗΜΑΝΟΓΛΟΥ Ή ΚΛΗΜΑΝΟΓΛΟΥ» Γεωργάκη που η έδρα του ήτανε μέσα στα Γραφεία της Ιεράς Μητρόπολης της Σμύρνης. Ένας (1) συμπατριώτης μας Νισλής, για να πάει από την Νίκαια του Πειραιά μέχρι το Νησί του Εγυρδής της Πισιδίας, ξεκινάει με το καράβι από Πειραιά μέχρι την Νήσο ΧΙΟ, από εκεί με το «φέρρυ – μπότ» σε 45' λεπτά πάμε στην πόλη – που η ονομασία της από Αρχαίας εποχής, της ΚΡΗΝΗΣ-ΤΣΕΣΜΕ.

Στη συνέχεια μέσω – ΓΚΑΡΑΖ – ΣΜΥΡΝΗΣ – (υπεραστικός Σταθμός Σμύρνης) με το πούλμαν της Γραμμής μας ξεκινάει την διαδρομή για την πατρίδα περνάει από το ΣΕΛΤΖΟΥΚ (Αρχαία ελληνική πόλη της Εφέσου) και αφού διασχίζουμε την οροσειρά που είναι το Κιρκιντζέ- μπαίνουμε στον Νομό Αϊδινίου και την ομώνυμη όμορφη πόλη του (τις λεγόμενες στην Αρχαία Ελλάδα οι Αρχαία Πόλεις των Τράλλεων) που έχει σήμερα το πλούσιο Μουσείο των Τράλλεων με τα πλούσια ελληνικά αρχαία έργα και ευρήματα που εκτίθενται.

Στη συνέχεια μπαίνουμε στην πόλη του «Ναζιλή» την διασχίζουμε, στην πόλη του «Ναζιλή», την διασχίζουμε και προχωρούμε μετά από ολίγες ώρες μπαίνουμε στην πόλη του Ντενιζλή (Η Αρχαία ΛΑΟΔΙΚΕΙΑ) άνωθεν της οποίας βρίσκεται το όρος ΟΛΥΜΠΟΣ και η Αρχαία Πόλις «ΙΕΡΑΠΟΛΙΣ ΤΗΣ ΦΡΥΓΙΑΣ» σημερινό «ΠΑΜΟΥΚ – ΚΑΛΕ» με τις ιαματικές θερμές πηγές της. Με πλούσια αρχαία και θέατρα και η νεκρή πολιτεία με το αρχαίο κοιμητήριο από τα ονόματα των τάφων φαίνεται η Ελληνικότητά του κ.λ.π. από Κοντά οι πόλεις ΤΡΙΠΟΛΙΣ και η ΑΦΡΟΔΙΣΙΑΣ με πλούσιο Αρχαίο πλούτο, ο Μαϊάνδρος ποταμός γνωστά από την Αρχαία Ιστορία μας, ελληνικής ιστορίας μας όλα τα ανωτέρω.

Προχωρούμε στη συνέχεια και μπαίνουμε στην πόλη του ΝΤΙΝΝΕΡ ή ΝΤΙΝΝΑΡ, γνωστή πόλης από την ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΗ ή Πόλις «ΚΕΛΕΝΑΙ» της Φρυγίας πυκνοκατοικημένη εσχάτη προς την Μυσία χώρα – Με την είσοδο του Μεγάλου Αλεξάνδρου στην πόλη αυτή ή πόλις μετονομάσθη σε Απαμειά ή Απαμεία του Μεγάλου Αλεξάνδρου όπου υπήρχαν οι μεγαλύτερες φυλακές της Μικράς Ασίας και της Αρχαιότητας. Αργότερα οι Τούρκοι όταν μετακόμησαν στην πόλη ΝΤΙΝΝΕΡ ή ΝΤΙΝΝΑΡ, οι φυλακές (ΖΙΝΤΑΝ) όπου ήτανε χωνευτές μέσα

στο βουνό μετεσκευάστηκαν σε Ξενοδοχείο Παραδοσιακό με όνομα Απομεία, στις όχθες των πηγών του Μαρσία, όπως προαναφέρεται το γεγονός και από την ελληνική Μυθολογία για την περιοχή αυτή και η πόλις Αμόριοντης Φρυγίας.

Στη συνέχεια, ξεκινάμε από την πόλη αυτή το οδοιπορικό με κατ' ευθείαν προορισμό την πόλη της Σπάρτης, (Αρχαία Βάρις, Ίσπαρις, Ισποράδα, Ισπάρτα) με τον γύρω Κάμπο της κατ' άλλους λέγεται και αποικία της Μητροπολιτικής Σπάρτης, ορμώνοντες από το ότι όλοι οι φυγάδες Στρατηγοί και Βασιλείς της Σπάρτης κατέληγαν στην Μικρασιατική Σπάρτη και γι' αυτό καύχονταν οι κάτοικοί της σε συζητήσεις τους και πολλοί καθηγητές ότι είναι οι απόγονοι των Λακεδαιμονίων φυλή Λακεδαιμονική χωρίς να γνωρίζουν τι εστί Λακεδαιμόνιος, το συμπεραίνουν από αυτό που έχουν ακούσει να λένε πολλοί παραμυθάδες προγονοί τους κατά καιρούς και τίποτα άλλο Σπάρτη – πόλη πρωτεύουσα σήμερα του Νομού του ομώνυμου, όπου υπάρχει αγορά του χαλιού, το τριανταφυλλόλαδο με εργοστάσια, με τις ερειπωμένες εκκλησίες των παλιών ελλήνων του ελληνικού Μαχαλάδες του Εμρί και του Τσάι Μαχαλασού και άλλους μαχαλάδες ελληνικούς όπως του Ντογατζή κλπ.

Ναοί ελληνορθόδοξοι όπως της Παναγίας της Γεννήσεως Θεοτόκου του Ντογαντζή και την Παναγία του Εμρί Μαχαλασού η ιερά Μητρόπολις της Σπάρτης είχε πολλούς διαπρεπείς ιερωμένους εκτός του Μητροπολίτη Πατάρων Μελέτιου Χριστίδη, τον αιδεσιμώτατο Παπαϊωακείμ Πεσματζόγλου, τον Παπαχαρίτονα, τον Παπά Μηναιΐδη και άλλους πολλούς που δεν εγνώριζαν οι αφηγητές μου, πολλούς διαπρέψαντες δασκάλους ένας (1) από αυτούς που εγκαταστάθηκε στην πόλη της Νίκαιας του Πειραιά και ο γράφων εχηρήματισε και μαθητής του στο (2^ο) δεύτερο Δημοτικό Σχολείο Κιλικιανών Νικαίας, είχε προαχθεί λόγω της εμπειρίας του και βαθιάς μόρφωσης του σε διευθυντή Δημοτικής εκπαίδευσης καθώς και τα τελευταία χρόνια, πέντε (5), και Γενικός Επιθεωρητής στοιχειώδους εκπαίδευσης της περιοχής μας, ο Δάσκαλός μου Νικόλαος Δημητρίου Σεκερτζόγλου ή Δημητριάδης ο επανομαζόμενος με το όνομα «ο Καύκασος» που διέμενε επί των οδών Καππαδοκίας (Θ. Αμυραδάκη) και Αμερικανίδων Κυριών, μετέπειτα λειτούργησε ιδιωτικό Δημοτικό Σχολείο υπό της θυγατρός του Δασκάλου, Ελευθερίας Νικολάου Σεκερτζόγλου ή Δημητριάδου.

Γυρίζοντας τους μαχαλάδες της Σπάρτης και του Εμρι Μέελεση (Μαχαλάς Εμρι) κάποια χρόνια από τις πολλές που τους έχω επισκεφθεί ίσως ο μοναδικός άνθρωπος που έχω επισκεφθεί (54) πενήντα τέσσερις φορές την περιοχή – και φθάνοντας στο σπίτι του παππού μου, πατέρα της μητέρας μου, Νικολάου Σταύρου και της Ελένγκως Ακόγλου, μετέπειτα Σταυρίδη, το γένος της Ελένγκως ήτανε Ταστσόγλου. Διάβασα σε μία (1) πινακίδα που μάλλον ο Δήμος την είχε τοποθετήσει «Σοκάκ Ορετμέν Σεκερτζόγλου Νικόλα» ΟΔΟΣ δάσκαλου Σεκερτζόγλου Νικόλα, πιθανόν προς τιμή του, ο Νικόλαος Σεκερτζόγλου ο δάσκαλος ήτανε κολλητός παιδικός φίλος του παππού μου Νικολάου Σταύρου Ακόγλου στην ίδια γειτονιά της Σπάρτης και στην ίδια περιοχή της Νίκαιας του Πειραιά και μέχρι του θανάτου τους έκαναν παρέα τόσο πολύ αγαπημένοι μεταξύ τους – πολλοί νέοι της Νίκαιας μαθήτευσαν κοντά στον Δάσκαλό μας, Νικόλαο Δημητρίου Σεκερτζόγλου ή Δημητριάδη, όπως πιο πάνω αναφέρεται στις

αφηγήσεις των Νισλήδων της πρώτης (Α) γενιάς, οι Νισλήδες πρωτού ασχοληθούν για το θέμα της Στέγης του Συλλόγου των Νισλίδων. Οι Νισλήδες άνοιξαν και οι ίδιοι ή σύχναζαν σε ορισμένα συγκεκριμένα στέκια ή καφενεία όπου έβλεπαν και τους φίλους τους, στα στέκια αυτά, όπως το καφενείο του Παράσχου (παρές) οδός Ταξιάρχου Μπλόκ (Κύπρου) και Δ. Καρακουλουζή το καφενείο του πρώην Θεοδωρίδη στην πλατεία της οσίας Ξένης, το καφενείο του Ιορδάνη Χατζηηλία στην Λεωφόρο Κύπρου και Λαοδικείας στην περιοχή πριν την πλατεία «Γερμανικών» Κρήνης υπήρχε το καφενείο του Σωτήρη Σωτήρογλου που έκλεισε χωρίς τότε.

Από τις περιγραφές, στην πλατεία της Οσίας Ξένης υπήρχε το ημιυπόγειο καφενείο του Χατιστακλαρού Αναστάς (Αναστασίου Ισαακόγλου) και εδώ μη γνωρίζοντας άλλα ονόματα οι αφηγητές μου έκλεισαν την αφήγησή τους μέχρι εδώ. Οι Νισλήδες στην πλειοψηφία τους ήσαν οικοδόμοι- τεχνίτες και μερικοί από αυτούς πρόκοψαν και έγιναν εργολάβοι οικοδομών, ένας από αυτούς ήταν ο Χατζή Ισαάκ Χατζητρύφωνα ή Τρυφωνίδη (Χατζήϊσάκογλου) με τον γιό του Κοσμά Τρυφωνίδη – και αργότερα ο Γεώργιος Μελετίου Ζαχαριάδης αργότερα έκανε οικοδομές στην περιοχή της Μαγκουφάνας (ΠΕΥΚΗΣ) Αμαρουσίου καθώς και ιδιόκτητο Ξενοδοχείο και άλλοι τους οποίους οι αφηγητές μου είπαν ότι δεν τους θυμόντουσαν, ότι οι περισσότεροι Νισλήδες επήραν σύνταξη οικοδομική από το ΙΚΑ και από Επικουρικό, οι δε γυναίκες σύνταξη και επικουρικό από την Ταπητουργεία το (ΧΑΛΙ) που δούλευαν τότε αρχικά στον «ΣΑΡΚΑΛΗ» στου Χατζηθαθανασόγλου, στου ΚΑΧΡΑΜΑΝΟΓΛΟΥ, στου Παγιασλή- όλα πέριξ της πλατείας της ΟΣΙΑΣ ΞΕΝΗΣ τα ταπητουργεία επίσης πολλοί ταπητουργοί εργοδότες, έστηναν αργαλειούς στα σπίτια της Νίκαιας (Κοκκινιάς) τότε με έδρα τους την Νέα Ιωνία (Ποδαράδες) επίσης ότι λησμονώ έναν Χαλιτζή που γνωρίζαμε στην Κοκκινιά (Νίκαια) τον Ιωάννη Δανόγλου ή Δανόπουλο – Πολλούς Μπας ουστάδες (πρωτομάστορες) είχαν οι Νισλήδες εκτός των οικοδομών, των υποδηματοποιών, των ραφτάδων Μπαρμπερίδων (κουρείς) και στην συνέχεια είχαμε και Νισλήδες Μπακάληδες αρκετούς κατά διαστήματα στην περιοχή που αρχικά είχαν εγκατασταθεί ένας (1) αφηγητής μου παλαιός Νισλής της πρώτης γενιάς των Νισλήδων μου ανέφερε ένα σεκερτζή Βασίλη Καπλάνογλου ο οποίος έφτιαχνε και στο Νησί ζαχαρώδη και ξηρούς καρπούς (κουρού γεμής) και συνέχισε και στην Ελλάδα. Επίσης μου ανέφερε και κάποιον συμπατριώτη μας τεχνίτη ζαχαρωδών προϊόντων και ξηρών καρπών, στην περιοχή της πλατείας του Αγίου Νικολάου με το παρατσούκλι «λεπλεπιτζής χορχοραγός» που ξεσήκωνε τα μικρά παιδιά με τα γλυκίσματα που έφτιαχνε δικά του σχέδια και επινοήσεις, υπήρχαν και άλλοι Νισλήδες που έκαναν και άλλα επαγγέλματα που δεν τους γνώριζαν οι Νισλήδες αφηγητές μου και αρκέστηκα σε αυτά προς το παρόν, και κάνω προσπάθειες μέχρι της εκδόσεως του βιβλίου αυτού μήπως βρω συμπληρωματικά στοιχεία για τους συμπατριώτες μας Νισλήδες και τους Νισλήδες εκείνους που ψάχνω να βρω σε όλη την Ελλάδα. Ας αρχίσω από την βόρεια Ελλάδα.

Στον Νομό Κοζάνης από το 1922-1923 εγκαταστάθηκαν πολλοί Σπαρταλήδες και Νισλήδες οι παππούδες μου από τον πατέρα της μητέρας μου Νικόλαο Σταύρου Σταυρίδη ή Ακόγλου ο οποίος ήτανε εργολάβος οικοδομών

εγκαταστάθηκαν οικογενειακώς στον Νομό Κοζάνης στην Κωμόπολη «Τσοτύλη», συνοικία Νέα Σπάρτη, κοντά στην Βουδουρίνα και στην Σιάτιστα. Ο παππούς μου από την πλευρά της γιαγιάς μου Καλλιόπης Κοσμά Σολωμονίδη μητέρα της μητέρας μου θετή της μητέρα. Ο Κοσμάς Σολωμωνίδης του Χρήστου ήταν από τις αξιόλογες οικογένειες στην περιοχή του Έμρι Μεελεσί (Έμρι Μαχαλάς) ζούσε αρχικά με την γυναίκα του Ελένη – και τα παιδιά τους, Χρήστο, Καλλιόπη, Φωτεινή και Θεοδώρα, και με την γιαγιά Όλγα. Ο υιός της οικογένειας «Κυριός» Κυριάκος Ζαχαριάδης, οικογένεια του Νησιού Παύλοσλαρ, διαμένει και αυτός στο Τσοτύλη και στη Νίκαια ως επίσης προαναφέρθηκε.

Οι Σπαρταλήδες και Νισλήδες και λοιποί συμπατριώτες μας βασικά γνωρίζω ότι υπήρχαν οικογένειες που έμεναν στην Ν. Σπάρτη Τσοτυλίου Νισλήδων με το παρατσούκλι «Παύλοσλαρ» και τον Παντελάκη και άλλες που δεν μπόρεσα να βρω την άκρη όταν πήγα για λίγο στο «Τσοτύλη» και ίδρυσαν αρχικά την κωμόπολη «ΝΕΑ ΣΠΑΡΤΗ» αλλά όταν στην εμπόλεμη κατάσταση οι Βούλγαροι και λοιποί άλλοι έκαψαν το χωριό και η Νομαρχία εγκατέστησε όλους τους συμπατριώτες μας Μικρασιάτες, σε μια περιοχή της κωμόπολης του Τσοτυλίου και την ονόμασαν Συνοικισμός «Νέα Σπάρτη» που υπάρχει μέχρι και σήμερα. Νισλήδες υπήρχαν μετά το 1922 στην πόλη της Βέροιας μαζί με Σπαρταλήδες και Μπουλτουρλίδες κ.α. Νισλήδες είχαν εγκατασταθεί και στην Θεσσαλονίκη ο Γεννάδιος Δανηλίδης, Χρήστος Κώστογλου, ως προαναφέρα και ένας εξ αυτών ο μοναδικός γιατρός του Εγυρδή «Ταρακτσόγλου Νικόλαος» εγκαταστάθηκε μόνιμα στη Θεσσαλονίκη.

Επίσης, είχαμε Νισλήδες και στην περιοχή «Νέας Ιωνίας» του Βόλου μαζί με Σπαρταλίδες, Μπουλτουρλίδες, έβγαλαν επιστήμονες και ανώτατους Αξιωματικούς των Ε.Δυνάμεων και άλλους Μικρασιάτες και ας ανέβουμε λίγο πιο πάνω στον Νομό Σερρών όπου είχαν εγκατασταθεί πολλοί Νισλήδες. Παρλαλήδες κ.α. όταν επισκεφθεί κάποιος την κωμόπολη «ΜΑΥΡΟΛΟΦΟΣ» (Καρά Τοπράκ) του Νομού Σερρών, νομίζεις, ότι βρίσκεται στην πατρίδα όπως μου το περιέγραψαν οι παλιοί, όπως πιο πάνω αναφέρονται, δραστήριες γυναίκες ήταν οι πρακτικές γιατρίνες του Νησιού και οι γυναίκες που τις πλαισίωναν μια από αυτές που μου ανέφεραν ήταν η «ΧΑΤΖΗ – ΜΑΡΙΑ» από όπου το οικογενειακό όνομα της οικογένειας «Χατζημαριαλλάρ» με τον σύζυγο της Παντελή εγκαταστάθηκαν στον ΜΑΥΡΟΛΟΦΟ των Σερρών και τα παιδιά τους.

Η δραστήρια αυτή γυναίκα του Νησιού τις πολυτάραχες τότε εποχές πήρε από το χέρι και τα δύο (2) της αγόρια τον Αντώνη και τον Αναστάση και πήγαν στα Ιεροσόλυμα και η ίδια ονομάστηκε Χατζημαρία, και τα παιδιά της Χατζη Αντών και Χατζή Αναστάς, οι μεν δύο (2) πρώτοι, όταν δήλωναν στο Ληξιαρχείο τα οικογενειακά τους στοιχεία και επειδή δεν μιλούσαν τα ελληνικά, είπαν ότι είναι τα παιδιά της «Χατζημαρίας» και πήραν το επώνυμο «Μαρόγλου» ή Μαρίδης από το οικογενειακό τους παρατσούκλι, ενώ ο Χατζή Αναστάς εγκαταστάθηκε στην Νίκαια του Πειραιά και ενυμφεύθη την Ναζλού Παλόγλου ή Παυλίδου και όταν δηλώθηκε στο Ληξιαρχείο του Πειραιά τον ρώτησαν ποιανού γιος είναι και δήλωσε ότι είναι του Παντελή ο γιος Παντελή Ογλού, ήτοι Παντέλογλου- οι περισσότερες γυναίκες Νισλήδες ήταν δραστήριες, εργατικές και εβοήθησαν πάρα πολύ τους

άνδρες τους μετά το 1923 έκοβαν πλίνθους (ΚΕΡΠΙΤΣ) από χώμα με άχυρο για να χτίσουν ένα (1) δωμάτιο σπίτι για να εγκαταστήσουν τις οικογένειές τους επίσης και σε άλλες εργασίες όπως η γυναίκα του παρές του καφετζή του έψηνε όλους τους καφέδες και κινούσε αυτή το καφενείο ή Κατίνα και γηροκομούσε και την υπέργρημη μητέρα της.

Επίσης, ένας (1) Νισλής ξεχασμένος και με μεγάλο παράπονο από τους Νισλήδες και τα αδέρφια του ο Τσαγκάρης Ηλίας Παχτσόγλου ο οποίος εγκαταστάθηκε μόνιμα στην πόλη του Κρανιδίου και υιοθετήθηκε από μια ευγενή οικογένεια του Κρανιδίου την, «ΦΩΣΤΙΝΗ» και ονομάστηκε Ηλίας Φωστίνης νυμφεύτηκε στο Κρανίδι και λειτουργούσαν με την ακούραστη γυναίκα του ένα (1) κατάστημα «Καθαριστήριο» αλλά πρόωρα του άφησε χρόνια η γυναίκα του και επειδή δεν είχαν αποκτήσει παιδιά συνέχισε να λειτουργεί το καθαριστήριο και είχε επαφές μόνο με τα ανίψια της γυναίκας του και είχε αποκτήσει στο όνομά του μεγάλη ακίνητη περιουσία και από τους θετούς γονείς του και από την θανούσα σύζυγό του, πέθανε πρόσφατα πάνω από (95) χρονών ηλικία, δύο (2) φορές τον επισκέφθηκα στο Κρανίδι και την Ερμιόνη και στην διαθήκη που άφησε, ότι έγραψε στα ανίψια της γυναίκας του που τον γηροκόμησαν μέχρι θανάτου του, τα υπόλοιπα τα άφησε στους Δήμους Κρανιδίου και Ερμιόνης για να φτιάξουν παιδικές χαρές, πλάζ, Κ.Ε.Π. και ότι άλλο για το κοινό μπορούν να γίνουν δεν ξέρουμε εάν ανέφεραν σε κανένα έργο το όνομά του. Αυτός ήταν ο τελευταίος Νισλής που υιοθετήθηκε και εξέχασε τελείως τις ρίζες του. Ενώ ως πιο πάνω αναφέρεται ή υιοθετήθησα στην Νάξο όταν έμειναν οι Νισλήδες, Κόρη του (Καρά – Κυλόκ) Κυριάκου Καρόγλου, παρέμεινε και έκανε οικογένεια στο Νησί της Νάξου, αλλά δεν ξέρω τώρα τελευταία δεν έχω νέα για την οικογένεια αυτή.

Πρέπει να δω τις πρωτοανιψιές της, κόρες της αδελφής της Μαρίας Αμασέως. Από τις πρώτες ημέρες της εγκατάστασής των Νισλήδων στην μητέρα τους την Ελλάδα το μυαλό των Νισλήδων και η σκέψη τους όλη ήτανε, ως προαναφέρεται πιο πάνω, πως θα συστήσουν Σωματείο (Σύλλογο) για να μπορεί να διεκδικεί τα νόμιμα δικαιώματα τα οποία δικαιούται με βάση τους Ελληνικούς Νόμους του Κράτους, και τα πολλά προβλήματα που είχαν δημιουργηθεί, για τους πρόσφυγες Νισλήδες από την ημέρα της εγκατάστασής τους στην μητέρα Ελλάδα, το θέμα της σίτισης τους και της διαμονής τους κάτω από εστεγασμένη κατοικία, είχε προκύψει και το σοβαρό αυτό ζήτημα με την ελληνική κυβέρνηση, κατόπιν της δημοσίευσης της Δημόσιας Διαθήκης, του Σ. Αϊβαζίδη στην αρμόδια Δικαστική υπηρεσία του Οικουμενικού μας Πατριαρχείου της Κωνσταντινουπόλεως (Νομική υπηρεσία) – του συμπατριώτη μας Μεγαλέμπορου υφασμάτων της Κωνσταντινούπολης Σπύρου Αϊβαζίδη, ο οποίος άφηνε το 50% της αμύθητης περιουσίας του στους συμπατριώτες του Νισλήδες – Έλληνες ήτοι: Στην Ελληνική Κοινότητα του Νησιού Εγυρδέρ της Τουρκίας, και το έτερο 50% της αμύθητης τότε περιουσίας του στην Τουρκική Κοινότητα, των συμπατριωτών του Νισλήδων.

Οπότε επί καθημερινής βάσεως ο Σύλλογος Νησιού Εγυρδέρ Πισιδίας έκανε παραστάσεις στην Αθήνα στα αρμόδια Υπουργεία για να λάβει τα της Διαθήκης καταλειπόμενα στον Σύλλογο των Νισλήδων, διότι κατηγορήθη ή Κοινότητα των Ελλήνων Νισλήδων μετά την προσφυγιά και οι οποίοι, όλοι οι Νισλήδες

εγκαταστάθηκαν μόνιμα στην πόλη της Νίκαιας του Πειραιά και το αρμόδιο υπουργείο Οικονομικών που θα εκτελούσε κατ' εντολήν του Οικουμενικού Πατριαρχείου μας της Κωνσταντινουπόλεως την διαθήκη προσπαθούσε να τους βρει μία (1) δική του φόρμουλα για την εκτέλεση της γνωστής Διαθήκης Σπύρου Αϊβαζίδη μεγάλου ευεργέτη των Νισλήδων. Στην αρχή έκανε πρόταση στον Σύλλογο των Νισλήδων να δημιουργήσουν ένα (1) χωριό – κοινότητα, κατά το πρότυπον των εφεσιών, Νέα Έφεσος Πιερρίας, των εκ Νησίου Εγυρδής Πισιδίας Μικράς Ασίας καταγόμενων και βάσει του διατακτικού της γνωστής διαθήκης να παραλάβουν τα δια της Διαθήκης καταλειπόμενα στους Νισλήδες και να βελτιώσουν το χωριό τους, την κοινότητά τους και να ιδρύσουν Σχολείο και κυρίως Σχολή Επαγγελματικής κατάρτισης (ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ) και μας δέχθηκαν να σπουδάζουν τότε (10) παιδιά των Νισλήδων στην Σιβιτανίδειο Σχολή της Καλλιθέας δωρεάν και να παίρνουν και κάθε παιδί κατά τον χρόνο της Σπουδής του και την ανάλογη επιδότησή του ήτοι: ένα παιδί από κάθε οικογένεια μόνο αυστηρά, και φθάσαμε με τα σημερινά δεδομένα στα έξι (6) παιδιά τον χρόνο σε ανώτατες Σχολές δωρεάν και να επιδοτούνται κάθε χρόνο με ένα παιδί από κάθε οικογένεια μόνο αυστηρά.

Σήμερα, χρειάζεται να επανέλθουμε στο θέμα, βγάζοντας μια Εφετειακή Απόφαση που θα μας σφραγίζει τα ισχύοντα σήμερα στην σύμβαση του Συλλόγου μας με το υπουργείο Οικονομικών και οι Σπουδαστές που θα προτείνονται να είναι παιδιά που έχουν τις ρίζες τους από το Νησί του Εγυρδής της Πισιδίας Μικράς Ασίας ήτοι: ένα παιδί από κάθε οικογένεια μόνο αυστηρά, (Μία υποχρέωση που πρέπει να εκπληρώσει ο Σύλλογος μας).

Για μας τους Νισλήδες παραμένει στις συνειδήσεις μας ως μεγάλος ευεργέτης των απανταχού Νισλήδων συμπατριωτών μας για την χειρονομία του αυτήν ο Σπύρος Αϊβαζίδης ο μεγαλέμπορος υφασμάτων της Κωνσταντινουπόλεως ο οποίος δυστυχώς δολοφονήθηκε από αγνώστους μέσα στην αποθήκη – καταστήματός του που διατηρούσε στην Κεντρική Αγορά της Κωνσταντινούπολης και ο οποίος ήταν έγγαμος και δεν είχε αποκτήσει παιδιά. Οπότε από της αυτής διαθήκης ως άνω εξασφάλισε και την σύζυγό του κατά το ανωτέρω λεπτομερώς αναφερόμενα. Παιδιά των Νισλήδων έλαβαν μέρος και στον Αλβανικό πόλεμο πάρα πολλά ένα (1) από αυτά ήτανε και ο πατέρας του γράφοντας Φίλιππος Χατζηλιασόγλου υπηρέτησε στο ορεινό χειρουργείο της 1ης ταξιαρχίας στο Μέτωπο και συγκεκριμένα είχαμε και ηρωικώς μαχόμενο πεσόντα Νισλή ο οποίος πήγε ως εθελοντής τότε (εάν δεν είχε δηλώσει τότε εθελοντής) μπορεί σήμερα και να ζούσε ο Αθανάσιος Ισαακίδης του Δαμιανού και της Θεοδώρας (Τοτής).

Οπότε η χήρα μητέρα του θεία Τοτή δεν είχε πιστέψει ποτέ ότι ο γιος της Αθανάσιος έπεσε ηρωικώς μαχόμενος εναντίον των Ιταλικών Στρατευμάτων στην Αλβανία καιτοι είχε έρθει από το μέτωπο κολλητός του φίλος ο οποίος το ομολόγησε με λίγα λόγια στην χαροκαμένη μάνα που έχασε στον πόλεμο τον μοναχογιό της – και κάθε χρόνο στην ειδική επιτροπή του υπουργείου Εθνικής Άμυνας δήλωνε ότι ζούσε ο γιος της και δεν ήθελε την σύνταξη του παιδιού της η χαροκαμένη μητέρα. Οπότε μέχρι κάποια χρόνια που την είχα πάει εγώ στο Υπουργείο Άμυνας Τμήμα Χορήγησης – Πεσόντων (συντάξεων) αν δεν απατώμαι

τα 1959-1960 γιατί τότε υπηρετούσα στο Πεντάγωνο Υπ. Εθν. Αμύνης, μετά από εκεί δεν ασχολήθηκα με το θέμα αυτό, γιατί η θεία μου δεν μου έδινε το δικαίωμα να ασχοληθώ πλέον – οπότε δεν γνωρίζω τι έγινε μετά από τα έτη αυτά γιατί η Τοπή έπαιρνε την προσωπική της μόνο σύνταξη από το ΙΚΑ και Επικουρικό κλωστοϋφαντουργών, για το χαλί που δούλευε χρόνια. Γιατί η Τοπή μας άφησε χρόνους περίπου κοντά στο 100ο έτος της ηλικίας της – και έτσι έκλεισε το θέμα αυτό και δεν ξέρω που κατέληξε, γιατί εγώ δεν έχω ασχοληθεί πλέον.

4. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ ΚΑΙ ΕΠΑΦΕΣ ΜΕ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ - ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΥΣ-

Οι Νισλήδες γιόρταζαν αγαπημένα Συλλογικά όλο το χρόνο τις γιορτές των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς με πλούσια γλυκίσματα και χορούς και τραγούδια, μας έλεγαν οι γιορτές γίνονται για να χαροποιούνται τα παιδιά κατά πρώτον λόγο – μας έκαναν οι γονείς μας νηστεία και περιμέναμε πότε θα ξημερώσουν τα Χριστούγεννα για να φάμε από όλα, επίσης και η μέρα της Πρωτοχρονιάς για να φάμε από όλα αφού τα Χριστούγεννα μας μεταλάμβαναν των Αχράντων μυστήριων- Επίσης την περίοδο των Απόκρεω και όλες τις γιορτές μαζεύοντο όλοι οι συγγενείς οικογενειακώς σε ένα (1) συγγενικό σπίτι και όλοι μαζί σαν μια οικογένεια τρώγαμε τα πλούσια εδέσματα την Κυριακή της Τυρινής και ξημέρωνε η Καθαρά Δευτέρα για να φάμε τα νηστίσιμα και να αμολήσουμε τον αετό και να φάμε την Λαγάνα επίσης έκαναν οι Νισλήδες και Αποκριάτικες γιορτές στον Σύλλογο και την Τσικνοπέμπτη, των Απόκρεω. Στη συνέχεια πλησίαζε το ΠΑΣΧΑ και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου – κλήρωναν το Πασχαλινό Αρνί και τα πασχαλινά αυγά για να έχει μίαν ενίσχυση ο Σύλλογός μας. Επίσης το διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου είχε το πρόβλημα με το αποτέλεσμα της Διαθήκης του συμπατριώτη μας Σπύρου Αϊβαζίδη, το οποίο παρακολουθούσε από κοντά.

Στη συνέχεια προστέθηκε στο Σύλλογο και ένα (1) νέο πρόβλημα με το ρέμα που έχουμε στην Ανατολική πλευρά του κτιρίου του Συλλόγου μας το οποίο ζητούσαμε σαν Σύλλογος να μας το παραχωρήσει το ρέμα το υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας και τον Υπουργό Γιώργο Ανδριανόπουλο τον οποίο φέραμε τότε επανειλημμένως στον Σύλλογο για να δει αυτοπροσώπως ο ίδιος ο υπουργός το θέμα που απασχολούσε σοβαρά τότε τον Σύλλογό μας. Έρχεται το έτος 1935 ένας χρόνος κατά τον οποίο εκοιμήθη ο τελευταίος ιερέας (παπάς) των Αγίων Αναργύρων του Νησιού μας, αιδεσιμότατος Γρηγόριος Ιορδάνογλου που ιερουργούσε μέχρι τότε στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό του Αγίου Νικολάου του Δήμου Νίκαιας, κατά πρώτον λόγο, και κατά δεύτερο λόγο επισκέφθηκε την Ελλάδα μετά το έτος 1922 της προσφυγιάς, ο τότε πρωθυπουργός της Τουρκίας Ισμέτ Ιννονού (πασάς) και σαν οργανωμένος Σύλλογος Προσφυγικός Μικρασιατών ζητήσαμε ακρόαση από τον Τούρκο Πρωθυπουργό κατά την επίσκεψή του στην Αθήνα.

Η προσπάθειά μας δεν κατέστη δυνατόν να εκπληρωθεί λόγω φόρτου του προγράμματος του Τούρκου Πρωθυπουργού στην Αθήνα, ματαιώθηκαν οι συναντήσεις και ακροάσεις του μετά Μικρασιατικά σωματεία και μάταια δεν επετεύχθη καμιά συνάντηση – τότε- επίσης την ίδια εποχή είχε ο Σύλλογός μας τις καθημερινές παραστάσεις με τους αρμόδιους του υπουργείου οικονομικών για το σοβαρό για τους Νισλήδες θέμα της διαθήκης του Σπύρου Αϊβαζίδη. Μετέπειτα μεταξύ των ετών 1950-1960 επισκέφτηκε την Αθήνα ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Τουρκίας τότε, ο καταγόμενος από την περιοχή του ΙΚΟΝΙΟΥ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Τζελάλ Μπαγιάρ και τότε πάλι ζήτησε ακρόαση ο Σύλλογος μας αλλά και αυτή την φορά δεν κατέστη δυνατή η ακρόασή μας από τον Τούρκο Πρόεδρο της Δημοκρατίας «Τζελάλ Μπαγιάρ» λόγω φορτωμένης της ατζέντας του στην Αθήνα κατά την επίσκεψή του αυτή του Τζελάλ Μπαγιάρ ο συγγραφέας αυτού του βιβλίου δια πρώτην φοράν αποτολμά μια τέτοια κίνηση, να γράψει λίγα λόγια (σαν ερασιτέχνης που είναι) για να ξέρουν οι συμπατριώτες του όλων των ηλικιών, τέλος πάντων από ποιο μέρος της Μικράς Ασίας είναι η καταγωγή των Νισλήδων και γενικά, ποιες είναι οι ρίζες τους επάνω στη γη και από πού συμπεραίνεται η ελληνικότητα τους και από ποια στοιχεία αποδεικνύεται αυτό.

Εγώ επηρεάστηκα να γράψω αυτά τα λίγα λόγια από την πρώτη μου επίσκεψη στο Νησί της Πισιδίας περίπου το έτος 1983 είχα αρκετά στοιχεία στα χέρια μου από αφηγήσεις των προγόνων μου τότε της πρώτης γενιάς – Νισλήδων και από τις παροτρύνσεις τους να μη χαθεί το υλικό που είχα στα χέρια μου και αυτό που ετοιμάζα να αξιοποιηθεί καθ' ολοκληρίαν σε ένα (1) βιβλίο κατοχυρωμένο νόμιμα, στις Αρχές των Νισλήδων συμπατριωτών μου οι οποίοι με βοήθησαν πάρα πολύ για την συγκέντρωση των στοιχείων αυτών από το έτος 1964 περίπου και μετά. Με την επίσκεψη 13^{ου} Νισλήδων στο Νησί τους 10/9/1983 που οι (10) εξ' αυτών είχαν γεννηθεί στο Νησί με παρότρυναν να αξιοποιήσω το υλικό που είχα στα χέρια μου και κυρίως μετά την προσπάθειά μας να ματαιωθεί η κατεδάφιση του Ιερού Ναού των Αγίων Αναργύρων του Νησιού (ο τρισυπόστατος) απεφάσισα να το ολοκληρώσω το έργο. Δεν θα παρεξηγηθώ από τους συμπατριώτες μου που τα έχω γράψει τα γεγονότα κατά την σειράν χρόνου αφηγήσεων από τους συμπατριώτες μου Νισλήδες της πρώτης γενιάς ένα (1) έργο που αξιοποιεί και το κάνει βιβλίο, ένας (1) απλός συμπατριώτης μας (σαν ερασιτέχνης συγγραφέας που είναι) και είναι μία (1) αφιέρωση, προς όλους τους αιμίνηστους Νισλήδες του Νησιού της Πισιδίας και τους μετέπειτα που εγκαταστάθηκαν στην μητέρα Ελλάδα και τους μεταγενέστερους απογόνους τους.

Στους αιμίνηστους παππούδες γιαγιάδες και τους γονείς μου (γενικά όλη την οικογένειά μου). Επί πλέον το αφιερώνω σαν ελάχιστο φόρο τιμής, στην μνήμη τους σε όλους τους Νισλήδες που μας άφησαν χρόνια μέχρι σήμερα, στην Μ. Ασία και παντού στην Ελλάδα και στο εξωτερικό (στην Καλιφόρνια – Λος Άντζελες των ΗΠΑ όπως προανέφερα απεβίωσε υπέργηρος ο συμπατριώτης μας Γεώργιος Αβραάμ Θεοδωρόσογλου – Θεοδώρου, γιος του Αβραάμ και της Αικατερίνης της Κατέρνε Ντεζές όπως την αποκαλούσαν οι Τούρκοι του Νησιού και ο οποίος είχε μεταναστεύσει πριν το 1922 στις ΗΠΑ και εκεί διέπρεψε και προόδευσε με επιτυχία μέχρι του θανάτου του δηλαδή μας άφησε χρόνια, άγαμος από ότι γνωρίζω από τις αφηγήσεις που μου έκαναν συγγενείς του και χωρίς να έχει παιδιά.

Επίσης, αφιερωμένο σε όλους τους απογόνους των Νισλήδων μεγάλη είναι η προσπάθεια που καταβλήθη σχετικά, για να γίνουν ένα (1) βιβλίο, αυτές οι χειρόγραφες αφηγήσεις των Νισλήδων της πρώτης (Α) γενιάς προς τον συγγραφέα του έργου τούτου, και ένα (1) ενθύμιο τρόπον τινά για τις νεότερες γενεές των Νισλήδων, ώστε να γνωρίζουν εν ολίγοις μερικά πράγματα γύρω από τις ρίζες τους και τις περιπέτειες που είχαν στην όλη διαδρομή της ζωής τους οι πρόγονοί τους, από της γεννήσεως τους και του τόπου καταγωγής τους (και της γέννησης τους)

μέχρι και της ημέρας που εγκαταστάθηκαν μόνιμα στην μητέρα Ελλάδα από το 1922-1923 και την μετέπειτα συνεχιζόμενη ζωή αυτών και των απογόνων τους στην νέα πατρίδα τους. Υπάρχει, γενομένης μνείας ένα (1) βιβλίο το οποίο βρήκα, κατόπιν συστάσεως ενός (1) καθηγητού του Πανεπιστημίου της Σπάρτης Φιλοσοφικής και Ιστορίας ένα (1) βιβλίο παλαιό είχε απαγορευθεί η επανέκδοσή του και κυκλοφορία από τον διαπρεπή τούρκο Ιστορικό Καθηγητή Πανεπιστημίου (από την δικτατορία του Στρατηγού Εβρέν).

Μετά τις πολιτικές μεταβολές στην Τουρκία από του έτους 1956 και μετά όπως με είχε πληροφορήσει ένας (1) καθηγητής που δεν ενθυμούμαι τα στοιχεία του, γιατί το βιβλίο αυτό το έχασα με την κάρτα του καθηγητή κατά μίαν μετακόμιση που είχα στο σπίτι μου ο τίτλος του βιβλίου ήταν «η Σπάρτη από της γεννήσεώς της μέχρι και σήμερα». Σπάνιο και δύσκολο βιβλίο για να βρεθεί μετά από τόσα χρόνια που πέρασαν από της απαγόρευσής του μέχρι και σήμερα. Ένας καθηγητής Πανεπιστημίου της Ιστορίας κάποια χρονιά από τις τόσες που πήγα στη Μικρά Ασία, μου είπε ότι το έχει στο σπίτι του το πατρικό που βρίσκεται σε ένα (1) χωριό από τα ποντιακά της Τόνιας της περιοχής της Τραπεζούντος και είχα πληρώσει έναν ανιψιό του ένα (1) ταξίδι ολόκληρο στο χωριό του και μου έφερε το βιβλίο με την ειδική αφιέρωση προς τον αδελφό μας από την Ελλάδα, πράγμα που με κανέναν τρόπο δεν δέχθηκε ο καθηγητής Πανεπιστημίου να το πληρώσω μόνο που εγώ δέ, πλήρωσα τον νεαρό φοιτητή ανιψιό του για την μεγάλη εξυπηρέτηση που μου έκανε τότε, ατυχώς όμως η προσπάθειά μου αυτή δεν καρποφόρησε έχω μια ελπίδα ότι θα το βρω το βιβλίο από το ίδιο πρόσωπο με τον ίδιο τρόπο.

Συμπληρωματικά αναφέρομαι γενικά στις αφηγήσεις των Νισλήδων όταν μου μιλούσαν για τα καρά Μπαγλάρ (μαύρα Αμπέλια) του Νησιού τους που είχαν παραγωγή το μαύρο σταφύλι και σύκα όπου, έβγαινε η παραγωγή του πετιμεζιού και το Ρετσέλι και με τον τρύγο περίπου κατά μήνα Αύγουστο στην εορτή της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος έκαναν σαν μια οικογένεια μεγάλη γιορτή (όπως θα λέγαμε ΠΙΚ-ΝΙΚ στρώνανε μπροστά στις πηγές του γάργαρου νερού του βουνού που έτρεχε άφθονο και γάργαρο κάτω από την σκιά των πλατανιών ΤΣΙΝΑΡ. Στα καραμπαγλάρ μέσα και σε ένα (1) παραδεισένιο τοπίο και περιβάλλον με παραδοσιακούς χορούς και τραγούδια του γραφικού «Γραμόφωνου» του Σεκερτζή – Χατζηλιάσογλου Στεφάναγα μεγαλέμπορου και εισαγωγέα του Εγιρδής.

Αυτή η γιορτή επαναλαμβάνονταν συχνά και έψηναν στο Σάτς τα πιασά βουτηγμένα στο λάδι τα οποία βουτούσαν στο γλυκό πετιμέζι των μαύρων σταφυλιών και το έτρωγαν, μαζί με το ρετσέλι, που ήταν άφθονο στην περιοχή «Ευλογία Θεού», ότι στις γιορτές αυτές ελάμβαναν μέρος και οικογένειες και πολλών τούρκων Νισλήδων και από την πόλη του Εγιρδής, κατά τα παμπάλαια ήθη και έθιμα της περιοχής που δεν χωρίζαν στις γιορτές αυτές τις οποίες έκαναν με μεγάλη αδελφική αγάπη "το Μουχαπέτι" της περιοχής και μέχρι το έτος 1922 που έμελλε οι σκοτεινές δυνάμεις να χωρίσουν τους δρόμους των Νισλήδων Ελλήνων, από τους Ανταλίδες Τούρκους όπως αποκαλούσε η μία κοινωνία των Νισλήδων την άλλη «Ρουμλάρ και Τουρκλέρ».

Τέτοια ήταν η μεταξύ τους αγάπη που οι πρωτομάστορες οικοδόμοι Νισλήδες – Ρωμιοί για εργάτες στις οικοδομές που δούλευαν – Γιαπιτζίδες

υποχρεωτικά χρησιμοποιήσαν κατά κανόνα Νισλήδες Τούρκους και γι' αυτό τους έφεραν τους Τούρκους στο Νησί και γι' αυτό εθυσίασαν ολόκληρη εκκλησία τους την Αγία Ευδοκία και την μετεσκεύασαν σε τζαμί με τα χέρια τους οι Νισλήδες Ρωμιοί πρωτομάστορες και την edώρισαν στους Μουσουλμάνους συμπατριώτες τους για να εκκλησιάζονται και να εκτελούν την προσευχή και την λατρεία τους στον Θεό, είναι μία σπάνια χειρονομία και απίθανη περίπτωση που μία (1) Νησιλίδικη καρδιά μόνο θα μπορούσε να κάνει και ίσως παγκοσμίως δεν θα έχει συμβεί παρόμοια περίπτωση ανά τους αιώνες.

Ο μεγάλος καημός των προγόνων μας Νισλήδων της πρώτης (Α') γενιάς ήτανε το «Μεμνικέτ» (η πατρίδα) τους που οι σκοτεινές δυνάμεις τους απομάκρυναν από αυτόν τον τόπο, ότι δήθεν θα πήγαιναν στην Ελλάδα και όταν θα τελείωνε ο πόλεμος θα ξαναγύριζαν στις πατρογονικές εστίες τους. Αλλά δυστυχώς οι δυνάμεις αυτές τους εξαπάτησαν και αυτό δεν μπόρεσαν να τους το συγχωρήσουν με τίποτα οι Έλληνες Νισλήδες διότι με την βία προσπάθησαν να μειώσουν και να εκμηδενίσουν έναν περήφανο λαό (μία φυλή) την μία στέλνοντας τους άνδρες τους στο Αμελέ Ταμπούρου στα Τάγματα αναγκαστικής εργασίας της Ανατολικής Τουρκίας – Τάγματα –αργού και βασανιστικού θανάτου στο περιβόητο «Σουργκιούν» εξορία και στη συνέχεια όλους μαζί τους γερόντους με τα γυναικόπαιδα τους έστειλαν στην Ελλάδα ως πρόσφυγες «Ματζούρ» που εγκαταστάθηκαν μόνιμα στην μητέρα πατρίδα τους «ως Ματζούρ» ως πρόσφυγες, μία (1) γνώμη ενός (1) ειδικού ήτανε τότε, ότι εάν οι σκοτεινές δυνάμεις του τότε, δεν έκαναν αυτή την κατάφορη – εγκληματική γενοκτονία σε βάρος ενός (1) περήφανου λαού της φυλής των Ελλήνων Ρωμιών, ίσως να είχε αλλάξει το τοπίο στην περιοχή και γενικά την τότε Ευρώπη. Γιατί είναι η φυλή εκείνη την οποίαν ευλόγησε ο Κύριος Ημών Ιησούς Χριστός κατά την είσοδό του, την Κυριακή των Βαΐων στα Ιεροσόλυμα, όπου όταν του επεδείχθησαν από τον Απόστολο Πέτρο, ότι μεταξύ των παρευρισκομένων ανθρώπων ήτανε και δύο (2) Έλληνες, τότε ο Κύριος είπε, ότι στην φυλή των Ελλήνων θα δοξασθεί «Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ» Ο ΘΕΟΣ ΗΜΩΝ.

Είναι η ΦΥΛΗ εκείνη που όλοι οι λαοί της γης υποκλίνονται μπροστά στον πολιτισμό και τα έργα τους, την κουλτούρα τους, όταν επισκέπτονται τους Αρχαιολογικούς χώρους, οπουδήποτε ευρισκομένους επί της γης, τα έργα τους, είναι έργα, υπεράνθρωπων όλων των εποχών και για τον λόγο αυτόν όλοι οι τότε λαοί ήθελαν να την κατακτήσουν (καταλάβουν) την φυλή αυτή με βάρβαρους πολέμους από Αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι και σήμερα ήτοι επιβουλεύοντο την ακεραιότητά τους.

Σήμερα δε άλλα διαβोλεμένα τεχνάσματα, σοφίζονται και εφαρμόζουν ήτοι της αλλοίωσης της ζωντανής μας ιστορίας πάντα, οι τρόποι που σκέφτονταν οι δήθεν φίλοι και σύμμαχοί μας και τα διαβολικά τους τεχνάσματα αλλά βλέπουν δε τους βγαίνει, και βρίσκουν τρόπους διαβολεμένους όπως π.χ. δημιουργούν τεχνητή υπογεννητικότητα, για να μην αυξάνει ο πληθυσμός της Ελλάδος και από την άλλη πλευρά γεμίζουν την Ελλάδα από ανθρώπους όλων των Ασιατικών φυλών, δήθεν ότι κάνουν αραιώση πληθυσμών, με απώτερο σκοπό την αλλοίωσιν της ελληνικής φυλής, της ελληνικής ιθαγένειας στο μέλλον. Για να απαλλαγούν δήθεν από την

διαβολεμένη φυλή των Ελλήνων, πρέπει να γνωρίζουν ότι οι Έλληνες έδωσαν τον πολιτισμό τους στους λαούς του κόσμου αφού με πολέμους και όπλα δεν βγήκε τίποτα μέχρι σήμερα καθρέπτης της φυλής μας είναι η Αρχαία Ελληνική Ιστορία μας μέχρι και την νεώτερη ιστορία μας και τον Ελληνοχριστιανικό πολιτισμό που πρέπει να παραδειγματίζονται διαβάζοντάς την ιστορία μας και να σταματήσουν να ασχολούνται με τους Έλληνες – τον αφανισμό τους, πράγμα που δεν πρόκειται να γίνει ποτέ.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΩ ΕΠΙΣΗΣ:

1) Για τυχόν ελλείψεις ή και παραλήψεις θα εκδώσω και συμπληρωματικό φυλλάδιο αφού ενημερωθώ για τούτο εγκαίρως και μόνον-

2) Η επανάληψη ορισμένων στοιχείων είναι φυσιολογική διότι εγγράφησαν κατά σειράν αφηγήσεων τους- και τον χρόνο αφήγησης και για αυτούς που τυχόν ξεχάστηκαν πιθανόν ορισμένοι αφηγητές να αναφέρουν τα ίδια

3) Πολλοί καθηγητές και άνθρωποι των γραμμάτων και επιστημών την δύσκολη αυτήν προσπάθεια μου την ενέκριναν και απεδέχθησαν (ως πολύ δύσκολη εργασία) για τον γράφοντα και με προσωπική επαφή μου το να βρω Νισλήδες και γενικά ΠΙΣΙΔΕΣ στις (5) πέντε Ηπείρους και να πάρω αφηγήσεις τους αλλά κάποιος έπρεπε να κάνει αυτή την εργασία- η οποία είναι και δυσκολοτάτη-

4) Πισίδες ανακάλυψα σε όλη την Ελλάδα Πανεπιστημιακούς Επιστήμονες και ανώτατους Αξιωματικούς των Ενόπλων Δυνάμεων (Ταξίαρχους και αντιστράτηγους και στρατηγούς με τους οποίους συνομίλησα για την πατρίδα των προγόνων μας.

5. ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Σε αυτό το κεφάλαιο αναφέρω συμπληρωματικά στοιχεία και επαναλήψεις προς διευκρίνισιν ορισμένων στοιχείων των άνω αναγραφόμενων και συγκεκριμένα 1) Από την οικογένεια ΛΟΥΚΑ ΕΥΘΥΜΙΑΔΗ γενικά εκτός της γυναίκας του Μαρίας τα παιδιά του Κυριάκος Ευθυμιάδης και Μιχάλης Ευθυμιάδης, υπήρχε αδελφός Ευθύμιος που πνίγηκε στην λίμνη του Εγυρδέρ τότε προ του γάμου του. Επίσης ο αδελφός Νικόλαος χάθηκε τότε κατά την πολυτάραχη εποχή της προσφυγιάς.

Ο Ιωάννης Ευθυμιάδης μετά το 1922 εγκαταστάθηκε στο Νησί της Κρήτης. Η δε Ιουλία εγκαταστάθηκε τότε στην Αμερική μόνιμα. Επίσης πρώτη οικογένεια με συγγένεια με την οικογένεια Λουκά Ευθυμιάδη είχε η οικογένεια του Κωνσταντίνου ΜΠΑΚΙΡΤΖΗ ή ΜΑΡΙΤΣΑ και η αδελφή της Ελένη Ευθυμιάδου – ο Γενάρχης της οικογένειας ήταν ο παππούς ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΕΥΘΥΜΙΑΔΗΣ – Επίσης η οικογένεια της Αργυριλέρην ΑΤΤΕ εγκαταστάθηκε όπως έμαθα στην Νέα Ιωνία και δεν βρήκα με ποιο ονοματεπώνυμο. Η οικογένεια Αναστασάδης επίσης μετά το 1922 εγκαταστάθηκε στην Νέα Ιωνία και δεν γνωρίζουμε με ποιο ονοματεπώνυμο.

Η άλλη οικογένεια Γεωργίου Ευθυμιάδη, γενάρχη, εγκαταστάθηκε στην Νίκαια – και τέλος ο αρχικός γενάρχης των οικογενειών ΕΥΘΥΜΙΑΔΗ «Ο ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΕΥΘΥΜΙΑΔΗΣ» του οποίου εγγόνια αναφέρονται ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ και ο ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΕΥΘΥΜΙΑΔΗΣ πρώτα εξαδέλφια, που οι οικογένειες τους κατοίκησαν τότε στην γνωστή διώροφη οικία του ΝΗΣΙΟΥ (όπισθεν οικίας Β. Δανιήλογλου) όταν ήρθαν στην Ελλάδα διαμοιράστηκαν στην Ελλάδα (Νίκαια, Κρήτη) και στην ΑΜΕΡΙΚΗ μέχρι και σήμερα.

Διευκρινίζεται: οι οικογένειες: 1) Κυριακούλα χήρα Γεωργίου Ζαχαριάδου, το γένος Πενιόγλου, 2) Ειρήνη θυγατήρ του Γεωργίου και Κυριακούλας Ζαχαριάδου- 3) Άννα Μιχαήλ Ανδρουλάκη το γένος Γεωργίου και της Κυριακούλας Ζαχαριάδου 4) Ελένη Αναστασίου Φυτανίδου 5) Φώτιος (ΦΩΤΑΚΗΣ) Αναστασίου ΦΥΤΑΝΙΔΗΣ (ΣΙΡΙΝ ΚΟΥΖΛΑΡΟΥ) Επίσης οικογένειες των μικροπωλητών στο Νησί ο Σιμιτσιτόλης (ο κουλουράς πλανόδιος Απόστολος) και ο μικροπωλητής Χριστοτόλης (Χριστόδουλος) και πολλοί άλλοι τους οποίους δεν θυμόντουσαν όλους και ένας με το όνομα Σεκερτζής (παρατσούκλι) Λεπλεπιτζής χόρ –χόρ Αγάς, κουρού Γεμής σατάν (τουτσάρ)- ο έμπορος που πουλάει ζαχαρώδη και ξηρούς καρπούς κλπ-

Κατόπιν των ανωτέρω ο επίλογος των ανωτέρω γραφομένων είναι ότι παράκληση του γράφοντος είναι να μην παραξηγηθώ για την σειρά των γραφομένων, κατασειράν αφήγησης και χρόνου αυτολεξεί όπως τα διηγήθησαν οι πρόγονοί μου της 1ης γενιάς Νισλήδων, οπότε σειρά δεν υπάρχει και ορθογραφικά και συντακτικά είναι όπως τα αφηγήθηκαν και η σειρά τους επίσης - Από τα ανωτέρω και ένα απόσπασμα από τα άνω για το Νησί- Θέση: βρίσκεται Νοτιοδυτικά της Τουρκίας και σε σημείο κόμβος όπου όλη η συγκοινωνιακή γραμμή της χώρας αρχίζει από Εγυρδέρ και Σπάρτη και επικοινωνεί με ολόκληρη τη χώρα. – Μπορεί κανείς να πάει στο Νησί της Πισιδίας 1) οδικώς με αυτοκίνητο

γενικά, από Βόρεια Ελλάδα μπαίνουμε από το τελωνείο των Κήπων στην Τουρκία από Τσανάκ – Καλέ με φέρρυ – Μπότ στην Τροία, συνέχεια από Σμύρνη Αφροδισιάς, Τρίπολη, Έφεσσο, (Σελτζούκ) Μαϊάνδρο ποταμό, Αιδίνιον (Αρχαίες Τράλλεις). Ναζιλί, Ντενιζλή (Λαοδικεία) στο βάθος αφήνουμε την Αρχαία Ιεράπολη (ΠΑΜΟΥΚΚΑΛΕ) της Φρυγιάς, Ντινέρ (Αρχαία πόλη Κελαινάι) Απεμεία της Φρυγιάς, Σπάρτη της Πισιδίας, στο βάθος δεξιά το Πολυδώριο (Μπουλντούρ) με τη λίμνη του, και μέσω του Κάμπου της Σπάρτης, του όρους Ταύρος – Σιβρί – Νταγού, Γιάζλας, Εγυρδήρ (Αρχαία Προστάνα – Κρέζους) Νησί της Πισιδίας – 2) Αεροπορικώς - Κωνσταντινούπολη – Αττάλεια, και οδικώς μέχρι το Εγυρδήρ – Νησί – 3) Ατμοπλοϊκώς μέχρι την Νήσο Χίο, με το φέρρυ – μπότ – στο Τσεσμέ (Κρήνη), οδικώς μία (1) ώρα μέχρι Σμύρνη, και επτά (7) ώρες από Σμύρνη – Νησί – Εγυρδήρ- της Πισιδίας – 4) Σιδηροδρομικώς: με το τραίνο – Αθήνα – Θεσσαλονίκη – Κωνσταντινούπολη – Σμύρνη – σιδηροδρομικώς σταθμός του Εγυρδήρ 5) Επίσης με το Ι.Χ. επιβατικό αυτοκίνητο του εάν θέλει κανείς ακολουθώντας την ως άνω πρώτη οδική διαδρομή, την πορεία της καθόδου των μυρίων της Αρχαιότητας.

Συμπληρωματικά – διευκρινίζω επακριβώς τους πρακτικούς γιατρούς του Νησιού της Πισιδίας: α) Μερόπη – Ντεζέ (θεία), εκτελούσε ιατρικά χρέη, ως μαία (μαμή) και γενική χειρουργός – β) Η Πηνελόπη – Ντεζέ (θεία) αυθεντία, γιάτρευε γενικά τα πάσης φύσεως κατάγματα ορθοπεδικός – γ) Η Ευανθία Ντεζέ (θεία) αυθεντία, γιάτρευε γενικά τα πάσης φύσεως κατάγματα – γενικά οι δύο (2) τελευταίες εκτελούσαν χρέη ορθοπεδικού γιατρού στο Νησί- δ) Η Θεοδώρα (Τομπακ) – Ντεζέ (θεία) της οικογένειας (Μπακιρτζηλάρ) στην Ελλάδα- Χατζηβασίλογλου – γενική Παθολόγος στο Νησί ε) Η Λωξάνδρα – Ντεζέ (θεία) ήταν η μαία (μαμή) του Νησιού γενικά – στ) Η Σεβαστή – Ντεζέ (θεία) Καπλανίδου ήτανε γενικά Παθολόγος – Καρδιολόγος του Νησιού – και όλες οι ανωτέρω εκτελούσαν τα καθήκοντα του πρακτικού ιατρού, δωρεάν, ευσυνειδήτα και μετά φόβου Θεού – Πίστεως και αγάπης, προς το συνάνθρωπό τους επίσης αναφέρω σε άλλο σημείο πρακτικό γιατρό Χατζημουράτ Μουράτογλου και την Χατζή Μεριέμ Αμπά ως ανωτέρω αναφέρονται.

Επίσημος ιατρός, πτυχιούχος Πανεπιστημίου, στο Εγυρδήρ ήτανε ο εκ Σπάρτης Νικόλαος Ταρακτσόγλου όπου το έτος 1922 εγκαταστάθη μόνιμα στην πόλη της Θεσσαλονίκης – Επίσης εδώ έχω να αναφερθώ σε μια εξέχουσα γυναίκα του Νησιού – την επονομαζόμενη «Κοτζά – Ντεζέ» (Μεγάλη θεία) που ανήκε στην οικογένεια «Αποστολλάρ» του Νησιού η οποία στις δύσκολες στιγμές τότε που διήρχετο η Χριστιανοσύνη στο Νησί και σε περίοδο που δεν είχε τον Ιερέα και ποιμενάρχη του το Νησί και για να μη διακοπεί και λησμονηθεί η λατρεία των Νισλήδων προς τον Θεό η «Κοτζά Ντεζέ» κράτησε όρθια την δάδα της ορθοδοξίας στο Νησί, εκτελώντας ταυτόχρονα και τα χρέη του παπά και τα χρέη του ιεροψάλτη στους Αγίους Αναργύρους του Νησιού και με τις λειτουργίες και παρακλήσεις που τις διάβαζε από έξω διατηρήθηκε η Ελληνοχριστιανική συνείδηση των Νισλήδων στο Νησί.

ΣΗΜΕΙΩΝΩ ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΚΟΜΗ ΦΟΡΑ:

Τα γραπτά είναι κατά σειράν αφηγήσεων και χρόνου χωρίς να παρεξηγηθώ. Αυτή είναι η ιδιομορφία του γραπτού τούτου.

ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΤΟ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ
ΓΙΑ ΤΟ ΝΗΣΙ ΕΓΙΡΔΗΡ ΠΙΣΙΔΙΑΣ

ΑΝΑΧΩΡΗΣΗ 24-6-2005 – ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ 3-7-2005

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

- 1) 24-6-2005 – Αναχώρηση από το Λιμάνι Πειραιά 6μ.μ. για ΧΙΟ – ΤΣΕΣΜΕ
- 2) Σάββατο: 25-6-2005 – Άφιξη στο "ΤΣΕΣΜΕ" και αμέσως αναχώρηση με το ΠΟΥΛΜΑΝ για τη ΣΜΥΡΝΗ τακτοποίηση σε ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ μεσημεριανό φαγητό, σύντομη ανάπαυση, περιήγηση στη Σμύρνη, βραδινό φαγητό, ύπνος
- 3) 26-6-2005 – ΚΥΡΙΑΚΗ: Αναχώρηση ενωρίς μετά τη λήψη του πρωινού για την Έφεσσο περιήγηση στον Αρχαιολογικό χώρο και ΠΑΝΑΓΙΑ. Αναχώρηση με το ΠΟΥΛΜΑΝ την 12μ. για το ΕΓΙΡΔΗΡ δια μέσου ΑΪΔΙΝΙΟΥ, ΝΑΖΙΛΙ, Μαιάνδρον ποταμού, του ΝΤΕΝΙΖΛΗ (ΛΑΙΟΔΙΚΕΙΑΣ), και από ‘‘ΑΤΖΙΓΚΙΟΛ’’ δια μέσου του «ΝΤΙΝΑΡ» (Αρχαία πόλις ΚΕΛΕΝΑΙ ΤΗΣ ΦΡΥΓΙΑ ή ΑΠΑΜΕΙΑ – ΦΡΥΓΙΑΣ) στο ενδιαμέσο με ΝΤΕΝΙΖΛΗ, θα γευματίσουμε σε ωραίο ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ Άφιξη στο «ΕΓΙΡΔΗΡ» το βράδυ, αφού θα σταματήσουμε προηγουμένως στην πόλη της Σπάρτης των προγόνων μας και δια μέσου του όρους ΤΑΥΡΟΣ φθάνουμε στο ΕΓΙΡΔΗΡ και το Νησί (1200) μέτρα υψόμετρο από την επιφάνεια της θάλασσας, η Λίμνη, το Νησί και το ΕΓΙΡΔΗΡ – τακτοποίηση στο ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ, βραδινό φαγητό – ελεύθερος χρόνος (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΝΑ ΜΠΟΥΦΑΝ ΜΑΖΙ ΜΑΣ)
- 4) 27-6-2005 – ΔΕΥΤΕΡΑ: Παραμονή στο ΕΓΙΡΔΗΡ περιήγηση στη πόλη και το Νησί και τις Αρχές του τόπου – Απογευματινός περίπατος στην «ΠΑΡΛΑ»
- 5) 28-6-2005 ΤΡΙΤΗ: Επίσκεψη στη ΣΠΑΡΤΗ – περιήγηση στην ΠΟΛΗ, Μεσημεριανό φαγητό στη ΛΙΜΝΗ «Golcuk» Επιστροφή στο ΕΓΙΡΔΗΡ το απόγευμα – Ελεύθερος χρόνος.
- 6) 29-6-2005- ΤΕΤΑΡΤΗ: Επίσκεψη στο ΜΠΟΥΛΤΟΥΡΙ (ΠΟΛΥΔΩΡΙΟ) – Μεσημεριανό φαγητό στη Σπηλιά (Ινσουγιού) και συνέχεια για Αττάλεια; Μετά ΕΓΙΡΔΗΡ;
- 7) 30-6-2005 – ΠΕΜΠΤΗ: Επίσκεψη στον Αρχαιολογικό χώρο της ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ – ΠΙΣΙΔΙΑΣ – ΓΙΑΛΟΒΑΤΣ – ΓΙΑΛΒΑΚ – Επίσκεψη στο ΜΟΥΣΕΙΟ επιστροφή στο ΕΓΙΡΔΗΡ – ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΧΡΟΝΟΣ-
- 8) 1-7-2005 – ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ: Εορτή των Αγίων Αναργύρων του ΝΗΣΙΟΥ ΜΑΣ- Στον τριουπόστατο – Ναό-Μητροπολιτικό του ΝΗΣΙΟΥ – των Αγίων Αναργύρων – Αγίων Θεοδώρων και Εισοδίων της Θεοτόκου το πρωί θα προσευχηθούμε – ΔΟΞΟΛΟΓΙΑ – Επιμνημόσυνη Δέηση για τους τεθνεώτας προγόνους μας – πρωινό και μετά επίσκεψη στον Αρχαιολογικό χώρο της Σαγαλασσού (ΑΓΛΑΣΟΥΝ) - ; Απόγευμα ελεύθερο

9) 2-7-2005 – ΣΑΒΒΑΤΟ: ΑΝΑΧΩΡΗΣΗ ΓΙΑ ΤΣΕΣΜΕ ΚΑΙ ΒΡΑΔΙΝΟ ΚΑΡΑΒΙ ΑΠΟ ΧΙΟ – ΠΕΙΡΑΙΑ

10) 3-7-2005 – ΚΥΡΙΑΚΗ: Άφιξη το πρωί στον ΠΕΙΡΑΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΕΚΔΡΟΜΗΣ – Εδώ αναφέρω και δύο (2) εύθυμα που είπαν οι αείμνηστοι θείοι μας ο γιός του ενός ήρθε από το Σχολείο και λέει στον πατέρα του ότι θέλει να μάθει να παίζει ΑΚΟΡΝΤΕΟΝ, ο θείος δεν το ήξερε το όργανο και λέει στον γιό του κατά λέξη: Νεϊμις Ακούρντεον, Μακούρντεον Εσέκ ολ Εσέκ πάρε βιολί βασιλιάς οργάνων – Μία ημέρα σε ΓΕΝ. ΣΥΝ. του Συλλόγου βγήκε ένας θείος στο βήμα να πει μια παρατήρηση και λέει κατά λέξη, ότι εντό υπάρχει μια κυρία Τατσογλου που κάνει τα κουμάντα της στον Σύλλογό μας-

ΚΟΠΗ ΤΗΣ ΠΙΤΑΣ
ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΝΗΣΙΟΥ ΕΓΙΡΔΗΡ ΠΙΣΙΔΙΑΣ
«ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ»

Ομιλία του συγγραφέα:

Σεβασμιότατε Κύριε Δήμαρχε, Βουλευτές, Νομαρχιακοί Σύμβουλοι, Δημοτικοί Σύμβουλοι, κ. Εκπρόσωποι Αδελφών Σωματείων, φίλοι και φίλες,

Πέρασαν 82 χρόνια από τότε που οι πρόγονοί μας Νισλήδες άφησαν την γενέτειρά τους, το Νησί της Πισιδίας – και εγκαταστάθηκαν μόνιμα στην μητέρα

πατρίδα τους την Ελλάδα. Αυτές οι ανθρώπινες αξίες των προγόνων μας, άφησαν ότι πολύτιμο στην γενέτειρα τους το Νησί της Πισιδίας. Αλλά μετέφεραν στην Ελλάδα τον ελληνοχριστιανικό Μικρασιατικό πολιτισμό τους, τον οποίον διατήρησαν ως θεματοφύλακες επί αιώνες στην μακρινή τους πατρίδα την Μ. Ασία, αγωνιζόμενοι επί αιώνες για την διατήρηση όλων των αξιών της ζωής σαν άλλοι ιεραπόστολοι – διατήρησαν τα ήθη και έθιμα της φυλής μας την θρησκεία και ελληνική συνείδηση. Συγκατοίκησαν στο Νησί τους επί αιώνες με τους Τούρκους του Νησιού σαν αδέρφια συνεργαζόμενοι απρόσκοπτα μαζί τους, είχαν οι Νισλήδες την δική τους δημογεροντία στο Νησί, την δική τους Σχολική Επιτροπή, την δική τους Εκκλησιαστική Επιτροπή. Επίσης είχαν συμμετοχή ενεργό στην εν γένει διοίκηση στο Εγιρδής. Στην ενδεκαμελή (11) επιτροπή που διοικούσε την μείζονα περιοχή του Εγιρδής με τα γύρω χωριά δια του Ιταρέ Αζασού (επαρχιακού Συμβούλου).

Η Ελληνική Κοινότητα των Νισλήδων συμμετείχε μόνο με έναν (1) σύμβουλο (από τους 11) στην διοίκηση ο οποίος ονομάζετο «Ιταρέ Αζασού» (επαρχιακός σύμβουλος) του οποίου ουσιαστικά υπερίσχυε η γνώμη στο ενδεκαμελές συμβούλιο, και ο οποίος είχε και τον πρώτο λόγο, καθώς και την εύνοια του Νομάρχη και του Καϊμακάμη και οι οποίοι εστήριζαν τις αποφάσεις, τις απόψεις και την γνώμη του Έλληνα επαρχιακού συμβούλου.

Τελευταίος Επαρχιακός Σύμβουλος (Ιταρέ Αζασί) ήταν ο Κώστη Εφέντης (Κωνσταντίνος Ιωσήφ Φυτανίδης, τον οποίον εσέβοντο και εκτιμούσαν απέραντα οι κρατούντες στην Πισιδία και η γνώμη του οποίου είχε βαρύτητα στις Αρχές του τόπου- Το έτος 1922 οι άνδρες του Νησιού πήγαν εξορία (σουργκιούν) στα τάγματα αναγκαστικής εργασίας στα βάθη της ανατολικής Τουρκίας Σιβάς – Ντιαρμπακίρ – Ερζερούμ Θεοδοσιούπολης των Βυζαντινών (Τα Αμελέ Ταμπουρού) με οδηγό τον ποιμενάρχη τους Μητροπολίτη «ΠΑΤΑΡΩΝ ΜΕΛΕΤΙΟ» και οι περισσότεροι δεν γύρισαν από ότι γνωρίζουμε, τα γυναικόπαιδα και τους ηλικιωμένους ήρθε διαταγή για την ανταλλαγή για να φύγουν για την Ελλάδα τα γυναικόπαιδα κ.λ.π. μέσω Σμύρνης. Αλλά ο έχων διοικητικές ικανότητες πρωτοπρεσβύτερος Παπαιωακείμ Πεσματζόγλου, ο Σωτήρας των προσφύγων Πισιδών, διέβλεψε ότι μέσω Σμύρνης δεν θα έφθανε στην Ελλάδα κανένας από τους πρόσφυγες και έκανε χρήση των γνωριμιών που είχε με τις αρχές αναλαμβάνοντας προσωπική ευθύνη, πήρε την έγκριση των αρχών να οδηγήσει όλους τους Πισίδες μέσω Ατταλείας στην Ελλάδα και το πέτυχε χωρίς να πάθει τι ούτε ένας άνθρωπος, από τους Πισίδες πρόσφυγες.

Παράλληλα, οι Τούρκοι της περιοχής βοήθησαν τους Πισίδες πρόσφυγες με κάθε τρόπο ειδικά οι Τούρκοι του Νησιού έκλαιγαν για τον αποχωρισμό τους από τους Έλληνες οι οποίοι Έλληνες Νισλήδες τους στήριζαν και τους βοηθούσαν. Οι Νισλήδες οι οποίοι κατά κύριο λόγο εγκαταστάθηκαν εδώ στη Νίκαια (πρώην Κοκκινιά) μέσω της νήσου Νάξου – Νισλήδες έχουν εγκατασταθεί σε όλες σχεδόν τις πόλεις της Ελλάδος. Μόλις εγκαταστάθηκαν στην Νίκαια οι Νισλήδες η πρώτη τους δουλειά ήταν να ιδρύσουν Σύλλογο το έτος 1926 για να ενεργούν πάντα Συλλογικά και τελικά ίδρυσαν επίσημα τον Σύλλογο της Κοινότητας Νησιού Εγιρδής Πισιδίας οι ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ με έδρα τον Δήμο Νίκαιας και ο οποίος Σύλλογος μέχρι και σήμερα, έχει πολλές δραστηριότητες, και περγαμηνές, από της ιδρύσεώς του.

Σήμερα, ο Σύλλογός μας κόβει την πρωτοχρονιάτικη βασιλόπιτα. Παράλληλα όμως απεφάσισε να βραβεύσει τους μέχρι σήμερα διατελέσαντες προέδρους τους οι οποίοι σήμερα δεν ζούνε αλλά το βραβείο θα το παραλάβουν οι στενοί τους συγγενείς, κατά πρώτον λόγον, και κατά δεύτερον λόγον βραβεύοντας τα τέκνα των Νισλήδων που πέτυχαν σε ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα – 1) ο πρώτος διατελέσας πρόεδρος, και από τα ιδρυματικά μέλη του Συλλόγου το έτος 1926 – με όλους τους συνεργάτες Νισλήδες – μεταγενέστερους διατελέσαντες προέδρους.

1) ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΚΑΠΠΑΝΟΓΛΟΥ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΝΑΣ (ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ)

2) ΗΛΙΑΣ ΧΑΤΖΗΗΛΙΑΔΗΣ ΤΟΥ ΙΟΡΔΑΝΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΩΤΕΙΝΗΣ (ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ)

3) ΜΙΧΑΗΛ ΚΩΣΤΟΓΛΟΥ ΤΟΥ ΛΕΟΝΤΙΟΥ (ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ)

4) ΛΟΥΚΑΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΕΥΘΥΜΙΑΔΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΕΝΗΣ (ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ)
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ

5) ΑΝΑΝΙΑΣ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ ΤΟΥ ΖΑΧΑΡΙΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΕΝΗΣ (ΜΠΟΥΓΙΟΥΚ
ΑΝΕΝ ΤΩΝ ΝΗΣΛΙΔΩΝ)

6) ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΦΥΤΑΝΙΔΗΣ ΤΟΥ ΙΩΣΗΦ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ (ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ)

7) ΙΩΝΑΣ ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ (ΟΥΛΙΜ)
(ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ) –

8) ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΣΧΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΡΑΣΜΙΑΣ (ΕΡΕΖ)
(ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ)-

9) ΚΟΣΜΑΣ ΚΑΠΠΑΝΟΓΛΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΛΛΙΦΡΟΝΗΣ
(ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ)

10) ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΦΥΤΑΝΙΔΗΣ

11) ΗΛΙΑΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΧΑΤΖΗΗΛΙΑΣΟΓΛΟΥ και Ο ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ ΓΙΑ
ΟΛΙΓΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ

ΑΠΑΝΤΕΣ ΟΙ ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΕΣ ΠΡΟΕΔΡΟΙ του Συλλόγου αγάπησαν τους Νισλήδες και τον Σύλλογό τους και αγωνίσθηκαν με μεγάλο ζήλο για την πρόοδο του Συλλόγου και την εξύψωσαν την μεγάλη ιδέα της Ιστορία που λέγεται Σύλλογος Νησιού Εγυρδής Πισιδίας Μ. Ασίας. Οι βραβευθέντες σήμερα πρώην Πρόεδροι του Συλλόγου μας, μάς βλέπουν από πάνω και αγάλλεται η ψυχή τους, βλέποντας ότι οι Νισλήδες της 2ης και 3ης γενιάς, κατά δύναμη, είναι άξιοι συνεχιστές του βαρύτερου έργου που μας άφησαν και πιστεύω ότι θα μας κρίνει η Ιστορία γενικά.

Στη συνέχεια αναφέρεται και το εξής γεγονός:

Διότι στο σημείο ανόδου που βρίσκεται ο Σύλλογός μας σήμερα έφθασε, στο σημείο, οι Τούρκοι, όσο ποτέ να μας αναπαλαιώσουν την Μητροπολιτική εκκλησία του Νησιού, τρισυπόστατη ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ – ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΟΔΙΩΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ – κατόπιν ενεργειών μας και να κατέβουν να λειτουργήσουν σε αυτόν τον Ι.Ναό, αφού μας έκανε τα θυρανοίξια ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΣ Οικουμενικός Πατριάρχης κκ ο Βαρθολομαίος με συνοδικούς Αρχιερείς, και τον Μητροπολίτη Σελευκείας κ.κ. ΚΥΡΙΑΛΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, έγραψαν άρθρα, αγάπης των λαών,

έκτοτε λειτούργησε συνεχώς από τους κ.κ. Βαρθολομαίο, – Μακαριστό Πατρ. Αλεξάνδρειας τότε Πέτρο και τον Πατριάρχη Γεωργίας Ηλία και λοιπούς αρχιερείς ιερομονάχους και ιερείς του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Επίσης λειτούργησε και ο Σύλλογος μας το έτος 2001 με λειτουργία του Πανοσιολογιώτατου εκ Φαναρίου Κωνσταντινούπολης Αρχιμανδρίτη κ. Μελέτιου – όπου από τα (43) άτομα των εκδρομέων Νισλήδων Μετάλαβαν των Αχράντων Μυστηρίων, αφού νήστεψαν οι (30) περίπου – Με κατάνυξη στην Πανηγυρική λειτουργία της εορτής των Αγίων Αναργύρων την 1-7-2001 στον ανωτέρω τρισυπόστατο Ναό των Αγίων Αναργύρων του Νησιού μας.

Για τον Σύλλογο μας οι Μικρασιατικές πατρίδες των προγόνων μας δεν είναι χαμένες, ούτε αλύτρωτες όπως ορισμένοι συνάδελφοι τις ονομάζουν, αλλά είναι αλησμόνητες πράγματι, αλλά τους παραπέμπω σε σελίδα του τουρκικού ΚΟΡΑΝΙΟΥ που σαφώς αναφέρεται, το πότε όμως θα συμβεί τούτο δεν λέει, αλλά αναφέρει θα έρθει ο καιρός κάποτε που δεν γνωρίζουμε το πότε και επιβεβαιώνει το πάλι με χρόνια με καιρούς, ότι θα περιέλθουν πάλι στους Ρωμιούς αυτά που μας παρέδωσαν οι μεγάλοι και τους τα πήραμε.

6. ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΗ ΠΑΤΡΙΔΑ

Συμπληρωματικά αναφέρω στη συνέχεια των ανωτέρω ένας συμπατριώτης Νισλής ζήτησε να μου αφηγηθεί κάτι το οποίο γνωρίζει, μου είπε ότι είναι ένας από τους μορφωμένους Νισλήδες και μου ζήτησε να μην αναφέρω το όνομά του, γνώριζε την παλαιά τουρκική γραφή και την Λατινική εν ολίγοις, ήδη προ ετών μας άφησε χρόνια μετά το 96 του χρόνια και μου είπε σχετικά με την Αρχαία Ελληνική Μυθολογία επικαλούμενος την περιοχή του Νησιού, για την περιοχή της Πισιδίας έλεγαν από Αρχαίας εποχής ότι το δάσος που βρίσκεται δεξιά των ΚΑΡΑΜΠΙΑΓ το ονόμαζαν οι Μικρασιάτες της περιοχής «ΠΛΟΥΤΩΝΟΣ» από το όνομα του Θεού Πλούτωνα του Άρχοντα του Άδη. Ότι κατοικούσε στο Δάσος που ήτανε δικό του το Βασίλειο του Άδη και από το ένα του μέρος ξυλεύοντο οι Νισλήδες κατά πρώτον λόγον και οι κάτοικοι της περιοχής από προ Χριστού και μετά Χριστού. Την περιοχή την ονόμαζαν και μέχρι σήμερα ΠΛΟΥΤΩΝΟΣ, πίστευαν κατά την τοπική ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ ότι εκεί ήτανε η έδρα του θεού ΠΛΟΥΤΩΝΑ από παλαιά και μέχρι τελευταία ορισμένοι κάτοικοι της γύρω περιοχής που θεωρούσαν τον τόπο αυτόν ασφαλή επήγαιναν και φύλαγαν τα πολύτιμά τους στον τόπο αυτό. (Συγκεκριμένα στο Εγυρδέρ κατοικούσαν τελευταία Τούρκοι, Έλληνες, λίγες Εβραϊκές και Αρμένικες οικογένειες κ.λ.π. κυρίως έμποροι).

Πήγαιναν και τα έθαβαν ότι χρυσά και πολύτιμα είχαν γιατί φοβόντουσαν τσέτες και τους ληστές, με την ανταλλαγή ήρθαν και αυτοί στην Ελλάδα, μαζί με τους άλλους Έλληνες (Ρωμιούς) Μικρασιάτες, στην Ελλάδα. Τα έτη 1973-1974 όταν άνοιξαν οι δρόμοι να επισκέπτονται οι πρόσφυγες Μικρασιάτες την Τουρκία μία γνωστή μου οικογένεια συμπατριωτών από τη Νέα Ιωνία πάππος, πατέρας και υιός ταξίδεψαν και πήγαν στο Εγυρδέρ και νοίκιασαν ένα καΐκι και πήγαν σαν καλοί νοικοκυραίοι επισκέπτες στην περιοχή του Πλούτωνος και στην ρίζα του συγκεκριμένου πεύκου έσκαψαν και όπως τα είχαν θάψει τότε βρήκαν τα πολύτιμά τους και τα έφεραν μαζί τους στην Ελλάδα, ονόματα δεν μου είχε ειπεί ο αφηγητής μου ο οποίος όπως ανέφερα απεβίωσε προ πολλών ετών αλλά τον είχαν παρακαλέσει να μην αποκαλύψει τα ονόματά τους, θα υπήρχαν και άλλες όμοιες περιπτώσεις, μετά τα έτη 1922-1923.

Αναφέρω ότι το φωτογραφικό υλικό που συγκέντρωσα είναι περιορισμένο. Ορισμένα, ναοί, σχολείο και άλλα αντικείμενα βάσει περιγραφών υπάρχουν σκίτσα. Το πιθάρι που ήτανε στην παραλία των αμπελιών «ΑΪΝΑΛΙΚΑΒΑΚ» που ήτανε ζωγραφισμένο πάνω στον βράχο το ανατίναξαν (στον βράχο το ανατίναξαν) με φουρνέλο προτού φύγουν οι Ρωμιοί πρόσφυγες για ευνόητους λόγους. Πολλούς Νισλήδες που είχαν εγκατασταθεί εκτός Αθηνών, σε διάφορα μέρη της Ελλάδος τους επισκέφθηκα προσωπικά και μίλησε μαζί τους, εκτός βέβαια αυτούς που έμειναν στο εξωτερικό. Μετά χαράς δέχθηκαν όταν τους είπα ότι θα εκδοθούν όλες οι αφηγήσεις των παλαιών Νισλήδων όσες προλάβω και με ενεθάρρυναν για την προσπάθεια που κάνω γιαυτό και να τους ενημερώσω όταν τελειώσω το δύσκολο έργο τούτο, γιατί έχει τις ιδιορρυθμίες και ιδιομορφίες του, σχετικά με την εύρεση

των συμπατριωτών μου που άλλοι είχαν το όνομα της υιοθεσίας τους και άλλες άσχετες ονομασίες εκτός των παρατσουκλίων της οικογένειας τους στο ΝΗΣΙ του Εγυρδέρ της Πισιδίας.

Για τον σκοπό και μόνο αυτόν πήγα στο Νησί (στην πατρίδα) 54 φορές από το έτος 1983, βρήκα πολλά στοιχεία που γύρευα ως και το υπαρκτό Ληξιαρχείο των Νισλήδων με τα ΠΑΡΑΤΣΟΥΚΛΙΑ, απεσόβησα την κατεδάφιση της εκκλησίας μας τουλάχιστον να μείνει κάτι όρθιο στο Νησί του Ακρωτηρίου από την μνήμη των προγόνων μου από το ΠΑΝΑΡΧΑΙΟ Νησί της Απολλωνίας με την ομώνυμη λίμνη μετέπειτα του Πασγούση που είχε πάρει το όνομα κάποιου Έλληνα μεγάλου τσιφλικά της περιοχής που βρίσκεται κάτωθεν της Αρχαίας ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗΣ Ελληνικής Πόλης της ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΣ μετέπειτα «ΣΩΖΩΠΟΛΗΣ» όπου δίδαξε Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ των Εθνών ΠΑΥΛΟΣ, και νυν ονομαζόμενης «ΟΥΛΟΥΜΠΟΡΛΟΥ» και στο επίνειο της Αρχαίας ισχυράς Ελληνικής πόλης της ΠΡΟΣΤΑΝΝΑΣ με τα ισχυρά τείχη και πυκνοκατοικημένη και με δικό της χρυσό νόμισμα, στους πρόποδες του όρους Ταύρος και Αντίταυρος και με ισχυρά τείχη οι κάτοικοι της πόλης αυτής Αρχαίοι μόνον Έλληνες Λακεδαιμονικής φυλής κατά πρώτον λόγον και μετανάστες ως προανέφερα από της εποχής του Δημάρατου του Λακεδαιμονίου ο οποίος ήτανε φυγάζ στρατηγός και τους περί αυτών όπως αναγράφεται από τους Αρχαίους Έλληνες συγγραφείς, από την Κύρου Ανάβαση και άλλα Αρχαία συγγράμματα, εν περιλήψει προκύπτει η έκδοση του παρόντος γραπτού ως προανέφερα, αποτελεί αυστηρά αντικείμενο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, καθ' ότι γίνεται μια (1) αφιέρωση, για ενημέρωση, σε όσους έλκουν την καταγωγή τους (τις ρίζες τους) από το Νησί του Εγυρδέρ της ΠΙΣΙΔΙΑΣ Μ. Ασίας και τους φίλους αυτών, για γνώσιν και ενημέρωσή τους, σχετικά με τις ρίζες τους, γιατί είναι απαραίτητο να γνωρίζουμε εν ολίγοις τις ρίζες μας νομίζω οπωσδήποτε αυτό θα είναι μία κληρονομιά και μνημόσυνο των προγόνων μας – και προπατόρων μας Νισλήδων.

Τονίζω για μία (1) ακόμη φορά ότι το τελευταίο κεφάλαιο του παρόντος αφορά αποκλειστικά και μόνο ολίγα στοιχεία που υπάρχουν στα Αρχεία του Συλλόγου και του Κ.Μ.Ε. της οδού Σίνα, τα οποία αφορούν αφηγήσεις ορισμένων συμπατριωτών της πρώτης (Α') γενιάς Νισλήδων προ πολλών ετών που έδωσαν στον Σύλλογο αρχικά με τη βοήθεια του φιλόλογου καθηγητή της Σιβιτανιδείου τεχνικής Σχολής Αναστάσιου Χατζηαργυρου (χωρίς να θεωρούνται τα γραφόμενα ως κλοπή πνευματικής ιδιοκτησίας) η οποία ιδιοκτησία ανήκει στα μέλη του Συλλόγου μας απογόνους των Νισλήδων καθώς και οι αφηγήσεις που έχουν δοθεί στο Κέντρο Μικρασιατικών Ερευνών από τους Νισλήδες της πρώτης (Α') γενιάς και σε μένα και μόνον, απλώς αναφέρονται στο τέλος του παρόντος για να γνωρίζουν οι απόγονοι των Νισλήδων ότι υπάρχει στα Αρχεία του Συλλόγου μας από αφηγήσεις ορισμένων ολίγων συμπατριωτών μου, αλλά το παρόν αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία και μόνον του συγγραφέα του παρόντος. Προ ολίγων μηνών σε ημερήσια εφημερίδα της ΛΕΣΒΟΥ έγραφε ότι την Κυριακή 17/8/2004 λειτούργησε μετά από 92 χρόνια από την Μικρασιατική καταστροφή η εκκλησία του ΑΓΙΟΥ ΒΟΥΚΟΛΟΥ στο κέντρο της Σμύρνης (Μπασμά χανέ) η μόνη εκκλησία που δεν κάηκε το 1922, και ήταν σαν Μουσείο, από τον ιερατικό

προϊστάμενο Σμύρνης «ΚΥΡΙΛΛΟ» Συκή, επί παρουσία και του Δημάρχου Σμύρνης, προεξάρχοντος του Θεοφιλέστατου Επισκόπου Διαυλίας Κάλλιστου Γουέαρ, ο Αρχιμανδρίτης Κύριλλος μάλιστα ανακοίνωσε και την έλευση του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ στη ΣΜΥΡΝΗ προκειμένου να λειτουργήσει στον Άγιο Βουκόλο την ημέρα της εορτής του στις 6 και 10 Φεβρουαρίου 2015 ημέρα μνήμης του Αγίου Χαραλάμπους όπου για πρώτη φορά από το 1922 θα λειτουργηθεί από τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. «ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟ» και η εκκλησία του Αγίου Χαραλάμπους στο Τσεσμέ Τουρκίας. Σημειωτέον ότι οι Άγιοι Πατέρες δια του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου φυλάσσουν Θερμοπύλας σε ξένη χώρα σήμερα στην Τουρκία και δη στο Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως το ελληνορθόδοξο Χριστιανικό τοιούτο.

Μετά τα έτη 1922-1923 τα χρόνια περνούσαν σαν το ποτάμι και η ελπίδα των Νισλήδων δεν στέρευε ότι πλησιάζει η ημέρα που θα επιστρέψουν στο αγαπημένο τους Νησί την πατρίδα τους, την γενέτειρά τους όλοι οι Νισλήδες της πρώτης γενιάς, είχαν την νοσταλγία της πατρίδας τους, της γενέτειράς τους και η ελπίδα ότι θα επιστρέψουν κάθε ημέρα τους έτρωγε αλλά τους γιγάντωνε την ελπίδα κατά τους σοφούς Έλληνες πάντα. Βρε άνθρωποι είμαστε παιδιά ενός (1) Θεού και θεωρούμαστε πράγματι αδέρφια τόσο εμείς οι Έλληνες Νισλήδες έχουμε την ίδια ρίζα με τους Τούρκους Νισλήδες, του Εγυρδής, όπως σαφώς αναφέρει στην Διαθήκη του ο μεγάλος ευεργέτης των Νισλήδων Σπύρος Αϊβαζίδης. Ένας σοφός Έλληνας παλαιότερα έλεγε κάποτε μια πολύ σοφή κουβέντα όσο ποιο πολλές θρησκείες, γλώσσες και φυλές έχει μια χώρα τόσο ποιο πλούσια είναι η χώρα αυτή.

Όπως προαναφέρθηκε κάθε χρόνος που έρχεται οι Έλληνες Νισλήδες θα πήγαιναν στο Νησί τους το οποίο άφησαν καταπράσινο με πλούσια βλάστηση από καρποφόρα δέντρα, λουλούδια πάσης φύσεως και έμειναν με την ελπίδα που θα γύριζαν πίσω και έφυγαν από αυτήν την ζωή με αυτήν την ελπίδα. Σημειώνεται στο σημείο αυτό ότι μεγάλος είναι ο αριθμός των Νισλήδων και των φίλων τους, ήτοι της πρώτης, δεύτερης και τρίτης γενιάς των Νισλήδων, που επισκέφθησαν μαζί μου την πατρίδα των προγόνων μου την τελευταία 30ετία ήτοι από τις 10/9/1983 έτους μέχρι και σήμερα, αρχικά με το Ατμόπλοιο «ΣΑΠΦΩ», αρχικά, μέσω ΧΙΟΥ – ΤΣΕΣΜΕ - ΣΜΥΡΝΗΣ οπότε γνώρισαν και τα σπίτια των προγόνων τους στο Νησί, γιατί ζούσαν μετά το έτος 1980 υπερήλικες Τούρκοι Νισλήδες και Ρωμιοί Νισλήδες. Κατόπιν τούτου τέρμα δεν υπάρχουν υπερήλικες άνθρωποι σήμερα, έγιναν και μερικές επισκέψεις στο Νησί με οδηγούς άσχετους προς το Νησί, ανθρώπους που υπόσχοντο ότι γνωρίζουν το Νησί και τα σπίτια του καθενός, όμως ιδέα δεν είχαν από σπίτια του Νησιού, ούτε από το Νησί.

Αυτό άλλωστε φάνηκε από τις επισκέψεις, το μόνο που τους έδειχναν στους εκδρομείς κατά τις επισκέψεις μόνο το παραδοσιακό σπίτι της οικογένειας Β. ΔΑΝΙΗΛΙΔΗ και κανένα δύο άλλα σπίτια, δεν επεδείχθησαν στους προσκυνητές της πατρίδας των προγόνων μου, από τους δήθεν ντόπιους ξεναγούς και επιτήδειους, οι οποίοι ούτε το σπίτι των προγόνων τους δεν γνώριζαν, αφού δεν ήτανε Νισλήδες αλλά επειδή ήτανε απλά μια εκδρομή στην Τουρκία, όπως μου είπαν οι αφηγητές μου, που ξεναγήθηκαν οι εκδρομείς στις Αρχαιότητες

Σαγαλασσού, την Σπάρτη των προγόνων μας, το ΜΠΟΥΛΑΝΤΟΥΡ και Μικρά ΑΝΤΙΟΧΕΙΑ και μια βόλτα στο Νησί της Πισιδίας και μόνον κ.λ.π. και τίποτα άλλο – στερεότυπα μια απλή επίσκεψη. Το σφάλμα για τους Νισλήδες της εκδρομής δεν υπήρχαν δημόσιες σχέσεις με το Νησί των προγόνων τους απλώς το πρακτορείο που έκανε την εκδρομή ήταν ξένο προς το Νησί.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας εισηγήθη στους Δήμους Νικαίας και τον Δήμο του Εγυρδής την αδελφοποίηση τους, εν συνδυασμό και κατόπιν της συνθήκης του «ΜΑΑΣΤΡΙΧ» τότε, αλλά ματαιώς αναμέναμε την ολοκλήρωσή της, προς ζημίαν και των δύο (2) Δήμων. Η ματαιώση αυτή από ποιες σκοτεινές δυνάμεις και ποιες έγινε και για ποιους σκοπούς, και τι επιδίωξα να μάθω την αλήθεια. Πολλοί συμπατριώτες και συγγενείς μου, από την «Φουκαρέ Γκαζέττα των Νισλήδων» έλεγαν ότι για να πηγαίνω κάθε χρόνο στο Νησί με διαφορετικούς συμπατριώτες μου παρέα είχα κάποιο συμφέρον ιδιαίτερο μάλλον οικονομικό ας ρωτήσουν τα 400 και πλέον άτομα αν τους επιβάρυνα έστω και για έναν καφέ τους, ας το ομολογήσουν οι καλοί Νισλήδες συμπατριώτες, ότι έκανα ένα (1) κοινωνικό, τρόπον τινά, έργο προς το «Μιλλέτι» μας και εις μνήμην των προγόνων μας και για την διατήρηση της Νησιδικής ιδέας και του Ελληνοχριστιανικού πολιτισμού της μικρής και δυνατής κοινωνίας του Νησιού Εγυρδής ΠΙΣΙΔΙΑΣ της Μικράς Ασίας – επαναλαμβάνω ότι οι ελληνορθόδοξοι Μικρασιάτες Νισλήδες ήταν οι θεματοφύλακες των Ελληνορθόδοξων παραδόσεων και μόνον, για τον λόγον αυτόν έζησαν το υπόλοιπο της ζωής τους με την νοσταλγία της αγαπημένης πατρίδας τους και θα ήθελαν πάρα πολύ να την ιδούν προτού φύγουν από τη ζωή αυτή.

Η νοσταλγία που έσβησε ανεκπλήρωτη με τον θάνατό τους, ότι την νοσταλγία της πατρίδας τους την ζούσαν μέχρι τον θάνατό τους οι παλιοί Νισλήδες και δεν μπορούσαν να την εκφράσουν με λόγια, η ψυχή τους μόνο το ήξερε πως μπορούσαν οι Νισλήδες επί συνέχεια 90 χρόνων η νοσταλγία αυτή έσβησε με τον θάνατό τους. Με την εμπειρία που αποκτήσαμε μας έμειναν ως παρακαταθήκη οι αφηγήσεις τους και μόνον, των Τούρκων και των Ρωμιών, παλαιών Νισλήδων του Νησιού του Εγυρδής της Πισιδίας και της Σπάρτης, του Μπουλντούρ, της Αντιοχείας, της Πάρλας κ.λ.π.. Σημειώνω ότι Ρωμιοί ονομάζοντο οι Έλληνες της Μ. Ασίας που είχαν την τουρκική υπηκοότητα ότι για την νοσταλγία της πατρίδας για τους παλαιούς Νισλήδες ο χρόνος που περνάει είναι ο γιατρός ο θεράπων. Τους προσπάθησα να δημιουργήσω διάδοχο κατάσταση με τις συνεχείς επισκέψεις μου με διαφορετικούς συμπατριώτες μου κάθε φορά και με την μη ολοκληρωθήσα αδελφοποίηση των Δήμων Νικαίας και του Εγυρδής, προσπάθησα να κεντρίσω το ενδιαφέρον των νεωτέρων Νισλήδων να έρθουν ποιο κοντά στον Σύλλογο, αυτό όμως κατά κάποιον τρόπο φαίνεται ότι δεν άρεσε σε ορισμένους και τορπίλισαν, κατόπιν τούτου φαίνεται καθαρά από το φέρσιμο ορισμένων στο πρόσωπό μου, και προσπάθησαν να με απομακρύνουν από το Σύλλογο για να μη βλέπω τα στραβά συμβαίνοντα μάλλον ότι πριν από ολίγα χρόνια πραξικοπηματικά και δολίως, όπως και όλους τους άλλους συμπατριώτες που απομάκρυναν από τον Σύλλογο οι ίδιοι πάντα αμετανόητοι κατά τις αρχαιρεσίες τότε της χρονιάς εκείνης του Συλλόγου μας, εμένα που είμαι η Σημαία του Συλλόγου και γνήσιος Νισλής με μακροχρόνια φανερή προσφορά μου στον Σύλλογο που έπρεπε να με τιμήσουν σαν επίτιμο

Πρόεδρο του Συλλόγου για τη μεγάλη προσφορά, οι δήθεν γνήσιοι Νισλήδες, για να μην έχουν στα πόδια τους, οι δήθεν γνήσιοι Νισλήδες, που ιδέα δεν έχουν για την ιδέα που λέγεται Νησί του Εγυρδής της Πισιδίας αυτοί που είναι ξένοι προς το Νησί της Πισιδίας. Ερωτώ τι είναι αυτό που το λένε πατρίδα (οι ρίζες) και όπως έλεγε ένας θεός μου κάπως πιο μορφωμένος παλαιός Νισλής «Η γη τραβάει τον άνθρωπο κοντά της» κατόπιν εγώ δεν παύω να είμαι ο Νισλής ο Προστανέας ο επονομαζόμενος (σημαία του Συλλόγου) και ένας από τους Νισλήδες που πονάνε και αγαπάνε με την ψυχή τους τις ρίζες του και είμαι εντάξει απέναντι στον Σύλλογό μου από τις πράξεις μου, η ενοχή συνιστάται και στο ότι επί πέντε και πλέον χρόνια δεν μου στέλνουν πρόσκληση για την γενική συνέλευση και τις Αρχαιρεσίες του Συλλόγου μας, ξέρουν ότι εγώ αγαπάω τον Σύλλογο και τους Νισλήδες συμπατριώτες μου και ότι έχω πολλά στοιχεία γύρω από τον Σύλλογο και δεν με ενδιαφέρει η καρέκλα όπως και πολλά άλλα στελέχη μέλη του Συλλόγου, που τα έκαναν πέρα με τον τρόπο τους ορισμένοι, οι οποίοι προς τιμήν τους και προς το συμφέρον του Συλλόγου και προτίμησαν απλώς να μην έρχονται στο Σύλλογο και στις εκδηλώσεις του κακώς βέβαια, να μην έχουν παρουσία, αφού δεν τους στέλνουν πιστεύω πλέον ούτε και πρόσκληση για τις εκδηλώσεις του Συλλόγου μας και από την αγάπη τους προς τον Σύλλογο και τις ρίζες τους σιωπούν προς το παρόν, αλλά μόνον στέλνουν προσκλήσεις στους μη Νισλήδες όπως οι πληροφορίες συμπατριωτών μου αφηγήθηκαν.

Ότι ο σκοπός του Συλλόγου είναι να συσπειρώσει τον κόσμο που έλκει την καταγωγή του από το Νησί της Πισιδίας γύρω από τον Σύλλογο με αγάπη και ομόνοια, για να διαιωρίζεται η μεγάλη μας ιδέα, οι ρίζες μας, η πατρίδα των προγόνων μας, που μας κληροδότησαν, οι ήρωες προγονοί μας Νισλήδες πρόγονοί μας που επί αιώνες διετήρησαν άσβεστη την δάδα του ελληνοχριστιανικού ορθόδοξου πολιτισμού και τις παναθρώπινες αξίες στα βάθη της Ασίας ήτοι στο αλησμόνητο Νησί του Εγυρδής πρώην Προστάννας, Πισιδίας το οποίο βρίσκεται μέσα στη λιμνοθάλασσα των Προστανναίων πρώην λίμνη του Ακρωτηρίου της Αρχαίας Απολλωνίας πρώην και μετέπειτα λίμνη του Πασγούση, όπως προείπα οι πρόγονοί μας Νισλήδες μάς εκληροδότησαν την ομαδικότητα, ίδρυσαν τον Σύλλογό τους το 1926 και μας δίδαξαν αρχές και τρόπους την αμοιβαία αγάπη μεταξύ μας που είναι αναγκαία προϋπόθεση την σήμερα ημέρα που ζούμε με Δίδαγμα το Αγαπάτε αλλήλους και αγαπάτε τους εχθρούς ημών. Ας δώσουμε τα χέρια μας στην Τουρκία με αγάπη και να ζητήσουμε αμοιβαία και με αγάπη τα χέρια από τον γείτονά μας, Τουρκία, ομοίως αυτό μας δίδαξε ο κύριος της αγάπης ο Ναζαράιος Χριστός μας, αγαπάτε αλλήλους, αγαπάτε τους εχθρούς μας.

Και τώρα ας αναφερθούμε σε ορισμένα γεγονότα και σατυρικά των προγόνων μας Νισλήδων της πρώτης (Α') γενιάς: 1) όπως συνήθιζαν οι Νισλήδες πρόγονοί μας (ο πανάγαθος κύριος να τους συγχωρέσει) μας πήγαιναν τις ελεύθερες ώρες στα εξής καφενεία, τότε, ως προανέφερα πρώην του ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ, του παρές Ζαχαριάδη, του ΧΑΤΖΗΛΙΑΔΗ του Χατσακλάρουν Αναστάς και του Σωτήρη Σωτήρογλου και εκεί έλεγαν διάφορες ιστορίες τους και έκαναν τις πλάκες τους, σατίριζαν τις πράξεις τους και επίσης σατίριζαν τους συμπατριώτες μας που σκότωναν τα ελληνικά τους και τα έβγαζαν έξω.

Και έπαιζαν το τάβλι τους με το Μαρς κ.λ.π. το περιβόητο χαρτί με το Ζίγκητις (την ξερή όπως λέμε σήμερα) κ.λ.π. παιχνίδια. Μερικά σατυρικά που μου αφηγήθηκαν οι συμπατριώτες μου αφηγητές, της πρώτης γενιάς Νισλήδων είναι και τα κάτω ή όπως ανέφερα και πιο πάνω.

1) Ότι βρισκόμαστε στο καφενείο του Θεοδωρίδη μία Κυριακή του Μάη σε ένα τραπέζι κάθονται ένας εργολάβος Νισλής και κάτι μαστόροι οικοδόμοι, ο εργολάβος. Μερικοί μαστόροι κρατούν ένα χαρτί και μολύβι στο χέρι τους και φωνάζει έναν κύριο καλοβαλμένο στο τραπέζι και του σχεδιάζει στο χαρτί ένα σκίτσο οικοδομής. Προφανώς ήταν ο μηχανικός και του λέει ο μάστορας οικοδόμος πάνω στο χαρτί κυρία Ηλία, κυρία Ηλία έλα εντώ, εντώ τα γίνει ένα βάση Ντίο επί ντίο, εντώ τα γίνει, ένα τεμέλη, ένα ντοκός η κυρία Κυριάκο τι λέει; (Κυριάκος ήτανε ο θείος μας εργαλάβος οικοδομών, με παρατσούκλι οκτώ μαστόροι εμένα κοίταξε)

2) Συνέχεια, ένας θείος έρχεται λαχανιασμένος και οι υπόλοιποι του λένε τι έχει, αυτός τους λέει στα Νισλήδικα ότι δουλεύουν σε οικοδομές στο Αιγάλεω, το μεσημέρι στη 1 η ώρα σταματάει για ησυχία η δουλειά αυτός συνέχιζε να δουλεύει, έρχονται δύο Αστυφύλακες και βλέπουν τον θείο να δουλεύει και του λένε ότι είναι παραβάτης του ωραρίου και εκείνος μη ξέροντας ελληνικά καλά τους απαντάει: πεντί, πεντί, τα παιδιά φύγον, εγώ Τούλα, Τούλα, τικ, τικ, χαρτίον βιβλιάριον και Κιουρέκ. (τα παιδιά έφυγαν εγώ, εγώ, χτίζω τα τούβλα, το χαρτί, το βιβλιάριό μου και το φτυάρι μου)

3) Ότι ένας άλλος θείος έρχεται και του λέει, στην ισπίτι τη Μηνάς τη Χατζή Αλέξη πήγα στον εκεί που είναι το τοκτόρι όταν έναν ήμεραν χαστάλεψον, το τοκτόρι σικτίρεψον, ζόρλεψον, ζόρλεψον, ντονουνά ντολτούρεψον, γιατί έχεις χολή ίστεριν και τα κάνεις ντιέτ – (γιατί τότε δεν είχε σχετικά φάρμακα δεν είχε ενεργητικά χάπια και πίνανε Αμερικάν γιαγού οι δικοί μας στην περίπτωση αυτής της ασθένειας τότε. Στην συνέχεια τότε, τον παλιό εκείνο καιρό.

4) Το βαπτιστήρι έρχεται στο Νουνό την ημέρα των Θεοφανείων να χαιρετίσει για την γιορτή της Νουνάς του Φωτεινής, με ένα ποδήλατο του κουτιού και ένα μικρό ράδιο της τσέπης το δείχνει στον Νουνό του και εκείνος τον ρωτάει πόσο το αγόρασε. Τότε εκείνος του είπε 1200 δραχμές και του απαντά ο θείος, δεν την έδινες 1000 δραχμές να την πάρεις μία (1) ΜΟΤΟΡ να την κάνεις πουρ, πουρ – την εποχή εκείνη όποιος είχε ποδήλατο ήταν Προνομιούχος, αλλά ο νουνός ήθελε το βαπτιστήρι το ποδήλατο να το κάνει μοτοποδήλατο, πούρ, πούρ, πούρ.

5) Όταν τον θείο τον ρωτούν τι καλό φαί του μαγείρεψε η θεία και εκείνος λέει πατάτες επί μία εβδομάδα τους έλεγε ότι έτρωγε πατάτες, την τελευταία μέρα με τα γυαλιά του κάτω στη μύτη, μόλις του έγινε η ερώτηση, είπε πατάτες, να χέζω και τις πατάτες, πάτ, πάτ, πάτ.

6) Ότι (Σε μία Γενική Συνέλευση του Συλλόγου της δεκαετίας του 1960, βγήκε στο βήμα ο ΚΟΣΜΗΤΩΡ του Συλλόγου και προλόγησε και είπε αφού άκουσε ορισμένα μέλη που έλεγαν για το προηγούμενο συμβούλιο ότι υπήρχαν ορισμένοι που έκλεψαν ζητώντας τα εισιτήρια για Πειραιά και Αθήνα για το Λεωφορείο (δηλαδή δεκάρες). Πετάχτηκε ο Κοσμήτωρ και λέει Η σκοπός μας είναι μία πώς να πουλήσουμε τα ημερολόγια του Συλλόγου μας και απαντώντας στους συκοφάντες είπε ότι στην προηγούμενη διοίκηση η κυρία Ευθυμιάδου (ο Λουκάς Ευθυμιάδης πρόεδρος) η γης τη πόντια της έφαγε; Ότι δεν ζητούσε εισιτήρια και πήγαινε με τα πόδια – τότε υπήρχε η διεκδίκηση του ρέμματος δίπλα. Στον Σύλλογο ο αυτός κοσμήτωρ στην εν συνεχεία στην εορτή των Αγίων Αναργύρων, μπροστά στους επισήμους ανέφερε. Μετά τον χαιρετισμό του Βουλευτή, πρώην υπουργού Γιάννη Μελά, ότι, το ξεύρομεν κυρία Μελάς, τις ότι ντόσατε τέκα χιλιάδες 10000 στην Σύλλογό μας το ξεύρωμεν, το ξεύρωμεν» - και ημείς κυρία Μελάς τις Υπουργέ μου.

7) Ότι μία (1) μέρα καθόμαστε στο ζαχαροπλαστείο της γειτονιάς μας που συχνάζουμε. Έρχεται ο θείος μας, λέει Καλησπέρα – τις, τον χαιρετούμε και με ένα (1) χαμόγελο σαν πλακατζής που ήτανε, απευθύνεται στον αείμνηστο φίλο μας ΚΩΣΤΑ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ, και του λέει: εσύ Κωστάκη έχεις μία τη τίος τις τη Γιοσήφ που είναι μία Ντιαβολικός τις, σατανικός τις άνθρωπος είναι μία σαν τον «Πατάκος» το έτος 1968. Μία μέρα ο θείος πριν 46 χρόνια με βλέπει στον δρόμο και μου λέει, με χαμόγελο Πλακατζίδικο (το γνωστό χαμόγελο του θείου με τον μαύρο Μπερεδάκι στο κεφάλι) κυρία Χατζηλιάντου, όλες παντρεύονται εσύ ακόμα είσαι μία (1) μαγκούφα τις. Ο θείος πάει μία ημέρα σε ένα ραφείο της γειτονιάς και χαιρετάει για καλημέρα και λέει στον Ράπτη «Ράπτης είσαι πρε» και εκείνος του απαντάει θετικά και λέει στον θείο «θέλεις καφέ θείο» και του απαντάει ο θείος «τώρα να πεις (δηλαδή τώρα ήπια) – Παίζουν στου Θεοδωρίδη το καφενείο 4 πατριώτες χαρτιά (ξερή) δύο (2) ζευγάρια και δίνουν να κάνει ο γαμβρός τους Αποστόλης (Ντολντούρ Αποστόλ) φωνάζουν οι θεοί και κάνουν φύλλα και αρχίζουν να ρίχνουν τα φύλλα, ο θείος θυμάται όλα τα φύλλα που πέρασαν και στο τέλος είχε μείνει ο άσσος για ξερή και δεν το είδε ο συνétαιρός του που φορούσε γυαλιά μυωπίας και ο θείος του λέει «άτ ζίνκ γιάπ, άτ αβανάκ χαϊβάν, ζινκ γιάπ, μπιρ καϊτί ατ πέταξε το φύλλο άσσο, του λέει χαϊβάνι και πετάγει τα δικά του φύλλα στο τραπέζι και διακόπτει το παιχνίδι – και πληρώνει την πατρίδα, γιατί το ταίρι του δεν έκανε την ξερή με τον άσσο που δεν πέταξε και που θα κέρδιζαν την πατρίδα.

Στη συνέχεια, σε μια γιορτή συμπατριώτη μας όταν είχε επισκέψει το σόι του, ο υιός της οικογένειας είχε πάρει για πρώτη φορά κασσετόφωνο και το έβαλε να λειτουργεί κάτω από το τραπέζι που κάθονταν οι συγγενείς όλοι παλαιοί Νισλήδες. Οι άνδρες όλοι συζητούσαν για τα περιουσιακά και κληρονομικά και ένας από αυτούς ο πολυλογάς είπε ότι πήγε στον Συμβολαιογράφο και του είπε να κάνει μία «Ντιατική» (Διαθήκη) στα παιδιά του αλλά να κρατήσει το «Επικαρπίζ» οπωσδήποτε και πολλά άλλα μέχρι που τέλειωσε η κορδέλα ο Πλακατζής υιος της οικογένειας έβαλε μπροστά το κασσετόφωνο και όλοι τότε πετάχτηκαν από τις

καρέκλες τους και φώναζαν όλοι μαζί «μπα σες Γκελιόρ» και όλοι μαζί φώναζαν, αυτήν εγώ την ΕΠΠΕ για το Γιατί και το «Επικαρπίζ», αυτή τη ντιαβολικός τις παιντί έβαλε μία (1) μαγνητοφωνία κάσα της, για την πλάκα της – (για να σπάσουμε με μεγάλη πλάκα όλοι μαζί οι παρευρισκόμενοι στην γιορτή.- Περίπου κοντεύω να τελειώσω το γραπτό τούτο)

Εδώ τελειώνω το δύσκολο και ιδιόρρυθμο και ιδιόμορφο τούτο (σύγγραμμα) έργο το οποίο από πολλών ετών το άρχισα, με την προτροπήν μίας ομάδας συμπατριωτών μου της Πρώτης (Α΄) γενιάς Νισλήδων που έλαβαν μέρος στην πρώτη επίσκεψή μου στο ΝΗΣΙ του Εγυρδής της ΠΙΣΙΔΙΑΣ, ο σκοπός του οποίου συγγράματος ήτοι: των αφηγήσεων Τούρκων και Ρωμιών Νισλήδων Παλαιών, για την ζωή τους επί αιώνες στο Νησί, ιδίως των Ελλήνων (Ρωμιών) του Νησιού, διότι πριν τον 12^ο αιώνα δεν υπήρχαν Τούρκοι στην Πισιδία, παρά μόνο τους Λακεδαιμονικής προέλευσης φύλα όπως δηλαδή ισχυρές Λακεδαιμονικής προέλευσης, ισχυρές πόλεις Προστάννα, Σπάρτη κλπ, Σαγαλασσός, Τελμησός και άλλες πόλεις, για τον λόγο τούτον οι Πισίδες Έλληνες ζούσαν μία ζωή από αρχαιοτάτων χρόνων, με πολέμους, συνέχεια οι άνδρες έπαιρναν τα όπλα τους και ανέβαιναν στις απρόσιτες κορυφές του γυμνού Τούρου και Αντιταύρου με τους πολυάριθμους εισβολείς στην Πισιδία, που ήταν ο μόνος διάυλος στενωπός προς μετάβασιν στην Ασία. Αναφέρομαι στην Κύρου Ανάβαση, στην Κάθοδο του «Αλεξάνδρου Ανάβαση» που αποτελεί εξαίρεση διότι ο Μ. Αλέξανδρος δεν εισήλθε στην Πισιδία ως κατακτητής αλλά απλώς συνθηκολόγησε με τις Ελληνικές Λακεδαιμονικής ιθαγένειας πόλεις της Πισιδίας Σαγαλασσού και Τελμησού Σπάρτης και ο σκοπός του ήταν μόνο να διέλθει από το Πέρασμα με προορισμό, την κάθοδό του, και προορισμό του την Ασίαν και ότι στην επαρχία ΠΙΣΙΔΙΑΣ έχουν ξεσπάσει στην αρχαιότητα π.χ. πολλοί και ποικίλοι πόλεμοι, με βαρβάρους κατακτητές, σε σημείο που η βασίλισσα της Κιλικίας ήθελε να καταλάβει τους Πισίδες πολεμιστές και να τους πουλήσει σαν δούλους σε άλλες χώρες, αλλά δεν το κατάφερε διότι η αθάνατη ελληνική ψυχή υπερίσχυσε των Βαρβάρων και αυτό συνεχίστηκε και μετέπειτα με τις επιδρομές των κατακτητών βαρβάρων (Τιμουρέλ) Ταμερλάνου οι οποίοι με προδοσία τύπου Εφιάλτη των Θερμοπυλών για την κατάληψιν της Προστάννας κατέλαβαν ορισμένες πόλεις της Πισιδίας αλλά δεν μπόρεσαν να παραμείνουν στην Πισιδία των ηρώων Ελληνικών Λακεδαιμονικών φυλών. Στη συνέχεια και οι Τούρκοι με τον ίδιο τρόπο εισήλθαν στην Πισιδία των προγόνων μας.

Ότι επίσης, και οι Τούρκοι μετά με δόλο και προδοσία και βάρβαρες ενέργειες την κατέλαβαν, με νέον προδότη τύπου «Εφιάλτη». Προτού κλείσω το γραπτό μου όπως προανέφερα και το τονίζω τέλος η αφιέρωση είναι στη μνήμη των προγόνων μας της πρώτης γενιάς – κάνω έκκληση προς όλους τους Νισλήδες που έλκουν την καταγωγή τους από το Νησί της Πισιδίας νέες, νέοι, μεσήλικες και γέροντες, να έρθουν κοντά στο Σύλλογο που τους κληροδότησαν οι πρόγονοί μας για να διαιώνίζεται η μνήμη της αλησμόνητης Πατρίδας των προγόνων μας οι οποίοι εις μάτην, ανέμεναν μέχρι του θανάτου τους στην απέναντι όχθη του

Αιγαίου την ανεκπλήρωτη επιθυμία τους να επιστρέψουν στη γενέτειρά τους, στην Πατρίδα τους, στα σπίτια που γεννήθηκαν και ανδρώθηκαν «ας είναι η έκκληση αυτή ένα μνημόσυνο για τη μνήμη τους». Επίσης να μη μας λείπει η αγάπη μεταξύ μας όπως μας την κληροδότησαν οι πρόγονοί μας Νισλήδες, όπως αυτοί μας το έδειξαν με τον Σύλλογό τους «σαν σύμβολο αμοιβαίας αγάπης και ενότητας» όλων των παλαιών και νέων Νισλήδων.

Η Πισιδία, η γενέτειρα που ανέδειξε Αγίους και Πατέρες της Εκκλησίας και της «Πολιτείας» από ότι γνωρίζουμε – ονομάζουν, ως προείπα, τους Πισίδες και οι Αρχαίοι και οι Νέοι φιλόσοφοι, λόγιοι, και συγγραφείς «πάντα κατά την Κύρου Ανάβαση και τα Ξενοφώντος Ελληνικά» ως είναι γνωστό κατσκοκλέφτες όπως μου αφηγήθηκε ο μορφωμένος Νισλής συμπατριώτης μας. Ότι επειδή η Πισιδία ήτανε πάντα η στενωπός αποκλειστικώς, διάβασης γενικά της διόδου των στρατευμάτων προς την Ασίαν, παράδειγμα η διέλευση του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Οι Πισίδες ως αναφέρεται σε Αρχαία κείμενα, και συγγράματα, ήταν λαός σκληρός και ατίθασος δεν παρέδιδαν την πατρίδα τους σε κανέναν εισβολέα εχθρό. Οι Πισίδες από αρχαιοτάτων χρόνων και μέχρι και μετά Χριστόν ακόμη αγωνίζοντο υπέρ Πίστεως και Πατρίδος εναντίον των βαρβάρων κατακτητών εν γένει (μ.χ. των Μογγόλων κατακτητών Τσεγγίς Χαν και Ταμερλάνου, με σύμβολό τους το ΜΟΛΩΝ ΛΑΒΕ του ΛΕΩΝΙΔΑ στις Θερμοπύλες).

Ότι στην Αρχαία εποχή οι Πισίδες πολεμούσαν υπέρ της πίστεως και της πατρίδας τους, όταν τους επιτίθεντο βάρβαροι κατακτητές για να διέλθουν την στενωπώ προς Ασίαν αφού ήθελαν πρώτα να τους κατακτήσουν, πράγμα δύσκολο και ακατόρθωτο, όπως προ-αναφέρεται στην περίπτωση της Βασίλισσας της Κιλικίας (Κίλισσας) η οποία έλεγε ότι είχε στρατό ισχυρό και έπρεπε οι περιοχές αυτές της Μ. Ασίας να απαλλαγούν από τους ενοχλητικούς «ΠΙΣΙΔΕΣ» για να ησυχάσει ο τόπος πλέον, αλλά οι πολεμικές τέχνες που γνώριζαν οι Πισίδες απόγονοι Λακεδαιμονικών φυλών δεν μπορούσαν να νικηθούν από τον υπερήφανο και τον πανίσχυρο στρατό της και για αυτό παραιτήθη από την κατακτητική, της Πισιδίας, μανία που είχε κατά της ΠΙΣΙΔΙΑΣ και έστειλε Αγγελιαφόρους για να τους συγχαρούν και να ειρηνεύσει ο τόπος από τους μεταξύ των πολέμους». Έλεγε τέλος η Βασίλισσα της Κιλικίας ότι θα κατακτήσω την Πισιδία και θα πουλήσω τους Πισίδες όλους ως δούλους στο εξωτερικό όλους, για να ησυχάσει η περιοχή από τις φιλοπόλεμες τάσεις τους. – Συμπληρωματικά επί των ανωτέρω, ότι αναφέρομαι, ότι στην Αρχαία Ελλάδα όταν οι πόλεις και περιοχές έφθαναν σε κάποια οικονομική κρίση (όπως γνωρίζουμε από την Ιστορία γενικά) οι κάτοικοι και πολίτες της Μητροπολιτικής Ελλάδας αναγκάζοντο εκ των πραγμάτων να ακολουθήσουν τον δρομο της Μετανάστευσης σε πόλεις πιο ισχυρές οικονομικά, για βασικούς λόγους κατά πρώτον επιβίωσής τους, στην Αρχαία εποχή περιοχές και πόλεις που ήτανε ανθηρές στην οικονομία τους ήτανε μόνο οι κοντινές της Μικρασιατικής γης πόλεις πυκνοκατοικημένες με ισχυρή διοίκηση και ισχυρά τείχη και χρυσό ισχυρό νόμισμα. Στην περιοχή της Πισιδίας κατά πρώτον λόγον μετανάστευσαν άνθρωποι – πολίτες από την Λακεδαίμονα και υπόλοιπη μητέρα

Ελλάδα και αφομοιώθηκαν με τους ντόπιους κατοίκους της περιοχής που εγκαταστάθηκαν –και όπου.

Εκεί στέριωσαν και εδημιούργησαν νέα πατρίδα (ρίζωσαν) και εκεί αφομοιώνονταν με τους ντόπιους κατοίκους δημιουργώντας πιο ισχυρές κοινωνίες στην Μικρασιατική γη αυτή. Τέτοιου είδους μεταναστεύσεις έγιναν στην περιοχή της Πισιδίας από την μητέρα Ελλάδα και από τα νησιά του Αιγαίου και Δωδεκανήσου που συνεργάζοντο με τις απέναντι ανθηρές οικονομικά Μικρασιατικές πόλεις από την Αρχαία εποχή μέχρι και των ημερών της Μικρασιατικής καταστροφής, ανελλιπώς 1922-1923. Και κατά τον τρόπον αυτόν είχαν δημιουργηθεί πιο ισχυρές οικονομικές κοινωνίες από τους εργατικούς και φιλοπρόοδους Έλληνες (Αθάνατη Ελληνική Φυλή) που μοναδικός της σκοπός είναι η πρόοδος και η ευημερία. Εορτές είχαν στο Νησί τους οι Νισλήδες όλες τις γιορτές του Έτους Μεγάλες και μικρές, την οποίαν Ελληνορθόδοξον Χριστιανική Πίστη τους την μετέφεραν και στην μητέρα Ελλάδα και την συνεχίζουν μέχρι και σήμερα.

Τα Θεοφάνεια στο Νησί εορτάζοντο με μεγάλη ευλάβεια. Σε αυτή την ευλάβεια συμμετείχαν κατά ένα (1) μέρος και οι Μουσουλμάνοι του Νησιού. Μετά τη λειτουργία που τελείωνε ο παππός του Νησιού Γρηγόρης Ιορδάνογλου πολλοί Μουσουλμάνοι περίμεναν καρτερικά να πάρουν τον διαβασμένο Αγιασμό από τα χέρια του ΠΑΠΠΑ-ΓΡΗΓΟΡΗ ΙΟΡΔΑΝΟΓΛΟΥ καθώς και το αντίδωρο και μετά την λειτουργία των Θεοφανείων πήγαιναν στο καθιερωμένο σημείο πίσω από το Μοναστήρι του Αγίου Στεφάνου (Μοναστήρ – Αρκασού) και έριχνε ο παππός τον Σταυρό στα νερά και γινόνταν ο Αγιασμός των υδάτων παρουσία πλήθους κόσμου και επισήμων, και κατόπιν έπιναν τον Αγιασμόν. Τέλος ένας συμπατριώτης της 1^{ης} γενιάς των Νισλήδων μου αφηγήθηκε ότι μετά το έτος 1923 με την εγκατάστασή τους στη Νίκαια, ότι υπήρχε ένας (1) Τσαγκάρης στο τέρμα της οδού Κύπρου και Ραιδεστού ο οποίος ναι μεν Σπαρταλής είχε παντρευτεί γυναίκα από το Νησί και έπαιζε άριστα το «ΟΥΤΙ» λεγόταν ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΓΚΙΟΥΛΟΓΛΟΥ (ΓΚΙΟΥΛΟΥΣ), το όνειρό του ήταν η ΠΑΤΡΙΔΑ. Κάθε χρόνο έλεγε ότι εφέτος θα κάνω θέατρο δικό μου και θα παίζω σε θέατρο του ΕΠΙΡΔΗΡ & ΣΠΑΡΤΗΣ με τον καιρό από τους φίλους του και οργανοπαίχτες που μαζευόντουσαν στο Τσαγκαράδικό του πραγματοποίησε μερικώς το όνειρό του και έκανε δικό του Θίασο με την ονομασία (ΠΑΝ-ΓΚΙΟΥΛ) Παντελής Γκιουλής, αυτός έπαιζε το παραδοσιακό ΟΥΤΙ και συνεργάτη τον φίλο του καλλίφωνο «κεμανετζί» ΒΙΟΛΙΣΤΙ της Στέγης διάσημο και υψίφωνο όπως τον επιλέγαμε το παρατσούκλι (ΠΑΝ-ΣΥΜ) Γιάννης Συμεωνίδης, και τα υπόλοιπα μέλη της ορχήστρας τους που δεν γνωρίζω τα ονόματά τους και έδιναν τρόπο τινά μικρές συναυλίες σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας με τον τίτλον ΘΙΑΣΟΣ ΠΑΝ-ΓΚΙΟΥΛ – περιοδεύων αφιχθείς άρτι «εκ Κωνσταντινουπόλεως» και ομιλούσαν μόνο Τούρκικα για να μην τους πάρουν χαμπάρι όλα τα μέλη του ΘΙΑΣΟΥ οργανοπαίχτες κλπ.

Ότι και τελευταία έδιναν συναυλία σε ένα (1) «ΣΙΝΕΜΑ» της Νέας Ιωνίας απέναντι από τον ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ. Εκεί όμως τυχαία τους ανεκάλυψε μία παρέα φιλάθλων της Νίκαιας «ως ανθρακωρύχοι» και χειροκροτούσαν φωνάζοντας

ο Γκιουλούς από την Νίκαια τους πήραν χαμπάρι. Αυτό βέβαια μετά τον ποδοσφαιρικό αγώνα ΑΕΚ-ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ στην Φιλαδέλφεια ήταν οι ανθρακωρύχοι Αμυνίτες της Νίκαιας με αρχηγό τους τον Νισλίδικης καταγωγής Φοίβο (Φίλιππο) της Κοκκινιάς, Στεφάνου. Αλλά και αυτός ο ΘΙΑΣΑΡΧΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΓΚΙΟΥΛΟΓΛΟΥ και η παρέα του έφυγαν από τη ζωή με την ελπίδα ότι θα παίξουν τα ταξιμάκια τους στο ΕΓΙΡΔΗΡ και την Σπάρτη, αλλά ματαίως πέθαναν χωρίς να εκπληρωθεί η επιθυμία και η ελπίδα τους και το όνειρό τους, όλων των μελών, οργανοπαικτών του ανωτέρω Θίασου- μουσικού με τίτλο ΠΑΝ-ΓΚΙΟΥΛΑ.

Παπαϊωκείμ Πεσματζόγλου ο εκ Σπάρτης ιερέας θεωρείται τρόπον τινά ο μεγάλος σωτήρας των Πισιδών προσφύγων προς τη μητέρα Ελλάδα. Είναι ο άνθρωπος με τις γνωριμίες που είχε κατορθώσει να επιτύχει να φύγουν για την Ελλάδα οι πρόσφυγες Πισίδες από την Αττάλεια και όχι από την Σμύρνη. Καταλαβαίνετε τι θα συνέβαινε εάν έφευγαν μέσω Σμύρνης στην Ελλάδα δεν θα έφθανε κανένας ζωντανός στην Ελλάδα. Πρέπει όλες οι επόμενες γενιές των Πισιδών να ευγνωμονούν τον εν λόγω Ιερέα εκ Σπάρτης για την θεάρεστη ηρωική του, πράξη του αυτήν, που εδώ σε όλους τους Πισίδες συμπατριώτες του αναφέρουμε να τον ευγνωμονούν για την ηρωική του πράξη αυτή. Και τέλος ο ανωτέρω πιο μορφωμένος Νισλής της πρώτης (1^{ης}) γενιάς όταν ομιλούσαμε για τα αγαπημένα αδέρφια, μού αφηγήθηκε μία φιλοσοφημένη φράση: «Ανάθεμα ποιος έλεγε τ' αδέρφια δεν πονιούνται» πιστεύω ότι πιθανόν και να μην έχει και απόλυτο δίκιο με τα σημερινά ελληνικά δεδομένα.

Στη συνέχεια ο συμπατριώτης μου Νισλής της πρώτης γενιάς που μου δηλώνει να μην του αναφέρω το όνομα, μου αναφέρει και ορισμένα γεγονότα που συνέβησαν στο Νησί κατά την ειρηνική περίοδο της συμβίωσης με τους Τούρκους. Την περίοδο αυτήν, ο κύκλος του Νησιού ήταν πολύ στενός και μικρός, λόγω του ότι στα 250 στρέμματα που ήταν το Νησί ζούσαν ειρηνικά και αρμονικά αγαπημένες δύο (2) κοινότητες, η ελληνική κοινότητα και η μουσουλμανική κοινότητα. Οι νέοι των κοινοτήτων τούτων κατά καιρούς είχαν και πολλά αισθηματικά προβλήματα που δεν λύνονταν (θεραπεύονταν) με τα λόγια δεν ήταν απλές πράξεις, και αυτά τα φαινόμενα η δυναμική δημογεροντία του Νησιού και το επαρχιακό συμβούλιο του Εγιρδέρ τα έλυναν ακαριαίως εν τη γενέσει τους. Είχαν βρει τη φόρμουλα (λύση) αφού δεν υπήρχε τρόπος να γίνει γάμος μεταξύ των ερωτευμένων ετερόθρησκων νέων, διότι έπρεπε ο ένας από τους δύο (2) να αλλαξοπιστήσει, πράγμα αδύνατον, και ακατόρθωτον, οι δημογέροντες, κυρίως οι δικοί μας, τους έστελναν, τους ερωτευμένους με διαφορετικές θρησκείες, στην Κωνσταντινούπολη, να τους βοηθήσουν συμπατριώτες μας που κατοικούσαν μόνιμα στην ΠΟΛΗ, να τους κάνουν νόμιμα ζευγάρια, με πολιτικό γάμο στο Δημαρχείο της Κωνσταντινούπολης, που ίσχυε με Νόμο ο πολιτικός γάμος.

Κατά ανεπιβεβαίωτες πληροφορίες σοβαρά βοήθησε σε αυτά τα γεγονότα της χαράς πάρα πολύ και ο Μεγάλος ευεργέτης των Νισλήδων μεγαλέμπορος της Πόλης Σπύρος Αϊβαζίδης. Δεν γνωρίζουμε εάν τα ζευγάρια μετά το γάμο τους και

νομιμοποίησή τους εάν επικοινωνούσαν ή αλληλογραφούσαν με τους γονείς τους στο Νησί της Πισιδίας. Επαναλαμβάνω επίσης και κατόπιν των ανωτέρω κάνω έκκληση σε όλους τους Νισλήδες ή αυτών που έλκουν την καταγωγή τους από το Νησί της Πισιδίας (οι ρίζες τους) και έχουν παιδιά που σπουδάζουν (φοιτούν) σε Πανεπιστημιακά Ιδρύματα της Ελλάδος να ενταχθούν στο σύστημα επιδότησης του κληροδοτήματος «ΣΠΥΡΟΣ ΑΪΒΑΖΙΔΗΣ» για περισσότερες πληροφορίες να αποτανθούν στον Σύλλογό μας σε περίπτωση που υπερβαίνει ο αριθμός των υπό επιδότηση φοιτητών του νόμιμου αριθμού τότε να επιλέγονται για κάθε χρόνο με κλήρο, το δικαιούχα άτομα ώστε να λάβουν όλοι τους την επιδότησή τους.

Στη συνέχεια αναφέρομαι ότι πολλά παιδιά που έλκουν την καταγωγή τους από το Νησί της Πισιδίας φοιτούν και σήμερα στα ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ της Ελλάδας και πάρα πολλά που έχουν αποφοιτήσει από Πανεπιστημιακές Σχολές και είναι σήμερα επιστήμονες όλων των κλάδων, ιατροί, όλων των κλάδων, καθηγηταί, δάσκαλοι, νηπιαγωγοί κλπ. Δικηγόροι, οικονομολόγοι, μηχανικοί, αρχιτέκτονες, σχεδιαστές, ζωγράφοι, γλύπτες κλπ. Πολλούς καθηγητές (διδάκτορες) Πανεπιστημίων, λέκτορες, επίκουρους κλπ έχουμε παιδιά Νισλήδικα από ανεπιβεβαίωτες πληροφορίες μου αριθμούν περίπου τα 10 μέλη. Ένας (1) δε εξ' αυτών που έλκουν την καταγωγή τους από το Νησί της Πισιδίας από την πλευράν της μητέρας του, εργαζόμενος σκληρά κέρδισε τη ζωή και σπούδασε και έγινε καθηγητής του «ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ» και η δραστηριότητά του και αγώνας του στη ζωή επιβραβεύτηκαν και έφθασε μέχρι που πήρε το ανώτατο Αξίωμα του ΑΝΤΙΠΡΥΤΑΝΗ του Παντείου Πανεπιστημίου, είναι παιδί Νισλήδικο που οι γονείς του είχαν τότε εγκατασταθεί μόνιμα στις ΣΕΡΡΕΣ της Μακεδονίας μας και συγκεκριμένα στον Μαυρόλοφο του Νομού Σερρών.

Δια λόγους τάξεως να με συγχωρείτε που δεν αναφέρω το όνομά του, και τέλος αναφέρομαι και τον συμπατριώτη μας, γιο Νισλή από τους εγκατασταθέντες μόνιμα στις Σέρρες της Μακεδονίας, Τρύφωνα Παλαιολόγου, Κωνσταντίνο Τρύφωνος Παλαιολόγο, ο οποίος διέπρεψε ως καθηγητής Πανεπιστημίου σε πολλούς κλάδους επιστημών, και σήμερα διαπρεπής ΓΛΥΠΤΗΣ και ζωγράφος και τακτικός καθηγητής (διδάκτωρ) του ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ Βουκουρεστίου ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ, τιμηθείς με πολλά διεθνή βραβεία, ο οποίος έχει φτιάξει με τα χρυσά χέρια του τα περισσότερα αγάλματα του Βασιλέα της Μακεδονίας μας Μ.Αλεξάνδρου. Η αδελφή του Ελένη Παλαιολόγου είναι Ζωγράφος. Σημειωτέον ότι ο διαπρεπής και πολυτάλαντος καθηγητής Κωνσταντίνος Τρύφων Παλαιολόγος διετέλεσε επί σειρών ετών και Πρόεδρος του Συλλόγου μας και σήμερα διεκδικεί και την θέση του Ακαδημαϊκού στην Ακαδημία των Αθηνών!! Αναμένομεν μετά χαράς. Στη συνέχεια των ανωτέρω ο παρά πάνω ανώνυμος Νισλής μου ζήτησε να αφηγηθεί και ορισμένα που είχαν συμβεί κατά την διαβίωσιν των Νισλήδων Ελλήνων στο Νησί τους. Παράλληλα με την ασθένεια της ελλοנוσίας «Σουκμά» στο Νησί υπήρχε και μία ασθένεια των μαλλιών που την ονόμαζαν «κέλλ» «κασσίδα» και ορισμένοι Νισλήδες που είχαν κολλήσει την ασθένεια τούτη προκειμένου να προσδιορίσεις το «πρόσωπο» πριν, του μικρού τους ονόματος

αναφέρετο το (κέλλ), ή του Σουμουκλού ή του Σουμούκ – σε άλλες περιπτώσεις. Μία άλλη περίπτωση μου ανέφερε ήταν η εξής περίπτωση σαν παρατσούκλι τους. Στο Νησί κατά έθιμον επειδή κατά καιρούς υπήρχε έλλειψις γυναικών ή και ανδρών οι Νισλήδες αρραβώνιαζαν από την ημέραν της γέννας τα παιδιά και όταν έφθαναν σε ηλικία 8-9 ετών τις γυναίκες και από 13-15 χρονών οι άνδρες τότε τους πάντρευαν νόμιμα.

Ένα (1) τέτοιο ζευγάρι η νύφη 8-9 ετών ο γαμπρός 15 ετών κάνανε το γάμο στην εκκλησία των Αγίων Αναργύρων κατά την ώρα του μυστηρίου η νύφη μωρό ακόμη 8 χρονών δεν το κράτησε και το απέβαλλε ενεργειακά από τότε και στο Ληξιαρχείο το όνομα ήταν το παρατσούκλι μοκλού – . Άλλη περίπτωση που μου αφηγήθηκε ο δηλών ανωνυμία αφηγητής μου, είναι και η επόμενη. Στο Νησί τα χρόνια από 1920 μέχρι 1922 συνέβησαν ορισμένα γεγονότα ένα των οποίων είναι και το εξής: Σε μία (1) οικογένεια του Νησιού τον μεγάλο τους υιό τον είχαν αρραβωνιασμένο από της γέννας του με μια κοπέλα του Νησιού, ο μικρότερος αδελφός του γαμπρού έβαλε στο μάτι να κλέψει την αρραβωνιαστικιά του αδελφού του και σχεδίασε με μία (1) ομάδα φίλων και συνομηλίκων του να κλέψει την αρραβωνιαστικιά του αδελφού του και τελικά την έκλεψε μία ημέρα και έγινε μέγα σούσουρο στην μικρή και στενή κοινωνία του Νησιού, τόσο μεγάλη, που μέχρι και ειδικό τραγούδι επακολούθησε της απαγωγής της αρραβωνιαστικιάς του μεγάλου αδελφού και το οποίο οι γυναίκες κυρίες του Νησιού το τραγουδούν μέχρι και σήμερα ήτοι: τα έτη 1922-1923.

Ο γάμος του απαγωγέα αδελφού με την απαχθείσα έγινε νόμιμα και κατά την ανταλλαγή η οικογένεια του γαμπρού εγκαταστάθηκε μόνιμα στην Νίκαια, ενώ ο απατηθείς και απομείνας μόνος αδελφός δεν ακολούθησε την οικογένειά του στον τόπο της εγκατάστασής της και έφυγε και εγκαταστάθηκε μόνιμα σε άλλη πόλη της Ελλάδας, σε άλλη επαρχία, και δημιούργησε δική του οικογένεια με σύζυγο από τον τόπο, τον τόπο της μόνιμης εγκατάστασής του και δημιούργησε πολυμελή ευτυχισμένη οικογένεια μέχρι τον θάνατό του εργαζόμενος με ζήλον και ευσυνειδησία στον τόπο της εγκατάστασής του, σήμερα δεν ζει πια κανείς από τους γονείς και των δύο (2) πλευρών, ζούν όμως η πολυμελής οικογένειά τους και τα εγγόνια τους και δεν είχαν από ότι μου ανέφεραν μάλλον ποτέ επικοινωνία μεταξύ τους οι οικογένειές τους, η μια οικογένεια είχε επικοινωνία μόνο με δύο (2) εξαδέλφια τους που τα φιλοξενούσε κάθε μήνα Αύγουστο στη νέα του πατρίδα. Τα δύο τους εξαδέλφια κάθε μήνα Αύγουστο τους επισκέπτοντο στο χωριό τους και τα φιλοξενούσε μέχρι του θανάτου του η οικογένεια του ενός (1) αδελφού, ιδιάζουσα περίπτωση.

Επαναλαμβάνω ότι δεν θα παρεξηγηθώ που αυστηρά λόγω τάξεως και Αρχών δεν αναφέρω ονόματα και εάν είπα κανένα λόγο παραπάνω... Εν συνεχεία παρακαλούμε τον Πανάγαθο Κύριο μας και προσευχόμεθα να έχουν αιωνία μνήμη όλοι οι αφηγητές μου Νισλήδες της (1^{ης}) γεννιάς οι οποίοι από το έτος 1964 και μέχρι του θανάτου τους μου αφηγήθηκαν αυτά τα γεγονότα γύρω από το Νησί του Εγυρδής της ΠΙΣΙΔΙΑΣ. Εν ολίγοις και με κάθε λεπτομέρεια των γεγονότων Ας

διατηρήσουμε αυστηρά την ανωνυμία μερικών εξ αυτών που το ζήτησαν δια λόγους της τάξεως, οι αφηγητές μου, που δεν ζουν πια. Το συγγραφικό τούτο δύσκολο έργο είναι αυστηρά μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και μόνο, και μία αφιέρωση στη μνήμη των αείμνηστων γονέων μου και πάππων μου και των συμπατριωτών μου αείμνηστων Νισλήδων και στους νεώτερους όλους που έλκουν την καταγωγή τους από το Νησί του Εγυρδής της ΠΙΣΙΔΙΑΣ και τους φίλους αυτών οφείλω επίσης να ευχαριστήσω από καρδιάς μου όλους όσους βοήθησαν για το έργο τούτο, που αποτελεί καθαρώς Νησιδίδικη πνευματική ιδιοκτησία, καθαρές αφηγήσεις, από τον ίδιο τον Συγγραφέα ο οποίος τις αφηγήσεις αυτές τις κατοχυρώνει στο όνομά του όλο το γραπτό καθαρή πνευματική ιδιοκτησία του, έργο πολύ δύσκολο, και δεν θα έχει, αυστηρά, το δικαίωμα κανένας ανατύπωση του παρόντος μερικώς ή ολικώς χωρίς να ενημερωθεί ο συγγραφέας πνευματικός ιδιοκτήτης του παρόντος. Αποτελεί το παρόν κατά πλειοψηφία καθαρές αφηγήσεις των παλαιών Νισλήδων της (1^{ης}) γεννιάς, τις οποίες αφηγήσεις τους με δυσκολία τις αντέγραψα κατά σειράν χρόνου αφηγήσεως, τις οποίες αυτοπροσώπως μου τις έδωσαν και δεν αντέγραψα από πουθενά αλλού ούτε από άλλο σύγγραμμα άλλου συγγραφέα.

Διότι η ιδιομορφία του έργου τούτου δεν το απαιτούσε σε καμία περίπτωση αυτό και τέλος κατά πρώτον πια οφείλω να σας ευχαριστήσω όλους τους συμπατριώτες και φίλους μου που με ανεχθήκατε για την πολυλογία μου με το παρόν γραπτό.

Όπως προανέφερα, ένα (1) έργο θεάρεστο που επιτελέστηκε με το «ΜΙΛΕΤΙ» τον κόσμο των Νισλήδων Ελλήνων ήταν ότι πλήθος των τελευταίων γενεών, ευτυχώς, περίπου 400 με 600 άτομα περίπου, είχαν την ευτυχία με τις παρέες που έπαιρνα εγώ μαζί μου κάθε χρόνο και τους πήγαινα και επισκέπτοντο τις ρίζες τους, την πατρίδα των προγόνων τους, προσκύνημα ατομικά χωρίς γκρουπ και πρακτορεία με μεσάζοντες. Έμαθαν και είδαν τα σπίτια των γονέων τους, όπου γεννήθηκαν και ζούσαν οι πρόγονοί τους, πληρώνοντας ο καθένας τις διαμονές και συγκοινωνίες εξ' ιδίων τους χωρίς έξτρα έξοδα και δαπάνες, μεσαζόντων κλπ απλώς ως παρέα μου, και μόνον, χωρίς καμία έξτρα αμοιβή για το πρόσωπό μου.

Τους, ούτε μεσάζοντες και πιστεύω ότι επιτέλεσθη έργο το οποίο πρέπει να το αναγνωρίζουν οι Νισλήδες αυτοί που γνώρισαν και από κοντά τις ρίζες τους, την πατρίδα των Προγόνων τους με καθαρή την συνείδηση μου ότι επιτέλεσα και εγώ στο έργο για τους συμπατριώτες μου Νισλήδες και με την έκδοση των γραπτών αυτών σε βιβλίο πρώτα ο Θεός θα έχω τη συνείδησή μου καθαρή ότι επιτέλεσα την αποστολή μου για την Μικρασιατική ιδέα, για τις ρίζες μου για το Νησί του Εγυρδής της Πισιδιάς. -

Τελευταία μου στείλανε φωτογραφίες της Συmpατριώτισσάς μας Ελένης Αϊβάζογλου-Αϊβαζίδου αδελφής του μεγάλου Ευεργέτη των Νισλήδων Σπύρου Αϊβαζίδου-Αϊβάζογλου η οποία διέμενε τελευταία στη Σμύρνη οικογενειακώς – ο σύζυγός της Βασίλης χάθηκε στα Αμελέ Ταμπουρού (Τάγματα αναγκαστικής εργασίας αργού θανάτου) στο Ερζερούμ Θεοδοσιούπολη της Ανατολικής Τουρκίας.

Η Χατζή- Ελένη Αϊβάζογλου ή Αϊβαζίδη που διέμενε με τα παιδιά της στη Σμύρνη, η οποία ήταν πολύ ευκατάστατη, ανέπτυξε πλούσια φιλανθρωπική δράση και τάζε πολύ κόσμο που πεινούσε στη Σμύρνη και άστεγους, αλλά με τις σφαγές της Σμύρνης και τις φωτιές της Σμύρνης χάθηκαν και τα ίχνη της οικογένειας και η Χατζή- Ελένη χάθηκε (εσφαγιάστηκε), ο μόνος που διεσώθη ήταν ο υιός της Χατζή- Ελένης, Χατζητρύφωνας μετέπειτα Παλαιολόγος μπακιρτζής, μεγαλέμπορος του Νησιού ως ανωτέρω, Μπακιρτζής κλπ.

Το φωτογραφικό υλικό του παρόντος γραπτού αποτελείται εκτός τις φωτογραφίες του συγγραφέως, του παππού του Στεφάναγα (Σεκερτζή) Χατζηλιάσογλου που διέφυγε στην Ελλάδα, του πατέρα του Φίλιππα Στεφάνου Χατζηλιάσογλου – και από τις φωτογραφίες κατά πρώτον λόγον του του Παναγιώτατου οικουμενικού Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ, του Αρχιεπισκόπου Αμερικής Μακαριωτάτου κκ Δημήτριου Τρακατέλλη – Καθηγητή Πανεπιστημίου. 2) Του αείμνηστου σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Νίκαιας κ.κ. Γεωργίου Παυλίδη – 3) του αείμνηστου τελευταίου παππά του Νησιού της Πισιδιάς κ. Γρηγόρη Ιορδάνογλου 4) του αείμνηστου δασκάλου του Νησιού Σωτηρίου Ουλκέρογλου 5) φωτογραφία το εξώφυλλο του γραπτού, άποψη του Νησιού της Πισιδιάς και του Εγυρδής (προστάννας) προ του έτους 1980 και στο τελευταίο φύλλο του γραπτού η φωτογραφία μετά το έτος 1980 του Νησιού και του Εγυρδής, 6) φωτογραφία με τον Οικουμενικό Πατριάρχη κκ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟ στο Νησί στα θυρανοίξια του Ι. Ναού των Αγίων Αναργύρων του Νησιού της Πισιδιάς 7) φωτογραφία με τον Γενικό Γραμματέα της Προεδρίας της Δημοκρατίας της Τουρκίας, υπό τον Σουλεϊμάν Ντεμιρέλ, τον διαπρεπή ιατρό κ. Ιρφάν Πάρλας – 8) Η Μεγάλη του Γένους Σχολή της Κωνσταντινούπολης σήμερα – 9) φωτογραφία τάφου Μητροπολίτου Μικράς Αντιόχειας της Πισιδιάς στην είσοδο του Ι. Ναού της Κοιμήσεως της Θεοτόκου των Σπηλαίων του ΚΑΖΙΡΕ – 10) φωτογραφία από τον περίβολο πέριξ του Ι. Ναού των Αγίων Αναργύρων του Νησιού, Παλαιού οικογενειακού τάφου της οικογένειας του γενάρχη ΑΝΑΣΤΑΣ ΑΪΒΑΖ – 11) Εικόνα των Αγίων Αναργύρων Κοσμά και Δαμιανού του Νησιού της Πισιδιάς – προστατών του – 12) Χάρτης του Νομού Σπάρτης που φαίνεται η θέση - - - του Νησιού της Πισιδιάς και ο χάρτης της Μικράς Ασίας για να δούμε πού ακριβώς το Νησί της Πισιδιάς βρίσκεται– 13) Φωτογραφία άποψη του Νησιού από το απέναντι ύψωμα – 14) Με τον Οικουμενικό Πατριάρχη κατά την εορτή των θυρανοίξιων του Ι. Ναού των Αγίων Αναργύρων του Νησιού της Πισιδιάς – 15) Ο συγγραφέας του παρόντος με τον αδελφό των Νισλήδων Δήμαρχο του Εγυρδής «ΟΜΕΡ ΣΕΝΓΚΙΟΥΛ» στο γραφείο του Δημάρχου – 16) φωτογραφία στο Νησί του σπιτιού της οικογένειας «ΚΩΣΤΗ – ΕΦΕΝΤΗ» Κωστή Φυτανίδη – η οποία μετά το 1922 έγινε το Σχολείο του Νησιού μας – 17) φωτογραφία του Διοικητικού Συμβουλίου υπό την Προεδρία του αείμνηστου Λουκά Ενθυμιάδη – 18) Φωτογραφία οι Νισλήδες κάνουν ΣΚΙ με τα άλογα της παγοδρομίας – τα αυτοσχέδια 19) φωτογραφία από εορτή του Συλλόγου, το διοικητικό συμβούλιο με μέλη του Συλλόγου, υπό την προεδρία του αειμνήστου Προέδρου του Συλλόγου Ανανία Ζαχαριάδη – 20) φωτογραφία του αειμνήστου Προέδρου του Συλλόγου

Κωνσταντίνου Ιωσήφ Φυτανίδη κατά μίαν ομιλία του – 21) Φωτογραφία της προσόψεως του κτιρίου του Συλλόγου μας στην Νίκαια – 22) Φωτογραφία του Ι. Ναού των Αγίων Αναργύρων κατά τα έργα της αναπαλαίωσής του – 23) Φωτογραφία στο Νησί της διώροφης οικίας του Στεφάναγα Σεκερτζή – Χατζηλιάσογλου – σήμερα – 24) φωτογραφία από τους πρώτους εκδρομείς Νισλήδες κατά τα έτη 1973-1974, κατά την μεταπολίτευση – 25) Φωτογραφία Μικρασιατών προσφύγων Ατενίζοντας τις αλησμόνητες Πατρίδες από την απέναντι πλευρά του ΑΙΓΑΙΟΥ ΠΕΛΑΓΟΥΣ με την ελπίδα, της επανόδου τους στην γενέτειρα ζωγραφισμένη στα πρόσωπά τους. 26) φωτογραφία του αείμνηστου Προέδρου του Συλλόγου μεγάλεμπορου Ιωνά Ιωακειμίδα 27) Φωτογραφία του Ι. Ναού των Αγίων Αναργύρων του Νησιού της Πισιδιάς προ της αναπαλαίωσής του 28) φωτογραφία εκδρομέων Νισλήδων στην πατρίδα σε γεύμα (ΠΙΚ-ΝΙΚ) με δασάρχες της περιφέρειας Σπάρτης Εγυρδής στο γραφικό «ΤΣΙΝΑΡ» των Καρά Μπαγλάρι – 29) Φωτογραφία της Μανέ Ντεζέ, Μαρίνας Κωνσταντίνου Φυτανίδου, γυναίκας του Κώστη Εφέντη – Φυτανίδη (ελλείπει φωτογραφίας του Κώστη Εφέντη) – 30) Φωτογραφία κοριτσιών του Νησιού μας με τις τοπικές ενδυμασίες τους. 31) Φωτογραφία της οικίας Μελέτη Ζαχαριάδη στο Νησί της Πισιδιάς – 32) Φωτογραφία παρέας Νισλήδων νέων της παρέας του Ορφανοτροφείου του ΖΙΝΤΖΗ ΝΤΕΡΕ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ – 33) Φωτογραφία του Συγγραφέα του έργου υπό την ιδιότητα του Προέδρου του Συλλόγου, καταθέτει Στεφάνι στο Μνημείο Πεσόντων Νικαίας κατά την εορτή της 25^{ης} Μαρτίου 1821- 34) Φωτογραφία νέων Νισλήδων από την ομάδα του ορφανοτροφείου του ΖΙΝΤΖΗ ΝΤΕΡΕ της Καππαδοκίας που δραστηριοποιούνται στο Σύλλογό μας στη Νίκαια μετά το έτος 1923 – 35) Φωτογραφία της οικίας στο Νησί του Βασίλη Δανηλίδη όπως είναι σήμερα – 36) Πρόχειρη ορχήστρα από νέους ζωηρούς του Νησιού σε φωτογραφία του τότε 37) Φωτογραφία της οικογένειας Αβραάμ Καρόγλου μετά το 1923, της οικογένειας του Γεωργίου Λεοντίου Μιχαηλίδη «Μιχαλλάρ ή Πασιλάρ με την μητέρα τους» Πασσού Βαρβάρα -σου – 39) Ένα (1) μέρος της οικογένειας ΣΤΑΤΙΟΥΣΤΑ Καπλανίδη υπό την Επράκ Τεζέ, την νύφη τους ΠΑΝΙΩΤΣΑ και τον υιό Δανιήλ Καπλανίδη 40) Φωτογραφία του Αμερικάνικου Νοσοκομείου της Νικαίας που είχαν ιδρύσει τότε οι Αμερικανίδες κυρίες και η οδός ονομάζεται και σήμερα Αμερικανίδων Κυριών, (φωτογραφίες). Από περιγραφές που μου αφηγήθηκαν οι Νισλήδες της 1^{ης} γεννιάς ο συγγραφέας του παρόντος, έκανε τα σκίτσα, βάσει των περιγραφών, των κατεδαφισθέντων ήδη 1) του μεγαλύτερου Σχολείου της περιοχής στο Νησί 2) της Ιεράς Μονής γυναικείας της Παναγίας της Ευαγγελιστρίας του όρους Σιβρί – 3) Η Ιερά Μονή του Αγίου Στεφάνου στο Νησί Ιερός Ναός βυζαντινού ρυθμού μετά τρούλου και το πηγάδι με το Αγίασμα «Μοναστήρ Αρκασού» - 4) Η γυναικεία Ιερά Μονή του Προφήτη Ηλιού στον λόφο άνωθεν της Ακτής του Καραμπαγλάρ «Κουζλάρ» όπου στον περίγυρο υπήρχαν οι Τάφοι Δεσποτάδων και Ιερωμένων. 5) Βυζαντινός αμφορέας στην παραλία του Καρά Μπαγλάρ, του Αϊναλί – Καβάκ 6) Του Αρχαίου Ναού ΠΑΡΘΕΝΩΝΑ προς τιμήν της Θεάς Αρτέμιδος «Ο ΠΑΡΘΕΝΩΝΑΣ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ» πχ. 7) Ο Ναός του Αγίου Ευστρατίου στο Νησί Στο προαύλιο της οικίας Μελέτη Ζαχαριάδη – Μετά τα χρόνια της προσφυγιάς 1922-1923 η Μητρόπολη Πισιδιάς υπήρχε και υπήγετο

απ' ευθείας στο Οικουμενικό Πατριαρχείο το οποίο είχε ορίσει τοποτηρητή της Ιεράς Μητρόπολις Πισιδίας τον Πρωτοσύγκελο του Οικουμενικού Πατριαρχείου Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Σελευκείας κ.κ. ΚΥΡΙΛΛΟ νυν Σεβασμιώτατο Ίμβρου και Τενέδου. Κατόπιν τούτου μετά τη χορήγηση από το τουρκικό κράτος σε αρκετούς ιερωμένους του Οικουμενικού Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, τουρκικής υπηκοότητας, και στον νεοδιορισθέντα, νεοεκλεγέντα Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Πισιδίας κκ ΣΩΤΗΡΙΟ ΤΡΑΜΠΙΑ από την Ιερά Σύνοδο του Οικουμενικού Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ο οποίος έχει έδρα την ΣΕΟΥΛ Νοτίου Κορέας, όπου διατηρεί και την έδραν της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Νοτίου Κορέας, ο οποίος και συνεχίζει τον αγώνα προώθησης της ορθόδοξου χριστιανικής θρησκείας σε όλο τον πολιτισμένο κόσμο.

Τα στοιχεία πίσω από τις φωτογραφίες, μού τα αφηγήθηκαν οι συγγενείς τους στην Ελλάδα και αναγράφω τα ονόματα και τα στοιχεία τους όπως μου τα αφηγήθηκαν και μου είπαν να τα γράψω, ακριβώς έτσι, και αυτών που ήρθαν στην Ελλάδα και αυτών που εχάθηκαν στην Μ. Ασία, ακριβώς όπως μου αφηγήθηκαν τα ονόματά τους στις φωτογραφίες (εγώ φυσικά δεν γνωρίζω τα πραγματικά στοιχεία τους).

Οι πρόγονοί μας της πρώτης (1^{ης}) γεννιάς Μικρασιατών Νησιδών, εγεννήθηκαν στο Νησί του Εγριδέρ της Πισιδίας όπου είναι η γενέτειρά τους, οι ρίζες τους επί πολλούς αιώνες, από Αρχαιοτάτων χρόνων, οπότε ξαφνικά ήρθαν τα έτη 1922-1923 έτη και έγιναν σταθμοί στη ζωή και την Ιστορία των Νισλήδων. Ακολούθησαν την αναγκαστική προσφυγιά της εποχής εκείνης, και εγκαταστάθηκαν μόνιμα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό ορισμένοι, μεταφέροντες μαζί τους και τα ήθη και τα έθιμά τους και τον πολιτισμό της γενέτειράς τους στην Μητροπολιτική Ελλάδα και όπου αλλού εγκαταστάθηκαν μόνιμα. Είχαν όπως προανέφερα, την άσβεστη ελπίδα της επανόδου στην πατρίδα τους στις εστίες τους, που τους είχαν δώσει οι άνθρωποι που τους ξερίζωσαν από τις εστίες τους. Έζησαν στην γενέτειρά τους και στη συνέχεια στη νέα τους πατρίδα και ανδρώθηκαν, στο διάστημα αυτό. Επέμεναν να μου δώσουν τις πολυποίκιλες γνώσεις τους γύρω από την γενέτειρά τους και την εν γένει ζωή τους, επίσης επέμεναν να τις γράψω ούτως ώστε να μάθουν κατά κάποιο τρόπο οι επερχόμενες γενεές των Νισλήδων εν ολίγοις για τις ρίζες τους και την λεγόμενη από διάφορους συγγραφείς ιστορικούς άγνωστη ΠΙΣΙΔΙΑ των προγόνων μας, όπως επαναλάμβαναν πολλές φορές κατά καιρούς διάφοροι ιστορικοί. Αυτή είναι μία παρακαταθήκη που τους αφήνουν οι παλαιοί Νισλήδες με άλλα λόγια. Οι άνθρωποι αυτοί ήρθαν στον τόπο αυτό και έζησαν κοντά περίπου σε έναν αιώνα και οι περισσότεροι έφυγαν από αυτήν την ζωήν πλήρεις ημερών. Μας αφήνουν σε εμάς των επόμενων γενεών τα ήθη και τα έθιμά τους και τον πολιτισμόν που είχαν, στην μικρή τους Ελλάδα στα βάθη της Μ. Ασίας, σαν μια Διαθήκη τους προς τους νεώτερους Νισλήδες και οι οποίοι οφείλουν να τα διαφυλάξουν σαν κόρη οφθαλμού και να τα μεταλαμπαδεύσουν στα παιδιά τους για να γνωρίζουν από πού προέρχεται η ύπαρξή τους σε τούτη τη ζωή. Είχαν πάντα την άσβεστη ελπίδα μέχρι να φύγουν από αυτή τη ζωή οι παλαιοί Νισλήδες και ότι θα επέστρεφαν στις εστίες της γενέτειρας Πατρίδας τους, όπως τους είχαν υποσχεθεί οι

σκοτεινές δυνάμεις που του έκαναν την Προσφυγιά. Δια του θανάτου των εμείς οι μεταγενέστεροι έχουμε ιεράν υποχρέωσιν να διατηρήσουμε με θρησκευτική ευλάβεια αυτό που μας κληροδότησαν οι πρόγονοί μας παλαιοί Μικρασιάτες Νισλήδες που οι περισσότεροι έφυγαν από τη ζωή αυτή. Υποσχόμεθα εμείς οι νεότεροι να διαφυλάξουμε σαν κόρη οφθαλμού ότι μας παραδώσατε αλησμόνητοι πρόγονοί μας άπαντες καταγόμενοι από το Νησί του Εγυρδής της Πισιδιάς και να το μεταλαμπαδεύσουμε στις επερχόμενες γενεές Νισλήδων. Αιωνία σας η μνήμη αξιομακάριστοι και αείμνηστοι πρόγονοί μας Νισλήδες, εμείς οι νεώτεροι θα σας ευγνωμονούμε πάντα εις τον Αιώνα. Η γενεά των Νισλήδων υπήρχε και θα υπάρχει εις τους επερχόμενους αιώνες. Η ΠΙΣΙΔΙΑ δεν είναι άγνωστη κύριοι ιστορικοί αλλά είναι γνωστή και έχει τη δική της από Αρχαιοτάτων χρόνων Ιστορία της και την τοπική, Αρχαία και νέα Ιστορία και Μυθολογία. –

- Όπως μερικώς ανέφερα πιο πάνω:

Στη συνέχεια, ο ανώνυμος αφηγητής μου που θεωρείται ένας από τους πιο μορφωμένους Νισλήδες, επικαλούμενος στοιχεία από την Αρχαία Ελληνική Μυθολογία αναφέρεται περιληπτικά στις αρχαίες ελληνικές φυλές, Αρχής γενομένης από την Βόρεια Ελλάδα. 1) Η Μακεδονική φυλή και των γύρω περιοχών της, οι φυλές που υπήρχαν στην ΘΡΑΚΗ αρχής γενομένης από την ελληνική φυλή στα αρχαία, των «ΑΓΡΙΑΝΩΝ» που ακολούθησαν τον Μέγα Αλέξανδρο κατά την εκστρατεία του στα βάθη της Ασίας, ήταν καθαρώς ελληνική φυλή και η γύρω περιοχή της Θράκης, με δικό της πολιτισμό και δική τους γλώσσα, εκτός της ελληνικής και δικής τους γραφής ομοιάζουσα της Αρχαίας Ελληνικής και τον πολιτισμό τον Ελληνικό και τα ήθη και έθιμά τους, φυλές των Αρχαίων Ολυνθίων, οι ΑΓΡΙΑΝΕΣ, αργότερα κατά την Τουρκοκρατία μαζί με τις γύρω περιοχές εξισλαμίσθηκαν και συμπλήρωσαν γλώσσα τουρκική, οι «ΠΟΜΑΚΟΙ» οι οποίοι με τους υπόλοιπους Θρακιώτες απετέλεσαν τους Έλληνες μουσουλμάνους της Δ. Θράκης μόνο στην γλώσσα και στην θρησκεία (και όχι ποτέ Τούρκοι). – Η φυλή των Ιλλυρικών περιοχών «και των ΜΟΛΟΣΣΩΝ – της Ηπείρου» οι θεσσαλικές ελληνικές φυλές, όπως τους ονομάζουν οι Αρχαίοι «ΘΕΤΤΑΛΟΙ». Η φυλή των επτά Νήσων, του ΑΙΓΑΙΟΥ πελάγους, που δεν ξεχνώνται τα ήθη και τα έθιμά τους και ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ τους. Δεν ξεχνούνται οι «ΔΟΛΟΠΕΣ» κάτοικοι της Νήσου «Σκύρου», οι καλύτεροι ιππείς της Αρχαιότητας. Γνήσιες ελληνικές φυλές και ως αναφέρονται στην Αρχαία Ελληνική Μυθολογία οι φυλές των Ελλήνων οι Πελασγοί, οι Φοίνικες, οι Αιγαίοι, οι Αχαιοί, οι Ηρακλείδες, όπου ο μύθος περί της Καθόδου τους, στην Ηπειρωτική Ελλάδα και εγκατάστασή τους στη Νότια Πελοπόννησο, καθώς επίσης και η Κάθοδος των Δωριέων και εγκατάστασή τους στην Λακεδαίμονα, οι Λακεδαιμόνιοι με πρωτεύουσά τους την ΣΠΑΡΤΗ, την Νότια Πελοπόννησο και οι υπόλοιπες φυλές της Πελοποννήσου. Στη συνέχεια η φυλή των Ελλήνων- Αθηναίων ότι κατά τις εσωτερικές μεταναστεύσεις και ίδια πρωτοστάτησαν εκείνες στις απέναντι ακτές του Αιγαίου Πελάγους που ευημερούσαν πολλές Αρχαίες πόλεις, την εποχή που είχαν δύσκολα τα οικονομικά τους οι Έλληνες της Μητροπολιτικής Ελλάδος. Στη συνέχεια, καθαρές Ελληνικές

φυλές ήτανε και η φυλή που ίδρυσε στην Κρήτη τον ΜΙΝΩΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ Στον πολιτισμό των Αλεξανδρινών – ΤΩΝ ΠΤΟΛΕΜΑΙΩΝ – Τα Ελληνικά φύλα ολόκληρης της Μικράς Ασίας και τις Ακμάζουσες Ελληνικές πόλεις. Στην Ελληνική φυλή των Ατταλιδών Ελλήνων με πρωτεύουσα την πόλη της Αττάλειας. Στην Ελληνική φυλή των Σελευκιδών με πρωτεύουσα την πόλη της ΣΕΛΕΥΚΕΙΑΣ. Και όλες τις υπόλοιπες επαρχίες της Μ. Ασίας τον πολιτισμό, τα ήθη και έθιμά τους, την θρησκεία τους, τα γράμματα και τις τέχνες τους και την Αγροτική – κτηνοτροφική ζωή της και της ανάπτυξής του τότε.

Απαγορεύουν όπως προείπα, να ομιλούν κυρίως οι Έλληνες – Ρωμιοί την Ελληνική γλώσσα, αλλά αυστηρά και μόνον την τουρκική γλώσσα. Παντού, και στα σχολεία τους. Αλλά ως ανήσυχοι Έλληνες-Ρωμιοί Νισλήδες, με ισχυρή θέληση και αγώνες, διετηρήσαν την ιθαγένειά τους, την Ελληνορθόδοξη πίστη τους, τα ήθη και τα έθιμά τους, με παραχωρήσεις και θυσίες και τα γράμματα και τις τέχνες, το εμπόριο και τις πανανθρώπινες αξίες τους. Αλλά επίσης και η αγαστή συνεργασία με τους Τούρκους του Νησιού και η αγαπημένη συμβίωσή τους με τους πιο μορφωμένους Νισλήδες, τους οποίους οι Τούρκοι υψηλά ιστάμενοι που συνεργάζονταν απρόσκοπτα μαζί τους και μέχρι το έτος 1923 – Ένα (1) παράδειγμα τελευταίο ήτανε το εξής: στην διοίκηση του ΕΓΙΡΔΗΡ είχε ένα (1) δωδεκαμελές συμβούλιο ατόμων, που μόνο ο 12^{ος} σύμβουλος ήταν Έλληνας, και 11 Σύμβουλοι ήταν Τούρκοι, τον ονόμαζαν «ΙΤΑΡΕ ΑΖΑΣΟΥ» επαρχιακός Σύμβουλος, οι ανώτερες Αρχές, ο Πέριφερειάρχης, ο Νομάρχης (βαλής), ο Καϊμακάμης και όλη η ανωτέρα αρχή των Τούρκων συνεργαζόταν στενά με το Συμβούλιο αυτό, και ιδιαίτερος όπως έλεγε ο Καϊμακάμης της περιοχής η γνώμη του Έλληνα-Ρωμιού του 12^{ου} συμβούλου έχει μεγάλη βαρύτητα και αυτήν εξαρχής ακούμε που είναι η σωστή, ενώ η γνώμη των υπολοίπων (11) ένδεκα Τούρκων συμβούλων δεν έχει καμία βαρύτητα. Και ο αυτός αφηγητής μου συνεχίζει ανωνύμως, να μου αφηγείται ότι: «Η απαγόρευση να ομιλούν κυρίως οι Έλληνες-Ρωμιοί την Ελληνική γλώσσα από το τουρκικό κράτος αυστηρά, σε ορισμένες περιοχές στα βάθη της Τουρκίας, αυτή η απαγόρευση έγινε μετά την περιβόητη ήττα των Βυζαντινών-Ελλήνων στο «ΜΑΤΖΙΚΕΡΤ» το 1071 μ.Χ. αν δεν κάνω λάθος, υπό την ηγεσία του Αυτοκράτορα ΡΩΜΑΝΟΥ ΤΟΥ ΔΙΟΓΕΝΗ με τον Στρατό του κατόπιν προδοσίας του Δούκα και άλλων από τα πρόσφατα εισελθόντα στην Μ. Ασία, από το Τουρκεστάν Νομαδικά βάρβαρα τουρκικά στίφη υπό την ηγεσία του Αλπ-Ασλάν Ερ Τογρούλ και την ακολουθία τους, τους οποίους Τούρκους εβοήθησαν σκοτεινές μεγάλες δυνάμεις με τον στρατό τους, γιατί οι Τούρκοι εισβολείς δεν είχαν στρατό, αλλά ήταν απλώς νομάδες-κτηνοτρόφοι –και μαζί με τη βοήθεια αόρατων δυνάμεων της αντιπολίτευσης του Βυζαντίου προς το πρόσωπο του αυτοκράτορα ΡΩΜΑΝΟΥ ΤΟΥ ΔΙΟΓΕΝΗ, όπως πάντα συμβαίνει στις περιπτώσεις αυτές και με την βοήθεια των απογόνων του Εφιάλτη του προδότη των Θερμοπυλών του Λεωνίδα, έτσι μόνο μπορούσε να νικηθεί ο ανίκητος βυζαντινός στρατός του αυτοκράτορα Ρωμανού του ΔΙΟΓΕΝΗ. Από τότε άρχισαν από τους νικητές Τούρκους κατακτητές οι περιορισμοί κυρίως στους Ελληνορθόδοξους κατοίκους της Μ. Ασίας – και οι οποίοι Τούρκοι ίδρυσαν το ισχυρό κράτος ΙΚΟΝΙΟΥ στη

συνέχεια. Από τότε άρχισε να εξασθενεί η ισχύς της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας και αργότερα σιγά-σιγά και η μη πτώση της καθ' όσον γνωρίζουμε από την ιστορία των γεγονότων των επερχομένων του τότε.

Καμία σημασία, ούτε την υπολογίζουμε καθόλου. Ο τελευταίος, ως προείπα, επαρχιακός σύμβουλος «ΙΤΑΡΕ ΑΖΑΣΟΥ» ήταν μέχρι το 1923 ο Κώστης Εφέντης Φυτανίδης. Ο σεβάσμιος αυτός άνθρωπος από τους Τούρκους όλους και από τους Έλληνες Ρωμιούς – οι δάσκαλοι του Πλήρους Δημοτικού Σχολείου του Νησιού ήταν πολύ μορφωμένοι άνθρωποι και ομιλούσαν εκτός από την τουρκική γλώσσα που δίδασκαν, και ελληνικά και διάφορες ξένες γλώσσες της Ευρώπης και ιδίως την Γαλλική γλώσσα της ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ – ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ. Όλοι οι δάσκαλοι του Νησιού, εδίδασκαν στα κρυφά, επί πλέον τους Νισλήδες μαθητές, όλες τις ξένες γλώσσες και ιδιαίτερα ο επιλεγόμενος (ΤΟΠΑΛ ΔΑΣΚΑΛΟΣ) - ΧΟΤΖΑΣ – (χωλός δάσκαλος) κρυφά, εκτός των άλλων, εδίδασκε τους Νισλήδες μαθητές και την Γαλλική γλώσσα, λέγοντάς τους επιτακτικά συνεχώς να μάθουν Γαλλικά που είναι η γλώσσα της Διπλωματίας διεθνώς και πράγματι σε πολλούς συμπατριώτες τους, εχρησίμευσε κατά την εξορία στο ΑΜΕΛΕ-ΤΑΜΠΟΥΡΟΥ. Επίσης και στους νεαρούς Νισλήδες που φιλοξενήθηκαν από τους Αγγλογάλλους και τους Αμερικανούς, στο Ορφανοτροφείο του ΖΙΝΤΖΙ ΝΤΕΡΕ της Καπαδοκίας τότε, και τους οφέλησε πολύ γιατί επί του λόγου τούτου γλύτωσαν και τις ζωές τους ακόμα. – Όλοι οι Δάσκαλοι του Νησιού και ιδίως ο ΤΟΠΑΛ-ΔΑΣΚΑΛΟΣ μάθαιναν επί πλέον και ΜΟΥΣΙΚΗ και την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ. Το σχολείο του Νησιού υπήγετο στην Σχολική Εφορία της Σπάρτης, οι Εκκλησίες και τα Μοναστήρια υπήγοντο στην Ιερά Μητρόπολη Σπάρτης τότε και τα συντηρούσαν η Ιερά Μητρόπολη της Σπάρτης και με τις δημογεροντίες των Ελλήνων των πόλεων της Πισιδιάς με το παραπάνω. Την προσπάθεια της βοήθειας εκκλησιαστικών Μονών-Μετοχιών και Παρεκκλησίων – οι Τούρκοι του Νησιού και περιχώρων την επικροτούσαν σαν προσπάθεια φιλανθρωπίας από τον Πανάγαθο Θεό, όπως λέγει η Διδασκαλία Του λόγο του θεού και όλα αυτά μαζεμένα είναι η ενίσχυση της προσευχής (του Ντογά προς τον Θεό) των πιστών προς τον μοναδικό Θεό. Διότι όπως το επαναλαμβάνω είμαστε όλοι οι άνθρωποι παιδιά μόνο ενός και μόνον Θεού. Στη συνέχεια των αφηγήσεών τους οι Νισλήδες της 1^{ης} γενιάς αναφέρονται στην αρχική τους εγκατάσταση στον ξερότοπον που ονομάζετο «Κοκκινάδα ή Κοκκινιά» τον οποίο οι πρόσφυγες Μικρασιάτες στο σύνολό τους ανέστησαν. Έναν σκουπιδότοπο σε μία σύγχρονη πόλη της Κοκκινιάς, αρχικά, ο ένας βοηθούσε τον άλλον για να χτίσουν κατοικίες προς στέγαση των προσφυγικών οικογενειών της, όλη η οικογένεια έκοβε με το χόμα πλίνθους κα με άχυρο μέσα, άνδρες, γυναίκες και παιδιά στα ομαδικά. Νερό δεν υπήρχε, έφερναν με τα τεπόζιτα απο τον Πόρο νερό και από την γεώτρηση που έγινε στην θέση Νερό της Αμφιάλης Κερασινίου. Συν τω χρόνω οι πρόσφυγες ανακάλυψαν το σύστημα να σκάβουν πηγάδια το βάθος των οποίων έφτανε στην περιοχή μας περίπου τα 25 μέτρα και πολλοί πρόσφυγες στις αυλές τους άνοιγαν πηγάδια των οποίων το νερό χρησιμοποιούσαν για όλες τις χρήσεις, πότισμα, πλύσιμο, για φαγητό κλπ. Και όταν έβγαине το νερό μπόλικο, κατόπιν γλύκαινε και εχρησιμοποιήτο για πόσιμο. Τα περισσότερα

νοικοκυριά των Μικρασιατών προσφύγων είχαν ανοίξει πηγάδια για τις ανάγκες τους και για τις οικοδομές που άρχισαν να οικοδομούν. Τέτοιου είδους πηγάδι άνοιξαν και οι γονείς μου στην αυλή του σπιτιού μας του πατρικού. Εδημιούργησαν την πόλη της Ν. Κοκκινιάς και τις συνοικίες του Βόλου μαχαλάδες κατά μήκος της οδού Τζαβέλλα, στο ρέμμα της οδού ΤΖΑΒΕΛΛΑ, η Παλαιά Κοκκινιά, τα Άσπρα Χώματα, πιο πάνω το τρίγωνο των Περιβολιών «ΠΕΡΙΒΟΛΑΚΙ», πιο πάνω η περιοχή ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ, αριστερά η Κρήνη – οι Γερμανικές παράγκες αργότερα, περιοχή της Νεαπόλεως, τα καμμένα Άνω Νεάπολη – πρόποδες του όρους Αιγάλεω «ξεροβούνι», όπου χτίστηκε το ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΟ αργότερα. Προς τα δυτικά η περιοχή Πλατεία ΧΑΛΚΗΔΟΝΑΣ, αργότερα η ομώνυμη αγορά, πιο πέρα περιοχή του «ΤΖΑΝΗ», με τα καφενεία και τις ψησταριές της περιοχής, περίπου 300 μέτρα μετά γραφικά καφενεία μεζεδοπωλεία και άρχισαν να λειτουργούν «μπουζουκάδικα» με τους «ΤΖΟΥΑΝΑΚΟ και ΤΑΤΑΣΟΠΟΥΛΟ». Μετά ήταν η «ΑΜΦΙΑΛΗ» και η πλατεία του Νερού, όπου ήταν η γεώτρηση, η περιοχή του παππά οι ελιές ΑΜΦΙΑΛΗΣ, τα κτήματα Μικροτσιφλικάδων, κτηνοτρόφων και οικοπεδούχων με το όνομα «ΜΠΟΥΤΕΪΚΑ». Μετά από αυτό έγινε το ΤΡΑΜ ΤΟΥ ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ, το Σχιστό που έβγαζε στον ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑ, το τραμ διέσχισε την περιοχή ΙΚΟΝΙΟΥ προς το Πέραμα, την περιοχή κάτω από τον Συνοικισμό των προσφύγων εξ Ικονίου – και έφτανε στην παραλία του ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ. Οι ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΕΣ πήγαιναν εκδρομές τα Σαββατοκύριακα και έκαναν κάτω από τα πεύκα της παραλίας το πικ-νικ τους με το Τσούλι κάτω στρωμένο και την ντομάτα, τις ελιές και πιπεριές. Για πολλά χρόνια γινότανε αυτό το έθιμο από τους Μικρασιάτες κατά συνήθειά τους οικογενειακώς, κολυμπούσαν στην ακτή, έκαναν τις βουτιές τους από το ιστορικό Καζάνι της ακτής και πήγαιναν στην απέναντι ακτή τον ΚΕΡΑΤΟΠΥΡΓΟ, σε αυτή που σήμερα έχουν εγκατασταθεί οι Τελωνειακοί χώροι του Πειραιά και τα Ναυπηγεία του ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ. Παραπέρα το εργοστάσιο της ΔΕΗ και πιο πέρα η γνωστή μας ΨΑΡΟΣΚΑΛΑ και πιο πέρα τα γαριδάδικα της περιοχής ΧΑΡΑΥΓΗΣ Δραπετσώνας. Από την άλλη πλευρά ήταν η περιοχή που βρισκότανε ο Ναός του ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΚΕΡΑΤΣΙΝΙΟΥ και όλος ο χώρος μετά την εκκλησία όπου οι πρόσφυγες πήγαιναν και έκαναν την ΤΥΡΙΝΗ και την Καθαρά Δευτέρα το ΠΙΚ-ΝΙΚ, οικογενειακό με τα παιδιά και τους μεγάλους να αμολάνε τους αετούς την ημέρα αυτή, και να κοιμούνται οι Μικρασιάτες τρεις νύχτες συνέχεια στον προαύλιο χώρο του Ναού και να γίνονται εκδηλώσεις στον κάτωθεν γηπεδικό χώρο από τον Ναό από τα χορευτικά τμήματα των Μικρασιατών και των ΠΟΝΤΙΩΝ με τον κεμεντζέ να παίζει και τους επαναστατικούς ποντιακούς χορούς (σαρακοστιανό πανηγύρι της εποχής εκείνης).

7. ΥΣΤΕΡΟΓΡΑΦΟ

Σαν υστερόγραφο των ανωτέρω γραφομένων αναφέρω και το εξής τελευταίο μου προσκύνημα στο Νησί των προγόνων μας, το αλησμόνητο Νησί της Πισιδίας και όχι εκδρομή –βόλτα- αναψυχής στην Τουρκία. Είναι η 55^η φορά που πηγαίνω για προσκύνημα στην αλησμόνητη πατρίδα των προγόνων μας (τις ρίζες μου) σε αυτές τις φορές έγινα η αιτία να γνωρίσουν οι συμπατριώτες μου τις ρίζες τους, το σπίτι που γεννήθηκαν οι γονείς τους και μεγαλούργησαν.

Στις 55 φορές αυτές 423, περίπου στον αριθμό, συμπατριώτες μου και φίλοι Μικρασιάτες, γνώρισαν το Νησί των πατέρων μας, δηλαδή έγινε ένα (1) κοινωνικό έργο από το οποίο η γενιά των Νισλήδων εξυψώθηκε και με την διατήρηση της εκκλησίας μας που έγινε με την επιμονή και φροντίδα μου το 1983 και την αναπαλαίωση που σήμερα ολοκληρώνεται με την επένδυση μέσα-έξω που ενεργεί ο Δήμος σε συνεργασία με τις νοτιοκορεάτικες τεχνικές εταιρίες και την εκκλησία της Ιεράς Μητροπόλεως της Πισιδίας, μεριμνή του Σεβασμιώτατου Πισιδίας κ.κ. Σωτηρίου και επίσης ελήφθησαν προσφορές από τον Δήμο Εγυρδής με τεχνικούς για το πάτωμα της εκκλησίας να μη γίνει με πλακάκια, αλλά από ειδικό ξύλο που είναι για πατώματα που κάπως στοιχίζει αυτό πολύ περισσότερο από τα πλακάκια.

Εκπληρώσαμε το χρέος μας στους προγόνους μας με την επιμνημόσυνη δέηση και προσευχή στην τρισυπόστατη εκκλησία των Αγίων Αναργύρων υπέρ της αναπαύσεως των ψυχών των προγόνων μας και να τους τάξει ο Πανάγαθος Θεός, δια των Αγίων Αναργύρων, τις ψυχές τους εν σκηνές δικαίων και εν κόλποις Αβραάμ να αναπαύση.

Στη συνέχεια, επισκεφθήκαμε γειτονικούς Δημάρχους και Αρχές και επίσης ότι επιβάλλεται από ένα (1) προσκύνημα στις αλησμόνητες εστίες (ρίζες) των αιμνήστων προγόνων μας που τους τιμούσαμε και εντός ελλαδικού χώρου και στην Μικρά Ασία. Το προσκύνημα αυτό έγινε από ειδική πρόσκληση προς το πρόσωπό μου και την σύζυγό μου από τον αδελφό Δήμαρχο του Εγυρδής Ομέρ Σενγκιούλ και τον αδελφό πρώην Καϊμακάμη (περιφερειάρχη) του Εγυρδής και Υφυπουργόν Αθλητισμού και Ολυμπιακών Αγώνων (Γενικό Γραμματέα Αθλητισμού), σήμερα και Νομάρχη. Παράλληλα, (στο ΚΕΜΕΡ ΑΤΤΑΛΕΙΑΣ), με πολλούς τίτλους Χαλήλ Σεβκέρογλου τον οποίο φιλοξένησα με φίλους συμπατριώτες στο σπίτι μου στην Αθήνα και δώσαμε ειδικώς τσάι εργασίας προς τιμήν του στο πλάι από το Ολυμπιακό Στάδιο- ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ NOBITEΛ, αν δεν κάνω λάθος το όνομα, μαζί με την οικογένειά του –και τον μήνα Αύγουστο δεν πήγαινε άλλο, έπρεπε να γίνει η επίσκεψη- πρόσκληση, αλλά λόγω οικογενειακού κωλύματος δικού μου, στην θέση της συζύγου ήρθαν μαζί μου ο εξαδέλφος Κώστας Φυτανίδης, οδοντίατρος και ο εξαδελφός δικηγόρος παρ' ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ, Κυριάκος Καρυδάς, εγγονός του θείου μου του αείμνηστου Κυριάκου Μπαλόγλου και της θείας μας Άννας Καπλανίδου (Καπλαν- Αννασού).

Ο λόγος πέφτει πλέον σε αυτούς, τους εξαδέλφους μου, που δεν περίμεναν να ζήσουν αυτό που έζησαν στο οκταήμερο που μείναμε που παρετάθη η παραμονή μας σε 14 συνολικά μέρες. Έπεσαν από τα σύννεφα αφού δεν περίμεναν τόσο προοδευμένες δημόσιες σχέσεις (ήρθαν δημοσιογράφοι από την Άγκυρα και τις μεγάλες πόλεις της Τουρκίας για γεύμα εργασίας). Δημοσιογράφοι από την Άγκυρα, από την Αττάλεια, Αλλάγεια, από την Σπάρτη και από άλλες πόλεις της Τουρκίας.

Να τηλεφωνούν στον Δήμαρχο και τον Χαλήλ Σεβκέρογλου αν έφθασε ο αδελφός μας Ηλίας, (Ηλίας Αγάμπεη) με την παρέα του στο Εγιρδής για να συναντηθούμε και να κάνουμε γεύμα εργασίας γύρω από την αρχαία ιστορία και Αρχαιολογία και Μυθολογία, τα υπόλοιπα τα αφήνω στην παρέα μου.

Ολοκληρώθηκε με αυτό το προσκύνημά μου ένα μεγάλο όνειρό μου, η βιντεοσκόπηση της ελληνικής συνοικίας του Νησιού, με τα σπίτια των συμπατριωτών μας με παρατσούκλι και το οικογενειακό όνομά τους. Επίσης, συμπληρωματικά αναφέρω ότι κατά την βιντεοσκόπηση έγιναν και παραλείψεις ορισμένων σπιτιών διότι αναφέρονται τα πραγματικά σπίτια των Νισλήδων και όχι τα ψεύτικα που τους υπέδειξαν ορισμένοι ντόπιοι καλοθελητές που τους έκανα δήθεν τους ξεναγούς για να τους ικανοποιήσουν όποιο παλιόσπιτο έβρισκαν μπροστά τους, έλεγαν ότι είναι σπίτι του πατέρα τους- αυτό είναι γεγονός. Όταν ρώτησα εγώ κάποιον ξάδελφο αν του έδειξαν το σπίτι του πατέρα του και μου είπε ότι του έδειξαν ένα παλιό διώροφο, με υπόγειο που βρήκαν μπροστά τους και το φωτογράφησε με λαχτάρα πολλές φορές, ενώ στην πραγματικότητα το σπίτι είχε κατεδαφιστεί και στη θέση του είχε οικοδομηθεί τριώροφη οικοδομή από το έτος 2003. Αυτά τα έδειχναν οι δήθεν ντόπιοι ξεναγοί που δεν είχαν ιδέα από τα σπίτια των προγόνων μας Νισλήδων.

Ένα (1) άλλο παράδειγμα, είναι ότι όποιος τους έλεγε ότι ο παππούς του ήταν πρωτομάστορας του έδειχναν για σπίτι του παππού τους ένα (1) σπίτι πρωτομάστορα απέναντι στην εκκλησία, το οποίο και φωτογράφιζαν με λαχτάρα, ότι δήθεν γεννήθηκε εκεί ο παππούς τους και ο πατέρας τους και πολλά άλλα παραδείγματα που πράγματι συνέβησαν στην εκδρομή στο Νησί της Πισιδίας.

Πολλά σπίτια παραλήφθηκαν λόγω του λίγου χρόνου που είχαμε για να συμπληρωθεί το οδοιπορικό. Όπως για παράδειγμα το σπίτι του «Γιορντάν Παρλασι» του Ιορδάνη από την Πάρλα απέναντι από του Χότζογλου. Το σπίτι της οικογένειας Τοτοροσλάρ στο ίδιο τετράγωνο τριώροφο, καινούργιο σπίτι. Το σπίτι της οικογένειας Ντόμογλου Ηλιάδη, το σπίτι της οικογένειας Ασλανλάρ οικογένεια του Λεόντη Ιορδάνογλου, το σπίτι που αναφέρω εκεί της Μαριαλάρ είναι της Χατζηεσαβίτ Ισαάκ Μαργιασού. Το σπίτι του σιδερά Ιορδάνη Βασιλειάδη και των αδελφών του Ελένης Βασιλείου με τα αγόρια της τρία (3) στον αριθμό, Βασίλης, Κλήμης, Λάζαρος. Η οικία Κεχαγιόγλου από την Νέα Ιωνία και λοιπών Νισλήδων. Το σπίτι του Τιλσίζ Κυριάκου που δεν κατοικείται. Τα περισσότερα σπίτια έχουν πέσει από το τσουνάμι όπως το σπίτι του Παντελή Χοτζόγλου που είναι οικόπεδο και διαγωνίως είναι πεσμένο το δέντρο, η μουριά με άσπρα μούρα, ενώ έπεσαν από

το τσουνάμι όσα σπίτια δεν αναφέρονται των υπόλοιπων συμπατριωτών μας είναι πεσμένα και δεν προσδιορίζονται.

Το σπίτι «Τιτιζλέρ» Τιτιζογλου Αγάπιου και του Παναγιώτη και λοιπών οικογενειών, το σπίτι Αναστασλάρ που έχει κατεδαφιστεί, το σπίτι Χατζιμακρέν της Χατζημακρύνας κατεδαφισμένο, το σπίτι του ιατρού Χατζημουράτ Μουράτογλου που του έδωσε ο Ιατρικός Σύλλογος να ασκεί Ιατρική στο Νησί και στην Σπάρτη. Προσωπικά, εγώ ο συγγραφέας του παρόντος, επαναλαμβάνω ότι λόγω της μεγάλης πείρας που είχε ο Χατζημουράτ Μουράτογλου και ο οποίος ήταν πατέρας της Μακρύνας του Νησιού με τα πολλά κορίτσια, της εργατικής Μακρύνας που τα καλοπάντρεψε όλα τα κορίτσια της με την εργατικότητα και την εξυπνάδα της. Της Κυριακής, συζύγου Ηλία Ντομίογλου ή Ηλιάδου (Ντομιγκεληνή) και του Τιλσίζ Κυριάκου (Τιλσίζογλου). Το κοινωνικό έργο της αναγνώρισης της φυλής των Ελλήνων Νισλήδων της Πισιδίας και εντός και εκτός Ελλάδος, με την επιτυχία της διατήρησης της τρισυπόστατης εκκλησίας των Αγίων Αναργύρων, Αγίων Θεοδώρων και Εισοδείων της Θεοτόκου μετά από δημόσιες σχέσεις που συνάψαμε, με τις τοπικές Αρχές και η οποία εκκλησία μας είναι σήμερα αναπαλαιωμένη, συνεχίζεται η αναπαλαίωση και λειτουργεί σήμερα ως αίθουσα συναυλιών και πνευματικού κέντρου και συνεχίζει να είναι λειτουργική σαν πνευματικό Κέντρο. Όταν είμασταν εκεί έγινε μια συναυλία Πιάνου από διαπρεπείς Μουσουργούς, πολλών χωρών της ΕΕ και όχι σαν τζαμί ή Μουσείο.

Οι καλοκάγαθοι πρόγονοί μας Νισλήδες έκαναν στον καιρό τους, την μεγάλη παραχώρηση στους Τούρκους, της εκκλησίας μας της Αγίας Ευδοκίας και την οποία εκκλησία διαμόρφωσαν οι ίδιοι μάστορες σε τζαμί του Νησιού για τη λατρεία του θεού από τους Τούρκους του Νησιού, για την λατρεία του θεού από τους Τούρκους του Νησιού μας, την αλησμόνητη πατρίδα των προγόνων μας.

Επαναλαμβάνω, κατόπιν όλων των ανωτέρω αναγραφόμενων ότι υποκλίνομαι προς τους πατέρες-προγόνους μου, που μας άφησαν αυτήν την παρακαταθήκη Πολιτισμού και Αρχών και πανανθρώπινων αξιών της οποίας πρέπει να γίνουμε άξιοι συνεχιστές. Επίσης ευχαριστούμε θερμά και τον μεγάλο ευεργέτη του Συλλόγου μας και γενικά της φυλής των Νισλήδων που έλκουν την καταγωγή τους από το Νησί, όπως αναφέρεται από την ελληνική μυθολογία για την περιοχή αυτή, από την πανάρχαια φυλή των Σολύμων, Λακεδαιμόνιων απογόνων του ΔΗΜΑΡΑΤΟΥ του Λακεδαιμόνιου κλπ. Λακεδαιμόνιων από τις κατά καιρούς μεταναστεύσεις της αρχαίας εποχής από την Ηπειρωτική Ελλάδα. Επίσης ευχαριστούμε τον αείμνηστο μεγαλοέμπορο της Κωνσταντινούπολης, προμηθευτή της βασιλικής αυλής, Νισλή Σπύρο Αίβαζίδη. Επαναλαμβάνω ότι όποιος συμπατριώτης μας έχει φοιτητή ή φοιτήτρια στο σπίτι του Πανεπιστημιακών Σπουδών να επωφεληθεί, του οφέλους του κληροδοτήματος, υποχρεωτικά του ανήκουν τα χρηματικά οφέλη, τα οποία είναι ατομική τους περιουσία και να μην τα αφήσουν να τα καταναλώνουν και νέμονται μη Νισλήδες φοιτητές, σε βάρος μας. Επίσης, για πολλοστή φορά επαναλαμβάνω ένα μεγάλο ευχαριστώ, σε όλους τους επώνυμους και ανώνυμους συμπατριώτες, οι οποίοι συνέβαλλαν τα μέγιστα (με την

προσφορά τους στο Σύλλογό μας), χρηματική, υλική και προσωπική τους εργασία, είτε άμισθα είτε με ημερομίσθιο και μας παρέδωσαν το κτίριο του σημερινού Συλλόγου μας και τον Σύλλογο «αιώνια τους η μνήμη» και πάντα εμείς θα τους θυμόμαστε «αιώνιά τους η μνήμη».

Με αυτά τα συμπληρωματικά στοιχεία τα ολίγα, κλείνω το γραπτό μου τούτο και να με αξιώσει ο Πανάγαθος Θεός να το ιδώ να εκδίδεται σε βιβλίο για να διαβάζουν οι συμπατριώτες μου και να μαθαίνουν από πού βαστάνε οι ρίζες τους, που εν ολίγοις, τους έδωσα να καταλάβουν. Περίπου, πώς αυτοί οι πανέξυπνοι και εργατικοί πρόγονοί μας, πώς βρήκαν τον τρόπο και εγκαταστάθηκαν και αφομοιώθηκαν με τους ντόπιους Πισίδες στο Πανάρχαιο αυτό Νησί, της λίμνης του Ακρωτηρίου της Απολλωνίας της εποχής του Ξενοφώντος, του Αθηναίου Ιστορικού της (Ξενοφώντος) Κύρου Ανάβασης και της οδηγίας τελικώς των Μυρίων του στρατηγού Κλέαρχου του Λακεδαιμόνιου και των λοιπών στρατηγών, των μισθοφόρων τους στρατιωτών, που ήταν φυγάζ από την Σπάρτη, αρχικά στην περιοχή της ΑΒΥΔΟΥ, ο οποίος δολοφονήθηκε από τον δόλιο Τισσαφέρνη με τους άλλους στρατηγούς και μετά την λήξη της μάχης παρά τα ΚΟΥΝΑΞΑ, βόρεια της Βαβυλώνας, οδήγησε ο Ξενοφών ο Αθηναίος τους Μυρίους στην Τραπεζούντα με το θρυλικό «θάλαττα- θάλαττα...» ο οποίος είχε ακολουθήσει τους Μυρίους στην κάθοδό τους.

Ακολουθεί στη συνέχεια αυτολεξεί η διαθήκη του αείμνηστου μεγάλου ευεργέτη των Νισλήδων Σπύρου Αϊβαζίδη, όπως προανέφερα και τέλος το φωτογραφικό υλικό που ανήκει στα γραφόμενά μου και απεικονίζει γεγονότα, πρόσωπα και πράγματα που ολοκληρώνουν τα γραφόμενά μου στο σύνολό τους. Επαναλαμβάνω τις ευχαριστίες μου προς όλους τους συμπατριώτες και φίλους μου που ανέχθηκαν αυτή την πολυλογία που ήταν αναγκαία που στο σύνολό της αποτελεί την αλήθεια των γεγονότων, των γραφόμενων από πρώτο χέρι, αφηγήσεις κλπ, των αείμνηστων προγόνων μου και τα οποία γραφόμενα, άνω, θα αποτελέσουν ένα αφιέρωμα στην μνήμη τους.

Από τους μεταγενέστερους απογόνους τους, των Νισλήδων για να διαιώνίζεται ανά τους αιώνες η μνήμη τους, η μνήμη της φυλής των παλαιών Νισλήδων της Πισιδίας της Μικράς Ασίας, των ΑΞΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ της Μ. Ασίας οι οποίοι ανά τους αιώνες, διατήρησαν σε αυτή τη γωνιά, στα βόρεια της Μ. Ασίας την ύπαρξή τους και τον πανανθρώπινο ελληνοχριστιανικό πολιτισμό, ανά τους αιώνες. Τους αξίζει ένα μεγάλο ευχαριστώ γιατί μας μετέδωσαν, σε εμάς τους απογόνους τους, τις αρχές τους, τους τρόπους τους, τις αξίες τους και τον ελληνοχριστιανικό πολιτισμό τους και γενικά τις ανθρώπινες αξίες τους, προς διαίωνηση του πολιτισμού τους, ΕΜΕΙΣ ΟΙ ΝΕΟΤΕΡΟΙ ΤΟΥΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΘΕΡΜΑ και πάλι. Για ό,τι θείο δώρο ανθρώπινης αξίας μας εκληροδότησαν οι πανάξιοι πρόγονοί μας. Για μια ακόμη τελευταία φορά υπενθυμίζω ότι δεν υπάρχει σειρά στα άνω γραφόμενα, αφηγήσεις κλπ, αλλά η σειρά είναι σύμφωνα με τον χρόνο της αφήγησης του κάθε αφηγητή μου.

Τέλος, επαναλαμβάνω ότι στο παρόν γραπτό θα διαπιστωθούν ορισμένες επαναλήψεις των αφηγήσεων, αυτές έγιναν προς διευκρίνηση και επαλήθευση των αφηγήσεων προς το ορθότερον, γιατί οι αφηγήσεις δεν είχαν σειρά αφήγησης, ούτε καν χρόνου αφήγησης και έγιναν στον τόπο που βρισκόταν ο κάθε αφηγητής, Νισλής.

8. ΔΙΑΘΗΚΗ ΑΪΒΑΖΙΔΗ

ΔΙΑΘΗΚΗ ΑΪΒΑΖΙΔΗ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΑΡΧΙΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ
Αδξ. ἀριθ. 16.

Ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Γερμανὸς θεβαιοῖ. Ἐν Φαναρίῳ (Κων)λεως καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου τῶν Πατριαρχείων, σήμερον τὴν εἰκοστὴν ἕκτην Ἰανουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ἑνακοσιοστοῦ δεκάτου ὀγδοῦ ἔτους, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Παρασκευῆν καὶ ὥραν 2 μ.μ. ὁ ὑποφαινόμενος Σπυρίδων Κ. Ἀἰθαζίδης, ἔμπορος, ὑπήκοος ὀθωμανός, χριστιανός ὀρθόδοξος, κάτοικος Βεσικτὰς ἐκ τοῦ χωρίου Νήσου τῆς ἐπαρχίας Πισιδίας καταγόμενος, σώσας ἔχων τὰς φρένας, συντάττω καὶ γράφω ἰδιοχείρως ἐνώπιον

τῶν κάτωθι ὑπογεγραμμένων μερτῶρων τὴν παρούσαν Διαθήκην μου, διὰ τῆς ὁποίας ἐκφράζω τὰς τελευταίας μου θελήσεις περὶ διαθήσεως τῆς περιουσίας μου μετὰ τὴν τελευταίην μου.

Ἐπὶ πάσης τῆς μετὰ τὸν θάνατόν μου εὐρεθησομένης κινητῆς περιουσίας μου, συνιστάμενης εἰς χρήματα, χρεώγραφα, ἐμπορεύματα, πιστώσεις καὶ ἐπιπλα καὶ σκευὴ ἐγκαθιστῶ καὶ διορίζω γενικὸν κληρονόμον μου τὴν Ὀρθόδοξον Ρωμαϊκὴν Κοινότητα τοῦ χωρίου Νησίου (Νῆς) τῆς ἐπαρχίας Πισιδίας, τὴν ἐκπροσωπούμενην ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Πισιδίας καὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀναγνωριζομένης Ἐφοροεπιτροπῆς αὐτῆς. Διατάττω δέ, ἵνα μετὰ τὸ θάνατόν μου ἡ εὐρεθησομένη κατὰ τὸν θάνατόν μου περιουσία μου παραληφθῇ καὶ ἐκκαθαρισθῇ ὑπὸ τῶν ἐκτελεστῶν τῆς παρούσης Διαθήκης μου, καὶ μετὰ τὴν πληρωμὴν τῶν κατωτέρω ἀναφερομένων κληροδοτημάτων μου κατατεθῇ ὑπ' αὐτῶν εἰς ἀσφαλῆ Τράπεζαν τῆς ἐκλογῆς αὐτῶν ἐνασθῆ ἢ ἀλλαγῶ ἐπ' ὄνοματι τῆς Ὀρθοδόξου Ρωμαϊκῆς Κοινότητος τοῦ χωρίου Νησίου τῆς ἐπαρχίας Πισιδίας, ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ εἶναι κατατεθειμένα ἀναπαλλοτριώτως παρὰ τῆ ἐν λόγῳ Τράπεζῃ, καὶ μόνον τὸ εἰσόδημα αὐτῆς, ἀποτελούμενον ἐκ τῶν τόκων τῶν μερτηῶν καὶ τῶν τοκομεριδίων καὶ μερισμάτων τῶν χρεωγράφων, νὰ εἰσπράττεται παρὰ τῆς κατωτέρω ἀναφερομένης Ἐπιτροπῆς, καὶ διατίθεται ὑπ' αὐτῆς πρὸς λειτουργίαν τριταξίου τμήματος, προστεθησομένου εἰς τὴν ἤδη λειτουργοῦσαν ἐν τῇ γενετείρῃ μου κώμῃ Νήσῳ τετρατάκτου δημοτικῆν Σχολήν.

Ἐπεξηγῶν τὸν ὄρον τοῦτον ὀρίζω (ἵνα α') ἡ ἤδη ὑφισταμένη ἐν τῷ χωρίῳ μου Σχολὴ ἐξακολουθῇ νὰ λειτουργῇ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι δαπάναις τῆς Ὀρθοδόξου Κοινότητος Νῆς ὡς τετρατάξιος δημοτικὴ Σχολή, ὅσον ἕναсти τελείως, ἥτοι νὰ διδάσκωνται ἐν αὐτῇ ἄρρενα καὶ θήλεα τέκνα ἐπὶ διετίαν μὲν ὑπὸ ἐμπείρου νηπιαγωγοῦ, κατὰ δὲ τὰ δύο ἄλλα ἔτη ὑπὸ διδασκάλου, καὶ β') ἵνα τὸ προστεθησομένον τμήμα, περιλαμβάνον τριετὴ κύκλον διδασκαλίας καὶ ἀριθμὸν διδασκάλων ἀνάλογον πρὸς τοὺς πόρους τῆς κληρονομίας μου, νὰ ἀποθλέπη εἰς τὸν σκόπιμον καταρτισμὸν κυρίως τῶν μαθητῶν, ἐν τισὶ δὲ μόνον καὶ τῶν μαθητριῶν, εἰς ἔργα βιοποριστικά, προσηρμοσμένα εἰς τὰς βιοτεχνικὰς ἀσχολίας τῶν μερῶν τῆς πατρίδος μου, οἷον τὴν ταπητουργίαν, ὑφαντικὴν καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν πρακτικὴν χρῆσιν τῆς μητρικῆς τῶν γλώσσης ὡς καὶ εἰς τὴν πρακτικὴν λογιστικὴν, οὕτως ὥστε οἱ ἀπόφοιτοι τῆς Σχολῆς ταύτης νὰ ὦσι ἱκανοὶ τὸ μὲν νὰ ἐπιδίδωνται δοκίμως εἰς οἰανδήποτε τέχνην, τὸ δὲ νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ὑπάλληλοι αὐτενεργοὶ καὶ φερέλπιδες.

Πρὸς σύστασιν, διοίκησιν καὶ ἐποπτείαν τοῦ ἐν λόγῳ τριταξίου τμήματος τῆς Σχολῆς Νήσου, ὅπερ, οὐχὶ χάριν ὑστεροφημίας, ἀλλὰ πρὸς φιλότιμον μίμησιν, ἐπιθυμῶ νὰ ὀνομασθῇ Ἀἰθαξίδειον, ὀρίζω πενταμελῆ ἐπιτροπεῖαν, ἀποτελουμένην ἐκ τοῦ κατὰ καιρὸν Μητροπολίτου Πισιδίας, καὶ τεσσάρων ἄλλων ἰσοθίων μελῶν, ἥτοι ἐνὸς ἐκλεγομένου ὑπὸ τῆς Ὀρθοδόξου Ρωμαϊκῆς

Κοινότητας Νήσου, τῆς συζύγου μου Ἀμαλίας καὶ τῶν κυρίων Μητᾶ Αὐθεντοπούλου καὶ Στεφάνου Ἁ. Καραθεοδωρῆ.

Ἐν περιπτώσει μὴ ἀποδοχῆς, παραίτησεως ἢ θανάτου τινὸς ἢ τινῶν τῶν τελευταίων τούτων, τοὺς ἀντικαταστάτας αὐτῶν θὰ διορίζωσιν ἀπὸ κοινοῦ ἐπίσης ἰσοδύως ὁ κατὰ καιρὸν Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καὶ ὁ κατὰ καιρὸν Μητροπολίτης Παιδίας. Ἡ ἐπιτροπεία αὕτη καὶ μόνον αὕτη θὰ δικαιούται νὰ ἀποσύρῃ κατ' ἔτος τὰ εἰσοδήματα τῆς κατατεθεισομένης ὑπὸ τῶν ἐκτελεστικῶν τῆς παρούσης Διαθήκης μου παρ' ἀσφαλεῖ Τραπεζῇ κληρονομίας μου, καὶ θὰ δαπανᾷ αὐτὰ πρὸς συντήρησιν τοῦ ὡς ἄνω Τμήματος τῆς Σχολῆς Νήσου, καὶ θὰ μεριμνᾷ ἐν γένει περὶ τῆς ἀπροσκόπτου καὶ ἀποτελεσματικῆς λειτουργίας αὐτοῦ συμφώνως πρὸς πρόγραμμα καὶ κανονισμόν, συνταχθησόμενον ὑπ' αὐτῆς, ὑποχρεουμένη νὰ ὑποβάλλῃ ἐτησίως λογοδοσίαν τῆς διαχειρίσεως αὐτῆς τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ. Ἐν τῇ περιπτώσει ἤθελε τυχόν καταστῆ ἀδύνατος ἕνεκεν ἀνωτέρων καὶ ἀνυπερβλήτων λόγων ἢ σύστασις ἢ λειτουργία τῆς Ἀββαζιδοῦ τούτης Σχολῆς, ὀρίζω ἵνα ἡ αὕτη ὡς ἄνω Ἐπιτροπεία παραλαμβάνῃ καὶ διαθέτῃ εἰς τὸ διηγεκὲς τὰ εἰσοδήματα τῆς κληρονομίας μου πρὸς ἐκπαίδευσιν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου Νήσου εἰς ἄλλας Ὀρθόδοξους Σχολὰς ἀστικῆς καὶ μέσης παιδεύσεως, ὅπουδήποτε καὶ ὅπως ὅποτε ἤθελεν ἐγκρίνῃ αὕτη στοχαζομένη ὅτι διακαῆς μου πόθος εἶναι, ἵνα διὰ τῆς μικρᾶς μου περιουσίας, τὴν ὁποίαν τῇ βοηθείᾳ τοῦ Ὑψίστου ἀπέκτησα, ὠφελήσω ἐκπαιδευτικῶς τὴν Ὀρθόδοξον Κοινότητα τῆς ἀγαπητῆς μου πατρίδος Νῆς.

Ἐπιθυμῶ ἵνα κατὰ τὴν 12 Δεκεμβρίου ἐκάστου ἔτους, ἡμέραν τῆς ὀνομαστικῆς μου ἑορτῆς μνημονεύηται τὸ ὄνομά μου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς πατρίδος μου Νῆς, καὶ παρατίθεται ἐν τῇ Σχολῇ τὴν ἑσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἢ ἀγάπη, ἣτοι κοινὴ τράπεζα εἰς τοὺς πτωχοὺς αὐτῶν ἀδιακρίτως θρησκευματος καὶ ἐθνικότητος, καθὼς συνείθιζε καὶ ὁ μακαρίτης πάππος μου, τῆς ἄνω Ἐπιτροπείας δαπανώσης πρὸς τοῦτο λίρας ὀθωμανικᾶς πέντε ἐτησίως.

Κληροδοτῶ εἰς τὴν ἀγαπητὴν μου σύζυγόν μου Ἀμαλίαν α') τὰ ἐν τῇ κατοικίᾳ ἡμῶν ἐπιπλα καὶ σκευή, ἀξίας περίπου λιρῶν ὀθωμανικῶν διακοσίων (200), β') λίρας ὀθωμανικᾶς ἑκατὸν (100) εἰς μετρητὰ καὶ γ') ἰσόβιον ἐπίδομα λιρῶν ὀθωμανικῶν ἑπτὰ (7) κατὰ μῆνα ὅπερ ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ αὕτη τακτικῶς κατὰ τριμηνίαν ἐφ' ὅρου ζωῆς αὐτῆς ἢ ἀνωτέρω ἀναφερομένη Ἐπιτροπεία ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῆς κληρονομίας μου.

Τὸ ἐπίδομα τοῦτο μετὰ τῶν εἰσοδημάτων τῆς προικῆς αὐτῆς, τὴν ὁποίαν ἐπέστρεψα αὐτῇ, καὶ τῆς λοιπῆς ἐξωπροίκου περιουσίας αὐτῆς ἐξασφαλίζει τελείως τὴν ἄνετον καὶ ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν αὐτῆς, καθὼς καὶ ἡ ἰδία μοὶ ἐδήλωσε.

Κληροδοτῶ ἐπίσης, α') εἰς τὴν Μουσουλμανικὴν Κοινότητα ὑπὲρ τῆς

Σχολῆς Νήσι, λίρας ὀθωμανικὰς εἴκοσι πέντε (ἀρ. 25), β') εἰς τὴν Ἐφορίαν τοῦ ἐν Γεσθὴ Κουλέ Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων λίρας ὀθωμανικὰς διακοσίας (ἀρ. 200) ὅπως ἐκ τοῦ εἰσοδήματος αὐτῶν βραβεύονται ἐτησίως δύο γηροκόμοι, οἱ κάλλιστοι τοῦ Γηροκομείου, ἤτοι οἱ φιλανθρωπότερον τοὺς γέροντας περιθάλλοντες, καὶ ἀπονέμονται τὰ βραβεῖα ταῦτα, δηλ. ἀνά πέντε λίραι ὀθωμανικαί (ἀρ. 5) εἰς ἑκάτερον γηροκόμον, καὶ ἀπονέμονται τὰ βραβεῖα ταῦτα κατὰ τὴν ἐπέτειον τῶν Νοσοκομείων ἑορτῶν, διὰ χειρὸς τοῦ ἐκαστοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, γ') εἰς τὴν Ἱερὰν Ἐκκλησίαν τῆς Κοιμησεως Θεοτόκου ἐν Βεσικτὰς λίρας ὀθωμανικὰς εἴκοσι πέντε (ἀρ. 25), δ') εἰς τὴν ἐξαδέλφη μου Ἀναστασίαν Πήμα, λίρας ὀθωμανικὰς πενήτηκοντα (ἀρ. 50), ε') εἰς τὴν γυναῖκαδέλφη μου Εὐτυχίαν Θ. Νικολαΐδου λίρας ὀθωμανικὰς πενήτηκοντα (ἀρ. 50), στ') εἰς τὴν ἀνεψιάν μου Οὐρανίαν Ἰ. Κωνσταντινίδου λίρας ὀθωμανικὰς πενήτηκοντα (ἀρ. 50), ζ) εἰς τὴν ἐν τῇ πατρίδι μου Νήσῳ διαμένουσαν ἀδελφήν μου Ἐλισάβετ Παντολέοντος λίρας ὀθωμανικὰς τριάκοντα (ἀρ. 30) καὶ η') εἰς τοὺς ἐκτελεστάς τῆς Διαθήκης μου λίρας ὀθωμανικὰς πενήτηκοντα (ἀρ. 50) διὰ τὰ μικρὰ ἐξόδα, εἰς τὰ ὅποια θὰ ὑποβληθῶσιν ἐνεκεν ἐμοῦ.

Ἐκτελεστάς τῆς παρούσης Διαθήκης μου διορίζω τοὺς Ἀξιοτίμους Κυρίους Μητῶν Αὐθεντόπουλον, Καθηγητὴν, καὶ Στέφανον Α. Καραθεοδωρῆν, τοὺς ὁποῖους παρακαλῶ, ἵνα μετὰ τὸν θάνατόν μου τῇ συμπράξει δικηγόρου τῆς ἐμπιστοσύνης αὐτῶν παραλάβωσι καὶ ἐκκαθαρίσωσι τὴν περιουσίαν μου, καὶ ἀφοῦ πληρώσωσι τὰ ἐξόδα κηδείας καὶ μνημοσύνων μου, ὡς καὶ τὰ ἀπαιτηθῆσόμενα ἐν γένει πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς παρούσης Διαθήκης μου ἐξόδα, καὶ τὰ ἀνωτέρω ἀναφερόμενα κληροδοτήματά μου, καταθέσωσι τὸ ὑπόλοιπον αὐτῶν εἰς Τράπεζαν ἀσφαλῆ ὑπὸ τοὺς ὡς ἄνω ἀναφερομένους δρους.

Ἐν ἡ περιπτώσει, ἐφ' ὅσον ζῶ δωρήσω εἰς τινα ἢ εἰς τινὰς τῶν ἄνω ἀναφερομένων κληροδόχων μου ποσὰ ἴσα πρὸς τὰ καταλειπόμενα εἰς αὐτοὺς κληροδοτήματά μου, ὀρίζω ἵνα τὰ κληροδοτήματα ταῦτα θεωρῶνται ἄκυρα.

Εἰς ἐνδειξιν συνέταξα καὶ ἔγραψα ἰδιοχείρως τὴν παρούσαν Διαθήκην μου ἐνώπιον τῶν συνυπογραφομένων μαρτύρων, πάντων ὑπηκόων ὀθωμανῶν, χριστιανῶν ὀρθοδόξων, κατοίκων Κωνσταντινουπόλεως, ἱκανῶν καὶ εἰς οὐδεμίαν νόμιμον ἐξαίρεσιν ὑποκειμένων, ἤτοι τῶν κ.κ. Μιχαὴλ Θεστοκά, δικηγόρου, Γεωργίου Σπυρίδου, Ἐμμανουὴλ Ταβανιώτου ὑπαλλήλων, Χ' Ἰωάννου Α. Δεβετζή, Παρασκευᾶ Χ' Σταύρου, κλητῆρων, καὶ Νικολάου Α. Παπαδημητρίου ὑπηρέτου, καὶ ὑπογράφω αὐτὴν ὡδε μετὰ μαρτύρων.

Ἐν Φαναρίῳ Κωνσταντινουπόλεως
τῇ 26 Ἰανουαρίου 1918
(ὑπογραφή) Σπυρίδων Κ. Ἀϊδαζίδης

Οἱ Μάρτυρες
(ὕπογραφοί)
Μ. Θεοδοκᾶς
κ.τ.λ.

Αὐθημερόν ὑπέβαλον πρὸς ἐπικύρωσιν τῇ Α.Θ. Παναγιότητι τῷ Οἰκου-
μενικῷ Πατριάρχῃ Κυρίῳ Κυρίῳ Γερμανῷ τῷ Ε' τὴν παρούσαν Διαθήκη-
μου, τὴν ὁποίαν καὶ ἐπεκύρωσεν Αὐτῇ.

(ὕπογρ.) Σπυρίδων Κ. Ἀϊθαζίδης

Αἰξ. ἀριθ. 20. Ἡ παρούσα Διαθήκη τοῦ Σπυρίδωνος Ἀϊθαζίδου ἀποσφραγι-
σθεῖσα ἐν τῇ Συνεδριάσει τοῦ Δ.Ε.Μ. Συμβουλίου τῆς 21 Δεκεμβρίου 1918
καὶ ἀναγνωσθεῖσα ἐπ' ἀκροατηρίῳ ἐκηρύχθη ἔγκυρος καὶ ἐκτελεστέ.

Ἐν Πατριαρχείῳ τῇ 21 Δεκεμβρίου 1918.

ὁ Πρόεδρος

Τ.Σ.

ὁ Ἀγκύρας Γερβάσιος

(ὕπογραφή)

ὁ Β' Γραμματεὺς

Μ. Βασιλείου

(ὕπογραφή)

Ὅτι ἀκριβὲς ἀντίγραφον ἐκ τοῦ ἐν Πατριαρχείῳ κατατεθειμένου πρωτο-
γράφου.

Ἐν Πατριαρχείῳ τῇ 7 Μαρτίου 1940

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου

Τ.Σ. ὕπογραφή

† Ἀρχ.μ. Ἀ. Κύριλλος Ἀξιότιμος

9. ΣΗΜΕΡΙΝΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΑΠΟΓΟΝΟΙ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΤΩΝ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1923- Υπάρχουν όμως και πάρα πολλοί από τότε μέχρι σήμερα, που δεν γνωρίζω ούτε τα ονοματά τους, ούτε σε ποια οικογένεια ανήκουν.

Εκτός των προαναφερθέντων ιατρών και εκπαιδευτικών οι οποίοι εγεννήθηκαν εις το Νησί, όπως ο Κοσμάς Φυτανίδης, ο Κοσμάς Καπλάνογλου κ.τ.λ. υπάρχουν και απόγονοι των Νησιωτών, οι οποίοι προσφέρουν τις υπηρεσίες των εις την Ελληνικήν κοινωνίαν:

Λεωνίδας Ιορδ. Χατόγλου, καθηγητής μαθηματικών.

Λάζαρος Κυπρ. Βασιλειάδης, απόφοιτος της Καλλιτεχνικής Σχολής Δοξιάδη.

Παράσχος Συμ. Παπάζογλου, δημοδιδάσκαλος Νικαίας.

Κοσμάς Παναγ. Καπλάνογλου, δημοδιδάσκαλος Νικαίας.

Αικατερίνη Ανδρ. Δαμιανίδου, δημοδιδασκάλισσα εις Βραχάτι.

Ιωάννης Βασ. Φυτανίδης, πρώην αντισμήναρχος Γ.Ε.Α., νυν υποπτέραρχος

Κωνσταντίνος Γρηγ. Φυτανίδης, ιατρός.

Κυριάκος Αντων. Κεχαγιόγλου, τακτικός ιατρός, καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών

Όλοι οι αναφερόμενοι παραπάνω είναι έως το έτος 1967.

Επίσης, αναφέρονται όλοι οι Πανεπιστημιακοί μετά το έτος 1967.

1. Σοφία-Μαρία Σπύρου Παλόγλου, καθ. Αγγλικής Φιλολογίας στη Νίκαια
2. Κωνσταντίνος Χαραλάμπου Φυτανίδης, οδοντίατρος στη Νίκαια
3. Άννα Κων. Φυτανίδου, οδοντίατρος στη Νίκαια
4. Κωνσταντίνος Χατζηβασίλογλου, ιατρός στη Νίκαια
5. Ειρήνη Σ. Βαλλιανάτου, βιολόγος στη Νίκαια
6. Καλλιόπη Σ. Βαλλιανάτου, ιατρός στη Νίκαια
7. Αγγέλα- Αργυρή Μπουρμπουλάκη, πτυχιούχος φαρμακευτικής Νίκαια
8. Κυριάκος Ελ. Καρυδάς, δικηγόρος Π.Α.Π. στη Νίκαια
9. Γρηγόρης Κ. Φυτανίδης, ιατρός, Νίκαια
10. Ιάκωβος Κ. Φυτανίδης, ιατρός, Νίκαια
11. Νικόλαος Σταυρόπουλος, ιατρός στη Νίκαια

12. Παναγιώτης Κ. Καπλάνογλου, οφθαλμίατρος- χειρουργός στο Νοσοκομείο Ναυπλίου
13. Χρήστος Κ. Καπλάνογλου, φαρμακοποιός στο Άργος
14. Έλενα Φυτανίδου, Διοικ. Επιχ., Παν. Αθ. στη Νίκαια
15. Γρηγόρης Ξανθόπουλος, οδοντίατρος, στη Νίκαια
16. Κωνσταντίνος Τρ. Παλαιολόγος, καθηγητής Παν. Αθηνών, γλύπτης και ζωγράφος, νυν καθηγητής Πανεπιστημίου Βουκουρεστίου, στην Άνοιξη Αττικής
17. Μαρία Τασσόγλου του Νίκου, δασκάλα, Κορυδαλλός
18. Μαρία Γ. Ποτυροπούλου, καθηγήτρια Αγγλικής Φιλολογίας, εκπαιδευτικός και σχολική σύμβουλος (επιθεωρητής) στη Νίκαια
19. Λίλιαν Καπλανίδου, δικηγόρος στη Νίκαια
20. Ανδρέας Φυτανίδης, οικονομολόγος στη Νίκαια
21. Δέσποινα Π. Παπάζογλου, καθ. Φιλολόγος στον Κορυδαλλό
22. Νάνσυ Φυτανίδου- Παπαγεωργίου, φιλόλογος καθηγήτρια στη Νίκαια
23. Τερέζα Καραβασοπούλου, απόφοιτος Πανεπιστημίου Αιγαίου στη Νίκαια
24. Σπύρος Παλόγλου, ιατρός στη Νίκαια
25. Φανή Καπλάνογλου, κόρη του Βάσου, ιατρός δερματολόγος στη Σαλαμίνα
26. Σέβι Καπλάνογλου, κόρη του Δημήτρη του Γουναρά, ΠΑΝΕΠ. Οικονομολόγος, στην Εκάλη
27. Μαρίνα Φυτανίδου, φιλόλογος στη Νίκαια
28. Πάρις Γ. Ποτυρόπουλος, επίκουρος καθηγητής του Πανεπιστημίου των Ιωαννίνων στη Νίκαια
29. Παρασκευή Αστ. Ζαμπέτη, πτυχιούχος Παντείου Πανεπιστημίου Αθηνών στη Νίκαια
30. Ιωάννης Παρ. Μισκής, Μηχανολόγος- Ηλεκτρολόγος Πολυτεχνείου στη Νίκαια
31. Φωτεινή Παπάζογλου, πτυχιούχος Γεωπονικής- Πανεπιστημίου, στον Κορυδαλλό
32. Συμεών Ιωάννου Παπάζογλου, Χημικός Μηχανικός Εθν. Μετσοβίου Πολυτεχνείου Αθηνών στη Νίκαια
33. Ρεγκίνα Παπάζογλου- Μισκή (κόρη της Στέλλα Μισκή, εγγονή της Ρεγκίνας Μισκή- Παπάζογλου), δικηγόρος στην Αθήνα
34. Πέτρος Δριμυλής, Γεωπόνος Παν. Αθηνών στη Νίκαια
35. Ευσταθία Δριμυλή, βιολογός γενική στη Νίκαια (και τα δύο είναι παιδιά της Βάσως ΚΟΝΙΔΟΥ)
36. Αντώνης Μωυσίδης, το γένος Μαρόγλου, καθηγητής Αντ/νης Παντείου Αθήνα, από μητέρα Νισλής-Γεσθημανής Μαρόγλου, Αντιπρύτανης Παντείου Πανεπιστημίου

Τα προαναφερθέντα ονόματα των πτυχιούχων Πανεπιστημίου και Πολυτεχνείου είναι μετά το έτος 1967 και μέχρι και σήμερα – να προστεθούν στους Πανεπιστημιακούς τους προ του έτους 1967. Όσα ονόματα δεν μπόρεσα να βρω, αν

τα βρω αργότερα, θα τα γράψω στο συμπληρωματικό φυλλάδιο που θα εκδοθεί αργότερα.

Τα ολίγα εξ αφηγήσεων στοιχεία του τελευταίου τμήματος βρίσκονται από παλαιά στα αρχεία του Συλλόγου, τα μοναδικά που υπάρχουν μαζί με τα ολίγα εξ αφηγήσεων στοιχεία του Ινστιτούτου Μικρασιατικών Ερευνών. Τα στοιχεία αυτά συμπληρώθηκαν και με τη βοήθεια του συμπατριώτη μας Μικρασιάτη φιλόλογου καθηγητή της Σιβιτανιδείου Τεχνικής Σχολής τότε Αναστασίου Χατζηαργύρου που βοήθησε πριν αρκετά χρόνια σαν καλός συμπατριώτης Μικρασιάτης, προς συμπλήρωσιν των στοιχείων αυτών ήτοι των αφηγήσεων γενικά που πήρε αφηγήσεις απ' αρχής από όλους τους, ο γραφών των Νισλήδων της (1^{ης}) πρώτης γενιάς για να υπάρχουν στα αρχεία και ολίγα στοιχεία για τις ρίζες μας. Τα στοιχεία αυτά τα τυπώνουμε για να λάβουν με ολίγα λόγια, οι συμπατριώτες μας γνώσιν μόνον και μόνον για τα ολίγα εξ αφηγήσεων στοιχεία που υπάρχουν στα αρχεία του Συλλόγου μας και κανέναν σκοπό έχουν κερδοσκοπικού χαρακτήρα, απλώς και μόνον είναι μια αφιέρωση αγάπης προς όλους τους συμπατριώτες μας και φίλους μας και μόνον για να γνωρίσουν ποιοι ήτανε οι πρόγονοί τους και την ιστορία τους, με ολίγα λόγια.

Τα ανωτέρω αυστηρά αποτελούν στοιχεία προς ενημέρωση των Νισλήδων όλων των νεότερων γενεών με ολίγα λόγια των υπάρχοντων ολίγων στοιχείων στα Αρχεία του Συλλόγου μας και δεν αποτελούν μέρος πνευματικής ιδιοκτησίας κανενός που δεν έχει σχέση με το Νησί της Πισιδίας Μικράς Ασίας. Αυτά τα στοιχεία είναι διοκτησία μόνο των Νισλήδων, το όλον γραπτό που πήρε αφηγήσεις απ' αρχής από όλους τους ο γραφών, πνευματική ιδιοκτησία του συγγραφέα και μόνον, ο γραφών πήρε αφηγήσεις από την αρχή όλων των Νισλήδων, και έγραψε το γραπτό, διότι τα στοιχεία που είχε ο Σύλλογος ήτανε απλές αφηγήσεις ορισμένων συμπατριωτών μου μόνον δεν ακούσαν, αν υπάρχουν σήμερα.

Τελευταία ένας συμπατριώτης μου της 1^{ης} γενιάς Νισλήδων, ένας (1) από τους μορφωμένους Νισλήδες, μου είπε ότι λησμόνησε να μου ειπή τους δάσκαλους του Σχολείου του Νησιού που θυμάται και όλοι μετά το 1922 μένουν στην Ν. Ιωνία, ήτοι:

1. Δημήτριος Παπαγερασίμου
2. Μιχαήλ Παπαδόπουλος
3. Όλγα σύζυγος Αρναούτογλου, μένει στην Ν. Ιωνία
4. Μαρία Βασιλειάδου- Σπαρταλιά, μαθητές της ήσαν:
 - i. Ο μετέπειτα Γενικός Επιθεωρητής Στοιχειώδους Εκπαιδύσεως στην Ελλάδα (Πειραιώς), Κοσμάς Κωνσταντίνου Φυτανίδης.
 - ii. Ο μετέπειτα στην Ελλάδα φιλόλογος καθηγητής, μέσης εκπαιδύσεως, διορισμένος σε Γυμνάσιο, Βασίλειος Βασιλειάδης και Κοσμάς Παναγιώτου Καπλάνογλου.
5. Ιεροφίλη Σ. Βογιατζόγλου, νηπιαγωγός και δασκάλα

6. Τοπάλ Δάσκαλος (ο χωλός δάσκαλος)- έτσι τον ξέραμε, δεν θυμάμαι το όνομά του και ο Δάσκαλος Χατζηγιάννης.

Όπως πιο πάνω ανέφερα στο Σχολείο του Νησιού έχουν διδάξει και άλλοι δάσκαλοι, που δεν θυμάμαι τα ονόματά τους.

Τέλος, η Δέσποινα σύζυγος Ιορδάνη Απάογλου, ήταν κόρη του Ιωάννου (Γιαννάκ Ουστά) Καπλάνογλου, του οποίου Παναγιώτη Καπλάνογλου ήταν αμφιθαλής αδελφή, όπως από λάθος πιο πάνω αναφέρθηκε. Διευκρινίζεται ότι ο Άγιος Μηνάς ο θαυματουργός ήτανε μοναχός που ασκήτεψε τον 3^ο μ.Χ. αιώνα. Στο όρος «Κοτυαειω» της Φρυγίας και θαυματουργός Άγιος των Νισλήδων, όπως αναφέρεται ανωτέρω. Επιπλέον των ανωτέρω λεχθέντων και γραφομένων, ο αυτός άνω αφηγητής μου μού αναφέρει και τα εξής: Ότι για την Πισιδία, ιστορικά, έχουν ασχοληθεί κατά το παρελθόν πολλοί σοφοί, ιστορικοί, συγγραφείς, αρχαιολόγοι όπως ο Κίνναμος, ο Αρουντέλ, κ.λ.π. αλλά ολοκληρωμένη ιστορία της Πισιδίας κανένας δεν μας άφησε. Όλοι οι σοφοί αρχίζουν από την άγνωστη Πισιδία και καταλήγουν σε περιορισμένα ιστορικά στοιχεία γύρω από την Πισιδία, σήμερα ότι:

Τα υπάρχοντα στοιχεία για την πατρίδα των προγόνων μου στον Σύλλογό μας στη Νίκαια, επί της οδού Ηλιουπόλεως 102, είναι ολίγα και περιορισμένα, σχεδόν ανύπαρκτα για ενημέρωση απλώς και μόνον (αυστηρά) των Νεώτερων γενεών των απόγονων των Νισλήδων, ήτανε μηδαμινά, απλές αφηγήσεις ορισμένων συμπατριωτών μας της πρώτης (1^{ης}) γενιάς και μόνον.

Ανακεφαλαιώνω τέλος, ορισμένα στοιχεία, κατόπιν των ανωτέρω γραπτών ότι κατά το έθιμον από Αρχαίας εποχής στο Νησί επικρατούσε, ότι οι Νισλήδες αρραβώνιαζαν τα παιδιά από τη γέννα τους. Όταν μια οικογένεια είχε αγόρι, περίμενε μια οικογένεια να κάνει κορίτσι για να τα αρραβωνιάσουν και όταν γίνονταν αυτά τα παιδιά 10-13 χρονών τα πάντρευαν, πέραν της ηλικίας αυτής τα παιδιά θεωρούνταν γεροντοκόροι και γεροντοκόρες (Γκαλμά και Κοτζά Κουζλάρ). Όταν ερχόντανε περίοδοι έλλειψης ανδρών ή γυναικών, οι Νισλήδες κατέφευγαν σε συμπεθεριά στις γύρω πόλεις και τα χωριά. Επίσης, στο Νησί υπήρχαν δύο (2) οικογένειες που χαρακτηρίζονταν ως κουμπάροι του Νησιού (Σααντέτς) οι οποίες απαγορευόταν να δίνουν και να παίρνουν παιδιά προς γάμον ή βαπτίση κ.λ.π. Μια από τις οικογένειες αυτές που ελέγοντο κουμπάροι (Σααντέτς) ήτανε του Σάβ- Ουστά -Σουλέλεσι «Ουνελλέρ», ήτοι: το σόι του Σάβ- Ουστά, ήτοι το σόι Ασήκογλου- και μέχρι σήμερα το λένε «Σαατέτς-λέρ» οι κουμπάροι μας ως προαναφέρθηκε.

Ότι την εποχή εκείνη των ετών που ζούσαν οι Νισλήδες στο Νησί τους, όπως προαναφέρθη, δεν είχε προεκταθεί ο θεσμός (νόμος) του πολιτικού γάμου, που ίσχυε μόνο στην Κωνσταντινούπολη και μόνον. Στο Νησί λόγω στενού κύκλου υπήρχαν πολλά κρούσματα ερωτευμένων νέων μεταξύ Ελληνοπαίδων και Τουρκοπαίδων και καθίστατο αδύνατη η νομιμοποίηση διά του γάμου γιατί διά νόμου του τουρκικού κράτους, ο Έλληνας πρέπει να τουρκέψει οπωσδήποτε, για να

γίνει γάμος. Αλλά οι λογικοί δημογέροντες των δύο (2) πλευρών προς εκπλήρωσιν του γάμου τους έδωχαν από το Νησί τους ερωτευμένους νέους και τους έστέλναν στην πόλη όπου ίσχυε ο πολιτικός γάμος στο Δημαρχείο με νόμο και εκεί πάρα πολύ τους βοηθούσε ο μεγάλος ευεργέτης μας Σπύρος Κ. Αϊβαζίδης, μεγαλέμπορος της πόλης. Πρώτον, έκαναν πολιτικό γάμο στο Δημαρχείο και κατόπιν βοηθούσε τα νεαρά ζευγάρια στην μόνιμη εγκατάστασή τους στην πόλη και τους βοηθούσε πάρα πολύ στα πρώτα βήματά τους στη νέα τους ζωή, σαν αντρόγυνο ως ο προστάτης τους, «γονέας» όπως αναφέρει ο αφηγητής μου.

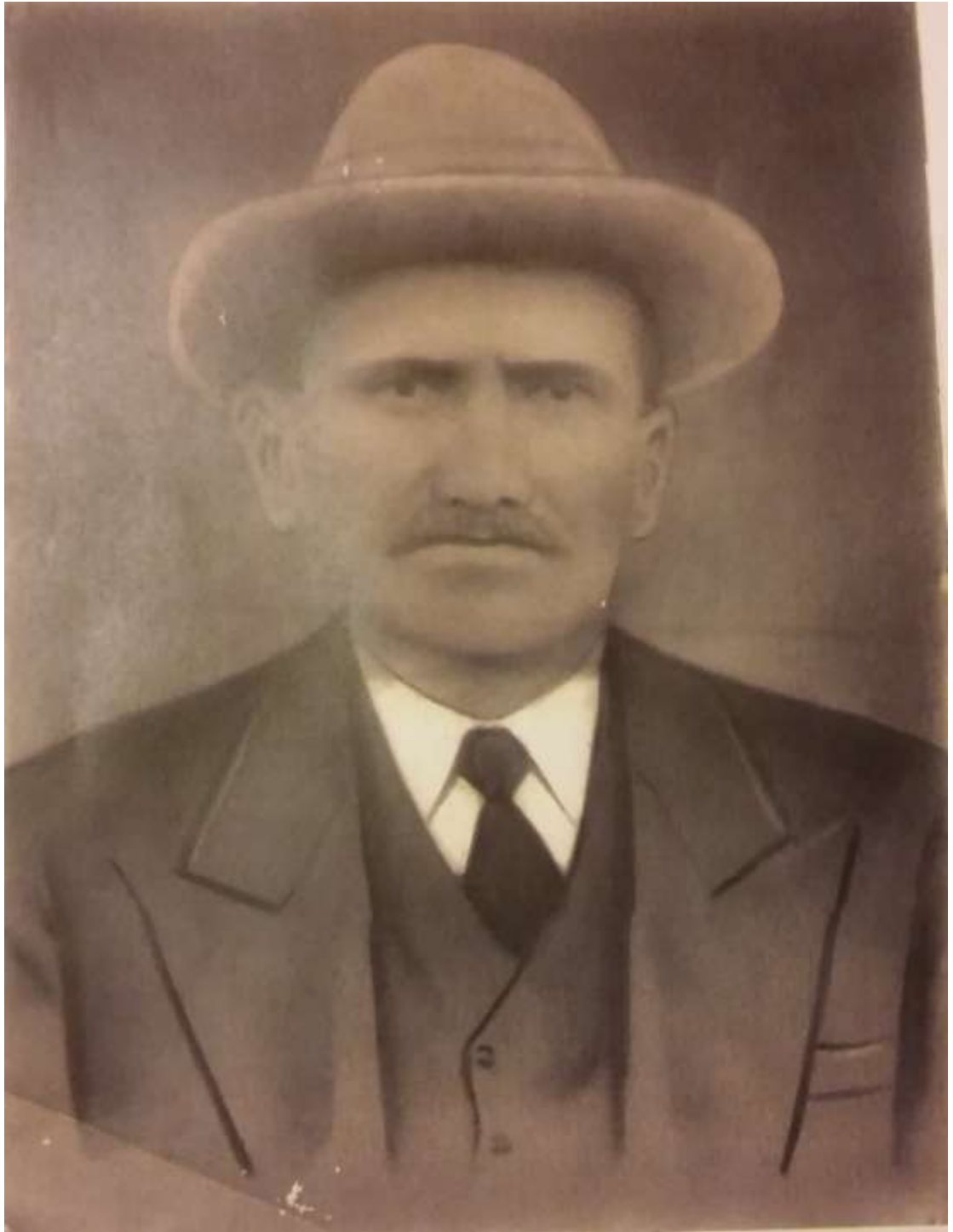
Τελευταία αφήγηση από συμπατριώτη μου που δεν ήθελε να γράψω το όνομά του, ότι από ό,τι έχει διαβάσει από το βιβλίο που έγραψε και εξεδόθη την τελευταία δεκαετία (10), από ανώτατο απόστρατο Αξιωματικό του Ελληνικού Στρατού σοφό ιστορικό και συγγραφέα βιβλίου επιστήμονα με τίτλο «Για την Τουρκία» (αν δεν κάνω λάθος), στο οποίο γράφει ο συγγραφέας σχετικά με την φυλή των Πισίδων, η οποία ήταν πανάρχαια φυλή. Όλοι οι μετανάστες μετέβαιναν στη συνέχεια από την Ηπειρωτική Ελλάδα και τα νησιά του Αιγαίου, κατά τους χρόνους που έπεσε η οικονομία της Ηπειρωτικής Ελλάδας, προς τις ανθηρές οικονομίες των πόλεων των παραλίων της Μικράς Ασίας που ήταν πολύ ανθηρές οικονομικά και ισχυρές πόλεις και διοικήσεις και αμυντικούς στρατούς, οι οποίες τους εδέχοντο ευχαρίστως διότι πλήθαιναν τα εργατικά χέρια και αύξοντο οι πληθυσμοί των πόλεων προς το προοδευτικότερο και ισχυρότερο.

Ότι εν συνεχεία, στο τέλος του παρόντος γραπτού, εγώ ο συγγραφέας τούτου ελησμόνησα να γράψω το σπουδαιότερο για εμένα τον ίδιο. Θα ερωτηθεί κανένας πού βρήκα εγώ τόσα στοιχεία, τόσα ονόματα και ονομασίες γεγονότων με λεπτομέρειες αυτών των γεγονότων. Δηλώνω ότι εκτός των ζωντανών αφηγήσεων όλων των προγόνων μου της 1^{ης} γενιάς Νισλήδων που είναι ατόφιες και αληθείς από πρώτο χέρι, αλλά ως προείπα. Τα υπόλοιπα συμπληρωματικά στοιχεία, ομολογώ ότι δεν τα διάβασα από πουθενά, από κανένα βιβλίο ούτε τα αντέγραψα από πουθενά, αλλά ευθαρσώς ομολογώ ότι είναι γραπτά που τα διδάχθηκα στο Σχολείο από το Δημοτικό ως και το τέλος των Γυμνασιακών μου σπουδών, από τα διδακτικά μου τότε βιβλία των Αρχαίων Ελληνικών, της Αρχαίας Ιστορίας, και Μυθολογίας και των Νεώτερων ιστοριών, την Κύρου Ανάβαση, τα Ξενοφώντος Ελληνικά, την Αλεξάνδρου Ανάβαση, τον Θουκυδίδη, την Ιλιάδα και Οδύσσεια (τον Όμηρο) και πολλά άλλα βιβλία διδακτικά που είχαμε τότε, πάρα πολλά στις Γυμνασιακές μας τάξεις και ό,τι διάβαζα τότε. Από τότε είχα πολλά διδακτικά βιβλία και μορφώθηκα ποικιλοτρόπως. Κατά τη διάρκεια που έγραφα το παρόν γραπτό, δεν συμβουλευτήκα κανένα σύγγραμμα, ούτε κανένα σχετικό βιβλίο διότι τότε μαθαίναμε γράμματα στα ελληνικά Σχολεία, στοιχειώδους εκπαίδευσης και στα Γυμνάσια και μου έμειναν πολλά στοιχεία τα οποία γράφω στο παρόν γραπτό. Δεν πηγαίναμε στα φροντιστήρια στις τότε δύσκολες εποχές και διαβάζαμε πολύ τα μαθήματά μας με τα τόσα πολλά διδακτικά βιβλία που είχαμε την εποχή εκείνη και οι δάσκαλοι και οι καθηγηταί μας, μας μαθαίνανε πράγματι γράμματα και μαθαίναμε συνήθως τα μαθήματά μας από την παράδοση του μαθήματος, από τον

δάσκαλο ή καθηγητή μας. Αυτά προς διευκρίνιση τυχόν αποριών των άγνωστων συμπατριωτών μου και φίλων μου.

Και τέλος επαναλαμβάνω πως οφείλω να ευχαριστήσω όλους τους συμπατριώτες και φίλους μου που με ανεχθήκατε για την πολυλογία μου, με το παρόν γραπτόν –Σας ευχαριστώ από βάθους της καρδιάς μου-

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Ο ΣΤΕΦΑΝΑΓΑΣ ΣΕΚΕΡΤΖΗΣ- ΧΑΤΖΗΛΙΑΣΟΓΛΟΥ

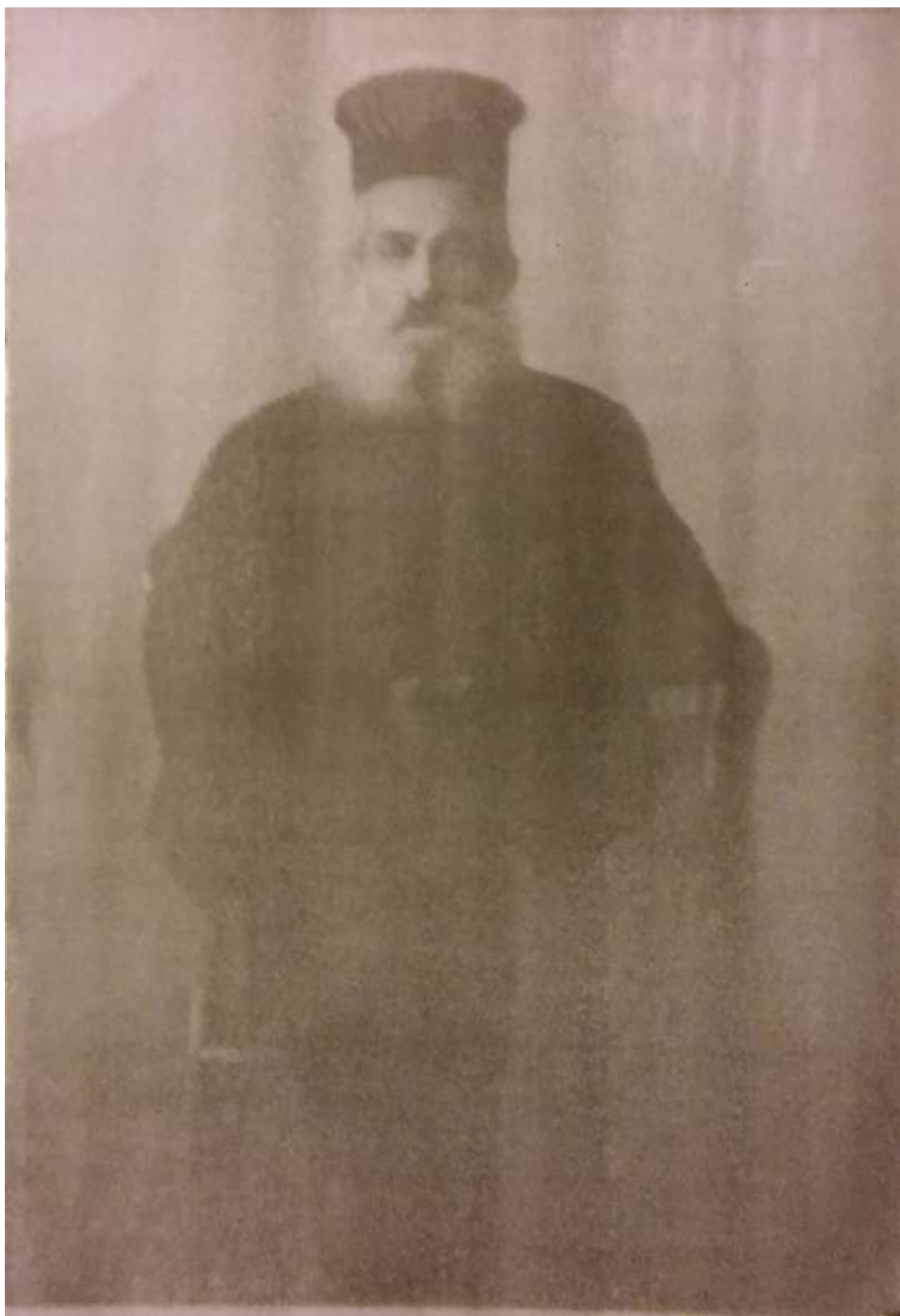
*ΜΕΓΑΛΕΜΠΟΡΟΣ, ΜΕΓΑΛΟΕΙΣΑΓΩΓΕΑΣ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥ
ΝΟΜΟΥ ΜΕ ΜΑΓΑΖΙ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΤΟΥ ΕΓΙΡΔΗΡ, ΓΕΝΙΚΟΥ
ΕΜΠΟΡΙΟΥ*

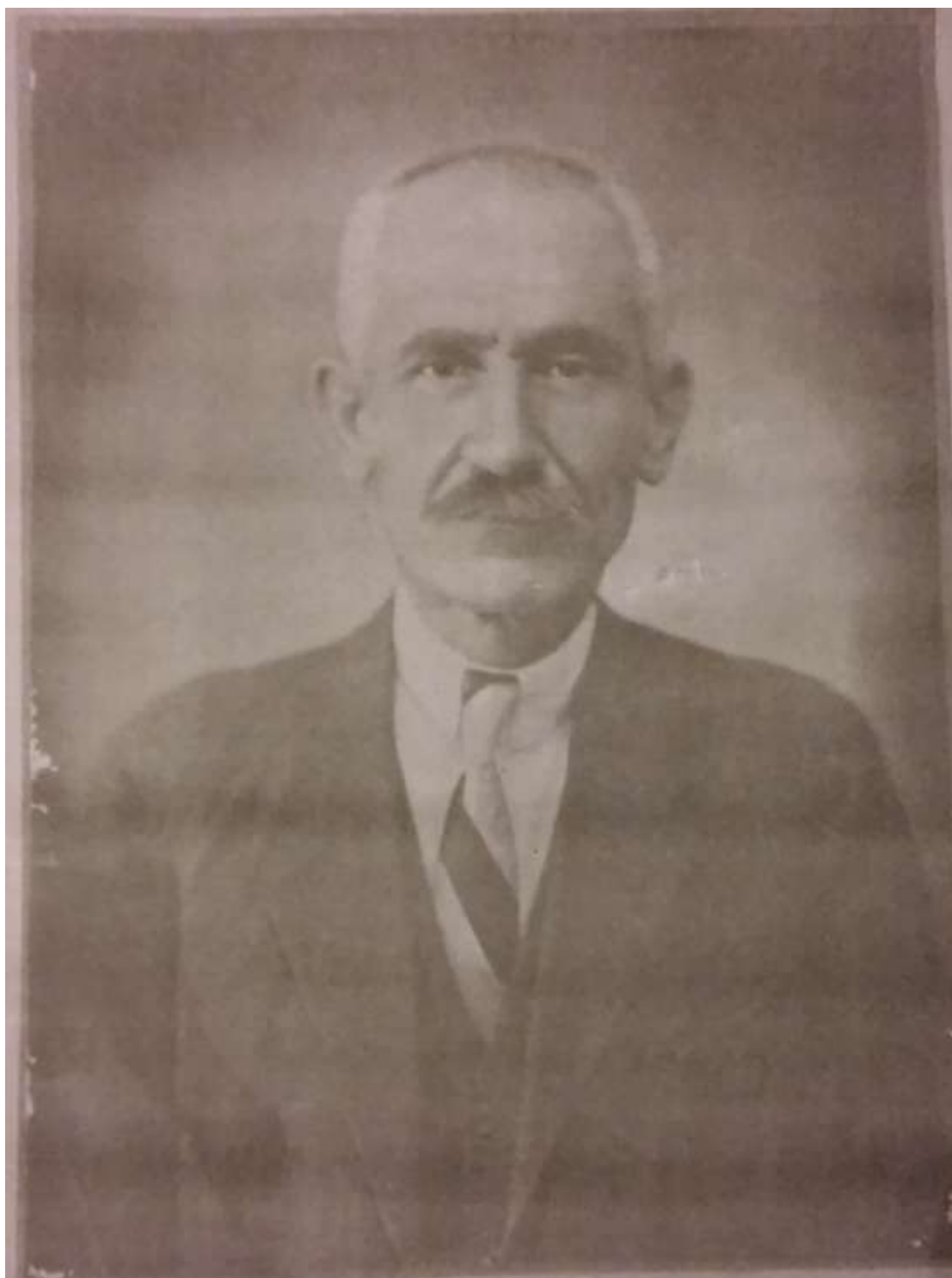
ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΑΤΖΗΛΙΑΣΟΓΛΟΥ

ΠΑΤΕΡΑΣ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

ΓΙΟΣ ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

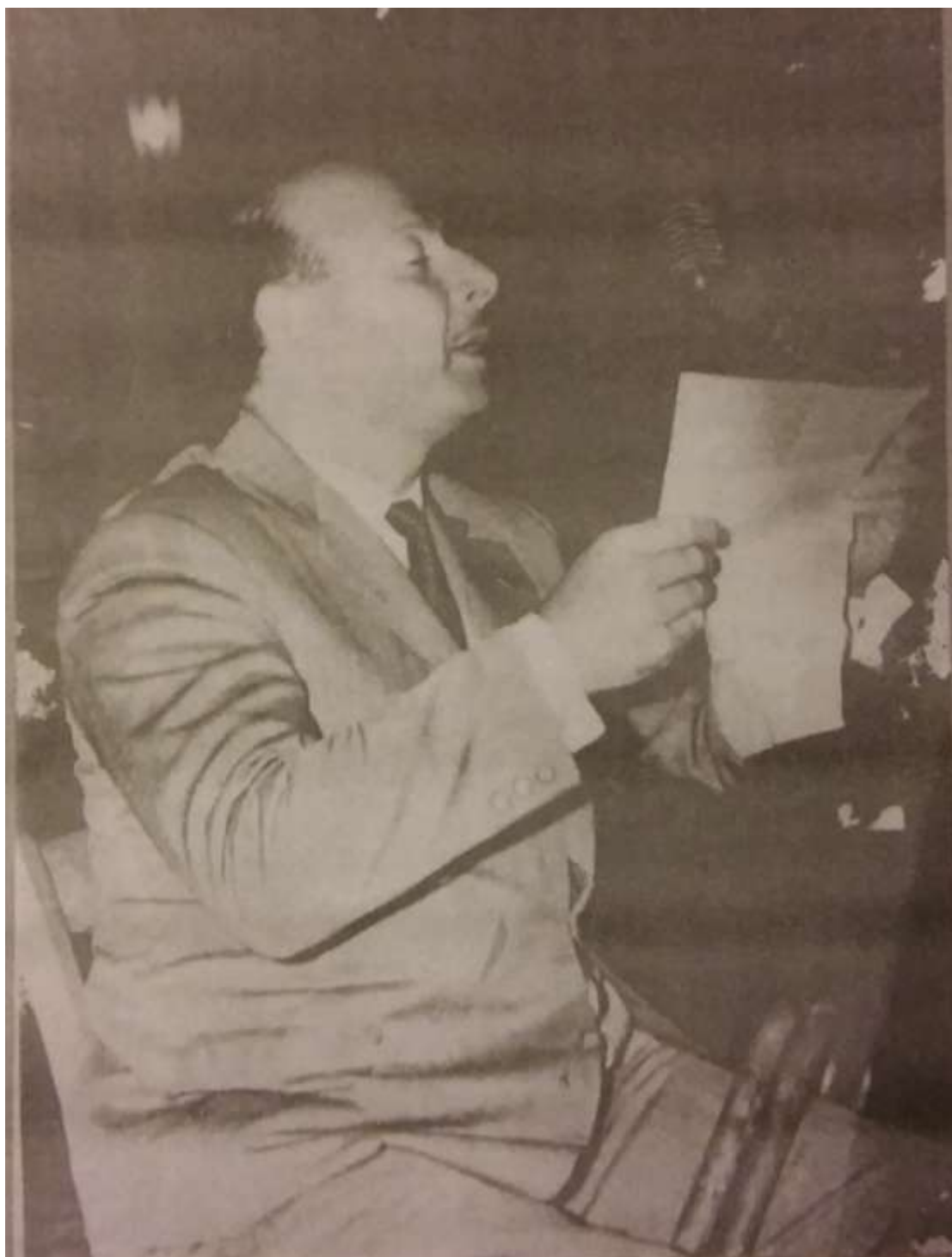

Ο ΠΑΠΙΑΣ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ
ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΙΟΥΔΑΝΟΓΛΟΥ

Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ

ΣΩΤΗΡΗΣ ΟΥΛΚΕΡΟΓΛΟΥ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΩΣΗΦ ΦΥΤΑΝΙΔΗΣ

Ο ΓΡΑΦΩΝ, ΜΕ ΤΟΝ ΔΗΜΑΡΧΟ ΕΓΓΡΑΦΗ, ΟΜΕΡ ΣΕΝΓΚΙΟΥΛΑ

ΟΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΣ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ «ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ –ΟΙ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΙ»

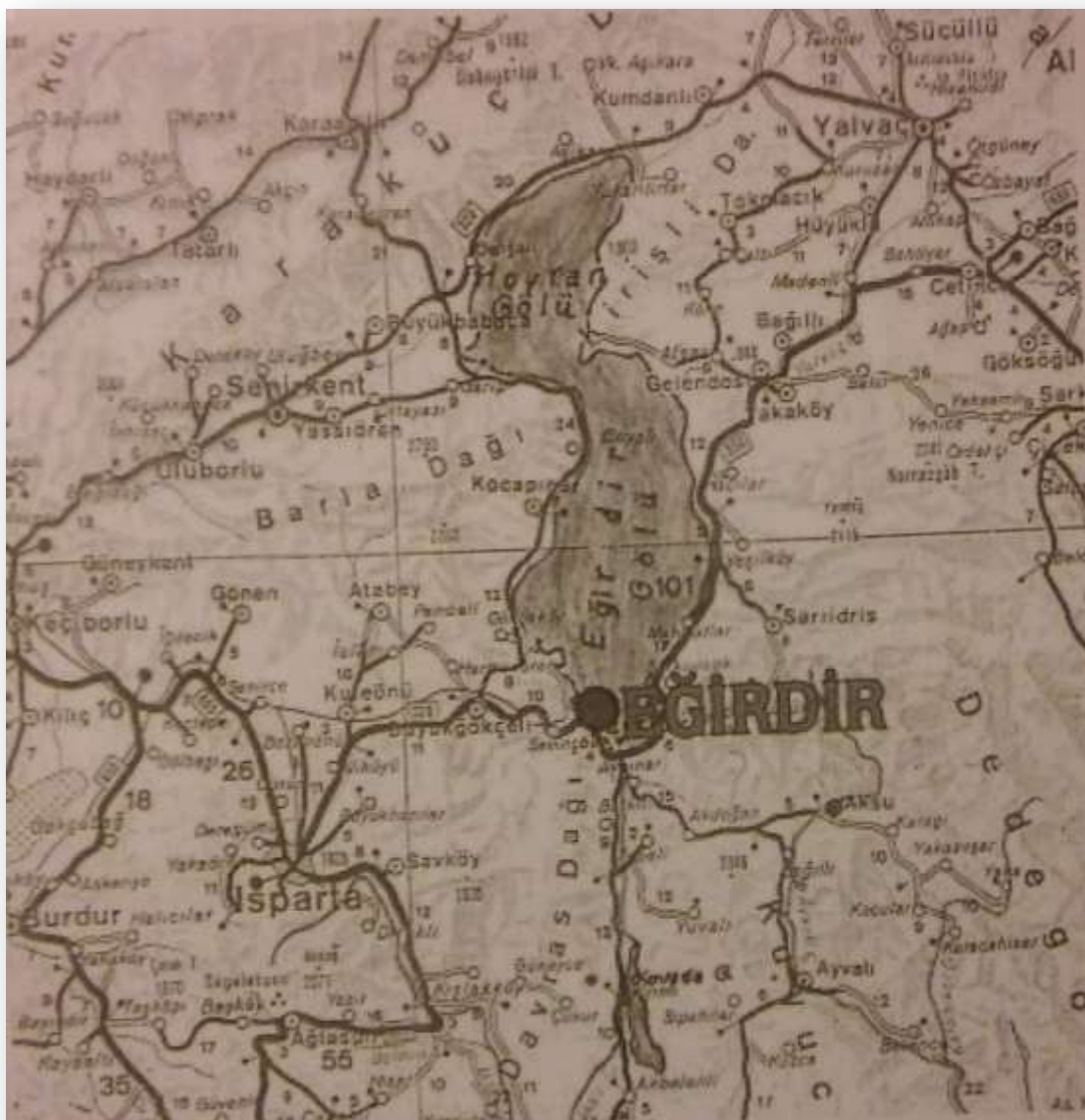
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΤΗΣ ΝΙΚΑΙΑΣ κκ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ,
ΠΡΩΗΝ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΤΡΙΜΥΘΟΥΝΤΟΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ

ΟΙΚΙΑ: ΚΩΝ/ΝΟΥ Ι. ΦΥΤΑΝΙΔΗ

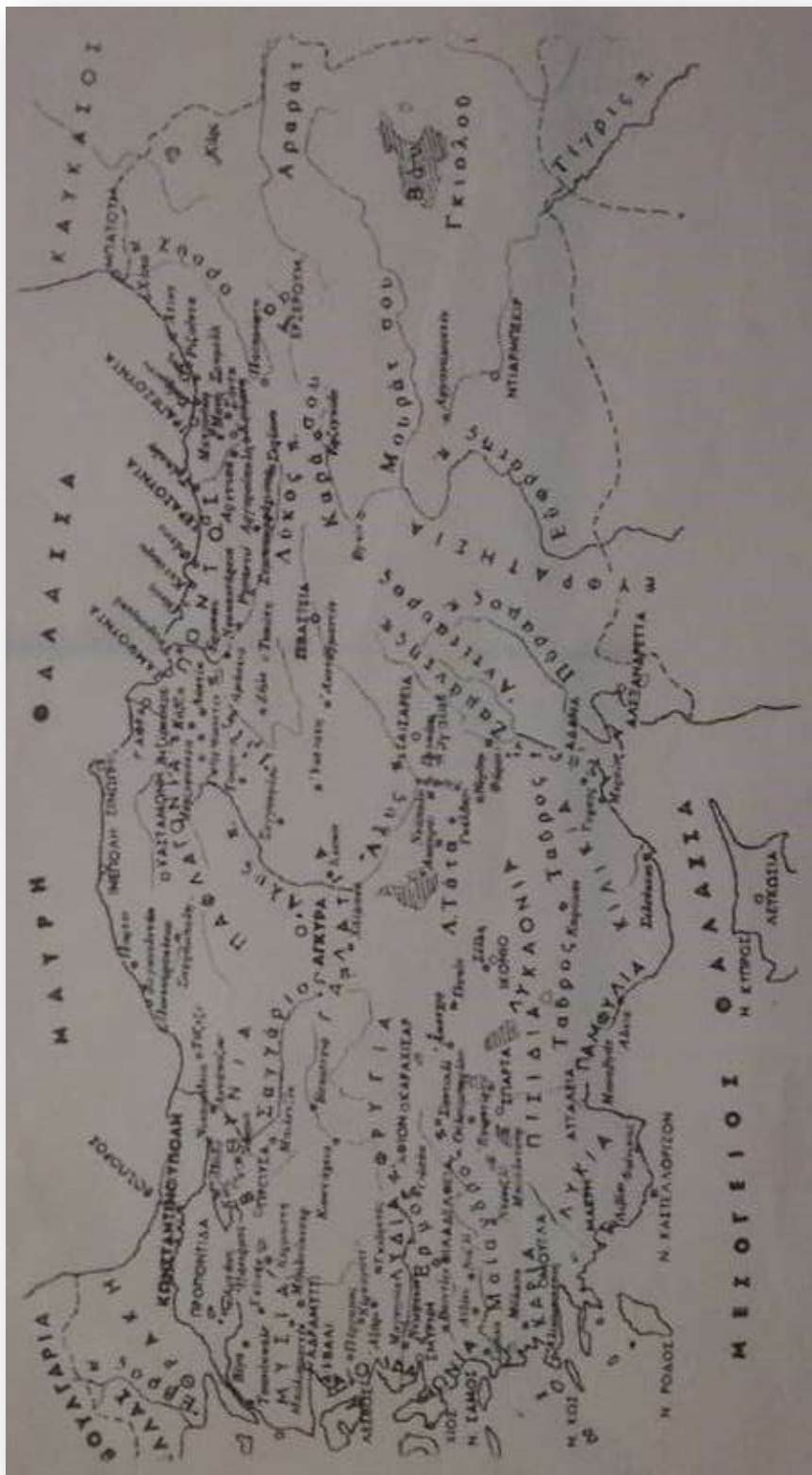

Ο ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΣΠΑΡΤΗΣ ΠΙΣΙΔΙΑΣ

ΔΗΜΟΣ «ΕΓΙΡΔΗΡ»

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΓΕΣΙΑ ΑΝΤΑ, ΝΗΣΙΟΥ ΠΙΣΙΔΙΑΣ

Η ΛΙΜΝΗ ΤΟΥ ΕΓΙΡΔΗΡ (ΤΩΝ ΠΡΟΣΤΑΝΑΙΩΝ)

Ο ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ (Μ.ΑΣΙΑΣ)

ΣΚΙ ΣΤΗΝ ΠΑΓΩΜΕΝΗ ΛΙΜΝΗ

ΕΝΑ ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΤΗΣ
ΕΠΡΑΚ ΚΑΠΛΑΝΙΔΟΥ

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΣΕ ΕΟΡΤΗ
ΜΕ ΠΡΟΕΔΡΟ ΑΝΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ

ΒΑΣΙΛΗΣ, ΕΠ ΑΔΕΛΦΗ ΓΑΜΒΡΟΣ ΑΪΒΑΖΙΔΗ

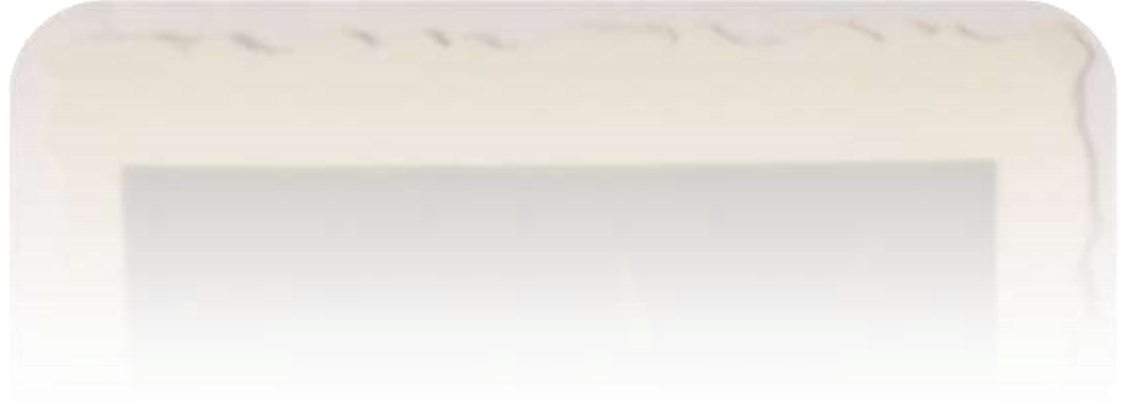
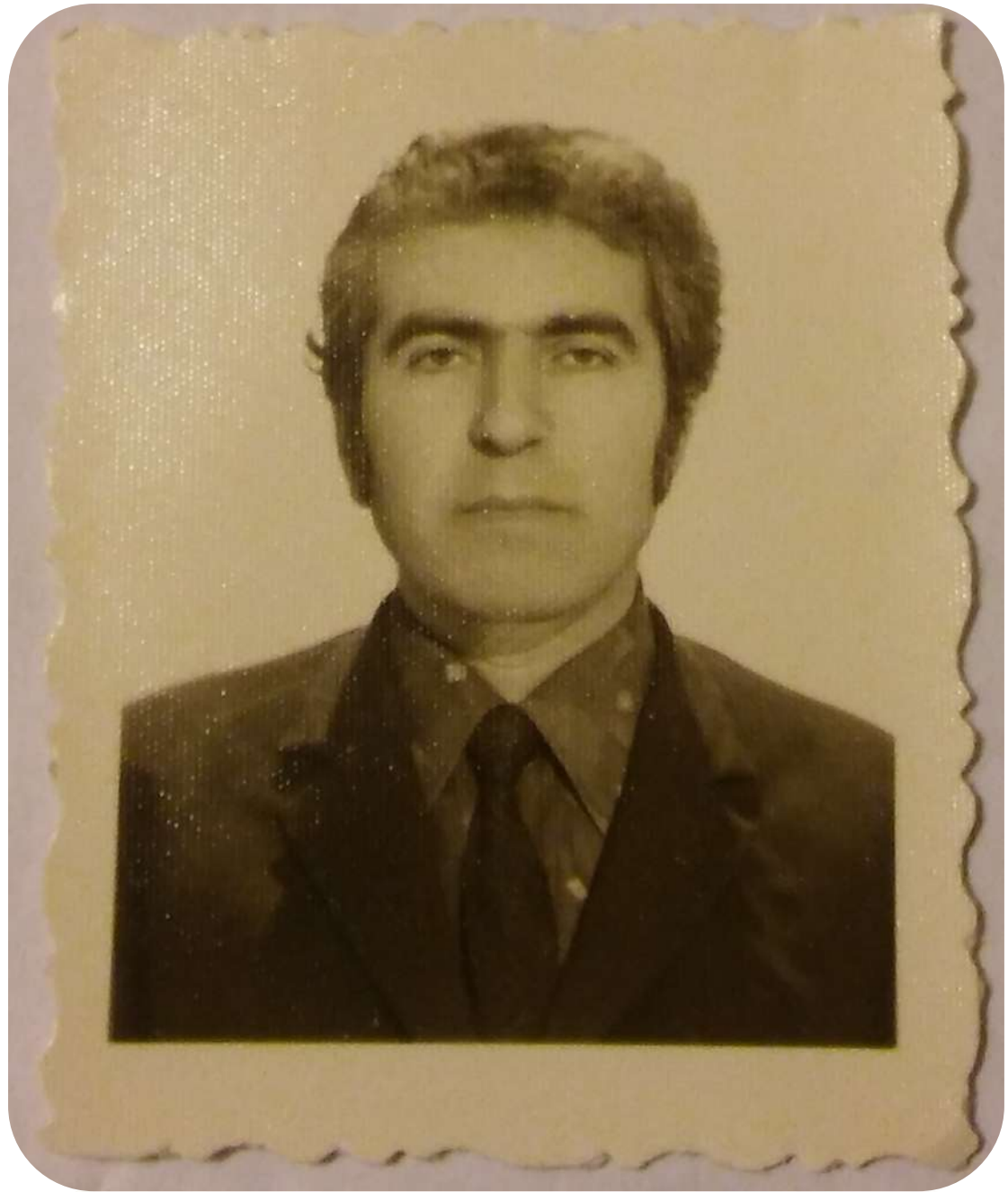

ΧΑΤΖΗ ΕΛΕΝΗ ΑΪΒΑΖΙΔΗ, ΑΔΕΛΦΗ ΣΠΥΡΟΥ ΑΪΒΑΖΙΔΗ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΑΝΑΝΙΑΣ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ

Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

Η ΠΡΩΤΗ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΠΙΣΙΔΙΑΣ
ΤΩΝ ΝΗΣΛΙΔΩΝ ΤΗΣ 1^{ης} ΓΕΝΙΑΣ, ΕΤΟΣ 1973

ΑΜΕΛΕ ΤΑΜΠΟΥΡΟΥ

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ
ΑΒΡΑΑΜ ΚΑΡΟΓΛΟΥ

ΝΗΣΛΙΔΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΤΟΥ ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟΥ

«ΖΙΝΤΖΙ ΝΤΕΡΕ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ»

Ο ΙΩΝΑΣ ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ
ΕΜΠΟΡΟΣ

ΟΙΚΙΑ: ΜΕΛΕΤΗ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ

ΝΗΣΛΙΔΕΣ ΕΣΤΟ
- ΤΣΙΝΑΡ -

ΟΙΚΙΑ ΣΤΕΦΑΝΟΥ
ΧΑΤΖΗΛΙΑΣ ΟΥΤΛΟΥ

ΚΟΠΤΕΜΕΣ ΤΟΥ
ΝΗΣΙΟΥ ΜΕ
ΤΟΠΙΚΕΣ
ΕΝΔΥΜΑΣΙΕΣ

Ο οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος, συνοδευόμενος από τον Αρχιεπίσκοπο Αμερικής κ. Δημήτριο, συνεχίζει την επίσκεψή του στην Ελλάδα, σε κλίμα συγκίνησης τελέστηκαν τα Θυρανοίξια στο Εκκλησιό του Αγίου Δημητρίου στη Σπαλιά της Ιμβρού.

ΟΙΚΙΑ: Β. ΔΑΝΙΗΛΙΔΗ ΣΤΟ ΝΗΣΙ

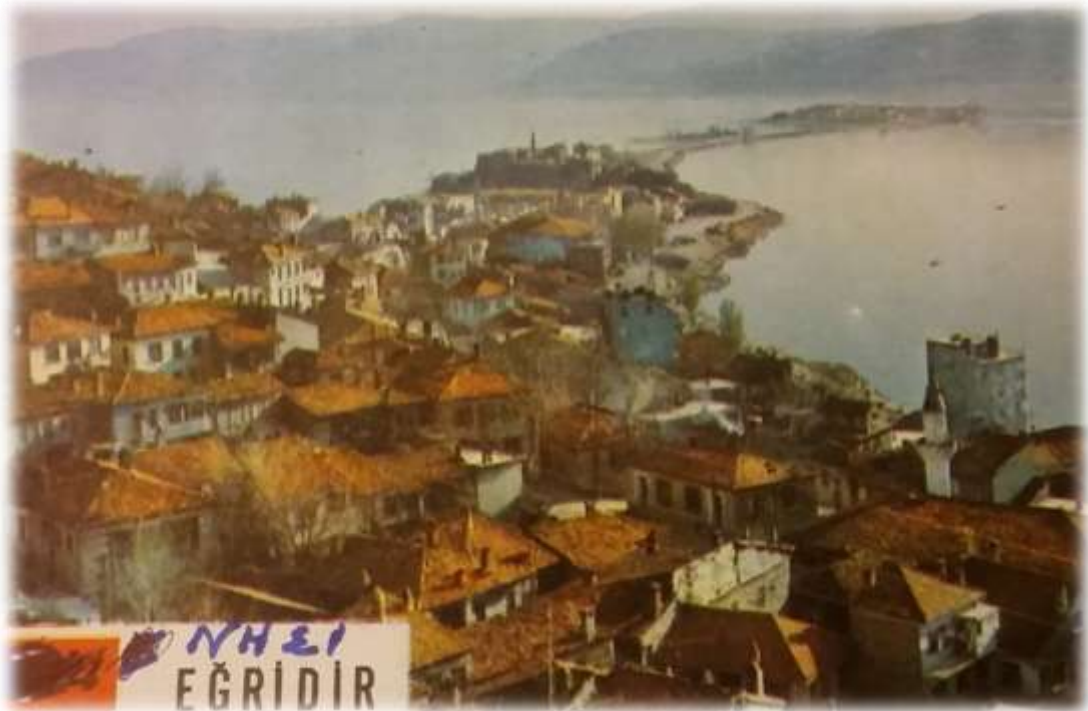
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΣΟΓΛΟΥ- ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ

«ΜΙΧΑΛΛΑΡ» «ΠΑΣΙΛΛΑΡ» ΜΕ ΤΗΝ ΜΗΤΕΡΑ «ΠΑΣΟΥ ΒΑΡΒΑΡΑ»

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΜΕ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΟΝ ΛΟΥΚΑ ΕΥΘΥΜΙΑΔΗ

Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΑΠΟ ΓΙΟΡΤΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΟΤΕ
ΣΤΟ 2^Ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΟ 1926 Ή 1928

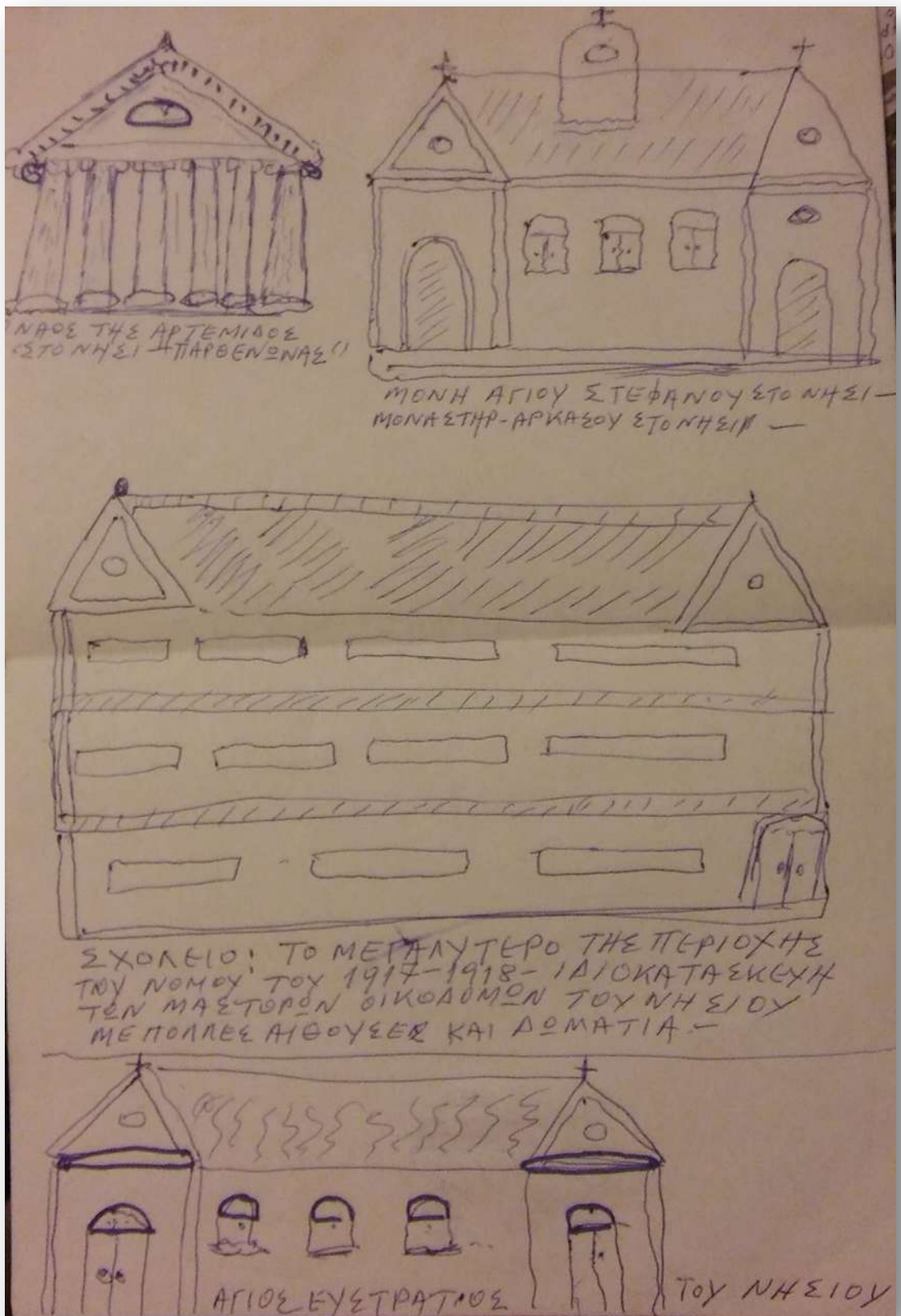

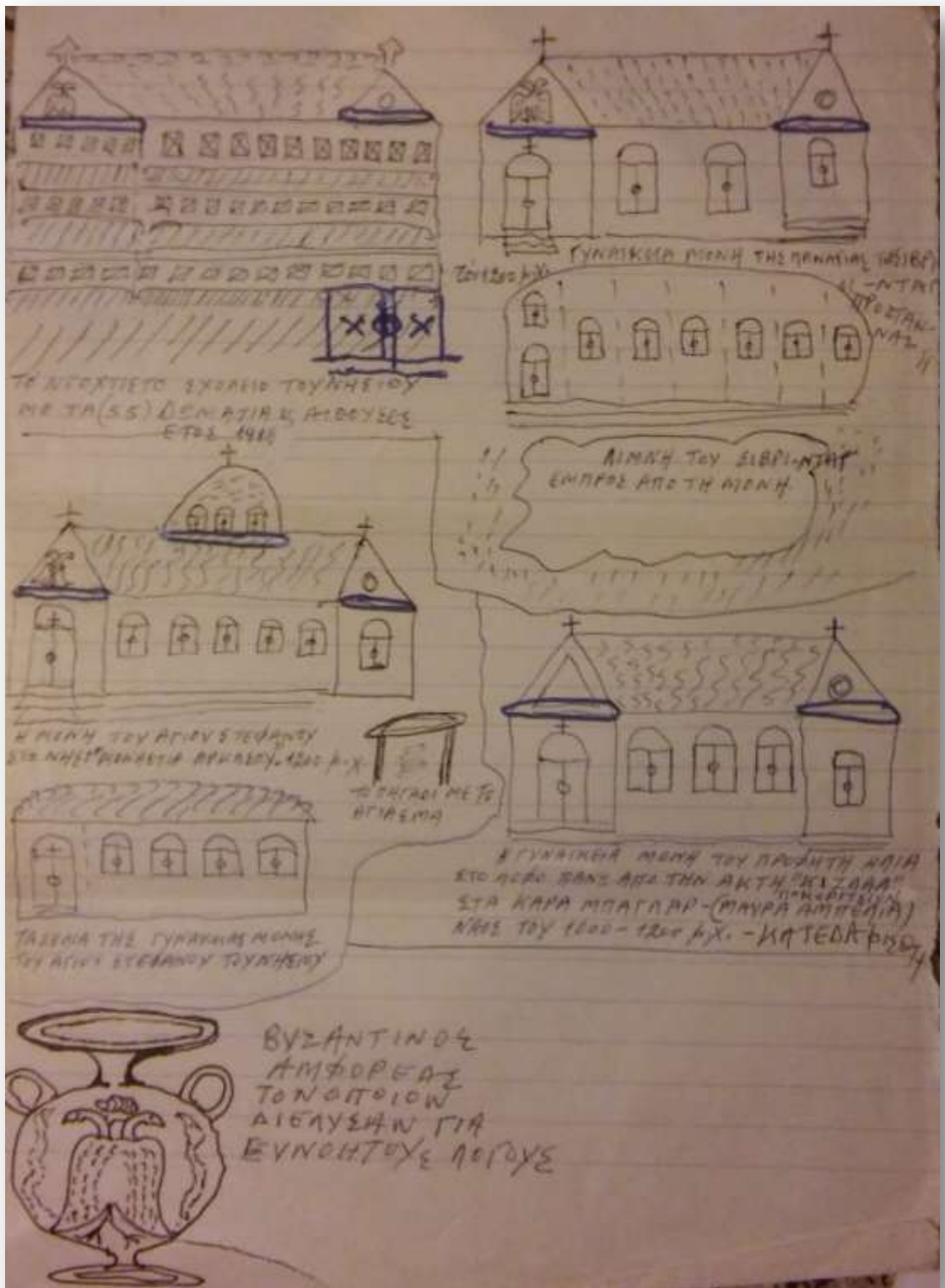

~ ΤΑ ΣΚΙΤΣΑ ΕΓΙΝΑΝ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΑΦΗΓΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΝΗΣΛΙΔΩΝ ΤΗΣ 1^{ΗΣ}
 ΓΕΝΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΑΦΗΓΗΣΗΣ ~

ΣΤΗ ΝΙΚΑΙΑ Το Αμερικάνικο Νοσοκομείο
1 1923

ΟΙΚΟΓ. ΤΑΦΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΑΪΒΑΖΟΓΛΟΥ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΥΦΙΚΟΣ
ΕΓΓΕΝΝΗΘΗ ΕΝ ΣΠΑΡΤΩ ΤΗ 24 ΑΠΡΙΛΙΟΥ
ΕΤΕΛΕΥΤΗΣΕ ΤΗ 11 ΜΑΡΤΙΟΥ 1895

ΚΑΡΤΑΣΛΗΚ ΜΟΥΧΑΠΠΕ
ΖΟΥΛΜΕΤΙ ΔΖΙΝΤΕ
ΒΟΥΣΛΕΤΖ ΓΝΕΤΙ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ
ΔΙΛΦΙΛΟΓΟΥΛΛΑΡ
1895 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2

ΑΝΑΣΤΑΣ ΑΪΒΑΖ

Η ΠΡΟΣΟΨΗ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΠΙΤΑΦΙΟ ΤΩΝ ΝΙΣΛΗΔΩΝ

ΔΩΡΟ ΤΟΥ ΤΣΑΡΟΥ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ

Ο ΘΡΥΛΙΚΟΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΩΔΗΣ ΧΡΥΣΟΚΕΝΤΗΤΟΣ ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ ΤΩΝ
ΝΙΣΛΗΔΩΝ ΠΟΥ ΕΦΕΡΑΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΤΩΝ ΝΙΣΛΗΔΩΝ ΤΟΥ ΕΠΙΡΑΗΡ ΠΙΣΙΔΙΑΣ – ΟΛΟΥ ΤΟΥ
ΚΟΣΜΟΥ

ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟΛΙΖΕΙ ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ Ι.Μ. ΝΙΚΑΙΑΣ

Ενημερωτικό φυλλάδιο από τα αρχεία του Συλλόγου με βοήθεια Αναστασίου
Χατζηαργύρου

Ο Μικρασιάτης

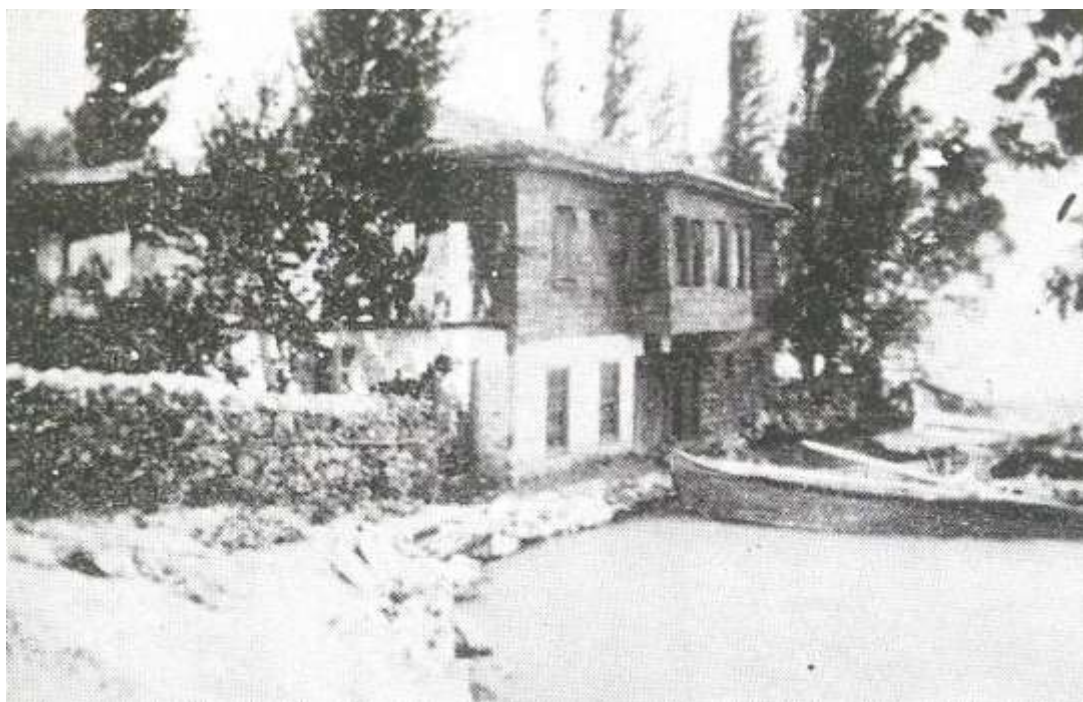

ΚΟΚΚΙΝΙΑ:

Ο Ηλίας Χατζηλίας, ο άνθρωπος της διπλανής πόρτας...

γραφική φιγούρα του χθες και του σήμερα,

...πάντα χαμογελαστός και, με το μικρασιάτικο στοιχείο που τον διακρίνει, εξηγητικός σε κάθε πρόβλημα των συνανθρώπων του. Η προσφορά του στην προσφυγιά είναι γνωστή εδώ και πολλές δεκαετίες. Οι επαφές του με αρμόδιους φορείς της Κωνσταντινούπολης (δημάρχους, πολιτικούς κλπ.) είναι άριστες. Στον ιστορικότερο μικρασιάτικο σύλλογο στη Νίκαια «Νησιακή Στέγη Εγιδίρ Πιοιδάς», ο Ηλίας αγωνίζεται για τη διατήρηση της παράδοσής μας (ξεχασμένη από πολλούς).

Μια άκρη του λιμανιού της Νήσου στη λίμνη Εγυρδήρ, όπου το σπίτι του Λαζάρου Χατζηβασιλείου, όπως σώζεται σήμερα. Πρόσφατη φωτογραφία από την εκδρομή των Νισλήδων στη γενέτειρά τους.

Το Νησί του Εγυρδήρ όπως το άφησαν οι Νησιλίδες το 1922. Αριστερά το μικρό νησί των ψυχών και μπροστά η πόλη Εγυρδήρ.

ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΠΙΣΙΔΙΑΣ ΜΕΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1980

*ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΠΙΣΙΔΙΑΣ ΟΠΩΣ ΤΟ ΑΦΗΣΑΝ ΟΙ ΠΡΟΓΟΝΟΙ ΜΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑ
ΤΟ 1980 ΕΝΩΘΗΚΕ ΜΕ ΛΕΩΦΟΡΟ ΜΕ ΤΟ ΕΓΙΡΔΗΡ*

ISBN: 978-618-5208-08-0